

Belastingdienst

Belastingdienst, Postbus 9007, 6800 DJ Arnhem

port betaald PostNL

Particulieren
Kantoor Arnhem

Groningensingel 21
6835 EA Arnhem
Postbus 9007
6800 DJ Arnhem
www.belastingdienst.nl

Emailadres

Datum
24 juni 2022

Onze referentie

Betreft: uitspraak op bezwaar Wob

Geachte

Op 22 april 2022 ontving ik uw brief met dagtekening 15 april 2022 waarin u namens _____ bezwaar maakt tegen de beslissing op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna Wob) van 15 april 2022.

Ontvankelijkheid

Dagtekening beslissing: 15 april 2022

Datum ontvangst bezwaarschrift: 22 april 2022

Het bezwaarschrift is tijdig ingediend als de Belastingdienst het bezwaar heeft ontvangen binnen de wettelijke termijn van zes weken na de dagtekening van de beslissing op het verzoek. Het is ook tijdig als het binnen deze termijn ter post is bezorgd en de Belastingdienst het bezwaarschrift binnen een week na afloop van deze termijn heeft ontvangen.

Ik ontving uw bezwaar op tijd. Uw bezwaar voldoet ook aan de andere wettelijke eisen. Daarom verklaar ik uw bezwaar ontvankelijk.

Wettelijk kader

Uitgangspunt van de Wob is dat er in het belang van een goede en democratische bestuursvoering voor degene die om informatie verzoekt een recht op openbaarmaking van de informatie bestaat. Voor stukken die door middel van een Wob-verzoek opgevraagd kunnen worden geldt dat de verstrekte informatie voor eenieder toegankelijk moet zijn en derhalve gepubliceerd moeten worden. Het bestuursorgaan kan openbaarmaking van de gevraagde informatie achterwege laten wanneer een of meer van de in de artikelen 10 en 11 van de Wob genoemde uitzonderingsgronden of beperkingen zich voordoen. Openbaarmaking dient voorts achterwege te blijven wanneer sprake is van een in een bijzondere wet opgenomen geheimhoudingsbepaling die daaraan in de weg staat. Volgens artikel 3 van de Wob ziet de openbaarmaking op gegevens die zijn vastgelegd in documenten, voor zover deze niet openbaar zijn. Bestaat deze informatie niet, dan verplicht de Wob niet tot het vervaardigen van documenten.

Samenvatting van uw bezwaar

In uw bezwaar geeft u aan dat ten onrechte de werkinstructie voor controle/fraude van reeds bestaande saldoverklaringen lijfrente niet openbaar is gemaakt.

Datum
24 juni 2022

Onze referentie

Beoordeling van uw bezwaar

U heeft een beslissing ontvangen op grond van de Wob. Tegen deze beslissing staat de mogelijkheid van bezwaar open. Van deze mogelijkheid maakt u nu gebruik. In de fase van bezwaar wordt door de bezwaarbehandelaar beoordeeld of de beslissing op uw inzageverzoek juist is genomen (herbeoordeling). In de hoedanigheid van bezwaarbehandelaar heb ik uw bezwaar in behandeling genomen. In mijn onderzoek heb ik wél een (voor openbaarmaking vatbare) document aangetroffen die het onderwerp raakt:

- Handreiking fiscale behandeling renseignementen 2017 versie 4-4-2019.

Ik heb besloten dit document openbaar te maken. Dit met inachtneming van de uitzonderingsgrond van artikel 10, tweede lid, onderdeel g, Wob. In het document zijn interne adressen weggelakt omdat het belang van openbaarmaking van dergelijks adressen in mijn optiek niet opweegt tegen de mogelijke benadeling (op IT-gebied) die de Belastingdienst zou kunnen ondervinden als gevolg van de openbaarmaking. In de weggelakte passages in het document is de relevante rechtsgrondslag vermeld.

Beslissing

Ik verklaar uw bezwaar gegrond.

Wijze van openbaarmaking

Het genoemde document stuur ik met dit besluit in kopie mee. Het besluit zal in geanonimiseerde vorm worden openbaargemaakt op de site van de rijksoverheid.

Verzoek kostenvergoeding

U verzoekt om een kostenvergoeding.

Beoordeling verzoek kostenvergoeding

komt in aanmerking voor een proceskostenvergoeding op basis van het Besluit proceskosten bestuursrecht van € 541 voor het indienen van het bezwaar.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst,
namens deze,

De directeur van Belastingen Particulieren
namens deze,

Bijlage 1: Handreiking fiscale behandeling renseignementen 2017 versie 4-4-2019

Let op!

Het is mogelijk in beroep te gaan tegen deze uitspraak op bezwaar. Ik verwijs u hiervoor naar onderstaande toelichting.

Datum

24 juni 2022

Onze referentie

Toelichting op het beroep

U kunt in beroep gaan tegen de uitspraak bij de rechtbank in Haarlem. Het adres is:

**Rechtbank Noord-Holland
Team bestuursrecht
Postbus 1621
2003 BR Haarlem**

Als u in beroep gaat gelden de volgende regels:

1. U moet uw beroepschrift binnen zes weken na dagtekening van deze uitspraak indienen.
2. In uw beroepschrift geeft u gemotiveerd aan waarom u het niet eens bent met deze uitspraak.
3. U zendt de uitspraak op het bezwaarschrift (of een fotokopie) mee met het beroepschrift.

Ook het volgende is voor u van belang:

- * Als u in beroep gaat, moet u griffierecht betalen. De rechtbank stuurt u een nota voor het griffierecht na ontvangst van uw beroepschrift. Het beroepschrift wordt pas behandeld als deze nota binnen de gestelde termijn is betaald. Het betaalde griffierecht wordt aan u vergoed als de rechter u geheel of gedeeltelijk in het gelijk stelt.
- * Inlichtingen over het verloop van een beroepsprocedure kunt u krijgen bij de rechtbank en bij mij.

In sommige gevallen kunt u uw beroepschrift ook digitaal indienen. Kijk hiervoor op loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht.

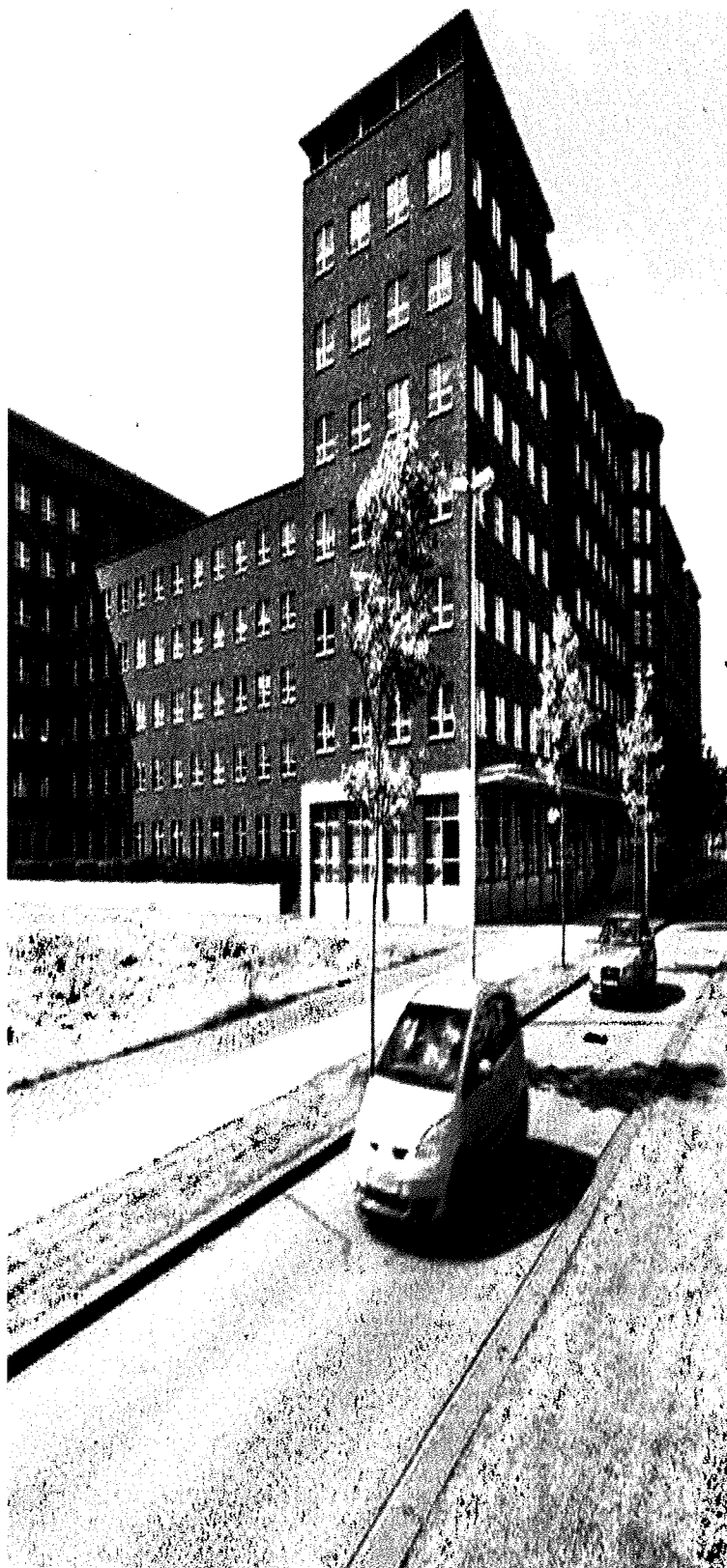

Bijlage 1

Handreiking
fiscale behandeling
renseignements
van verzekerings-
en
bankspaarproducten

(Aanslagregeling IB 2017 e.v.)

Opgemaakt d.d. 4 april 2019

Handreiking fiscale behandeling renseignementen van verzekerings- en bankspaarproducten (aanslagregeling IB 2017 e.v.)

HOOFDSTUK 1. INLEIDING	12
HOOFDSTUK 2. ALGEMENE INFORMATIE	13
2.1 RBG EN RIS	13
2.2 CORRECTIERENSEIGNEMENTEN VERZEKERAARS EN BANKEN	13
2.3 FLG-BASE	14
2.4 TERMIJNEN (UITKERINGEN) VAN LIJFRENT	14
2.5 AFKOOP LIJFRENT	14
2.6 MINIMUMWAARDERINGSREGEL	14
2.7 NIET-AFGETROKKEN PREMIES: SALDOMETHODE	15
2.8 INHOUDING LOONHEFFING AFKOOPWAARDE	19
2.8.1 BHW/IB2001-lijfrente	19
2.8.2 Revisierente	20
2.8.3 Pre-BHW-lijfrente	21
2.8.4 Inkomenstoerekening pre-BHW-lijfrente	21
2.8.5 Afkoop 'kleine' lijfrente	22
2.8.6 Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	23
2.8.7 Inhouding loonheffing en renseignering door levensverzekeraars	23
2.8.8 Inhouding loonheffing en renseignering door inkomensverzekeraars	23
2.9 LEERCIRKELSIGNALLEN – ONJUISTE OF ONVOLLEDIGE RENSEIGNEMENTEN	23
HOOFDSTUK 3. CODE EN OVERIGE GEGEVENS OP HET RENSEIGNEMENT	26
3.1 RENSEIGNEMENTCODE/MELDINGTYPE (EN OVERZICHT)	26
3.2 ESSENTIELE GEGEVENS EN NADER ONDERZOEK	28
3.3 TOELICHTING RUBRIEK: "SOORT MAXIMALE VRIJSTELLING"	28
3.4 TOELICHTING RUBRIEK: "BIJZONDERE WAARDEVRIJSTELLING AN VAN TOEPASSING"	28
3.5 GEGEVENS BETREFFENDE INKOMENSVOORZIENINGEN	28
3.6 POLIS DIE VOORZIET IN EEN LIJFRENT EN EEN KAPITAALVERZEKERING	28
3.7 RENSEIGNERING ALS ER TWEE OF MEER GERECHTIGDEN ZIJN	29
HOOFDSTUK 4. BEHANDELPLANNEN PER RENSEIGNEMENTCODE/MELDINGTYPE ALGEMEEN	30
4.1 VOORTZETTINGEN VAN VERZEKERINGEN/SPAARREKENINGEN	30
4.1.1 <i>Geen renseignering als overnemende verzekeraar/bank van een verzekering wordt geïnformeerd</i>	30
4.1.2 <i>Wel renseignering als overnemende verzekeraar/bank van een verzekering niet wordt geïnformeerd</i>	30
4.1.3 <i>Contra-reseignement (FOOF) als verzekering bij een bank wordt voortgezet en geen informatie is ontvangen</i>	30
4.1.4 <i>Soortgelijke verzekeringen</i>	31
4.2 WETTELIJKE REGIMES	31
4.2.1 <i>Kapitaalverzekeringen</i>	31
4.2.2 <i>Lijfrente en periodieke uitkeringen</i>	32
4.3 VRIJGESTELDE KAPITAALSUITKERINGEN	32
4.3.1 <i>Kapitaalverzekeringen waarop het pre BHW-regime van toepassing is</i>	32
4.3.2 <i>Kapitaalverzekeringen waarop het BHW-regime van toepassing is</i>	33
4.3.3 <i>Kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning</i>	33
4.3.4 <i>Uitzonderingen op de bandbreedte van 1:10</i>	34
4.3.5 <i>Vervallen tijdsklemmen</i>	36
4.4 LIFE-TIMEVRIJSTELLING (IMPUTATIETEGELING)	44
HOOFDSTUK 5: BEHANDELING PER RENSEIGNEMENTCODE "LEVENSVERZEKERINGEN EN ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSVERZEKERINGEN"	46

5.1 KBEL: UITKERING UIT EEN KAPITAALVERZEKERING, RENTEBESTANDDEEL GEHEEL OF GEDEELTELIJK BELAST	47
5.1.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	47
5.1.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	47
5.1.3 Reden opmaak	47
5.1.4 Het vervallen van de tijdsklemmen en renseignering	48
5.1.5 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?	48
5.1.6 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?	49
5.1.7 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?	49
5.1.8 Twee of meer uitkeringen uit één verzekeringsovereenkomst	50
5.1.9 Hoe moet het belaste rentebestanddeel worden berekend in de situatie dat de BHW vrijstelling op een uitkering bij leven van toepassing is en reeds een deel van de life-timevrijstelling is gebruikt ter zake van een uitkering uit een andere kapitaalverzekering, een KEW of een SEW of BEW?	51
5.1.10 Afwijkende wijze berekening rentebestanddeel door fictieve verlaging van de uitkering	52
5.1.11 Vermindering van de life-timevrijstelling (imputatie)	54
5.1.12 Bij wie vindt heffing plaats?	54
5.1.13 Kapitaalverzekeringen waarop het pre BHW-regime op van toepassing is.	55
5.1.14 Renseignement met datum uitkering 99999999	55
5.1.15 Voortzetting kapitaalverzekering	56
5.1.16 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	56
5.2 KMON: UITKERING UIT EEN KAPITAALVERZEKERING WAARVAN HET RENTEBESTANDDEEL MOGELIJK GEHEEL OF GEDEELTELIJK IS VRIJGESTELD	57
5.2.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	57
5.2.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	57
5.2.3 Het vervallen van de tijdsklemmen en renseignering	57
5.2.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?	58
5.2.4 In welke gevallen mag er van worden uitgegaan dat het in de uitkering begrepen rentebestanddeel geheel is vrijgesteld als een renseignement wordt opgemaakt met de code KMON?	58
5.2.5 Belanghebbende heeft reeds eerder een deel van zijn vrijstelling verbruikt.	58
5.2.6 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?	58
5.2.7 Berekening belastbaar bestanddeel als een vrijstelling van toepassing is	58
5.2.8 Afwijkende berekening rentebestanddeel door fictieve verlaging van de uitkering	58
5.2.9 Vermindering van de life-timevrijstelling (imputatie)	60
5.2.10 Bij wie vindt heffing plaats?	61
5.2.12 Renseignement met datum uitkering 99999999	61
5.2.13 Voortzetting kapitaalverzekering	62
5.2.14 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	62
5.3 KONP: UITKERING UIT EEN KAPITAALVERZEKERING WAARVAN HET RENTEBESTANDDEEL GEHEEL IS VRIJGESTELD	63
5.3.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	63
5.3.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	63
5.3.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?	63
5.3.4 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	63
5.3.5 Op welke kapitaalverzekeringen is het pre BHW-regime van toepassing?	63
5.3.6 Renseignement met datum uitkering 99999999	64
5.3.7 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	64
5.4 KWLB: KAPITAALVERZEKERING EIGEN WONING BIJ LEVEN BELAST	66
5.4.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	66
5.4.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	66
5.4.3 Reden opmaak	67
5.4.4 Het vervallen van de tijdsklemmen	67
5.4.5 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?	67
5.4.6. Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?	68

5.4.7 Wat houdt de rubriek "soort maximale vrijstelling" op het renseignement in?	68
5.4.8 In welke gevallen hoeft de uitkering of afkoopsom niet gebruikt te worden voor aflossing van de eigenwoningschuld?	68
5.4.9 In welke gevallen bestaat, in afwijking van het op het renseignement vermelde soort vrijstelling, recht op de hoge vrijstelling?	69
5.4.10 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?	69
5.4.11 Bij wie vindt heffing plaats?	70
5.4.12 Vermindering van de life-timevrijstelling	71
5.4.13 Renseignement met datum uitkering 99999999	71
5.4.14 Voortzetting kapitaalverzekering	71
5.4.15 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	71
5.5 KWLM: KAPITAALVERZEKERING EIGEN WONING BIJ LEVEN MOGELIJK ONBELAST	73
5.5.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	73
5.5.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	73
Het vervallen van de tijdsklemmen	74
5.5.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?	74
5.5.4 Wat houdt de rubriek "soort maximale vrijstelling" op het renseignement in?	74
5.5.5 Belanghebbende heeft reeds eerder een deel van zijn vrijstelling verbruikt.	75
5.5.6 In welke gevallen hoeft het kapitaal niet gebruikt te worden voor aflossing van de eigenwoningschuld?	75
5.5.7 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?	76
5.5.8 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?	76
5.5.9 Vermindering van de life-timevrijstelling	76
5.5.10 Bij wie vindt heffing plaats?	76
5.5.11 Renseignement met datum uitkering 99999999	77
5.5.12 Voortzetting kapitaalverzekering	77
5.5.13 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	77
5.6 KWOV: KAPITAALVERZEKERING EIGEN WONING BIJ OVERLIJDEN	78
5.6.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	78
5.6.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	78
5.6.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?	78
5.6.4 Wat houdt de rubriek "soort maximale vrijstelling" op het renseignement in?	78
5.6.5 De overleden persoon heeft reeds eerder een deel van zijn vrijstelling verbruikt.	79
5.6.6 Uitkering komt toe aan de partner van de overledene of aan een ander	80
5.6.7 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?	80
5.6.8 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?	80
5.6.9 Vermindering van de life-timevrijstelling	80
5.6.10 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	80
5.7 KWSB: KAPITAALVERZEKERING EIGEN WONING, SCHENDING VAN VOORWAARDEN BELAST	81
5.7.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	81
5.7.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	81
5.7.3 Reden schending	81
5.7.4 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?	82
5.7.5 Vermindering van de life-timevrijstelling	83
5.7.6 Recht behoort na schending tot de grondslag van box 3	83
5.7.7 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	83
5.8 LCBG: DECLAUSULERING, OVERDRACHT TOT ZEKERHEID OF OVERSCHRIJDING VAN DE WETTELIJKE TERMIJN VAN EEN LIJFRENT WAAROP HET PRE-BHW-REGIME VAN TOEPASSING IS.	84
5.8.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	84
5.8.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	84
5.8.3 Reden opmaak	85
5.8.4 Fiscale gevolgen	85
5.8.5 Na 31-12-2000 betaalde premie voor een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule	86
5.8.6 Vóór 1 januari 2001 betaalde premies zijn niet afgetrokken.	86
5.8.7 Pre-Brede Herwaarderingslijfrente blijft na fictieve heffing in box 1 of behoort na schending tot	

de grondslag van box 3	86
5.8.8 Bij wie vindt heffing plaats?	88
5.8.9 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige reñseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	88
5.9 LSBR: SCHENDING VAN DE VOORWAARDEN VAN EEN LIJFRENT/	
ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSVZERKERING WAAROP HET BHW-REGIME OF IB 2001-REGIME VAN TOEPASSING IS.	89
5.9.1 Waarom wordt dit reñseignement opgemaakt?	89
5.9.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit reñseignement op?	89
5.9.3 Reden schending	90
5.9.4 Fiscale gevolgen: negatieve uitgaven en revisierente	90
5.9.5 Lijfrente blijft na fictieve heffing in box 1 of gaat over naar box 3	91
5.9.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige reñseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	94
5.10 LSVB: DECLAUULERING VAN EEN SALDOLIJFRENT	95
5.10.1 Waarom wordt dit reñseignement opgemaakt?	95
5.10.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit reñseignement op?	95
5.10.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	95
5.10.4 Uitzondering voor verzekeringen die op 1-1-2001 zijn overgegaan naar box 3	95
5.10.5 Bij wie vindt heffing plaats?	95
5.10.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige reñseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	96
5.11 NLSB: NETTO LIJFRENT SCHENDING BELAST	97
5.11.1 Waarom wordt dit reñseignement opgemaakt?	97
5.11.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit reñseignement op?	97
5.11.3 Reden schending	97
5.11.4 Welke fiscale gevolgen treden op?	98
5.11.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige reñseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	98
5.12 NUPI: NEGATIEVE UITGAVEN PREMIES VOOR INKOMENSVORZIENINGEN (VERVALLEN M.I.V. 2017)	99
5.12.1 Waarom wordt dit reñseignement opgemaakt?	99
5.12.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit reñseignement op?	99
5.12.3 Reden opmaak	99
5.12.4 Welke fiscale gevolgen vloeien uit de teruggaaf voort?	100
5.13 VOOV: VOORTZETTING VAN EEN BIJ EEN ANDERE VERZEKERAAR GESLOTEN VERZEKERING ALS DE OORSPRONKELIJKE VERZEKERAAR AAN DE NIEUWE VERZEKERAAR OF BANK NIET DE RELEVANTE GEGEVENS VAN DE VOORTGEZETTE VERZEKERING OF “BANKSPAARREKENING” HEEFT VERSTREKT (VERVALLEN M.I.V. 2017)	101
5.13.1 Waarom wordt dit reñseignement opgemaakt?	101
5.13.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit reñseignement op?	101
5.13.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	102
5.14 PRLV: PREMIE OUDEDAGSLIJFRENT, NABESTAANDENLIJFRENT EN TIJDELIJKE OUDEDAGSLIJFRENT (BETAALD AAN VERZEKERAAR)	103
5.14.1 Waarom wordt dit reñseignement opgemaakt?	103
5.14.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit reñseignement op?	103
5.14.3 Op wiens naam moet gerenseigneerd worden	103
5.14.4 Welke fiscale gevolgen treden op?	103
5.14.5 Correctierenseignement	104
5.14.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige reñseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	104
5.15 PRLT: PREMIE OUDEDAGSLIJFRENT, NABESTAANDENLIJFRENT EN TIJDELIJKE OUDEDAGSLIJFRENT (VERSCHULDIGDE PREMIE; TE BETALEN AAN TUSSENPERSON)	105
5.15.1 Waarom wordt dit reñseignement opgemaakt?	105
5.15.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit reñseignement op?	105
5.15.3 Op wiens naam moet gerenseigneerd worden	105
5.15.4 Welke fiscale gevolgen treden op?	105
5.15.5 Correctierenseignement	106
5.15.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige reñseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	106
5.16 PRMV: PREMIE LIJFRENTVOORZIENING MEERDERJARIG INVALIDE KIND, BETAALD AAN VERZEKERAAR	107
5.16.1 Waarom wordt dit reñseignement opgemaakt?	107
5.16.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit reñseignement op?	107

5.16.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	107
5.16.4 Correctierenseignement	107
5.16.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	107
5.17 PRMT: PREMIE MEERDERJARIG INVALIDE KIND LIJFRENT (VERSCHULDIGDE PREMIE; TE BETALEN AAN TUSSENPERSON)	109
5.17.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	109
5.17.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	109
5.17.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	109
5.17.4 Correctierenseignement	109
5.17.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	110
5.18 PRAV: PREMIE PERIODIEKE UITKERING BIJ ARBEIDSONGESCHIKTHEID BETAALD AAN VERZEKERAAR	111
5.18.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	111
5.18.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	111
5.18.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	111
5.18.4 Correctierenseignement	111
5.18.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	111
5.19 PRAT: PREMIE PERIODIEKE UITKERING BIJ ARBEIDSONGESCHIKTHEID VERSCHULDIGD DOOR DE VERZEKERINGNEMER	113
5.19.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	113
5.19.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	113
5.19.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	113
5.19.4 Correctierenseignement	113
5.19.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	113
5.20 PNLV: PREMIE NETTO LIJFRENT VERZEKERING	115
5.20.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	115
5.20.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	115
5.20.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	115
5.20.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	115
5.21 WKAP: WAARDE VAN EEN TOT BOX 3 BEHORENDE KAPITAALVERZEKERING	116
5.21.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	116
5.21.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	116
5.21.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	116
5.21.4 Renseignement ten name van onherroepelijk begunstigde	117
5.21.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	117
5.22 WPUZ: WAARDE VAN EEN TOT BOX 3 BEHOREND RECHT OP EEN ZUIVERE LIJFRENT OF EEN PERIODIEKE UITKERING	118
5.22.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	118
5.22.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	118
5.22.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	118
5.22.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	118
5.23 WPUG: WAARDE VAN EEN TOT BOX 3 BEHOREND RECHT OP EEN VERZEKERING DIE RECHT GEEFT OP EEN KAPITAAL DAT MOET WORDEN AANGEWEND VOOR DE AANKOOP OF VOOR DE UITKERING VAN EEN LIJFRENT/PERIODIEKE UITKERING	120
5.23.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	120
5.23.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	120
5.23.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	120
5.23.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	120
5.24 WDEP: WAARDE VAN EEN TOT BOX 3 BEHOREND PREMIEDEPOT	122
5.24.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	122
5.24.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?	122
5.24.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	122
5.24.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	122
HOOFDSTUK 6: BEHANDELING PER RENSEIGNEMENTCODE VOOR HET “BANKSPAREN”	123
6.1 INLG: INLEGBETALINGEN OP EEN LIJFRENTREKENING (LSR) EN EEN LIJFRENTBELEGGINGSRECHT (LBR)	124
6.1.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	124
6.1.2 In welke situaties maakt een bank/beleggingsinstelling dit renseignement op?	124

6.1.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	124
6.1.4. Correctierenseignement	124
6.1.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	124
6.2 SLBR: SCHENDING VAN EEN LIJFRENTEREKENING (LSR) OF VAN EEN LIJFRENTEBELEGINGSRECHT (LBR), TEN GEVOLGE WAARVAN NEGATIEVE UITGAVEN VOOR EEN INKOMENSVORZIENING IN AANMERKING MOETEN WORDEN GENOMEN EN REVISIERENTE VERSCHULDIGD IS.	126
6.2.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	126
6.2.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?	126
6.2.3 Reden schending	126
6.2.4 Fiscale gevolgen: negatieve uitgaven en revisierente	127
6.2.5 Het recht behoort na schending tot de grondslag van box 3	128
6.2.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	128
6.3 SWLB: SPAARREKENING / BELEGINGSRECHT EIGEN WONING BIJ LEVEN BELAST	130
6.3.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	130
6.3.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?	130
6.3.3 Reden opmaak	131
6.3.4 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de rekening heeft plaatsgevonden?	131
6.3.5. Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?	132
6.3.6 Wat houdt rubriek “bedrag maximale vrijstelling” op het renseignement in?	132
6.3.7 In welke gevallen hoeft de uitkering niet gebruikt te worden voor aflossing van de eigenwoningsschuld?	132
6.3.8 In welke gevallen bestaat, in afwijking van het op het renseignement vermelde bedrag, recht op de hoge vrijstelling?	133
6.3.9 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?	133
6.3.10 Bij wie vindt heffing plaats?	135
6.3.11 Vermindering van de life-timevrijstelling	135
6.3.12 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	135
6.4 SWLM: SPAARREKENING / BELEGINGSRECHT EIGEN WONING BIJ LEVEN MOGELIJK ONBELAST	137
6.4.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	137
6.4.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?	137
6.4.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de spaarrekening of beleggingsrecht heeft plaatsgevonden?	138
6.4.4 Wat houdt de rubriek “bedrag maximale vrijstelling” op het renseignement in?	138
6.4.5 Belanghebbende heeft reeds eerder een deel van zijn vrijstelling verbruikt.	138
6.4.6 In welke gevallen hoeft het kapitaal niet gebruik te worden voor aflossing van de eigenwoningsschuld?	139
6.4.7 In welke gevallen bestaat, in afwijking van het op het renseignement vermelde bedrag, recht op de hoge vrijstelling?	139
6.4.8 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?	140
6.4.9 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?	140
6.4.10 Bij wie vindt heffing plaats?	140
6.4.11 Vermindering van life-timevrijstelling	141
6.4.12 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	141
6.5 SWOV: SPAARREKENING / BELEGINGSRECHT EIGEN WONING BIJ OVERLIJDEN	142
6.5.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	142
6.5.2 In welke situaties maakt een bank / beleggingsinstelling dit renseignement op?	142
6.5.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de deblokkering van de spaarrekening of beleggingsrecht?	142
6.5.4 De partner zet de spaarrekening (gedeeltelijk) voort.	143
6.5.5 Wat houdt de rubriek “bedrag maximale vrijstelling” op het renseignement in?	143
6.5.6 De overleden persoon heeft reeds eerder een deel van zijn vrijstelling verbruikt.	143
6.5.7 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?	144
6.5.8 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?	144
6.5.9 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	144
6.6 SWCO; SPAARREKENING / BELEGINGSRECHT EIGEN WONING: CONTINUERING BIJ OVERLIJDEN DOOR OVERBLIJVENDE PARTNER	146
6.6.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	146

6.6.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?	146
6.6.3 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	146
6.7 SWSB: SPAARREKENING EIGEN WONING, SCHENDING VAN VOORWAARDEN BELAST	148
6.7.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	148
6.7.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?	148
6.7.3 Reden schending	148
6.7.4 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de SEW of BEW heeft plaatsgevonden?	149
6.7.6 Vermindering van life-timevrijstelling	149
6.7.7 Recht behoort na schending tot de grondslag van box 3	150
6.7.8 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	150
6.8 FOOF: VOORTZETTING VAN EEN BIJ EEN ANDERE INSTELLING GESLOTEN BANKSPAARREKENING OF VERZEKERING ALS DE OORSPRONKELIJKE INSTELLING AAN DE NIEUWE INSTELLING NIET DE RELEVANTE GEGEVENS VAN DE VOORTGEZETTE BANKSPAARREKENING OF VERZEKERING HEEFT VERSTREKT.	151
6.8.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	151
6.8.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?	151
6.8.3 Welke fiscale gevolgen treden op?	151
6.8.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	151
6.9 VVEW: VERHOOGING VRIJSTELLING BIJ FISCALE CONTINUERING VAN EEN SPAARREKENING OF EEN BELEGGINGSRECHT EIGEN WONING NA HET OVERLIJDEN VAN DE OORSPRONKELIJKE REKENINGHOUDER.	153
6.9.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	153
6.9.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?	153
6.9.3 Reden opmaak	153
6.9.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	153
HOOFDSTUK 7: INFORMATIE PER RENSEIGNEMENTCODE SCHENKEN EN ERVEN	154
7.1 SUC1: UITKERINGEN INEENS UIT EEN KAPITAALVERZEKERING, EEN KAPITAALVERZEKERING EIGEN WONING OF EEN ONGEVALLENVERZEKERING TEN GEVOLGE VAN HET OVERLIJDEN VAN EEN VERZEKERDE.	155
7.1.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	155
7.1.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?	155
7.1.3 Uitkering komt toe aan de verzekeringnemer	155
7.1.4 Tenaamstelling van het renseignement	155
7.1.5 Twee of meer begunstigden	155
7.1.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	155
7.2 SUC2: EXPIRATIE VAN EEN KAPITAALVERZEKERING MET LIJFRENTTECLAUSULE, EEN "ARTIKEL 19 STAMRECHT", EEN "ARTIKEL 44F STAMRECHT" OF EEN ZOGENOEMDE SALDOLIJFRENTTE TEN GEVOLGE VAN HET OVERLIJDEN VAN EEN VERZEKERDE.	157
7.2.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	157
7.2.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?	157
7.2.3 Uitkering komt toe aan de verzekeringnemer	157
7.2.4 Tenaamstelling van het renseignement	157
7.2.5 Twee of meer begunstigden	157
7.2.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	157
7.3 SUC3: VERKRIJGING VAN EEN RECHT OP EEN ZUIVERE LIJFRENTTE OF RECHT OP PERIODIEKE UITKERINGEN TEN GEVOLGE VAN OVERLIJDEN ALS DE VERKRIJGING NIET IS VRIJGESTELD VOOR DE ERFBELASTING.	159
7.3.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	159
7.3.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?	159
7.3.3 Uitkering komt toe aan de verzekeringnemer	159
7.3.4 Tenaamstelling van het renseignement	159
7.3.5 Twee of meer begunstigden	159
7.3.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	159
7.4 SUC4: OVERGANG VAN EEN VERZEKERING, DIE TEN GEVOLGE VAN HET OVERLIJDEN VAN DE VERZEKERINGNEMER NIET WORDT BEËINDIGD, NAAR DE ERFGENAMEN VAN DE VERZEKERINGNEMER.	161
7.4.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	161
7.4.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?	161

7.4.3 Uitkering komt toe aan de verzekeringnemer	161
7.4.4 Tenaamstelling van het renseignement	161
7.4.5 Twee of meer begunstigden	161
7.4.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	161
7.5 SCH1: UITKERING INEENS, ANDERS DAN TEN GEVOLGE VAN HET OVERLIJDEN VAN EEN VERZEKERDE, UIT EEN KAPITAALVERZEKERING OF EEN KAPITAALVERZEKERING EIGEN WONING DIE OP GROND VAN DE IN DE POLIS OPGENOMEN BEGUNSTIGINGSREGELING TOEKOMT AAN EEN ANDER DAN DE VERZEKERINGNEMER NIET ZIJNDE DE IN GEMEENSCHAP VAN GOEDEREN GEHUWDE (EX) ECHTGENOOT.	163
7.5.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	163
7.5.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?	163
7.5.3 Tenaamstelling van het renseignement	163
7.5.4 Afzonderlijk renseignement voor inkomstenbelasting en schenkbelasting	163
7.5.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	163
7.6 SCH2: UITKERING INEENS, ANDERS DAN TEN GEVOLGE VAN HET OVERLIJDEN VAN EEN VERZEKERDE, UIT EEN KAPITAALVERZEKERING MET LIJFRENTCLAUSULE OF EEN ZOGENOEMDE SALDOLIJFRENT DAN WEL UIT EEN ANDER STAMRECHT, DIE OP GROND VAN DE IN DE POLIS OPGENOMEN BEGUNSTIGINGSREGELING TOEKOMT AAN EEN ANDER DAN DE VERZEKERINGNEMER.	165
7.6.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	165
7.6.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?	165
7.6.3 Tenaamstelling van het renseignement	165
7.6.4 Afzonderlijk renseignement voor inkomstenbelasting en schenkbelasting	165
7.6.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	165
7.7 SCH3: VERKRIJGING VAN EEN ZUIVERE LIJFRENT OF EEN ANDER RECHT OP PERIODIEKE UITKERINGEN ALS DE UITKERING OP GROND VAN DE IN DE POLIS OPGENOMEN BEGUNSTIGINGSREGELING TOEKOMT AAN EEN ANDER DAN DE VERZEKERINGNEMER.	166
7.7.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	166
7.7.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?	166
7.7.3 Tenaamstelling van het renseignement	166
7.7.4 Afzonderlijk renseignement voor inkomstenbelasting en schenkbelasting	166
7.7.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	166
7.8 SCH4: VERVREEMDING VAN EEN LEVENSVERZEKERING DOOR EEN VERZEKERINGNEMER OF EEN ONHERROEPELIJK BEGUNSTIGDE AAN EEN BLOED OF AANVERWANT IN DE DALENDE LIJN OF WIJZING VAN DE TENAAMSTELLING VAN EEN SPAARREKENING OF BELEGGINGSRECHT EIGEN WONING, WAARBIJ DE NIEUWE REKENINGHOUDER EEN BLOED- OF AANVERWANT IN DE DALENDE LIJN VAN DE OORSPRONKELIJKE REKENINGHOUDER IS.	167
7.8.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	167
7.8.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?	167
7.8.3 Tenaamstelling van het renseignement	167
7.8.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	167
7.9 SCH5: PREMIE VOOR EEN LEVENSVERZEKERING IS OP GROND VAN EEN IN DE POLIS OPGENOMEN CLAUSULE OF OP GROND VAN EEN BIJ DE POLIS BEHOREND AANHANGSEL (MEDE) VERSCHULDIGD DOOR EEN OF BEIDE OUDERS / GROOTOUDERS VAN DE VERZEKERINGNEMER.	168
7.9.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?	168
7.9.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?	168
7.9.3 Tenaamstelling van het renseignement	168
7.9.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)	168

Leeswijzer

Hoofdstuk 1:

Inleiding op deze handreiking

Hoofdstuk 2:

Hier vindt u algemene informatie over o.a. de renseignementenbase RBG, RIS en FLG, afkoop van een lijfrente, de revisierente en toepassing van de saldomethode. Ook vindt u hier informatie over de leercirkelsignalen en op welke wijze u signalen over onjuiste of onvolledige renseignementen kunt doorgeven aan B/CA, unit OAG (Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit).

Hoofdstuk 3:

In dit hoofdstuk wordt een algemene toelichting verstrekt op de gegevens die een verzekeraar moet vermelden op een renseignement.

Hoofdstuk 4:

Hier worden de fiscale begrippen toegelicht die een meer algemeen karakter hebben.

Hoofdstuk 5:

In hoofdstuk 5 wordt een meer gedetailleerde toelichting verstrekt op de renseignementen die worden opgemaakt door levensverzekeraars en inkomensverzekeraars.

Hoofdstuk 6:

Hier vindt u meer gedetailleerde toelichting op de renseignementen die worden opgemaakt door banken en beleggingsinstellingen voor zover het betreft producten die fiscaal op dezelfde wijze worden behandeld als verzekeringsproducten.

Hoofdstuk 7

In hoofdstuk 7 vindt u een meer gedetailleerde toelichting op de renseignementen die worden opgemaakt door levensverzekeraars, inkomensverzekeraars en banken die van belang zijn voor de heffing van Schenk- en Erfbelasting. Hoewel deze renseignementcodes geen belang hebben voor de IB-aanslagregeling, blijkt uit de praktijk dat aanslagregelaars vaak toch behoefte hebben aan informatie over de betekenis en het belang van deze renseignementcodes.

In de hoofdstukken 5, 6 en 7 wordt per renseignementcode onder meer het volgende behandeld:

- de reden van opmaak van het renseignement;
- in welke situaties het renseignement wordt opgemaakt;
- indien nodig een toelichting op de rubrieken;
- de benodigde extra gegevens;
- de fiscale gevolgen.

Hoofdstuk 1. Inleiding

Voor u ligt de nieuwe "Handreiking fiscale behandeling renseignementen van verzekerings- en bankspaarproducten". Deze handreiking is bedoeld als instructie voor de behandeling van deze renseignementen in de aanslagregeling inkomstenbelasting vanaf het jaar 2017. Deze handreiking is de bijgewerkte versie van de "Handreiking fiscale behandeling renseignementen van verzekerings- en bankspaarproducten (m.i.v. 2015). De handreiking wordt u aangeboden door en onder verantwoordelijkheid van de Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting.

De verzekeringsmaatschappijen en banken zijn op grond van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de Wet inkomstenbelasting en de Successiewet verplicht schriftelijk opgaaf te doen van diverse handelingen met betrekking tot polissen van levensverzekeringen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en spaar-/beleggingsrekeningen lijfrenten en eigenwoning.. Bovendien moeten de verzekeraars opgaaf doen van de waarde van bepaalde verzekeringen en van de betaalde of verschuldigde premies voor gefacilieerde lijfrenten of voor gefacilieerde rechten op periodieke uitkeringen. De banken moeten opgaaf doen van betaalde inleg op lijfrentespaarrekeningen en lijfrentebeleggingsrekeningen.

Vanaf 2008 mogen banken een aantal producten verkopen die fiscaal op dezelfde wijze worden behandeld als levensverzekeringen. Voor deze producten hebben de banken dezelfde renseigneringsverplichting als verzekeringsmaatschappijen. Met bankspaarproducten bedoelen we hier een lijfrentespaarrekening, lijfrentebeleggingsrecht, spaarrekening eigen woning en beleggingsrecht eigen woning. Het gaat hierom fiscaal gefacilieerde "box-1-producten", dus niet een "normale" spaarrekening box 3.

Met ingang van 2017 is de term 'lijfrentespaarrekening' gewijzigd in lijfrenterekening. In het vervolg van deze handreiking zal de term 'lijfrenterekening' gebruikt worden.

De verzekeringsmaatschappijen en de banken (de gegevensleveranciers) leveren de gegevens die betrekking hebben op uitkeringen en schendingen maandelijks digitaal aan. Sommige gegevens, bijvoorbeeld waarden van kapitaalverzekeringen en premies voor lijfrenten worden jaarlijks digitaal gerenseigneerd. De aangeleverde gegevens worden opgeslagen in RBG (tabblad Renseignementen). In het vervolg van deze handreiking wordt de renseignementenbase aangeduid met RBG (zie verder hoofdstuk 2).

LET OP: De gegevens ontvangen van de banken voor wat betreft de spaar- en beleggingsrekeningen eigen woning en lijfrentesparen worden nog steeds in de RIS-database geplaatst! (Zie hoofdstuk 2)

Voor de aanlevering van de gegevens van verzekeringsmaatschappijen en banken zijn twee handleidingen opgesteld, te weten:

- Handleiding gegevens aanlevering van verzekeringsproducten 2017;
- Handleiding gegevensaanlevering lijfrentesparen en eigenwoningssparen 2010.

Met de wijze van renseignering wordt beoogd om de verzekeraars en de banken in zoveel mogelijk gevallen zodanige gegevens te laten verstrekken dat daaruit de fiscale gevolgen kunnen worden vastgesteld. Dat betekent echter niet dat in alle gevallen de fiscale gevolgen, aan de hand van de op het renseignement vermelde gegevens, zonder nader onderzoek kunnen worden vastgesteld. Zo zal in voorkomende gevallen bijvoorbeeld moeten worden nagegaan of en zo ja in hoeverre een belastingplichtige al gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling die geldt voor Brede Herwaardering kapitaalverzekeringen, Kapitaalverzekeringen Eigen woning (KEW), Spaarrekening Eigen Woning (SEW) en Beleggingsrecht Eigen Woning (BEW). Ook zal moeten worden nagegaan in hoeverre een belanghebbende de premie voor een inkomensvoorziening niet heeft kunnen aftrekken of heeft afgetrokken.

Hoofdstuk 2. Algemene informatie

In dit hoofdstuk vindt u algemene informatie over o.a. de renseignementenbase in RBG, RIS en FLG, afkoop van een lijfrente, de revisierente en toepassing van de saldomethode. Ook vindt u hier informatie over de leercirkelsignalen en op welke wijze u signalen over onjuiste of onvolledige renseignementen kunt doorgeven aan B/CA, unit OAG (Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit).

2.1 RBG en RIS

De renseignementen die vanaf 1 januari 2017 door de verzekeringsmaatschappijen worden ingediend worden opgeslagen in RBG. RBG kunt u benaderen via de link:

[Art. 10\(2\)g, Wob](#). Als RBG wordt opgestart, wordt het eerste tabblad 'Bankgegevens' zichtbaar. Onder het tabblad 'Renseignementen' kunt u de renseignementen van verzekeringsmaatschappijen vinden.

De renseignementen van de banken en beleggingsinstellingen/-ondernemingen, voor wat betreft het eigenwoning- en lijfrente sparen, worden nog in RIS verwerkt. In het verleden werden de renseignementen van beide stromen (banken en verzekeraars) opgeslagen in RIS. De RIS-base blijft wel bestaan. De gegevens hierin zijn helaas niet overgezet in RBG. Dus voor oudere renseignementen, d.w.z. renseignementen die vóór 1 januari 2017 zijn ingediend, geldt dat deze nog steeds in RIS staan. U dient voor deze databases wel geautoriseerd te zijn.

2.2 Correctierenseignementen verzekeraars en banken

Als een **verzekeraar** een eerder ingediend renseignement wil corrigeren of intrekken, dan dient hij hiervoor met ingang van 2017 een nieuw renseignement in met de juiste gegevens of een bericht van intrekking van het eerdere renseignement. Dit volgende renseignement wordt beschouwd als een correctierenseignement op het eerder ingediende renseignement. Dit correctierenseignement wordt in RBG opgenomen. Het eerder ingediende renseignement blijft ook zichtbaar in RBG. Dit renseignement is herkenbaar aan de term 'vervallen'. Als een gegevensleverancier een eerder ingediend renseignement intrekt, zal het oorspronkelijke renseignement niet meer in RBG zichtbaar zijn.

Wat nu als een verzekeraar in 2017 of in een later jaar een nieuw renseignement of een bericht van intrekking indient op een eerder ingediend renseignement dat in RIS is opgenomen? Het nieuwe renseignement wordt opgenomen in RBG. Het eerder ingediende renseignement vindt u in RIS. Er is helaas geen koppeling tussen deze twee systemen. Ook een intrekking van een eerder ingediend renseignement dat in RIS is opgenomen, treft u in RBG aan.

De renseignering door **banken** is gebaseerd op de Handleiding gegevensaanlevering lijfrentesparen en eigenwoningssparen 2010. Voor deze renseigneringsstroom geldt dat RIS nog steeds de base is waar de door de Belastingdienst ontvangen renseignementen worden opgeslagen en dus ook raadpleegbaar zijn. Als een bank een correctierenseignement wil insturen, moet eerst eenzelfde renseignement ingediend worden met dezelfde gegevens maar het bedrag 'negatief'. Dit renseignement is herkenbaar met correctie-indicatie op "Ja". Vervolgens dient een volgend renseignement ingediend te worden met de juiste gegevens.

Als het eerder ingediende renseignement ingetrokken moet worden, zal de bank alleen eenzelfde renseignement indienen met het bedrag op 'negatief'. Ook dit renseignement is herkenbaar aan de correctie-indicatie op "Ja". Zoals hiervoor reeds is aangegeven worden de renseignementen opgeslagen in de RIS-base. Deze kunt u vinden op intranet op de site:

[Art. 10\(2\)g, Wob](#)

U dient hiervoor wel geautoriseerd te zijn.

2.3 FLG-base

De fiscale gegevens over de onder de loonheffing vallende uitkeringen en afkoopsommen van verzekeringsmaatschappijen en banken kunt u vinden in de FLG-base met de link:

Art. 10(2)g, Wob

Hiervoor dient u geautoriseerd te zijn.

2.4 Termijnen (uitkeringen) van lijfrente

Op de termijnen of uitkeringen uit een lijfrenteverzekering dient door de levensverzekeraar sinds jaar en dag loonbelasting te worden ingehouden. De fiscale gegevens van deze uitkeringen worden daarom net als andere loongegevens in de FLG-base opgenomen. Sedert 2008 geldt dit ook voor uitkeringen uit een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht. Met ingang van het jaar 2010 zult u meer fiscale gegevens van levensverzekeraars banken en beheerders van beleggingsinstellingen in de FLB-base aantreffen.

2.5 Afkoop lijfrente

Met ingang van 2010 moeten de professionele levensverzekeraars bij de afkoop van een lijfrenteverzekering loonheffing inhouden. Dat geldt ook voor de banken en beheerders van beleggingsinstellingen als het gaat om de uitbetaling van een tegoed op een lijfrenterekening of de waarde van een lijfrentebeleggingsrecht. Daarom worden deze gegevens in de FLG-base opgenomen. Let wel, het gaat hier alleen om de 'echte' afkopen of uitbetalingen, dus waarbij er sprake is van een geldstroom.

Er kunnen zich ook omstandigheden voordoen waarin de waarde van een lijfrenteverzekering belast moet worden zonder dat er sprake is van een geldstroom. Denk bijvoorbeeld aan een schending van de voorwaarden van een lijfrente (zie als voorbeeld renseignementcode LCBG of LSBR). Ook bij een overschrijding van de wettelijke termijn dient de waarde van een lijfrenteverzekering of het tegoed op een lijfrenterekening of de waarde van een lijfrentebeleggingsrecht belast te worden.

Hoewel in dergelijke gevallen de waarde of het tegoed als afkoop belast moet worden, dient de verzekeraar, bank of beheerder van een beleggingsinstelling hierover geen loonbelasting in te houden. De fiscale gegevens behorende bij de termijnoverschrijding treft u dan ook niet aan in de FLG-base, maar in de RIS-base voor banken renseignementen en in RBG voor renseignementen van de verzekeraars.

2.6 Minimumwaarderingsregel

Bij BHW/IB2001-lijfrentevoorzieningen die nog niet in de uitkeringsfase zijn, werd bij afkoop of schending van de voorwaarden de waarde in het economische verkeer van de lijfrente gesteld op tenminste de betaalde premie of inleg. Dit is de zogenoemde minimumwaarderingsregel. Deze regel houdt in dat de waarde van de lijfrente gesteld wordt op de betaalde premie of inleg indien deze hoger is dan de waarde in het economisch verkeer van de aanspraak op de lijfrente.

De toepassing van de minimumwaarderingsregel kan er toe leiden dat een belastingplichtige meer belasting is verschuldigd dan over het bedrag van de waarde in het economisch verkeer van de lijfrente. Dit doet zich met name voor bij lijfrenteovereenkomsten waarbij de waarde van de lijfrente-aanspraak door beleggingsverliezen aanzienlijk lager ligt dan de betaalde en afgetrokken premies of inleg.

De Staatssecretaris heeft eerder in een besluit goedgekeurd dat de minimumwaarderingsregel (artikel 3.137, eerste lid, tweede volzin, van de Wet IB 2001) **niet** van toepassing is bij afkoop van een aanspraak op lijfrente of periodieke uitkeringen. Met ingang van 1 januari 2016 is dit in de Wet IB 2001 opgenomen.

Tevens geldt dat de minimumwaarderingsregeling niet behoeft te worden toegepast bij overschrijding van de wettelijke termijn van artikel 3.133, derde lid Wet IB 2001, omdat de lijfrenteaanspraak dan wordt geacht te zijn afgekocht.

Het niet toepassen van de minimumwaarderingsregeling bij afkoop van een lijfrente heeft terugwerkende kracht. Als de definitieve aanslag over het jaar waarin de afkoop heeft plaatsgevonden onherroepelijk vaststaat, gelden de bijzondere regels voor ambtshalve vermindering. Een verzoek om ambtshalve

vermindering is mogelijk tot vijf jaren na het einde van het kalenderjaar waarop de belastingaanslag betrekking heeft.

Is echter sprake van een andere verboden handeling dan geldt de minimumwaarderingsregel nog wel. Het gaat hierbij om de volgende gevallen:

- Wijziging van de lijfrente aanspraak zodat deze niet meer voldoet aan de voorgeschreven lijfrentevormen qua hoogte en duur;
- Vervreemden, tot voorwerp van zekerheid maken (verpanden), of prijsgeven;
- Overdracht naar een niet-toegestane verzekeraar;
- Pensioenverbeteringen (buiten de collectieve sfeer) die er toe leiden dat het pensioentekort, op grond waarvoor destijds aftrek is geclaimd, teniet wordt gedaan.

2.7 Niet-afgetrokken premies: saldomethode

In dit onderdeel vindt u informatie over de fiscale gevolgen bij niet-afgetrokken premies welke zijn betaald voor een *Brede Herwaarding/IB2001 lijfrente (BHW/IB2001-lijfrente)* of *pre-Brede Herwaarderingslijfrente (pre-BHW-lijfrente)*.

BHW/IB2001-lijfrenten zijn lijfrenten die zijn gesloten na 15 oktober 1990, waarvoor na 1991 nog premie is betaald, en lijfrenten die zijn gesloten na 1991.

Pre-BHW-lijfrenten zijn lijfrenten die zijn gesloten vóór 16 oktober 1990, waarvan daarna de premies (zonder optieclausule) niet zijn verhoogd.

Daarnaast gaat het om lijfrenten die zijn gesloten op 16 oktober 1990 of daarna maar vóór 1 januari 1992, mits geen premie betaald is met ingang van 1 januari 1992. Veelal gaat het hier om lijfrenten waarvoor een eenmalige koopsom is voldaan.

BHW/IB2001-lijfrente

Met ingang van 2009 is een einde gekomen aan de fiscale boxsplitsing (box 1 – box 3) van BHW- en IB2001-lijfrenten. (zie voor de pre-BHW-lijfrenten onder "*pre-BHW-lijfrente*"). Met ingang van dat jaar wordt een voor premieaftrek kwalificerende lijfrente - die dus qua *vormgeving* voldoet aan de wettelijke voorwaarden voor aftrek - volledig belast in box 1. Dit geldt ook als de premie niet of gedeeltelijk in aanmerking is gekomen als een uitgaaf voor een inkomensvoorziening; er kan geen box 3-deel meer zijn.

Waar voorheen (tot en met 2008) niet-afgetrokken premies konden leiden tot een box 3-deel, geldt met ingang van 2009 dat met de niet-afgetrokken premies alleen rekening kan worden gehouden bij de belasting die is verschuldigd over de lijfrentetermijnen of bij gehele of gedeeltelijke afkoop (box 1).

Het wettelijke regime van de lijfrente is bepalend voor de wijze waarop met ingang van 2009 bij *lijfrentetermijnen* of bij *afkoop* rekening kan worden gehouden met niet-afgetrokken premies (saldomethode). Hierna wordt dat per type lijfrente toegelicht.

Voor zover sprake is van een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht (ingevoerd m.i.v. 2008) wordt met niet-afgetrokken premies de niet-afgetrokken inlegbedragen bedoeld.

Niet-afgetrokken premies bij een BHW/IB2001-lijfrente, gesloten vóór 14 september 1999

Voor een BHW/IB2001-lijfrente die is gesloten vóór 14 september 1999 geldt dat bij een gedeeltelijke of gehele afkoop of de uitkeringen met alle tot en met 2009 niet-afgetrokken premies rekening wordt gehouden. Voor de met ingang van 2010 niet-afgetrokken premies geldt dat met maximaal € 2.269 per jaar aan niet-afgetrokken premies **voor die lijfrente** rekening wordt gehouden.

Niet-afgetrokken premies bij een BHW/IB2001-lijfrente, gesloten ná 13 september 1999

Voor een BHW/IB2001-lijfrente die is gesloten ná 13 september 1999 geldt dat bij een gedeeltelijke of gehele afkoop of bij de uitkeringen met alle tot en met 2009 niet-afgetrokken premies rekening wordt gehouden. Bij de met ingang van 2010 niet-afgetrokken premies wordt echter rekening gehouden met maximaal € 2.269 per jaar aan niet-afgetrokken premies. Dit maximale bedrag geldt voor **alle ná 13 september 1999 afgesloten BHW/IB2001-lijfrenten tezamen**. Hieronder vallen dus ook de

lijfrenterekening en het lijfrentebeleggingsrecht.

Pre-BHW-lijfrente

Met ingang van 2010 is ook een einde gekomen aan de fiscale boxsplitsing (box 1 - box 3) van pre-BHW-lijfrenten. Met ingang van dat jaar kan er ook bij deze lijfrenten geen sprake meer zijn van een box 3-deel. Waar voorheen (t/m 2009) niet-afgetrokken premies konden leiden tot een box 3-deel, geldt met ingang van 2010 dat met de niet-afgetrokken premies alleen rekening kan worden gehouden bij de belasting die is verschuldigd bij afkoop of over de lijfrentetermijnen.

Niet-afgetrokken premies bij een Pre-BHW-lijfrente

Voor een pre-BHW-lijfrente geldt dat bij een gedeeltelijke of gehele afkoop of bij de uitkeringen met alle tot en met 2009 niet-afgetrokken premies rekening wordt gehouden. Voor de met ingang van 2010 niet-afgetrokken premies geldt dat met maximaal € 2.269 per jaar aan niet-afgetrokken premies **voor die lijfrente** rekening wordt gehouden. De € 2.269 regeling geldt voor deze pre-BHW lijfrenteverzekerings en voor de lijfrenteverzekerings van vóór 14-9-1999 per polis!! In tegenstelling tot de € 2.269 regeling voor BHW gesloten na 13-9-1999 en de IB2001-lijfrente waarbij het bedrag geldt voor alle lijfrenten tezamen van één belastingplichtige!

Bij niet-afgetrokken premies in 2010 of later kan de volgende situatie zich voordoen:

Belastingplichtige heeft een pre-BHW-lijfrente en een aantal BHW/IB2001-lijfrenten die zijn afgesloten na 13 september 1999. Voor de pre-BHW-lijfrente geldt dan dat rekening kan worden gehouden met max. € 2.269 per jaar aan niet-afgetrokken premies *voor die lijfrente*. Daarnaast kan rekening worden gehouden met max. € 2.269 per jaar aan niet-afgetrokken premies voor alle ná 13 september 1999 afgesloten BHW/IB2001-lijfrenten tezamen.

Hieronder volgt een voorbeeld over de toepassing van de saldomethode van een afkoop van een lijfrente gesloten vóór 14 september 1999 en een lijfrente gesloten ná 13 september 1999.

Gegevens

Lijfrenteverzekering A:

- afgesloten in 1998
- jaarlijkse premie € 7.000
- over de jaren 1998 t/m 2016 in aftrek gebracht € 4.000 per jaar
- afkoopwaarde in 2017 bedraagt € 100.000

Lijfrenteverzekering B:

- afgesloten in 2008
- jaarlijkse premie € 3.500
- over de jaren 2008 t/m 2016 geen premie in aftrek gebracht
- afkoopwaarde in 2017 bedraagt € 30.000

Belastingplichtige koopt beide lijfrenteverzekerings in 2017 af voor de gegeven afkoopwaarden.

Uitwerking

Beide lijfrenteverzekerings behoren tot de grondslag van box 1. Nu niet alle premies in aftrek zijn gebracht kan hiermee bij de bepaling van de te belasten afkoopwaarden als volgt rekening worden gehouden. Let op: hiervoor dient de belastingplichtige per lijfrenteverzekering een saldooverklaring aan te vragen.

Lijfrenteverzekering A, afgesloten in 1998

De (BHW-)lijfrente is afgesloten vóór 14 september 1999.

Bij de toepassing van de saldomethode kan met alle niet in aftrek gebrachte premies over de jaren 1998 t/m 2009 rekening worden gehouden ($12 \times € 3.000 = € 36.000$).

De niet in aftrek gebrachte premies in 2010 tot en met 2016 vallen tot een bedrag van € 2.269 per jaar in de saldomethode (Onderdeel O, Invoeringswet, Wet IB 2001). Met het resterende bedrag aan niet-afgetrokken premies van in totaal € 5.117 ($7 \times (€ 3.000 - € 2.269)$) wordt dus géén rekening gehouden.

Bedragen:

- afkoopwaarde € 100.000
- af: toepassing saldomethode - € 51.883 (€ 36.000 + € 15.883 (7x € 2.269))
- te belasten afkoopwaarde € 48.117 *)

Lijfrenteverzekering B, afgesloten in 2008

De (IB2001)-lijfrente is afgesloten ná 13 september 1999.

Bij de toepassing van de saldomethode kan met alle niet in aftrek gebrachte premies over de jaren 2008 en 2009 rekening worden gehouden (2 x € 3.500 = € 7.000). De niet in aftrek gebrachte premies in 2010 en 2016 vallen tot een bedrag van € 2.269 per jaar in de saldomethode (artikel 3.137, tweede lid Wet IB 2001). Met het resterende bedrag aan niet-afgetrokken premies van in totaal € 5.117 (7 x (€ 3.500 -/- € 2.269) wordt dus géén rekening gehouden.

Bedragen:

- afkoopwaarde € 30.000
- af: toepassing saldomethode - € 22.883 (€ 7.000 + 15.883 (7x € 2.269))
- te belasten afkoopwaarde € 7.117 *)

*) Over de afkoopwaarde moet de verzekeraar of bank 52% loonheffing inhouden

Als **lijfrenteverzekering A** ook ná 13 september 1999 zou zijn afgesloten, wordt de uitwerking voor de berekening van de saldomethode met betrekking tot de niet afgetrokken premie in 2010 en 2011 anders. Het maximale bedrag van € 2.269 per jaar aan niet-afgetrokken premies dat m.i.v. 2010 in de saldomethode wordt meegenomen geldt immers voor alle ná 13 september 1999 afgesloten BHW/IB2001-lijfrenten tezamen en niet per lijfrenteverzekering.

In het "Behandelprogramma Afkoop Lijfrente" vindt u uitgebreide informatie met voorbeelden over de werking van de saldomethode en de € 2.269-regel. Dit programma kunt u downloaden op Connectpeople van de Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting. De link daarvan

Art. 10(2)g, Wob

Het "Behandelprogramma Afkoop Lijfrente" vindt u in de rubriek "Hulpmiddelen".

Saldoverklaring (verklaring niet-afgetrokken premies/bedragen)

Het is mogelijk dat de verzekeringnemer in de voorliggende jaren niet alle premies lijfrente in aftrek heeft gebracht. Om in de loonheffingssfeer rekening te houden bij de uitkering(en) van de lijfrente moet de belastingplichtige - vóórdat de verzekeraar of bank tot uitkering overgaat - een "verklaring niet-afgetrokken premies/bedragen" (ook wel: "saldoverklaring" genoemd) aan de instantie sturen die hij bij onze dienst moet aanvragen. De belastingplichtige kan de saldoverklaring aanvragen bij:

Belastingdienst
Afdeling CAP/MIA-IH
Postbus 90121
4800 RA Breda

Zie hierover ook de [informatie op belastingdienst.nl](http://informatie.op.belastingdienst.nl)

In de situatie dat de belastingplichtige de saldoverklaring niet tijdig heeft aangevraagd, waardoor de verzekeraar of bank bij de inhouding van loonheffing geen rekening heeft kunnen houden met een onbelast deel, mag hij de saldomethode in de aangifte inkomstenbelasting toepassen. Afgifte van een saldoverklaring is dan niet nodig. Uiteraard dient hij wel desgevraagd de niet-afgetrokken premies of inleg aannemelijk te maken. Zie hierna onder 'Let op!'.

De Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting heeft een instructie en (standaard-) modelbrieven "verklaring niet-afgetrokken bedragen" vervaardigd. Deze zijn te downloaden vanaf de pagina 'wiki' onder 'Instructies' van deze kennisgroep op Connectpeople. Voor de rechtstreekse link,

klik [hier](#).

U vindt de modelbrieven onder de button " Handreiking saldooverklaring en geruisloze terugstorting. Hier vindt u ook een standaardvragenbrief voor het uitvragen van gegevens naar aanleiding van een verzoek om een saldooverklaring.

Een aantal modelbrieven is ook opgenomen in OSCAR, soort brief: 'Overige standaardbrief'.

De verzekeraar of bankinstelling houdt bij zowel de termijnen uit de lijfrenteverzekering of lijfrenterekening of het lijfrentebeleggingsrecht als bij de gehele of gedeeltelijke afkoop of uitbetaling hiervan rekening met de saldooverklaring. Bij het ingaan van de lijfrente-uitkeringen blijven de uitkeringen tot het bedrag van de niet afgetrokken premies onbelast en blijft inhouding van loonheffing daarover achterwege totdat deze uitkeringen in totaal het in de verklaring genoemde bedrag overtreffen. Bij afkoop of gedeeltelijke afkoop van de lijfrenteverzekering of lijfrenterekening of het lijfrentebeleggingsrecht blijft inhouding van loonheffing op de afkoopsom of het tegoed eveneens tot het in de verklaring opgenomen bedrag achterwege. Voor u van belang is dat in dat geval in de inkomstenbelasting niet nogmaals met het niet-afgetrokken bedrag rekening mag worden gehouden. Alleen als de verzekeraar of bank bij de loonheffing géén rekening heeft gehouden met de niet-afgetrokken premies of bedragen (bijvoorbeeld wanneer de saldooverklaring niet tijdig is aangevraagd), kan de saldomethode worden toegepast in de aangifte IB.

Let op: Controleer altijd of er niet al een saldooverklaring is afgegeven waarmee de verzekeraar of bank in de loonheffingssfeer al rekening heeft kunnen houden bij het doen van de uitkering. Anders wordt mogelijk dubbel rekening gehouden met de saldomethode.

Vraag bij enige twijfel de belastingplichtige om de correspondentie van de verzekeraar omtrent de afkoop van de lijfrente. Hieruit kan blijken of al rekening is gehouden met de saldomethode.

Bewijslast

De belastingplichtige dient per jaar aannemelijk te maken welke premies/inlegbedragen hij niet in aftrek heeft gebracht.

Premies betaald vóór 1 januari 2001

Als een belastingplichtige stelt dat hij de vóór 1 januari 2001 betaalde premie niet in aftrek heeft gebracht mag deze premie op grond van het besluit van 29 juni 1990, DB 90/3579 in de saldomethode worden betrokken als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- 1) De belastingplichtige maakt aannemelijk *) dat de premie bij de bepaling van het belastbaar inkomen niet in aanmerking is genomen en
- 2) De belastingplichtige maakt aannemelijk dat het niet aftrekken van de premies niet is te wijten aan opzet of grove schuld van de belastingplichtige, met andere woorden hij moet aannemelijk maken dat er daadwerkelijke sprake is van een verzuim en niet van een bewuste keuze omdat er geen of weinig fiscaal voordeel uit voortvloeide.
N.B. In de praktijk heeft deze voorwaarde nauwelijks betekenis.

*) In het besluit van 29 juni 1990, DB 90/3579 wordt de term "aantonen" gebezigd. "Aantonen" is een vorm van aannemelijk maken. Zie hiervoor de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag van 8 januari 2013, ECLI:NL:GHDHA:2013:BZ6446, V-N 2013/25.11. Daarbij zij opgemerkt dat het standpunt van de Kennisgroep Verzekeringsproducten en Eigen woning is dat het feitencomplex aan de hand waarvan de Rechter heeft geconcludeerd dat aannemelijk is gemaakt dat de premie niet is afgetrokken niet tot richtsnoer dient te worden genomen. Vaak zal een kopie van de aangifte én een kopie van het aanslagbiljet nodig zijn om aannemelijk te maken dat de premies niet zijn afgetrokken.

Let op

Voor pre-BHW lijfrenten die niet zijn aangepast aan het regime van de Wet IB 2001 geldt dat deze vanaf het jaar m.i.v. het jaar 2001 niet meer aftrekbaar zijn. In de regel past de verzekeraar de saldomethode automatisch toe voor de niet-aftrekbare premies vanaf 2001. Voor de m.i.v. 2001 betaalde premies is dan geen saldooverklaring afgegeven. Vraag daarom de correspondentie van de verzekeraar op aan belasting plichtige rond de afkoop of de

overschrijding van de wettelijke termijn. Premies betaald vanaf 1 januari 2001

Vanaf het belastingjaar 2001 heeft de belastingplichtige de keuze of hij de premie/inlegbedrag in aftrek brengt op zijn inkomen. Belastingplichtige dient dan ook per jaar aannemelijk te maken dat de premie niet in aftrek op zijn inkomen is gebracht. Daarbij kunt u de belastingplichtige behulpzaam zijn door de aangiftegegevens in de systemen van de Belastingdienst te raadplegen. Echter in het geval de aangiftegegevens niet meer voorhanden zijn (denk hierbij aan de jaren vóór 2001), is dit geen reden om de bewijslast te versoepelen.

2.8 Inhouding loonheffing afkoopwaarde

Hieronder treft u meer informatie aan over de inhouding van loonheffing op de afkoopwaarde van een lijfrente en op de periodieke uitkeringen uit een arbeidsongeschiktheidsverzekering. Het wettelijke regime van de lijfrente is bepalend voor tegen welk tarief loonbelasting moet worden ingehouden op de afkoopsommen. Verder vindt u hieronder nog informatie over de revisierente en de tegenbewijsregeling.

2.8.1 BHW/IB2001-lijfrente

Op de afkoop van een BHW/IB 2001-lijfrente (zie voor dit begrip ook 2.2.3) – of de uitbetaling van het tegoed op een lijfrenterekening bij een bank of van de waarde van een lijfrentebeleggingsrecht bij een beleggingsinstelling moet de instelling loonheffing inhouden tegen een vast tarief van 52%, onder vermelding van de code 950. Deze code vindt u ook vermeld in de FLG-base in de rubriek "Loonbelastingtabel".

NB. In veel gevallen is de code 950 niet vermeld in de brief of de jaaropgaaf van de verzekeraar of bankinstelling die de belastingplichtige ontvangt over de afkoop. Dat is namelijk geen verplichting. Die verplichting is er wel bij het aanleveren van de gegevens voor de FLG-base (en de VIA).

Bij de afkoop van een BHW/IB 2001-lijfrente is de belastingplichtige in de inkomstenbelasting naast de belasting ook revisierente van in beginsel 20% van de afkoopwaarde verschuldigd. Tot het met het jaar 2009 kon de verzekeraar of bank bij een 'echte afkoop' door de Belastingdienst aansprakelijk gesteld worden voor de verschuldigde belasting en revisierente. Om zich hiertegen in te dekken hield de verzekeraar of bank bij de uitbetaling van de afkoopwaarde 72% (52% belasting en 20% revisierente) van de afkoopwaarde achter. De belastingplichtige kreeg dan in eerste instantie 28% van de afkoopwaarde uitbetaald. Pas nadat de belastingplichtige aan de verzekeraar of bank kon laten zien dat hij zijn verschuldigde belasting en revisierente had betaald, bijvoorbeeld door een vrijwaringsverklaring, afgegeven door de inspecteur, betaalde de instelling de resterende 72% van de afkoopwaarde uit.

Met de invoering in 2010 van de inhouding van loonheffing op de afkoopwaarde van een BHW/IB 2001-lijfrente zijn de levensverzekeraars en banken niet langer aansprakelijk voor de verschuldigde belasting en revisierente als loonheffing wordt ingehouden tegen het vaste tarief van 52% (met loonbelastingtabelcode 950). Dit staat in artikel 44a, zevende lid, Invorderingswet 1990. Afhankelijk van het box 1-inkomen van dat jaar kan de belastingplichtige meer of minder inkomstenbelasting verschuldigd zijn dan de ingehouden loonbelasting. De verschuldigde revisierente van in beginsel 20% van de afkoopwaarde moet de belastingplichtige aangeven in de aangifte inkomstenbelasting. Het is dus mogelijk dat de inhouding van 52% loonheffing niet toereikend is voor de verschuldigde inkomstenbelasting en revisierente.

De afkoop van een BHW/IB 2001-lijfrente of de uitbetaling van het tegoed op een lijfrenterekening dient in de online aangifte inkomstenbelasting 2017 bij het onderdeel 'Pensioen en andere uitkeringen' ingevuld te worden in de rubriek 'Belast deel afkoopsom' van 'Lijfrente-uitkering of afkoopsom'. Indien geen loonheffing is ingehouden dient de afkoop som in dezelfde rubriek te worden aangegeven met een loonheffing van € 0.

2.8.2 Revisierente

Revisierente is de rente die moet worden betaald, omdat (achteraf gezien) ten onrechte bedragen als uitgaven voor inkomensvoorziening zijn afgetrokken of zijn vrijgesteld van belastingheffing. Deze rente compenseert dat. De revisierente wordt berekend over de belastbare afkoopsom bij afkoop respectievelijk de waarde in het economisch verkeer bij een andere verboden handeling waaronder overschrijding van de wettelijke termijn. De revisierente vindt u terug in Artikel 30i van de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR).

Revisierente is onder meer in de volgende situaties verschuldigd:

- De belastingplichtige heeft een lijfrenteverzekering afgekocht;
- De belastingplichtige heeft het tegoed op de lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht in 1 keer opgenomen;
- De lijfrente voldoet niet meer aan de fiscale voorwaarden;
- De lijfrente werd geschonken, verkocht of verpand;
- De lijfrente is niet tijdig omgezet of ingegaan / overschrijding van de wettelijke termijn.

De revisierente bedraagt 20% van de waarde in het economisch verkeer van de lijfrente. Hierop bestaat een aantal uitzonderingen. In de volgende gevallen is **geen** revisierente verschuldigd:

- De lijfrente is tegen eenmalige premie vóór 1992 afgesloten en daarna voortgezet met behoud van het regime van vóór 1992 (pre-Brede Herwaarderingsregime).
- De lijfrente is tegen periodieke betalingen afgesloten vóór 16 oktober 1990 en daarna voortgezet onder het pre-Brede Herwaarderingsregime
- De belastingplichtige heeft de lijfrente wegens (langdurige) arbeidsongeschikt geheel of gedeeltelijk afgekocht (geldt vanaf het belastingjaar 2015) Zie artikel 3.133. negende lid en artikel 18 Uitvoeringsregeling IB 2001).
- De afkoop voldoet aan de volgende voorwaarden (regeling afkoop kleine lijfrenten, zie verder onder 2.2.10):
  - de waarde van de lijfrente is in 1 keer uitbetaald **en**
  - de waarde ten tijde van de afkoop van de lijfrente was € 4.316 (2017) of minder (het gaat hier om de bruto afkoopsom, dus zonder rekening te houden met niet-afgetrokken premies) Zie de let op hierna! **en**
  - er zijn niet eerder termijnen uitgekeerd uit de lijfrenteovereenkomst

Let op: Voor de beoordeling of de regeling afkoop kleine lijfrenten op de afkoopsom van toepassing is, moet de waarde van andere lijfrente(n) die bij dezelfde verzekeraar of bank liepen én waarvan de uitkeringen nog niet waren ingegaan, worden bijgeteld bij de afkoopsom. Is het totaalbedrag op het moment van afkoop niet meer dan € 4.316 (2017) Dan wordt voldaan aan de toets aan het maximumbedrag.

In beginsel houdt de verzekeraar of bank bij de inhouding van loonheffing op een afkoop van een 'kleine' lijfrente rekening met bovengenoemde voorwaarden van de regeling afkoop kleine lijfrenten. Bij een afkoop van een 'kleine' lijfrente wordt loonheffing ingehouden naar het variabele tarief van de groene tabel bijzondere beloningen.

Tegenbewijsregeling

Als de lijfrente is afgekocht binnen 10 jaar na 31 december van het jaar waarin de polis is afgesloten, dan kunt u - als dat voor belastingplichtige voordeliger is - het percentage aan revisierente matigen op grond van de tegenbewijsregeling. Zie het schema hierna waarin tot uitdrukking komt wanneer de tegenbewijsregeling kan worden toegepast (de voorbeelden gaan over een afkoop t/m in 2019). Gebruik de [Rekenhulp Revisierente](http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/rekenhulpen/rekenhulp_revisierente) om te berekenen of de tegenbewijsregeling voor belastingplichtige voordeliger is. Deze rekenhulp kunt u vinden op www.belastingdienst.nl. De link is: http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/rekenhulpen/rekenhulp_revisierente

*) In het geval dat de belastingplichtige de revisierente in de aangifte heeft berekend met toepassing van de tegenbewijsregeling, wordt dit beschouwd als een verzoek om toepassing van die regeling.

Tijdschema wanneer de tegenbewijsregeling revisierente mogelijk is

afkoop in	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
lijfrente gesloten in	tegenbewijsregeling revisierente mogelijk?										
2002	ja	ja	ja	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
2003	ja	ja	ja	ja	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee
2004	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	nee	nee	nee	nee
2005	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	nee	nee	nee
2006	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	nee	nee
2007	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	nee
2008	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee

De revisierente dient in de online aangifte inkomstenbelasting te worden aangegeven in de rubriek 'Revisierente' van 'Lijfrente-uitkering of afkoopsom'.

2.8.3 Pre-BHW-lijfrente

Op de afkoopsom van een pre-BHW-lijfrente (zie voor dit begrip ook 2.2.3) moet de verzekeraar loonheffing inhouden naar het variabele tarief van de groene tabel bijzondere beloningen. Het kan zijn dat bij toepassing van die tabel het tarief uitkomt op het maximale percentage van 52%. Maar steeds geldt dat de inhouding nooit mag plaatsvinden onder vermelding van de code 950. Zou dat wel gebeuren, dan komt de afkoopsom bij voorinvulling van de afkoopsom op een verkeerde plaats in de aangifte inkomstenbelasting terecht en wordt ten onrechte de indruk gewekt dat over de afkoopsom ook revisierente moet worden betaald.

De afkoopsom van een pre-BHW-lijfrente dient in de online aangifte inkomstenbelasting 2017 bij het onderdeel 'Pensioen en andere uitkeringen' ingevuld te worden in de rubriek 'Belast deel afkoopsom' van 'Lijfrente-uitkering of afkoopsom'. Indien geen loonheffing is ingehouden dient de afkoopsom van een pre-BHW-lijfrente in de rubriek 'Uitkeringen zonder loonheffingen' (van 'Pensioen en andere uitkeringen') te worden aangegeven.

2.8.4 Inkomstenstoerekening pre-BHW-lijfrente

Als de betaalde premie(s) voor een pre-BHW-lijfrente destijds in aftrek is (zijn) gebracht door de echtgenoot, terwijl de *andere* echtgenoot de begunstigde is voor de afkoopsom of de lijfrentetermijnen, dan is de afkoopsom of zijn de termijnen niet zonder meer belast bij die begunstigde echtgenoot. De afkoopsom of de lijfrentetermijnen worden dan op grond van artikel 69 Wet IB 1964 belast bij de echtgenoot die het hoogste persoonlijke arbeidsinkomen heeft. Voor de berekening van dit inkomen moet worden uitgegaan van het inkomen uit werk en woning (box 1), met echter een kleine aanpassing: de belastbare inkomsten uit eigen woning en de inkomsten uit beschikbaar gestelde bezittingen worden niet meegeteld (hierna: "gecorrigeerd inkomen uit werk en woning (box 1)").

Het begrip "echtgenoot" is persoonsneutraal. Dit heeft tot gevolg dat artikel 69 Wet IB 1964 óók van toepassing is wanneer de huidige echtgenoot een ander is dan de echtgenoot ten tijde van de premieaftrek. Tevens geldt dat artikel 69 Wet IB 1964 van toepassing is bij geregistreerde partners, maar niet bij ongehuwde samenwoners.

In de situatie dat artikel 69 Wet IB 1964 van toepassing is doordat de begunstigde echtgenoot niet degene is die destijds de premie(s) in aftrek heeft gebracht, terwijl deze echtgenoot het laagst gecorrigeerde inkomen uit werk en woning (box 1) heeft, dient deze echtgenoot in de aangifte inkomstenbelasting de ingehouden loonheffing te vermelden en een belast bedrag van € 0. De andere echtgenoot die destijds de premie(s) in aftrek heeft gebracht en het hoogste gecorrigeerde inkomen uit werk en woning (box 1) heeft, dient dan de afkoopsom of de lijfrentetermijnen in de aangifte aan te geven zonder verrekening van de ingehouden loonheffing.

Onderstaand schema "Inkomenstoerekening pre-BHW-lijfrente bij gehuwden" verduidelijkt wanneer artikel 69 Wet IB 1964 binnen een huwelijk van toepassing is en bij wie van de echtgenoten de afkoopsom of de termijnen uit een pre-BHW-lijfrente belast worden.

Schema inkomenstoerekening pre-BHW-lijfrente bij gehuwden

Door welke echtgenoot is de premie afgetrokken?	Welke echtgenoot is de begunstigde voor de lijfrente?	Welke echtgenoot heeft het hoogste inkomen uit werk en woning (box 1)?*	Artikel 69 Wet IB 1964 van toepassing?	Afkoopsom of termijnen zijn belast bij:
A	B	A	Ja	A
A	B	B	Ja	B
A	A	B	Nee	A

*) Tel hierbij niet mee: de belastbare inkomsten uit eigen woning en de inkomsten uit ter beschikbaar gestelde bezittingen.

2.8.5 Afkoop 'kleine' lijfrente

Bij een zogenoemde afkoop kleine lijfrenten is de belastingplichtige geen revisierente verschuldigd. Een 'kleine' lijfrente is een BHW/IB2001-lijfrenteverzekering of een bancaire lijfrente (een lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht) die in een keer wordt uitgekeerd en waarvan de waarde of het tegoed niet meer bedraagt dan € 4.316 (bedrag jaar 2017). Het maximumbedrag waarvoor de kleine-afkoopregeling geldt wordt jaarlijks geïndexeerd. De regeling geldt alleen voor nog niet ingegane lijfrenten.

Voor de toets aan het maximumbedrag waarop de kleine-afkoopregeling van toepassing is, dienen de waarden van lijfrenten en tegoeden op lijfrenterekeningen bij dezelfde verzekeraar respectievelijk dezelfde bank te worden samengeteld. Indien een lijfrente bij die verzekeraar of bank reeds is ingegaan, telt deze lijfrente hierbij niet mee.

Voor de vaststelling of een lijfrente wat grootte betreft in aanmerking komt voor de kleine-afkoopregeling dient te worden uitgegaan van de integrale afkoopwaarde van de lijfrente of het tegoed op de lijfrenterekening op het fiscaal relevante tijdstip. Niet van belang is derhalve dat een deel van de afkoopsom mogelijk onbelast is omdat de premies c.q. de inleg niet volledig als uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen.

Samengevat gelden dus de volgende voorwaarden voor de afkoop van een 'kleine' lijfrente:

1. de afkoopwaarde bedraagt niet meer dan € 4.316* (in 2017) **en**
2. de waarde van de lijfrente wordt in 1 keer uitbetaald **en**
3. er zijn niet eerder termijnen uitgekeerd uit de lijfrenteovereenkomst **en**
4. op het moment van afkoop liepen er geen andere lijfrenten bij dezelfde verzekeraar, bank of beleggingsinstelling waarvan de uitkeringen nog niet waren ingegaan en die, tezamen met de waarde van de afgekochte lijfrente, een totaalwaarde van € 4.316 (2017) te boven gingen.

* Als de saldomethode van toepassing is en het belaste bedrag van de afkoopsom alleen hierdoor bedraagt niet meer dan € 4.316 (in 2017), dan is wél revisierente verschuldigd.

Indien de 'kleine' lijfrente wordt afgekocht of het tegoed op de lijfrenterekening wordt uitbetaald, dient de instelling loonheffing in te houden naar het variabele tarief van de groene tabel bijzondere beloningen. Het kan zijn dat bij toepassing van die tabel het tarief uitkomt op 52%. Hierbij geldt ook weer dat de code 950 niet gebruikt mag worden.

Bij een afkoop waarop de kleine-afkoopregeling van toepassing is, is er geen aansprakelijkheid voor de verzekeraar of de bank. De belastingplichtige is over de afkoopwaarde van de lijfrente of het tegoed op de lijfrenterekening geén revisierente verschuldigd omdat de uitbetaling van de afkoopsom of het tegoed wordt beschouwd als een eenmalige termijn van lijfrente.

De afkoop van een 'kleine' lijfrente dient in de online aangifte inkomstenbelasting 2017 bij het

onderdeel 'Pensioen en andere uitkeringen' ingevuld te worden in de rubriek 'Belast deel afkoopsom' van 'Lijfrente-uitkering of afkoopsom'. De rubriek 'Revisierente' dient niet ingevuld te worden.

2.8.6 Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen

Voor de aanlevering van de fiscaal relevante gegevens van arbeidsongeschiktheidsverzekeringen voor RBG, RIS en FLG dient een onderscheid gemaakt te worden tussen levensverzekeraars en inkomensverzekeraars (vorm van schadeverzekeraars). Onderscheidenlijk hierbij is dat levensverzekeraars alleen een arbeidsongeschiktheidsverzekering mogen afsluiten in combinatie met een levensverzekeringsproduct, terwijl inkomensverzekeraars zelfstandige arbeidsongeschiktheidsverzekeringen mogen aanbieden.

2.8.7 Inhouding loonheffing en renseignering door levensverzekeraars

De levensverzekeraar dient loonheffing in te houden op de periodieke uitkeringen uit een arbeidsongeschiktheidsverzekering. De periodieke uitkeringen worden aangemerkt als inkomsten uit vroegere dienstbetrekking. De uitkeringen dienen in de aangifte inkomstenbelasting aangegeven te worden in de rubriek Box 1 Werk en woning: 'AOW, pensioen, lijfrente, etc ...die onder de loonheffing vielen'.

De premie voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering die recht geeft op periodieke uitkering dient de levensverzekeraar te renseigneren met de code PRAV (zie 5.18) of PRAT (zie 5.19).

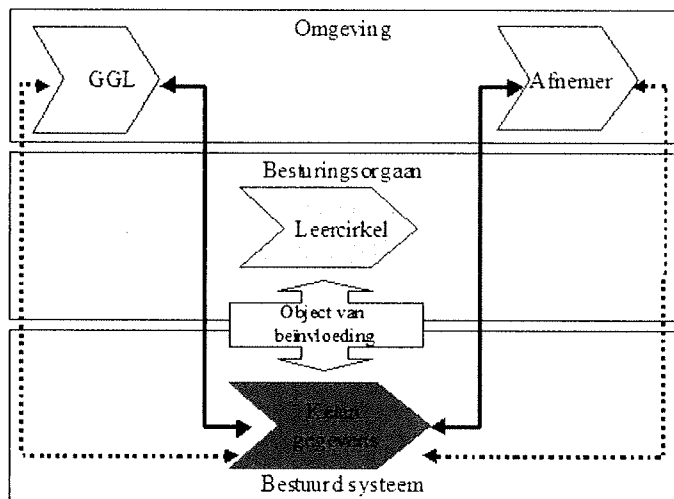
2.8.8 Inhouding loonheffing en renseignering door inkomensverzekeraars

De inkomensverzekeraar dient loonheffing in te houden op de periodieke uitkeringen uit een arbeidsongeschiktheidsverzekering. De uitkeringen dienen in de aangifte inkomstenbelasting aangegeven te worden in de rubriek 'Periodieke uitkeringen of afkoopsom bij arbeidsongeschiktheid'. Bij afkoop kan revisierente verschuldigd zijn (zie par. 4.3 van het Besluit van 13 juni 2012, BLKB2012/283M).

De premie voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering die recht geeft op periodieke uitkeringen dient de inkomensverzekeraar te renseigneren met de code PRAV (zie 5.17) of PRAT (zie 5.18).

2.9 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen

Met het begrip 'leercirkel' wordt bedoeld, dat de leverancier van een gegeven (GGL) – zo gezegd het "begin" van de cirkel – terugkoppeling krijgt over (mogelijke) onjuistheden in de aangeleverde derdengegevens. Zie voor een schematische weergave figuur 1 hieronder. Als in het intensieve toezicht/bij aanslagregeling wordt vastgesteld dat een renseignement fouten bevat of ontbreekt is het verzoek dit te melden zoals hieronder verder beschreven wordt. Die melding zal als leercirkelsignaal aan de betreffende gegevensleverancier worden teruggekoppeld. Ook degene die bij aanslagregeling een melding over een fout in de renseignering of over het ontbreken van een renseignement een melding doet wordt geïnformeerd over de reactie op het leercirkelsignaal.

Figuur 1. Schema leercirkel

Het hoofddoel van de leercirkel is het verbeteren van de kwaliteit van de diverse renseignerings-stromen. Binnen die leercirkel verzamelt de Belastingdienst zoveel mogelijk beschikbare relevante informatie (signalen), waardeert en analyseert deze en koppelt deze terug aan de gegevensleverancier.

De teruggekoppelde signalen, vragen en geconstateerde onjuistheden geven de gegevensleverancier de mogelijkheid om op zoek te gaan naar structurele onjuistheden in de systemen waarmee hij de derdengegevensstroom heeft opgesteld. Die structurele problemen kan hij vervolgens oplossen waarna de kwaliteit van de gegevens op dat punt verbeterd is. Individuele fouten dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden maar ze zullen onvermijdelijk blijven.

Het kan voorkomen dat een gegevensleverancier een renseignement onjuist of niet heeft opgemaakt. Zo kan bijvoorbeeld een onjuiste code of onjuiste gegevens zijn vermeld. Ook kan het voorkomen dat een gegevensleverancier ten onrechte een renseignement heeft opgemaakt. Het kan ook zijn dat u er tijdens de aanslagregeling achter komt dat een verzekeringsmaatschappij of bank in het geheel geen renseignement heeft verstrekt, althans in RIS of RBG is geen renseignement opgenomen.

Als u een van de hiervoor besproken 'onvolkomenheden' (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen, medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken. Gerard van den Dungen is telefonisch te bereiken op telefoonnummer 06-11 62 59 35.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u *per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet* te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan.

Stuur de ingevulde spreadsheets s.v.p. via Lotus Notus aan de volgende postbus:

Art. 10(2)g, Wob

Let op!

Zorg voor een volledig verslag (met bijlagen) in ELDO of KRB voor het geval OAG met betrekking tot een onvolkomenheid nog aanvullende gegevens nodig heeft.

Het is belangrijk dat u onjuistheden ook meedeelt als u zelf reeds contact heeft opgenomen met de verzekeraar en de onjuistheid heeft besproken. Het is immers mogelijk dat het door u geconstateerde probleem zich structureel heeft voorgedaan.

Hoofdstuk 3. Code en overige gegevens op het renseignement

In dit hoofdstuk wordt een algemene toelichting verstrekt op de gegevens die een verzekeraar of een bank moet vermelden op een renseignement.

3.1 Renseignementcode/meldingstype (en overzicht)

De gegevensleverancier (verzekeraar, bank of beleggingsinstelling) vermeldt op elk renseignement een renseignementcode. Deze renseignementcode geeft de reden aan waarom het renseignement is opgemaakt. Op het renseignement in RIS en RBG wordt de code weergegeven en wordt een korte omschrijving van de code gegeven. In de hoofdstukken 5 en 6 van deze handreiking wordt per code een nadere toelichting gegeven.

Uit de praktijk blijkt dat aanslagregelaars IB vaak meer informatie willen hebben over de renseignementcodes voor de heffing van schenk- en erfbelasting. In verband hiermee zijn ook de omschrijvingen van deze codes in deze handreiking opgenomen. In hoofdstuk 7 wordt per code een nadere toelichting gegeven.

Hieronder volgt een overzicht van alle renseignementcodes met een omschrijving van de afkorting.

Codes voor de inkomstenbelasting

- KBEL: *Uitkering uit een Kapitaalverzekering, rentebestanddeel geheel of gedeeltelijk Belast*
KMON: *Uitkering uit een Kapitaalverzekering waarvan het rentebestanddeel Mogelijk geheel of gedeeltelijk is vrijgesteld (N)*
KONP: *Uitkering uit een Kapitaalverzekering waarvan het rentebestanddeel geheel is vrijgesteld (ONP)*
KWLB: *Kapitaalverzekering eigen Woning bij leven Belast*
KWLM: *Kapitaalverzekering eigen Woning bij Leven Mogelijk onbelast*
KWOV: *Kapitaalverzekering eigen Woning bij Overlijden*
KWSB: *Kapitaalverzekering eigen Woning, Schending van voorwaarden Belast*
LCBG: *Declausulering of overdracht tot zekerheid van een lijfrente waarop het pre-BHW regime van toepassing is*
LSBR: *Schending van de voorwaarden van een lijfrente/arbeidsongeschiktheidsverzekering waarop het BHW-regime of IB 2001-regime van toepassing is*
LSVB: *Declausulering van een saldolijfrente*
NLSB: *NettoLijfrente Schending Belast*
NUPI: *Negatieve Uitgaven Premies voor Inkomensvoorzieningen. Deze renseignementcode is met ingang van 2017 vervallen*
VOOV: *Voortzetting van een bij een andere verzekeraar gesloten verzekering als de Oorspronkelijke Verzekeraar aan de nieuwe verzekeraar of bank niet de relevante gegevens van de voortgezette verzekering of "bankspaarrekening" heeft verstrekt. Deze renseignementcode is met ingang van 2017 vervallen*
PRLV: *Premie oudedagsLijfrente, nabestaandenlijfrente en tijdelijke oudedagslijfrente (betaald aan Verzekeraar)*
PRLT: *Premie oudedagslijfrente, nabestaandenlijfrente en tijdelijke oudedagslijfrente (verschuldigde premie; te betalen aan Tussenpersoon)*
PRMV: *Premie lijfrentevoorziening Meerderjarig invalide kind, betaald aan Verzekeraar*
PRMT: *Premie Meerderjarig invalide kind lijfrente (verschuldigde premie; te betalen aan Tussenpersoon)*
PRAV: *Premie periodieke uitkering bij Arbeidsongeschiktheid betaald aan Verzekeraar*
PRAT: *Premie periodieke uitkering bij Arbeidsongeschiktheid verschuldigd door de verzekeringnemer (te betalen aan Tussenpersoon)*
PNLV: *Premie NettoLijfrenteverzekering Verzekeringsmaatschappij*
WKAP: *Waarde van een tot box 3 behorende Kapitaalverzekering*
WDEP: *Waarde van een tot box 3 behorend premiedepot*

- WPUZ: Waarde van een tot box 3 behorend recht op een zuivere lijfrente of een periodieke uitkering
- WPUG: Waarde van een tot box 3 behorend recht op een verzekering die recht geeft op een kapitaal dat moet worden aangewend voor de aankoop of voor de uitkering van een lijfrente/periodieke uitkering
- WNLV: Waarde NettoLijfrenteVerzekering (uitsluitend tbv gegevensuitlevering aan het buitenland (CRS en FATCA))
- INLG: Inlegbetalingen op lijfrenterekening (LSR) en lijfrentebeleggingsrecht (LBR)
- SLBR: Schending van een LSR of van een LBR, ten gevolge waarvan negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening in aanmerking moeten worden genomen en reviserende verschuldigd is
- SWLB: Spaarrekening / Beleggingsrecht Eigen Woning bij Leven Belast
- SWLM: Spaarrekening / Beleggingsrecht eigen Woning bij Leven Mogelijk onbelast
- SWOV: Spaarrekening / Beleggingsrecht eigen Woning bij Overlijden
- SWCO: Spaarrekening / Beleggingsrecht Eigen Woning: Continuering bij overlijden door overblijvende partner
- SWSB: Spaarrekening eigen Woning, Schending van voorwaarden Belast
- FOOF: Voortzetting van een bij een andere instelling gesloten bankspaarrekening of verzekering als de oorspronkelijke instelling aan de nieuwe instelling niet de relevante gegevens van de voortgezette bankspaarrekening of verzekering heeft verstrekt
- VVEW: Verhoging Vrijstelling bij fiscale continuering van een Spaarrekening of een Beleggingsrecht Eigen Woning na het overlijden van de oorspronkelijke rekeninghouder

Codes voor de Schenk- en Erfbelasting

Erfbelasting

- SUC1: Uitkeringen ineens uit een kapitaalverzekering, een kapitaalverzekering eigen woning of een ongevallenverzekering ten gevolge van het overlijden van een verzekerde
- SUC2: Expiratie van een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule, een "artikel 19 stamrecht", een "artikel 44f stamrecht" of een zogenoemde saldolijfrente ten gevolge van het overlijden van een verzekerde
- SUC3: Verkrijging van een recht op een zuivere lijfrente of recht op periodieke uitkeringen ten gevolge van overlijden als de verkrijging niet is vrijgesteld voor de erfbelasting
- SUC4: Overgang van een verzekering, die ten gevolge van het overlijden van de verzekeringnemer niet wordt beëindigd, naar de erfgenamen van de verzekeringnemer

Schenkbelasting

- SCH1: Uitkering ineens, anders dan ten gevolge van het overlijden van een verzekerde, uit een kapitaalverzekering of een kapitaalverzekering eigen woning die op grond van de in de polis opgenomen begunstigingsregeling toekomt aan een ander dan de verzekeringnemer niet zijnde de in gemeenschap van goederen gehuwde (ex) echtgenoot
- SCH2: Uitkering ineens, anders dan ten gevolge van het overlijden van een verzekerde, uit een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule of een zogenoemde saldolijfrente dan wel uit een ander stamrecht, die op grond van de in de polis opgenomen begunstigingsregeling toekomt aan een ander dan de verzekeringnemer
- SCH3: Verkrijging van een zuivere lijfrente of een ander recht op periodieke uitkeringen als de uitkering op grond van de in de polis opgenomen begunstigingsregeling toekomt aan een ander dan de verzekeringnemer
- SCH4: Vervreemding van een levensverzekering door een verzekeringnemer of een onherroepelijk begunstigde aan een bloed of aanverwant in de dalende lijn of wijzing van de tenaamstelling van een Spaarrekening of Beleggingsrecht Eigen Woning, waarbij de nieuwe rekeninghouder een bloed- of aanverwant in de dalende lijn van de oorspronkelijke rekeninghouder is
- SCH5: Premie voor een levensverzekering is op grond van een in de polis opgenomen clause of op grond van een bij de polis behorend aanhangsel (mede) verschuldigd door een of beide ouders / grootouders van de verzekeringnemer

3.2 Essentiële gegevens en nader onderzoek

De gegevensleverancier vermeldt op het renseignement de hem bekend zijnde essentiële gegevens die nodig zijn om de fiscale gevolgen vast te kunnen stellen. Vaak kunt u op basis van deze gegevens de juiste fiscale gevolgen vaststellen. Het kan echter ook voorkomen dat u hiervoor aanvullende gegevens nodig heeft. Dit doet zich voor in situaties waarin de fiscale gevolgen mede afhankelijk zijn van handelingen of gebeurtenissen waarvan de verzekeraar geen kennis heeft. In de paragrafen hierna zal dat nader worden toegelicht.

3.3 Toelichting rubriek: "Soort maximale vrijstelling"

Als een instelling een renseignement opmaakt ter zake van een afkoop of uitkering uit een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime van toepassing is, uit een kapitaalverzekering eigen woning dan wel uit een spaar-/beleggingsrekening eigen woning, vermeldt de instelling op het renseignement een code in de rubriek "Soort maximale vrijstelling". Deze code kan zijn: H, L of G. Dit staat voor:

H: hoge vrijstelling

L: lage vrijstelling

G: lage vrijstelling

De instelling baseert de vrijstelling uitsluitend op basis van de gegevens van de verzekering of rekening waarvoor het renseignement wordt opgemaakt. Hij houdt geen rekening met de mogelijkheid dat de belanghebbende reeds een deel van de vrijstelling kan hebben verbruikt. Ook kan het zijn dat de belanghebbende meer producten heeft waarvoor een potentiële vrijstelling geldt. Het voorgaande houdt in dat voor de vaststelling van de fiscale gevolgen u eerst moet vaststellen of de belanghebbende in het verleden reeds een deel van zijn vrijstelling heeft verbruikt.

3.4 Toelichting rubriek: "Bijzondere waardevrijstelling AN van toepassing"

Als een verzekeraar een waarde opgeeft van een kapitaalverzekering die behoort tot de grondslag van box 3 vermeldt de verzekeraar ook of ten aanzien van die verzekering recht bestaat op de waardevrijstelling als bedoeld in onderdeel AN Invoeringswet IB 2001. Het is mogelijk dat de belanghebbende geen recht meer heeft op de (volledige) waardevrijstelling omdat hij ter zake van een uitkering uit een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime van toepassing was of ter zake van een uitkering uit een kapitaalverzekering eigen woning dan wel een spaarrekening eigen woning gebruik heeft gemaakt van een uitkeringsvrijstelling. De verzekeraar houdt hiermee geen rekening. Voordat kan worden overgegaan tot vaststelling van de fiscale gevolgen moet u dus eerst vaststellen tot welk bedrag nog recht bestaat op de waardevrijstelling van onderdeel AN.

3.5 Gegevens betreffende inkomensvoorzieningen

Als een gegevensleverancier een renseignement opmaakt ter zake van een schending van een verzekering of een spaarrekening waarvoor de premies of de inleg op grond van de vormgeving van de polis respectievelijk de rekeningvoorwaarden als uitgaaf voor een inkomensvoorziening, dan wel als persoonlijke verplichting, in aftrek konden worden gebracht gaat de instelling ervan uit dat de belanghebbende de premies of de inleg ook daadwerkelijk in aftrek heeft gebracht. Het is echter mogelijk dat de belanghebbende de premies of de inleg niet geheel in aftrek heeft gebracht of heeft kunnen brengen. U dient bij de vaststelling van de fiscale gevolgen hiermee rekening te houden. De fiscale gevolgen die optreden als de premies of de inleg niet of niet geheel in aftrek zijn gebracht worden bij de specifieke renseignementcode/meldingtype nader toegelicht.

3.6 Polis die voorziet in een lijfrente en een kapitaalverzekering

Als een verzekeraar een renseignement opmaakt ter zake van een uitkering van een verzekering of een schending van de voorwaarden van een verzekering waarvoor de premies op basis van de

vormgeving van de polis slechts voor een deel voor aftrek in aanmerking konden komen, dan splitst de verzekeraar alle elementen van de verzekering in een deel waarvan de rechten behoren tot box 1 en een deel waarvan de rechten behoren tot box 3. Als voorbeeld kan worden genoemd een verzekering die voorziet in een oudedagslijfrente bij leven en een kapitaaluitkering bij overlijden. In deze situatie kunnen de gegevens die de verzekeraar heeft verstrekt dan zonder meer worden gevolgd en hoeft u geen verdere splitsing meer aan te brengen.

3.7 Renseignering als er twee of meer gerechtigden zijn

De instelling maakt per verzekering in combinatie met één melding type één renseignement op. Hebben twee of meer personen recht op bijvoorbeeld een deel van de afkoopsom of van de uitkering? De instelling vermeldt daarbij dan voor elk van hen het deel van de afkoopsom of de uitkering waar die persoon recht op heeft en het daarop betrekking hebbende premiedeel. Als al eerder een uitkering uit deze verzekering is verstrekt, vermeldt de instelling op het renseignement van de gerechtigden op de einddatum tevens een evenredig deel van de eerdere uitkering. Dit evenredige deel moet worden vastgesteld naar gelang van de gerechtigheid op de einddatum.

Hoofdstuk 4. Behandelplannen per renseignementcode/meldingtype algemeen

In dit hoofdstuk worden begrippen toegelicht die een meer algemeen karakter hebben. In de hoofdstukken 5 en 6 treft u een specifieke toelichting per code aan. In hoofdstuk 5 zullen de codes die betrekking hebben op levensverzekeringen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen worden behandeld. In hoofdstuk 6 worden de codes die betrekking hebben op "banksparen" behandeld.

4.1 Voortzettingen van verzekeringen/spaarrekeningen

Het komt regelmatig voor dat een verzekering/spaarrekening tijdens de looptijd wordt afgekocht en bij een andere verzekeraar/bank wordt voortgezet.

4.1.1 Geen renseignering als overnemende verzekeraar/bank van een verzekering wordt geïnformeerd

Als de oorspronkelijke verzekeraar/bank de afkoopsom rechtstreeks overmaakt naar de nieuwe verzekeraar/bank en de verzekering/spaarrekening bij de nieuwe verzekeraar wordt voortgezet in een fiscaal soortgelijke verzekering/spaarrekening leidt dit niet tot fiscale gevolgen. Daarom is afgesproken dat de overdragende verzekeraar/bank ter zake van de afkoop geen renseignement hoeft op te maken indien hij een overdrachtsformulier aan een verzekeraar/bank verstuurt die deelneemt aan de zogenoemde stroomlijningsovereenkomst. In de stroomlijningsovereenkomst is vastgelegd welke gegevens de aangesloten verzekeraars uitwisselen om de overdracht soepel te laten verlopen.

Indien de verzekeraar/bank niet deelneemt aan de stroomlijningsovereenkomst kan renseignering achterwege blijven onder de voorwaarde dat aan de ontvangende verzekeraar/bank alle relevante informatie verstrekt wordt.

4.1.2 Wel renseignering als overnemende verzekeraar/bank van een verzekering niet wordt geïnformeerd

De overdragende verzekeraar/bank maakt wel een renseignement op als hij de afkoopsom/uitkering rechtstreeks heeft overgemaakt naar de nieuwe verzekeraar/bank en hij de nieuwe verzekeraar/bank geen informatie over de beëindigde verzekering/rekening heeft verstrekt. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen als de verzekeringnemer/begunstigde de oorspronkelijke verzekeraar/bank niet heeft geïnformeerd dat hij de verzekering/rekening bij een andere verzekeraar in een soortgelijke vorm voortzet. De overdragende verzekeraar/bank moet dan wel een renseignement opmaken. Hij gaat er dan, beoordeeld vanuit zijn wetenschap, immers terecht vanuit dat de uitkering/afkoopsom leidt tot fiscale gevolgen.

Let op: de overdragende verzekeraar/bank maakt geen renseignement op per zake van de afkoop van een lijfrenteverzekering of een lijfrenterekening. De instelling dient in dat geval loonheffing in te houden op de afkoopwaarde (zie onderdeel 2.2.2).

4.1.3 Contra-reseignement (FOOF) als verzekering bij een bank wordt voortgezet en geen informatie is ontvangen

In onderdeel 4.1.2 is aangegeven dat de oorspronkelijke verzekeraar/bank een renseignement opmaakt ter zake van de beëindiging van een verzekering/rekening als hij de nieuwe verzekeraar/bank de benodigde informatie niet verstrekt. Voor een fiscaal geruisloze voortzetting is het echter voldoende dat de overdragende verzekeraar/bank de uitkering/afkoopsom rechtstreeks overmaakt naar de nieuwe verzekeraar/bank en de verzekering/rekening in soortgelijke vorm wordt voortgezet. De verzekeringnemer zal in dat geval aan de nieuwe verzekeraar/bank meedelen dat sprake is van een fiscaal geruisloze voortzetting.

Mocht zich een dergelijke situatie voordoen, dan maakte voorheen de 'nieuwe' verzekeraar een renseignement met code VOOV op om daarmee tot uitdrukking te brengen dat de verzekering is voortgezet en de beëindiging van de oorspronkelijke verzekering niet tot fiscale gevolgen leidt. De renseignementcode VOOV is met ingang van 2017 vervallen.

In het geval de ontvangende instelling een bank of beleggingsinstelling is, maakt de 'nieuwe' bank of beleggingsinstelling in dat geval een renseignement op met de code FOOF (zie onderdeel 6.8) als de bank geen informatie heeft ontvangen van de overdragende verzekeraar/bank.

Het renseignement FOOF dient dus in feite als een *correctierenseignement* op een door de overdragende verzekeraar/bank opgemaakt renseignement.

4.1.4 Soortgelijke verzekeringen

In onderstaande tabel treft u een aantal gevallen aan van verzekeringen/spaarrekeningen die fiscaal als voortzetting van een soortgelijke verzekeringen/spaarrekening kunnen worden beschouwd.

Oorspronkelijk verzekering/ spaarrekening	kan geruisloos worden omgezet in
Kapitaalverzekering	Kapitaalverzekering, Kapitaalverzekering eigen woning (KEW); Spaarrekening eigen woning (SEW) Beleggingsrecht eigen woning (BEW)
KEW	KEW, SEW of BEW
SEW of BEW	KEW, SEW of BEW
Kapitaalverzekering met lijfrenteclausule	Kapitaalverzekering met lijfrenteclausule, BHW-regime lijfrente of IB 2001-regime door levensverzekeraar, Lijfrenterekening (LSR) of Lijfrentebeleggingsrecht (LBR)
BHW-regime lijfrente	IB 2001-regime lijfrente bij levensverzekeraar, Lijfrenterekening (LSR) of Lijfrentebeleggingsrecht (LBR)
IB 2001-regime lijfrente	IB 2001-regime lijfrente bij levensverzekeraar, Lijfrenterekening (LSR) of Lijfrentebeleggingsrecht (LBR)
LBR/LSR	IB 2001-regime lijfrente bij levensverzekeraar, Lijfrenterekening (LSR) of Lijfrentebeleggingsrecht (LBR)

4.2 Wettelijke regimes

Het is mogelijk dat handelingen met min of meer dezelfde verzekeringsproducten niet altijd tot dezelfde fiscale gevolgen leiden omdat het mogelijk is dat op het ene product een ander fiscaal regime van toepassing is dan op het andere product. Als een dergelijke situatie zich voordoet wordt bij de behandeling van de specifieke code verwezen naar de verschillende regimes. In de handreiking worden de volgende regimes genoemd:

- Pre-Brede Herwaarderingsregime (pre-BHW-regime)
- Brede Herwaarderingsregime (BHW-regime)
- IB 2001-regime
- Overgangsregime onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001
- Overgangsregime onderdeel O Invoeringswet Wet IB 2001

Hierna zal in hoofdlijnen worden aangegeven wanneer een bepaald regime van toepassing is. Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat niet alle bepalingen van het oude regime in die gevallen van toepassing zijn of hoeven te zijn.

4.2.1 Kapitaalverzekeringen

- Het pre BHW-regime is van toepassing op kapitaalverzekeringen die tot stand zijn gekomen voor 1-1-1992 waarvan het kapitaal na 31-12-1991 niet is verhoogd. Een verhoging van het kapitaal op grond van een gebruikelijk optie- of indexatierecht telt echter niet mee. Voor verzekeringen zonder een in een eurobedrag uitgedrukt kapitaal (beleggingsverzekeringen) geldt dat de premie na 1-1-1992 niet mag zijn verhoogd. (artikel 76 Wet IB 1964 en onderdeel AL en AM Invoeringswet IB 2001)
- Het BHW-regime is van toepassing op de kapitaalverzekeringen die voor 1-1-2001 tot stand zijn gekomen en waarop het pre BHW-regime niet of niet meer van toepassing is (onderdeel AL en AM Invoeringswet Wet IB 2001).
- Het 2001-regime is van toepassing op kapitaalverzekeringen die na 31-12-2000 tot stand zijn

gekomen.

- Het overgangsregime "onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001" is van toepassing op kapitaalverzekeringen die voor 15-9-1999 tot stand zijn gekomen onder voorwaarde dat het kapitaal na 13-9-1999 niet is verhoogd dan wel de looptijd is verlengd. Een verhoging van het kapitaal op grond van een gebruikelijk optie- of indexatierecht telt echter niet mee.

4.2.2 Lijfrente en periodieke uitkeringen

- Het pre BHW-regime is van toepassing op lijfrenten en rechten op periodieke uitkeringen waarvan de overeenkomst tot stand is gekomen:
  - vóór 1-1-1992 onder voorwaarde dat na 31-12-1991 geen premie meer is betaald dan wel
  - vóór 16-10-1990 waarvan de premie na 31-12-1991 niet is verhoogd anders dan op grond van een gebruikelijk optie of indexatierecht (artikel 75 Wet IB 1964 en onderdeel O Invoeringswet Wet IB 2001).
- Het overgangsregime "onderdeel O, eerste lid, onderdeel d Invoeringswet Wet IB 2001" is van toepassing op lijfrenten en rechten op periodieke uitkeringen waarvoor de premie in aanmerking kon worden genomen als persoonlijke verplichting onder voorwaarde dat de overeenkomst tot stand is gekomen vóór 14-9-1999.

4.3 Vrijgestelde kapitaalsuitkeringen

In dit onderdeel zal worden aangegeven onder welke voorwaarden en tot welke bedragen het rentebestanddeel in een uitkering/afkoopsom uit een kapitaalverzekering is vrijgesteld.

4.3.1 Kapitaalverzekeringen waarop het pre BHW-regime van toepassing is

Het rentebestanddeel in de uitkering bij leven uit een kapitaalverzekering waarop het pre BHW-regime van toepassing is, is volledig vrijgesteld als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden (artikel 25, lid 1, onderdeel c, wettekst 1991):

Er is tenminste gedurende een aangesloten reeks van 12 jaren premie betaald en de hoogste premie mag in enig verzekeringsjaar niet meer hebben bedragen dan:

- 5 maal de laagste premie bij een looptijd van 12 tot en met 15 jaar;
- 10 maal de laagste premie bij een looptijd van meer dan 15, maar niet meer dan 20 jaar;
- 15 maal de laagste premie bij een looptijd van meer dan 20 jaar, maar niet meer dan 30 jaar; of
- 20 maal de laagste premie bij een looptijd van meer dan 30 jaar.

N.B. Een verzekeringsjaar is een periode van twaalf maanden te rekenen vanaf de ingangsdatum van de verzekering en elke aansluitende periode van gelijke duur.

Het rentebestanddeel in de uitkering uit een kapitaalverzekering ten gevolge van overlijden waarop het pre BHW-regime van toepassing is, is volledig vrijgesteld als:

- het overlijden plaatsvindt voor het bereiken van de 72-jarige leeftijd dan wel
- het overlijden plaatsvindt na het bereiken van de 72-jarige leeftijd, uitsluitend een kapitaal bij overlijden is verzekerd en de uitkering tezamen met andere kapitaalsuitkeringen uit levensverzekeringen ten gevolge van dat overlijden niet meer bedraagt dan € 5.627 (= vrijgesteld bedrag bij overlijden, Wet IB 1964, tekst 2000) dan wel
- er tenminste gedurende een aangesloten reeks van 12 jaren premie betaald en de hoogste premie mag in enig verzekeringsjaar niet meer hebben bedragen dan:
  - 5 maal de laagste premie bij een looptijd van 12 tot en met 15 jaar;
  - 10 maal de laagste premie bij een looptijd van meer dan 15, maar niet meer dan 20 jaar;
  - 15 maal de laagste premie bij een looptijd van meer dan 20 jaar, maar niet meer dan 30 jaar; of
  - 20 maal de laagste premie bij een looptijd van meer dan 30 jaar.

Kapitaalverzekeringen tot stand gekomen voor 1-9-1977

Het is mogelijk dat een uitkering voortvloeit uit een verzekering die tot stand is gekomen voor 1-9-1977. Voor deze kapitaalverzekeringen gelden minder strenge voorwaarden om voor een vrijstelling in aanmerking te komen. Die voorwaarden zijn niet in alle gevallen gelijk maar afhankelijk van de datum waarop de overeenkomst tot stand is gekomen. In voorkomende gevallen kunt u de wettelijke bepalingen raadplegen. Die wettelijke bepalingen vindt u in artikel 78a Wet IB 1964, wettekst 2000.

4.3.2 Kapitaalverzekeringen waarop het BHW-regime van toepassing is

Voor BHW-kapitaalverzekeringen geldt het overgangsrecht van BHW-regime. Dit regime geldt ook voor verzekeringen die vóór 1 januari 1992 zijn afgesloten, maar niet meer voldoen aan de voorwaarden van het overgangsrecht voor kapitaalverzekeringen van vóór 1 januari 1992 (Pre BHW-kapitaalverzekeringen).

Deze kapitaalverzekeringen vallen onder de rendementsgrondslag van box 3. Er geldt jaarlijks een bezitsvrijstelling in box 3 van maximaal € 123.428 per belastingplichtige voor deze BHW-verzekeringen als na 13 september 1999 het verzekerd kapitaal niet is verhoogd en de looptijd niet is verlengd.

Voor BHW-kapitaalverzekeringen geldt een uitkeringsvrijstelling per belastingplichtige als de verzekerde op het moment van uitkering in leven is. Hiervoor gelden tot 1 januari 2013 op grond van de Wet IB 1964 de volgende voorwaarden:

- Er is gedurende ten minste 15 jaar (180 maanden) jaarlijks premie voldaan: uitkeringsvrijstelling van € 28.134;
- Er is gedurende ten minste 20 jaar (240 maanden) jaarlijks premie voldaan: uitkeringsvrijstelling van € 95.294;

Deze minimale periodes van premiebetaling worden tijdsklemmen genoemd.

- De hoogste premie in een verzekeringsjaar mag niet meer bedragen dan 10 keer de laagste premie in een verzekeringsjaar. Dit wordt de bandbreedte-eis 1:10 genoemd (zie vraag 24 voor uitzonderingen op de bandbreedte-eis);
- Als al eerder gebruik is gemaakt van een uitkeringsvrijstelling uit een BHW-kapitaalverzekering of KEW, dan wordt de nog te gebruiken uitkeringsvrijstelling verminderd met de eerder gebruikte vrijstellingen (imputatieregeling).

De voorwaarden voor de lifetimevrijstelling zijn:

- De hoogste premie in een verzekeringsjaar mag niet meer bedragen dan 10 keer de laagste premie in een verzekeringsjaar. Dit wordt de bandbreedte-eis 1:10 genoemd (zie onderdeel 4.3.4 voor uitzonderingen op de bandbreedte-eis);
- Als al eerder gebruik is gemaakt van een uitkeringsvrijstelling uit een BHW-kapitaalverzekering of KEW, dan wordt de nog te gebruiken uitkeringsvrijstelling verminderd met de eerder gebruikte vrijstellingen (imputatieregeling).

Vanaf 1 januari 2013 geldt onder bepaalde voorwaarden een uitzondering op de tijdsklemmen (zie onderdeel 4.3.5). De genoemde uitkeringsvrijstellingen zijn vaste bedragen en worden niet geïndexeerd. De beoordeling of is voldaan aan de voorwaarden voor een uitkeringsvrijstelling wordt pas gedaan bij het daadwerkelijk tot uitkering komen van de BHW-kapitaalverzekering. Met ingang van 1 april 2017 geldt op basis van het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen (d.d. 15 mei 2017, nr. 2017-81019) één vrijstelling van € 123.428.

Zie hiervoor verder paragraaf 4.3.5

Het rentebestanddeel in de uitkering uit een kapitaalverzekering ten gevolge van **overlijden** waarop het BHW-regime van toepassing is, is volledig vrijgesteld als:

- het overlijden plaatsvindt vóór het bereiken van de 72-jarige leeftijd dan wel
- het overlijden plaatsvindt ná het bereiken van de 72-jarige leeftijd en tenminste 15 jaar aaneengesloten premie is betaald en de betaalde premie per verzekeringsjaar een bandbreedte van 1:10 niet overschrijdt dan wel
- het overlijden plaatsvindt ná het bereiken van de 72-jarige leeftijd, uitsluitend een kapitaal bij overlijden is verzekerd en de uitkering tezamen met andere kapitaalsuitkeringen uit levensverzekeringen ten gevolge van dat overlijden niet meer bedraagt dan € 5.627.

4.3.3 Kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning

Een KEW is een kapitaalverzekering waarbij de belastingplichtige in box 1 belastingvrij kan sparen voor de aflossing van een schuld in verband met de eigen woning. Dit product kon vanaf 2001 tot 2013 worden afgesloten. Vanaf 2008 tot 2013 kon de belastingplichtige ook een SEW en een BEW afsluiten onder vergelijkbare voorwaarden als voor een KEW. Als in het vervolg van dit document wordt gesproken van een KEW, wordt daarmee ook de SEW en het BEW bedoeld, tenzij expliciet anders vermeld. Per 2013 is het

niet meer mogelijk om op grond van het overgangsrecht een nieuwe KEW af te sluiten. Het fiscale regime van de KEW dat heeft gegolden vóór 2013 kan op een op 31 december 2012 bestaande KEW van toepassing blijven onder de voorwaarde dat na 31 december 2012 het gegarandeerde kapitaal of het bedrag van de premies niet is verhoogd en de looptijd niet is verlengd.

Voor een KEW geldt een uitkeringsvrijstelling als de belastingplichtige op het moment van uitkering in leven is. Hiervoor gelden op grond van de Wet IB 2001 tot 1 januari 2013 de volgende voorwaarden:

- De uitkering wordt gebruikt voor de aflossing van de eigenwoningschuld *);
- Er is gedurende de looptijd jaarlijks premie betaald;
- Er is niet gedurende de volledige looptijd jaarlijks premie betaald, maar wel tenminste gedurende een aaneengesloten periode van 15 jaar.
Deze periodes van premiebetaling worden de tijdsklemmen genoemd.
- De hoogste premie in een verzekeringsjaar mag niet meer bedragen dan 10 keer de laagste premie in een verzekeringsjaar. Dit wordt de bandbreedte-eis **1:10** genoemd (zie onderdeel 4.3.4 voor uitzonderingen op de bandbreedte-eis);
- Als al eerder gebruik is gemaakt van een uitkeringsvrijstelling uit een BHW-kapitaalverzekering of KEW, dan wordt de nog te gebruiken uitkeringsvrijstelling verminderd met de eerder gebruikte vrijstellingen (imputatieregeling, zie punt 4.4).

*) Bij de verkoop van een woning hoeft het moment van het tot uitkering komen van de KEW en het aflossen eigenwoningschuld niet samen te vallen. Het gebeurt in de praktijk regelmatig dat de eigenwoningschuld direct wordt afgelost met de opbrengst van de verkoop van de eigenwoning en dat daarna pas de kapitaalverzekering tot uitkering komt. Als er een direct verband bestaat tussen het vrijkomen van het kapitaal en de aflossing van de eigenwoningschuld, maakt het niet uit met welke bron de aflossing wordt gefinancierd.

Al sinds de invoering van de Wet IB 2001 geldt dat de tijdsklem niet geldt indien:

- de belastingplichtige overlijdt;
- de belastingplichtige zijn woning vervreemdt zonder dat hij over een andere eigen woning beschikt;
- de belastingplichtige ophoudt binnenlands belastingplichtig te zijn.

Vanaf 1 januari 2013 tot 1 april 2017 geldt onder bepaalde voorwaarden een uitzondering op de tijdsklemmen (zie onderdeel 4.3.5). De uitkeringsvrijstelling kan daarnaast niet meer bedragen dan het bedrag aan aflossing van de eigenwoningschuld. Genoemde uitkeringsvrijstelling wordt jaarlijks geïndexeerd. Als de KEW gedurende de looptijd niet langer voldoet aan de daarvoor geldende voorwaarden, komt de KEW op grond van de Wet IB 2001 fictief tot uitkering. Op het moment dat het product daadwerkelijk of fictief tot uitkering komt, moet blijken of een belastingplichtige in aanmerking komt voor een uitkeringsvrijstelling. Met ingang van 1 april 2017 geldt alleen de hoge uitkeringsvrijstelling.

De vrijstellingsbedragen worden jaarlijks geïndexeerd. De hierboven genoemde bedragen betreffen het kalenderjaar 2017

- Bedragen 2016: € 36.800 en € 162.000
- Bedragen 2015: € 36.600 en € 161.500

4.3.4 Uitzonderingen op de bandbreedte van 1:10

*) Er zijn twee situaties mogelijk dat de bandbreedte van 1:10 wordt overschreden zonder dat dit fiscale gevolgen heeft. Deze situaties worden hieronder beschreven. De goedkeuringen zijn opgenomen in het Besluit van 15 mei 2017, nr. 2017-81019.

1. Overschrijding bandbreedte door fouten met de premiebetaling bij een Brede Herwaarderingskapitaalverzekering en een KEW (geldt ook voor SEW en BEW)

In de praktijk worden regelmatig dezelfde typen fouten gemaakt ten aanzien van de premiebetalingen voor een kapitaalverzekering box 3 en een KEW. Een veelvoorkomende fout houdt in dat abusievelijk in een verzekeringsjaar zowel een hoge premie – factor 10 – als de reguliere jaarpremie – factor 1 – is voldaan. In de andere verzekeringsjaren is alleen de reguliere premie voldaan. De reguliere premie bedraagt dan minder dan 1/11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan. De KEW heeft dan feitelijk vanaf het jaar waarin de hoge storting is gedaan, niet voldaan aan de voorwaarden voor vrijstelling. Daarnaast komen ook andere typen fouten voor waarin de bandbreedte in een verzekeringsjaar in geringe mate wordt overschreden. Uit de overeenkomst blijkt dat beoogd is de bandbreedte na te streven, maar onbewust is een fout gemaakt. De reguliere premie bedraagt dan minder dan 1/10 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan. Het gaat hierbij om een incidentele fout.

Voor een KEW is het gevolg dat de KEW in het jaar van de fout fictief tot uitkering komt, dat ter zake in principe geen vrijstelling kan gelden (zie paragraaf 4.3.5.4, vraag 4) en dat de kapitaalverzekering tot box 3 gaat behoren. Voor een Brede Herwaarderingskapitaalverzekering leiden de gemaakte fouten ertoe dat de bijzondere waardeervrijstelling in box 3 niet van toepassing is en de kapitaalsuitkering niet meer kan zijn vrijgesteld in box 1.

De staatssecretaris heeft goedgekeurd dat onder de volgende voorwaarden de hiervoor beschreven fouten die zijn gemaakt bij (de hoogte van) de premiebetalingen niet tot gevolg hebben dat de KEW achteraf bezien niet aan de wettelijke bandbreedte-eis heeft voldaan. Verzekeraars en financiële instellingen mogen hier vanuit gaan zonder een verklaring van de inspecteur. Tevens wordt in dit verband goedgekeurd dat artikel 45aa, onderdeel c, van de Uitv. Reg. IB 2001 niet van toepassing is, als de belastingplichtige verzoekt om ambtshalve vermindering van de aanslag waarin de fiscale gevolgen van de fout is opgenomen.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Als gevolg van de incidentele fout wordt in het betreffende verzekeringsjaar een bandbreedte van 1 : 11 niet overschreden;
- De KEW voldoet aan de overige voorwaarden die de Wet IB 2001 aan de vrijstelling stelt. Voor een Brede Herwaarderingskapitaalverzekering geldt dat deze voldoet aan de overige voorwaarden die de Invoeringswet en de Wet IB 1964 aan de vrijstelling stellen.

2. Overschrijding bandbreedte als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode op de aan de KEW gekoppelde eigenwoningschuld (geldt ook voor SEW, BEW en Brede Herwaarderingskapitaalverzekering)

Bij een KEW kan het percentage aan rendement op de spaarpolis gekoppeld zijn aan de hypotheekrente van de eigenwoningschuld waaraan die KEW is gekoppeld¹. Als dit rendement als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode wordt aangepast, dan wordt de premie voor de vermogensopbouw bijgesteld om tot hetzelfde gegarandeerde kapitaal bij leven of tot het beoogde doelkapitaal te komen. Bij de huidige lage rentestand is het mogelijk dat de wisseling in rendement zo groot is, dat de premie de bandbreedte van 1 : 10 overschrijdt. Dit zal zich vooral voordoen als de verzekeringnemer gebruik heeft gemaakt van een hoog-laagstorting of als er een extra storting heeft plaatsgevonden. Als de premie niet of niet volledig wordt aangepast aan het gewijzigde rentepercentage, bouwt de verzekeringnemer een lager gegarandeerd kapitaal of beoogd doelkapitaal bij leven op dan oorspronkelijk overeengekomen. Als de premie overeenkomstig de polisvoorwaarden door wijziging van het rendement wordt aangepast en daardoor niet langer voldoet aan de bandbreedte-eis, komt de KEW in dat jaar fictief tot uitkering. De vrijstelling is niet van toepassing en de kapitaalverzekering gaat vervolgens tot box 3 behoren (zie voor uitzondering: paragraaf 4.3.5.4., vraag 4). Voor een Brede Herwaarderingskapitaalverzekering leidt de wijziging ertoe dat de kapitaalsuitkering niet meer kan zijn vrijgesteld in box 1.

De staatssecretaris acht de geschetste fiscale gevolgen ongewenst, omdat de hoogte van het rendement op het moment van het aflopen van de rentevastperiode niet door de verzekeringnemer te beïnvloeden is. Daarom keurt hij onder de volgende voorwaarden goed dat de hiervoor beschreven aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van de rentevastperiode van de aan de KEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd, niet tot gevolg heeft dat de KEW niet aan de wettelijke bandbreedte-eis voldoet. Het staat de verzekeringnemer vrij om te kiezen voor de voor hem optimale nieuwe rentevast-periode. Onder het aflopen van de rentevastperiode wordt in dit kader ook verstaan het tussentijds openbreken van het contract om de eigenwoningrente aan te passen en het wijzigen van de rente als gevolg van verhuizing. De volgende voorwaarden gelden hierbij:

- De wijziging van de premie is alleen een direct gevolg van de wijziging van de rente op de eigenwoningschuld als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode;
- De bandbreedte voor toepassing van de goedkeuring blijft bepalend; De gewijzigde premie wordt niet de maatstaf voor een nieuwe bandbreedte;
- Het gegarandeerde kapitaal wordt niet verhoogd en de looptijd van de KEW wordt niet verlengd;
- De KEW voldoet aan de overige voorwaarden die de Wet IB 2001 aan de vrijstelling stelt. Voor een Brede Herwaarderingskapitaalverzekering geldt dat deze voldoet aan de overige voorwaarden die de Invoeringswet en de Wet IB 1964 aan de vrijstelling stellen.

Deze goedkeuring geldt ook voor Brede Herwaarderingskapitaal-verzekeringen waarin de bandbreedte als gevolg van het aflopen van de hiervoor bedoelde rentevastperiode al vóór de inwerkingtreding van dit besluit is overschreden.

Voor KEW's (dus ook voor Brede Herwaarderingskapitaalverzekeringen) waarbij de premie niet volledig is aangepast aan de wijziging van het rentepercentage op de eigenwoningschuld ter voorkoming van een overschrijding van de bandbreedte-eis, vindt mogelijk herstel plaats. Dit herstel

bestaat erin dat de premie alsnog wordt aangepast aan het gewijzigde rentepercentage om daarmee het oorspronkelijk gegarandeerde kapitaal of het beoogde doelkapitaal te halen. Ook in die gevallen geldt dat het herstel fiscaal gezien niet leidt tot een overschrijding van de bandbreedte-eis.

4.3.5 Vervallen tijdsklemmen

Voor het voordeel uit een op 31 december 2000 bestaande kapitaalverzekering, een KEW, SEW en BEW waarvan voor het rentebestanddeel een vrijstelling zou gelden wanneer gedurende een minimaal aantal jaren premies zijn voldaan, gelden twee vrijstellingen van inkomstenbelasting, een hoge en een lage vrijstelling. Eén van de voorwaarden voor de lage vrijstelling is dat een belastingplichtige ten minste 15 jaar jaarlijks premie heeft betaald voor de verzekering of een bedrag heeft ingelegd voor de spaarrekening of het beleggingsrecht. Na 20 jaar premiebetaling of inleg geldt de hoge vrijstelling. De voorwaarde van de jaarlijkse premiebetaling wordt ook wel 'tijdsklem' genoemd. De tijdsklemmenregeling is in drie periodes onder te verdelen.

4.3.5.1 De tijdsklemmenregeling per 1 januari 2013 tot 1 januari 2017

Vanaf 1 januari 2013 tot 1 januari 2017 is het in een aantal specifieke situaties onder voorwaarden mogelijk om gebruik te maken van de hoge uitkeringsvrijstelling bij afkoop van een KEW of BHW-kapitaalverzekering zonder dat is voldaan aan de tijdsklemmen, maar wel aan de overige voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling. Het gaat om situaties waarbij belastingplichtigen in een moeilijke financiële situatie zitten en vaak geen andere mogelijkheid hebben dan afkoop. Deze situaties zijn opgesomd in het Besluit vervallen tijdsklemmen (besluit 6 december 2014, BLKB2014/1763M). Het gaat om situaties waarin:

- de belastingplichtige het fiscaal partnerschap heeft beëindigd, zoals bij een echtscheiding;
- de verkoopprijs van de vorige woning onvoldoende was om de desbetreffende eigenwoningschuld volledig af te lossen;
- de belastingplichtige gebruik maakt van een vorm van schuldhelpverlening;

Als het fiscaal partnerschap is beëindigd, geldt wel dat de KEW of BHW-kapitaalverzekering tot uitkering moet komen in het kader van de financiële afwikkeling van het beëindigen van het fiscale partnerschap.

Een aanvullende voorwaarde is dat de uitkering uit de verzekering zoveel als mogelijk wordt gebruikt voor de aflossing van een eigenwoningschuld. In deze periode geldt deze aflossingseis ook voor een BHW-kapitaalverzekering als die is afgekocht met een beroep op het eerder genoemde Besluit vervallen tijdsklemmen.

Als een BHW-kapitaalverzekering expireert geldt de eis van verplichte aflossing overigens niet, ook niet in deze periode.

In andere dan de genoemde situaties kon men zich wenden tot de Belastingdienst/Directie Vaktechniek Belastingen/Team Brieven en beleidsbesluiten.

4.3.5.2 De tijdsklemmenregeling vanaf 1 januari 2017 tot 1 april 2017

Per 1 januari 2017 is er in de Wet IB 2001 en in de Invoeringswet een aantal situaties opgenomen, waarbij er bij afkoop toch recht bestaat op een uitkeringsvrijstelling terwijl niet aan de tijdsklemmen, maar wel aan de overige voorwaarden wordt voldaan. Voor enkele situaties was dit voor die tijd al geregeld in het Besluit vervallen tijdsklemmen.

Het gaat hierbij om situaties waarin:

- de belastingplichtige het fiscaal partnerschap heeft beëindigd, zoals bij een echtscheiding en de KEW of BHW-kapitaalverzekering in het kader van de financiële afwikkeling daarvan tot uitkering komt;
- de belastingplichtige gemeentelijke schuldhelpverlening wordt geboden;
- de belastingplichtige een eigen woning heeft vervreemd en hem op het moment direct na die vervreemding nog steeds of opnieuw een eigen woning ter beschikking staat; is vastgesteld dat de belastingplichtige financiële problemen heeft en als gevolg daarvan niet meer in staat is de lasten met betrekking tot zijn eigen woning te voldoen of die lasten naar verwachting binnen afzienbare tijd niet meer zal kunnen voldoen. Bijvoorbeeld financiële problemen van de belastingplichtige als gevolg van werkloos of arbeidsongeschikt. De belastingplichtige kan een verzoek indienen bij de minister om gebruik te kunnen maken van deze regeling.

Als voorwaarde voor de uitkeringsvrijstelling geldt dat de belastingplichtige de uitkering zoveel als

mogelijk moet aanwenden voor de aflossing van de eigenwoningschuld. In deze periode geldt deze aflossingseis ook voor BHW-kapitaalverzekering als die is afgekocht met een beroep op het Besluit vervallen tijdsklemmen. Als een BHW-kapitaalverzekering expireert, geldt de eis van verplichte aflossing overigens niet.

4.3.5.3 De tijdsklemmenregeling vanaf 1 april 2017

Met ingang van 1 april 2017 is de voorwaarde dat er ten minste 15 dan wel 20 jaar jaarlijks premie moet zijn betaald om voor een uitkeringsvrijstelling bij afkoop in aanmerking te komen (tijdsklemmen), geheel vervallen voor alle situaties van afkoop. In die situatie kan gebruik worden gemaakt van de hoge uitkeringsvrijstelling voor een KEW van € 162.500 dan wel de vrijstelling van € 123.428 voor een BHW-kapitaalverzekering.

Als voorwaarde voor de uitkeringsvrijstelling geldt dat de belastingplichtige de uitkering van de KEW zoveel als mogelijk moet aanwenden voor de aflossing van de eigenwoningschuld en/of restschuld. Indien de afkoopsom uit de KEW, SEW of BEW niet wordt gebruikt voor de aflossing van de eigenwoningschuld en/of restschuld, moet er fiscaal worden afgerekend over het gehele rentebestanddeel van de afkoopsom.

Zie voor voorbeelden vraag 10, 11, 12 en 13 bij onderdeel 4.3.5.4

Met ingang van 1 april 2017 geldt deze aflossingseis *niet* meer voor de BHW-kapitaalverzekering. Het moment van afkoop is hiervoor van belang, niet het moment van uitbetalen van de afkoopsom BHW-kapitaalverzekering. De belastingplichtige mag, maar hoeft de afkoopsom van de BHW-kapitaalverzekering dus niet te gebruiken voor de aflossing van de eigenwoningschuld. Voor het gebruik van de uitkeringsvrijstelling moet vanzelfsprekend aan de overige voorwaarden worden voldaan.

4.3.5.4 Vragen en antwoorden vervallen tijdsklemmen

De Belastingdienst heeft een aantal vragen en antwoorden over het vervallen van de tijdsklemmen in een aantal situaties (1 januari 2013) en de gewijzigde wet- en regelgeving per 1 januari 2017 en 1 april 2017 met betrekking tot de KEW, SEW en BEW en de BHW-kapitaalverzekering gepubliceerd. Verder wordt ingegaan op de overschrijding van de bandbreedte als gevolg van aanpassing van de eigenwoningrente en de gevolgen voor een uitkeringsvrijstelling bij goedkoper gaan wonen.

Deze vragen en antwoorden worden hieronder als extra informatie opgenomen.

Vragen

1. Gevolgen vervallen tijdsklemmen voor BHW-kapitaalverzekeringen

Wat is het gevolg van het vervallen van de tijdsklemmen per 1 april 2017 voor BHW-kapitaalverzekeringen?

Het vervallen van de tijdsklemmen per 1 april 2017 betekent dat BHW-kapitaalverzekeringen niet meer hoeven te voldoen aan de voorwaarde dat ten minste 15 dan wel 20 jaar jaarlijks premie moet zijn voldaan om recht te hebben op de uitkeringsvrijstelling (zie wijzigingen per 1 april 2017). De uitkeringsvrijstelling geldt voor BHW-kapitaalverzekeringen gesloten in de periode 1992 tot en met 2000 die op grond van de Invoeringswet Wet IB 2001 op 31 december 2000 "op weg waren" naar een uitkeringsvrijstelling (artikel I, onderdeel AM, eerste lid, van de Invoeringswet).

2. Het begrip "jaarlijks premie voldaan" voor BHW-kapitaalverzekeringen

Betekent het vervallen van de tijdsklemmen per 1 april 2017 dat een belastingplichtige voor BHW-kapitaalverzekeringen gedurende de hele looptijd jaarlijks (onafgebroken) premie moet hebben voldaan om voor de uitkeringsvrijstelling in aanmerking te komen?

Het begrip "jaarlijks premie voldaan" houdt in dat een belastingplichtige vanaf de ingangsdatum van de kapitaalverzekering onafgebroken premie moet hebben voldaan om voor de uitkeringsvrijstelling in aanmerking te kunnen komen. In het verleden is voor BHW-kapitaalverzekeringen waarvoor een belastingplichtige in enig jaar geen premie heeft voldaan, terwijl hij nog geen onafgebroken periode van 15 of 20 jaren van premiebetaling heeft voldaan, het volgende goedgekeurd. Hij kan voor de uitkeringsvrijstelling in aanmerking komen als hij vanaf het jaar waarin hij weer jaarlijks premie is gaan betalen, alsnog onafgebroken gedurende 15 of 20 jaren premies voldoet. Dit beleid geldt nog steeds. Dit betekent dat een BHW-kapitaalverzekering per 1 april 2017 nog steeds in aanmerking kan komen voor de uitkeringsvrijstelling, ook al is niet gedurende de hele looptijd jaarlijks premie voldaan. Voorwaarde hierbij is dat er vanaf het jaar waarin weer jaarlijks premie is betaald alsnog een onafgebroken periode van ten minste 15 jaar premie kan worden voldaan, omdat dit nog past binnen de oorspronkelijke looptijd. In deze situatie kan de uitkeringsvrijstelling ook van toepassing zijn, als deze BHW-kapitaalverzekering wordt afgekocht voordat ten minste 15 jaar premie is voldaan.

3. Verschil tussen KEW en BHW-kapitaalverzekering bij niet langer voldoen aan de voorwaarden.

Als een KEW of een BHW-kapitaalverzekering niet langer voldoet aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling, is er dan een verschil in fiscale afhandeling?

Er is een verschil in de fiscale afhandeling van beide producten. Een KEW moet gedurende de looptijd aan alle voorwaarden voldoen voor de uitkeringsvrijstelling. Als de KEW op enig moment niet meer aan een voorwaarde voldoet, wordt de KEW op dat moment geacht tot uitkering te zijn gekomen (fictieve uitkering). Anders dan bij een KEW vindt de beoordeling of de BHW-kapitaalverzekering voldoet aan de voorwaarden voor een uitkeringsvrijstelling pas plaats op het moment van daadwerkelijk uitkeren, dus bij expiratie of bij gehele afkoop. De uitkeringen (waaronder afkoopsommen) uit een BHW-kapitaalverzekering worden altijd in box 1 afgehandeld. Als een BHW-kapitaalverzekering gedurende de looptijd niet meer aan de voorwaarden voldoet, heeft dit niet tot gevolg dat daardoor de bijzondere bezitsvrijstelling in box 3 komt te vervallen.

4. Uitkeringsvrijstelling bij fictieve uitkering KEW

Kan een belastingplichtige alsnog van de uitkeringsvrijstelling gebruik maken als een KEW fictief tot uitkering komt?

De belastingplichtige kan gebruik maken van de uitkeringsvrijstelling als hij binnen zes maanden na het fictieve uitkeringsmoment de KEW daadwerkelijk tot uitkering laat komen en hij daarmee de eigenwoningschuld zoveel als mogelijk aflost. Als de KEW vóór 1 april 2017 fictief tot uitkering is gekomen, moet de KEW wel hebben voldaan aan alle voorwaarden die de Wet IB 2001 aan de uitkeringsvrijstelling stelt, om voor deze vrijstelling in aanmerking te komen. Hierbij geldt een uitzondering voor een situatie waarop het Besluit vervallen tijdsklemmen van toepassing is.

5. Verkorte premieduur met behoud van de oorspronkelijke looptijd

Behoudt de belastingplichtige de uitkeringsvrijstelling als zijn KEW of BHW-kapitaalverzekering een verkorte premieduur kent?

Als in de overeenkomst vóór 1 april 2017 al was voorzien in de mogelijkheid van een verkorte premieduur voor de KEW of BHW-kapitaalverzekering van ten minste 15 jaar, dan behoudt de belastingplichtige recht op de uitkeringsvrijstelling. De belastingplichtige heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt of kan hiervan nog gebruikmaken zonder de uitkeringsvrijstelling te verliezen.

Voorbeeld A:

In de verzekeringspolis van een KEW van A was vóór 1 april 2017 al voorzien in de mogelijkheid om de premieduur te verkorten. A verkort zijn premieduur tot ten minste 15 jaar met behoud van de oorspronkelijke looptijd van bijvoorbeeld 30 jaar. Hij behoudt de uitkeringsvrijstelling. Het maakt hierbij niet uit of A de premieduur heeft verkort vóór of na 1 april 2017.

Voorbeeld B:

In de verzekeringspolis van een KEW van A was vóór 1 april 2017 al voorzien in de mogelijkheid om de premieduur te verkorten. A verkort de premieduur tot 14 jaar met behoud van de oorspronkelijke looptijd van bijvoorbeeld 30 jaar. De KEW komt op het moment van verkorten fictief tot uitkering. A heeft geen recht op de uitkeringsvrijstelling (zie vraag 4). Het maakt daarbij niet uit of A de premieduur heeft verkort vóór of na 1 april 2017. Bij een BHW-kapitaalverzekering heeft de belastingplichtige in deze situatie geen recht op de uitkeringsvrijstelling op het moment dat de polis expireert of hij de polis geheel afkoopt (zie vraag 3).

6. Premievrijmaken

Behoudt de belastingplichtige de uitkeringsvrijstelling als hij op of na 1 april 2017 de KEW premievrij maakt voordat er 15 jaar premie is betaald?

Als een belastingplichtige op of na 1 april 2017 zijn KEW binnen 15 jaar premievrij maakt, komt de KEW op het moment van premievrijmaken fictief tot uitkering en is het rentebestanddeel belast. De belastingplichtige kan onder bepaalde voorwaarden nog recht hebben op de uitkeringsvrijstelling (zie vraag 4).

7. Verkorte looptijd

Kan de belastingplichtige op of na 1 april 2017 de looptijd van zijn premiebetalende KEW tussentijds verkorten tot minder dan 15 jaar met behoud van de uitkeringsvrijstelling?

Als de belastingplichtige op of na 1 april 2017 de looptijd verkort tot minder dan 15 jaar en hij blijft gedurende de (verkorte) looptijd jaarlijks premie betalen binnen de bandbreedte van 1:10, kan hij de uitkeringsvrijstelling behouden. Hierbij mag het per 31 december 2012 overeengekomen gegarandeerd

kapitaal of het contractueel overeengekomen bedrag van de premie niet zijn verhoogd. Aan het einde van de verkorte looptijd moet de uitkering worden gebruikt voor de aflossing van de eigenwoningschuld.

8. Afkoop voor beëindigen partnerschap

Als een belastingplichtige vóór 1 april 2017 zijn KEW of zijn BHW-kapitaalverzekering afkoopt voordat het partnerschap is beëindigd, kan de uitkeringsvrijstelling dan van toepassing zijn?

Vóór 1 april 2017 kan de uitkeringsvrijstelling van toepassing zijn mits de KEW of de BHW-kapitaalverzekering is afgekocht in het kader van de beëindiging van het partnerschap. Vanaf 1 april 2017 maakt het voor de uitkeringsvrijstelling niet meer uit in welk verband de KEW of de BHW-kapitaalverzekering wordt afgekocht. Voor het gebruik van de vrijstelling is het in dat geval niet van belang of de KEW of de BHW-kapitaalverzekering vóór, bij of na beëindiging van het partnerschap tot uitkering is gekomen. De uitkering moet zoveel als mogelijk worden gebruikt voor de aflossing van de eigenwoningschuld en het product moet aan de overige voorwaarden hebben voldaan.

Voor een BHW-kapitaalverzekering geldt deze aflossingseis vanaf 1 april 2017 niet meer. Hierbij is het moment van afkoop bepalend voor het van toepassing zijnde regime en niet het moment van uitbetalen. Dit betekent dat de aflossingseis van toepassing is, als een BHW-kapitaalverzekering vóór 1 april 2017 is afgekocht, maar pas na 1 april 2017 is uitbetaald.

9. Eis aflossing eigenwoningschuld

Moet een belastingplichtige bij de verkoop van de eigenwoning met de uitkering uit een KEW de eigenwoningschuld aflossen om recht te houden op de uitkeringsvrijstelling?

Dit is niet nodig. Als de KEW tot uitkering komt in het kader van de verkoop van de eigen woning, dan wordt de uitkering geacht voorafgaand aan de verkoop van de eigen woning zoveel als mogelijk te zijn gebruikt voor de aflossing van de eigenwoningschuld. Er bestaat dan recht op de uitkeringsvrijstelling als ook aan de overige voorwaarden is voldaan.

Bij de verkoop van een woning hoeft het moment van het tot uitkering komen van de KEW en het aflossen eigenwoningschuld niet samen te vallen. Het gebeurt in de praktijk regelmatig dat de eigenwoningschuld direct wordt afgelost met de opbrengst van de verkoop van de eigenwoning en dat enige tijd daarna pas de KEW tot uitkering komt. Als er een direct verband bestaat tussen de verkoop van de eigen woning, het vrijkomen van het kapitaal en de aflossing van de eigenwoningschuld, maakt het niet uit met welke bron de aflossing wordt gefinancierd. De eigenwoningschuld wordt geacht voorafgaand aan de verkoop van de woning te zijn afgelost met de uitkering van de KEW.

Voorbeeld

A koopt op 1 juni 2018 een nieuwe eigen woning voor € 250.000. Zijn oude eigen woning verkoopt hij op 1 augustus 2018 voor € 200.000 en koopt in verband daarmee zijn KEW af. Met de verkoopopbrengst lost hij volledig zijn eigenwoningschuld op zijn oude woning af van € 200.000 af. Een maand later komt zijn KEW van € 50.000 feitelijk tot uitkering. In deze situatie is de uitkeringsvrijstelling van toepassing, omdat de uitkering geacht wordt te zijn gebruikt om de eigenwoningschuld van de oude woning af te lossen. Dit heeft tot gevolg dat het vervreemdingssaldo van A achteraf moet worden herrekend met € 50.000. Het is mogelijk dat in deze situatie de verkoopopbrengst niet voldoende is om de gehele eigenwoningschuld af te lossen. A zal de restschuld zoveel mogelijk moeten aflossen met de latere, feitelijke uitkering uit de KEW. Doet hij dat niet, dan heeft A in het geheel geen recht op de uitkeringsvrijstelling.

10. Aflossen restschuld

De uitkeringsvrijstelling is van toepassing als belastingplichtige met de uitkering uit een KEW de eigenwoningschuld aflost. Geldt dit ook als hij met de uitkering een restschuld aflost?

De uitkeringsvrijstelling geldt ook als met de uitkering uit een KEW zoveel als mogelijk een restschuld wordt afgelost. Dit is sinds 2013 mogelijk. Hierbij maakt het niet uit dat de restschuld voor 2013 is ontstaan.

11. Uitkering gebruiken voor financiering kosten van aankoop, verbetering of onderhoud

Is de uitkeringsvrijstelling van toepassing als een belastingplichtige met de uitkering uit een KEW niet zijn eigenwoningschuld zoveel als mogelijk aflost maar gebruikt voor de financiering van de kosten van aankoop, verbetering of onderhoud van een eigen woning?

Er geldt in die situatie geen vrijstelling. Een voorwaarde voor de uitkeringsvrijstelling is dat een belastingplichtige de uitkering alleen gebruikt om de eigenwoningschuld af te lossen. Als de belastingplichtige de uitkering uit een KEW gebruikt voor het betalen van de kosten van aankoop,

verbetering of onderhoud van een eigen woning, wordt niet aan deze voorwaarde voldaan (zie ook voorbeeld van vraag 12).

Dit neemt niet weg dat de uitkeringsvrijstelling van toepassing kan zijn als een belastingplichtige een lening aangaat voor het betalen van deze kosten. Deze lening moet dan wel als eigenwoningschuld kwalificeren en de belastingplichtige moet de uitkering uit de KEW gebruiken voor de aflossing van deze of een andere eigenwoningschuld.

12. Gedeeltelijke aflossing eigenwoningschuld en andere besteding

Is de uitkeringsvrijstelling van toepassing als een belastingplichtige met de uitkering uit een KEW een gedeelte van de eigenwoningschuld aflost en het overige gedeelte voor andere doeleinden gebruikt?

Er geldt in die situatie geen vrijstelling, ook niet voor zover met de uitkering wel de eigenwoningschuld is afgelost. Alleen als de belastingplichtige de kapitaalsuitkering gebruikt om zoveel als mogelijk de eigenwoningschuld af te lossen, geldt de uitkeringsvrijstelling.

Voorbeeld A:

A heeft een KEW met een waarde van € 40.000. Aan het einde van de looptijd expireert deze KEW. De eigenwoningschuld is op dat moment € 100.000. A gebruikt € 30.000 van de uitkering om een deel van de eigenwoningschuld af te lossen. Van de overgebleven € 10.000 koopt A een auto. Het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 40.000 is in dit geval belast.

Voorbeeld B:

A heeft een eigenwoningschuld van € 100.000. De uitkering uit een KEW bedraagt € 120.000. Hij heeft nog recht op een uitkeringsvrijstelling van € 80.000 omdat het restant al is gebruikt voor een eerdere uitkering KEW. Heeft hij recht op die resterende uitkeringsvrijstelling als hij € 80.000 op de eigenwoningschuld aflost?

In deze situatie moet A € 100.000 aflossen op de eigenwoningschuld om recht te hebben op de resterende uitkeringsvrijstelling van € 80.000. De uitkering KEW bedraagt € 120.000, de uitkeringsvrijstelling € 80.000 zodat het rentebestanddeel in het resterende gedeelte van € 40.000 van de uitkering KEW is belast. Als A met de uitkering KEW € 80.000 aflost op de eigenwoningschuld, dan is het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 120.000 belast.

13. Gedeeltelijke aflossing restschuld en andere besteding

Is de uitkeringsvrijstelling van toepassing als een belastingplichtige met een deel van de uitkering uit een KEW wel zoveel als mogelijk de restschuld aflost, maar met het meerdere niet de aanwezige eigenwoningschuld? Zo ja, hoe hoog is de vrijstelling dan?

Er bestaat in die situatie geen recht op de uitkeringsvrijstelling. Met de kapitaalsuitkering moet een belastingplichtige zoveel als mogelijk de eigenwoningschuld aflossen. Als hij alleen een restschuld aflost en met het meerdere niet de eigenwoningschuld aflost – terwijl deze schuld er wel is – heeft hij geen recht op de uitkeringsvrijstelling. Dit is anders als de belastingplichtige verder geen eigenwoningschuld meer heeft. Dan is alleen het rentebestanddeel in het meerdere belast.

Voorbeeld:

A heeft een KEW met een waarde van € 100.000. Daarnaast heeft A een eigenwoningschuld van € 70.000 en een restschuld van € 20.000. De KEW komt volledig tot uitkering. Als A alleen de restschuld aflost en niet de eigenwoningschuld, is het rentebestanddeel in € 100.000 belast. Lost A zowel de restschuld als de eigenwoningschuld geheel af, dan is alleen het rentebestanddeel in de resterende € 10.000 belast.

14. Aflossing nieuwe, annuïtaire eigenwoningschuld

Is de uitkeringsvrijstelling van toepassing als een belastingplichtige met de uitkering uit een KEW zoveel als mogelijk een andere, nieuwe eigenwoningschuld aflost waarvoor de annuïtaire aflossingseis geldt?

Er kan dan gebruik worden gemaakt van de uitkeringsvrijstelling. De belastingplichtige moet met de uitkering de eigenwoningschuld zoveel als mogelijk aflossen om recht te hebben op de uitkeringsvrijstelling. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen een op 31 december 2012 bestaande eigenwoningschuld (overgangsrecht) of een nieuwe, na 31 december 2012 ontstane, eigenwoningschuld.

15. Aflossingseis bij BHW-kapitaalverzekering

Wanneer geldt de aflossingseis bij een BHW-kapitaalverzekering?

Voor een BHW-kapitaalverzekering geldt de aflossingseis niet, tenzij er sprake is van afkoop met een beroep op het Besluit vervallen tijdsklemmen in de periode 1 januari 2013 tot 1 april 2017 (zie hiervoor vraag 1).

16. Gehele of gedeeltelijke afkoop

Kan een belastingplichtige een KEW gedeeltelijk afkopen nadat hij 18 jaar jaarlijks premie heeft betaald met toepassing van de uitkeringsvrijstelling? Kan dit ook nog na 31 maart 2017?

Tot 1 april 2017 was dat mogelijk. In die periode kon eenmalig na 15 jaar – onder gebruikmaking van de lage vrijstelling – een tussentijdse gedeeltelijke afkoop plaatsvinden zonder verlies van de hoge uitkeringsvrijstelling. Bij een volgende afkoop geldt onverkort dat het product geacht wordt geheel tot uitkering te zijn gekomen. Het restant van de hoge vrijstelling na 20 jaar premiebetaling kan dan van toepassing zijn. Het maakte hierbij niet uit of vooraf is overeengekomen om twee uitkeringen te doen of dat er twee keer werd afgekocht.

Als een belastingplichtige de KEW gedeeltelijk afkoopt na 31 maart 2017, wordt de verzekering geacht geheel tot uitkering te zijn gekomen. De uitkeringsvrijstelling kan van toepassing zijn (zie vraag 3 en 4). Een uitzondering vormt de situatie waarbij in de polis al vóór 1 april 2017 is vastgelegd dat de volgtijdelijke uitkeringen op of na 1 april 2017 gaan plaatsvinden. Alleen in dat geval kunnen beide uitkeringen plaatsvinden met toepassing van de uitkeringsvrijstelling als aan de overige voorwaarden wordt voldaan.

17. Gedeeltelijk afkopen na 20 jaar premiebetaling

Kan een belastingplichtige een KEW na meer dan 20 jaar premiebetaling gedeeltelijk afkopen met toepassing van de uitkeringsvrijstelling?

Een gedeeltelijke afkoop van een KEW na meer dan 20 jaar heeft tot gevolg dat de verzekering geacht wordt geheel tot uitkering te zijn gekomen. De uitkeringsvrijstelling kan van toepassing zijn als de belastingplichtige de KEW alsnog binnen zes maanden geheel tot uitkering laat komen en daarmee de eigenwoningschuld aflost (zie vraag 4). Het maakt hierbij niet uit of de gedeeltelijke afkoop vóór of na 1 april 2017 plaatsvindt. Ook is het niet van belang of vooraf twee uitkeringen zijn overeengekomen of dat twee keer kan worden afgekocht.

18. Overschrijding bandbreedte

Wanneer is een overschrijding van de bandbreedte van 1:10 toegestaan?

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

A. Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.

B. Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.

19. Aflopen van de rentevastperiode

Wat wordt onder het aflopen van de rentevastperiode verstaan?

Onder het aflopen van de rentevastperiode wordt in dit kader verstaan het tussentijds openbreken van het contract om de eigenwoningrente aan te passen en het wijzigen van de rente als gevolg van een verhuizing. Ook als een belastingplichtige kiest voor een andere aanbieder die bijvoorbeeld een lagere rente aanbiedt, is sprake van het aflopen van de rentevastperiode.

Daarbij blijft de bandbreedte van vóór de toepassing van de goedkeuring bepalend en wordt de gewijzigde jaarpremie/-inleg niet de maatstaf voor een nieuwe bandbreedte.

Als de jaarpremie wijzigt door een andere oorzaak – bijvoorbeeld door een verkorting van de looptijd of door een extra premiestorting – en daarmee de bandbreedte overschrijdt, geldt de in paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen opgenomen goedkeuring niet. (Zie ook vraag 18.)

20. Bandbreedte voor toepassing goedkeuring

Wat wordt in paragraaf 3.1.2 van het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen bedoeld met de voorwaarde dat de bandbreedte van vóór de toepassing van de goedkeuring bepalend blijft?

Het gaat hierbij om de oorspronkelijke bandbreedte van vóór de aanvang van de nieuwe rentevastperiode waarin de premie de wettelijke bandbreedte van 1:10 overschrijdt. Als de bandbreedte vóór deze overschrijding kleiner is dan 1:10, dan staat daarmee op dat moment de laagste en de hoogste premie nog niet vast. Dit houdt in dat de premie nog omhoog en omlaag kan totdat de maximale bandbreedte van 1:10 is bereikt. Dan pas staan de hoogste en de laagste premie vast. Enkele voorbeelden ter verduidelijking.

Voorbeeld A:

A betaalt jaarlijks € 600 aan premie voor zijn KEW. In het eerste jaar heeft hij een extra storting gedaan van € 3.000. Zijn bandbreedte is daarmee 1:6. De jaarpremie valt hiermee binnen de wettelijke toegestane bandbreedte van 1:10. A kan met de premie nog omlaag tot € 360 of omhoog tot € 6.000.

In 2017 loopt zijn rentevastperiode af en wordt er een nieuwe rentevastperiode overeengekomen met een lagere rente. Als gevolg hiervan wordt de jaarpremie € 6.100. A voldoet daardoor niet meer aan de wettelijke toegestane bandbreedte van 1:10. Op grond van de goedkeuring heeft dit echter niet tot gevolg dat de KEW niet aan de wettelijke bandbreedte-eis voldoet. De oorspronkelijke bandbreedte van vóór de goedkeuring, 1:6 blijft bepalend voor de toekomst. In de toekomst kan A de premie nog tot € 360 verlagen of tot € 6.000 verhogen.

Voorbeeld B:

Diezelfde A verhuist in 2019 naar een andere eigenwoning en neemt de KEW mee naar een andere aanbieder. Deze biedt een nieuwe rentevastperiode van 5 jaar en een nog lagere rente. Als gevolg hiervan wordt de premie € 6.300 per jaar. Ook in deze situatie heeft dit op grond van de goedkeuring tot gevolg dat de KEW aan de wettelijke bandbreedte-eis voldoet. In deze situatie blijft de bandbreedte van vóór de goedkeuring 1:6 bepalend. In de toekomst kan A de premie nog tot € 360 verlagen of tot € 6.000 verhogen.

Voorbeeld C:

Stel dat in voorbeeld B de nieuwe premie € 5.400 per jaar wordt. De goedkeuring is in deze situatie niet van toepassing omdat de premieverhoging binnen de bandbreedte 1:10 valt. In deze situatie wordt de nieuwe bandbreedte van 1:9 bepalend voor de toekomst. Dit houdt in dat A in de toekomst de premie nog tot € 540 kan verlagen of tot € 6.000 verhogen.

Voorbeeld D:

Inmiddels is de eigenwoningrente weer flink gestegen. Na afloop van de rentevastperiode gaat A (uit voorbeeld B) in 2021 daardoor een premie van € 350 per jaar betalen. De overschrijding van de laagste toegestane jaarpremie op basis van de wettelijke toegestane bandbreedte van 1:10 leidt op grond van de goedkeuring evenmin tot een 'fatale' overschrijding. De bandbreedte van vóór de goedkeuring van 1:6 blijft bepalend. A kan in de toekomst de premie nog tot € 360 verlagen en tot € 6.000 verhogen.

Voorbeeld E:

Stel dat A (uit voorbeeld B) vanaf 2023 een premie van € 360 per jaar betalen. A behoudt het recht op de uitkeringsvrijstelling, omdat de premie binnen de bandbreedte van 1:10 blijft. De premie van € 360 bepaalt echter wel de definitieve bandbreedte waartussen de jaarpremie voor de toekomst moet liggen om recht op de uitkeringsvrijstelling te houden, namelijk tussen € 360 (factor 1) en € 3.600 (factor 10).

Voorbeeld F:

In 2022 besluit A (uit voorbeeld E) om de looptijd van de KEW aanzienlijk te verkorten. Om toch het gegarandeerde kapitaal te behalen, stijgt de premie tot € 3.700 per jaar. Deze overschrijding van de hoogste toegestane jaarpremie op basis van de geldende bandbreedte van 1:10 valt niet onder de goedkeuring van het Verzamelbesluit. De goedkeuring geldt alleen voor wijzigingen van de premie die een direct gevolg zijn van de wijziging in de eigenwoningrente door het aflopen van een rentevastperiode. Een aanpassing van de looptijd valt hier niet onder (zie vraag 18).

21. Hoge en lage rente aan het einde van de rentevastperiode

Geldt de goedkeuring in paragraaf 3.1.2 van het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen ook als de rente na het einde van de rentevastperiode veel hoger is waardoor de jaarpremie onder de laagste premie van de bandbreedte (factor 1) uitkomt?

De goedkeuring geldt als de jaarpremie wordt aangepast als gevolg van het aflopen van de rentevastperiode van de aan de KEW gekoppelde eigenwoningschuld. Hierbij kan de jaarpremie zowel de hoogste (factor 10) als de laagste jaarpremie van de bandbreedte (factor 1) overschrijden.

22. Overschrijding bandbreedte bij BHW-kapitaalverzekering

Kan een belastingplichtige gebruik maken van de uitkeringsvrijstelling als een BHW-kapitaalverzekering in juni 2017 tot uitkering komt en in 2010 buiten de bandbreedte is getreden? De bandbreedte is overschreden door een aanpassing van de jaarpremie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode.

De goedkeuring geldt ook voor BHW-kapitaalverzekeringen waarin de bandbreedte als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode al vóór de inwerkingtreding van paragraaf 3.1.2 van het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen is overschreden.

23. Mogelijkheden van herstel van de premie

Om binnen de bandbreedte van 1:10 te blijven is de jaarpremie voor een KEW of een BHW-kapitaalverzekering in het verleden, bijvoorbeeld in 2010, niet volledig aangepast. De belastingplichtige gaat hierdoor het oorspronkelijke gegarandeerde kapitaal of het doelkapitaal niet meer halen. Mag de jaarpremie alsnog worden aangepast, ook al treedt deze dan buiten de bandbreedte van 1:10? Mag dit herstel ook plaatsvinden door de storting van een bedrag ineens waarbij de premie niet wijzigt?

De jaarpremie mag zodanig worden aangepast om op die manier het oorspronkelijke gegarandeerde kapitaal of het doelkapitaal alsnog te halen. Het gaat in het voorbeeld om een aanpassing dan wel herstelactie naar aanleiding van het aangepaste rentepercentage in 2010. Deze aanpassing ziet op premies die in het verleden liggen, maar ook op toekomstige premies.

Dit herstel kan zowel door een aanpassing van de jaarpremie met terugwerkende kracht tot het moment van de wijziging, door de storting van een bedrag ineens ter grootte van de te weinig betaalde premie vanaf het moment van de wijziging of door een hogere premie in de toekomst. Hiermee wordt de bandbreedte-eis geacht niet te worden overschreden.

24. Extra storting

De oorspronkelijke jaarpremie voor een KEW lag op basis van een bandbreedte van 1:6 (€ 600 - € 3.600). Door een rentewijziging als gevolg van de afloop van de rentevastperiode wordt de premie € 6.100 per jaar. Kan de belastingplichtige nadien een extra storting doen?

Voor de beoordeling of de belastingplichtige een extra storting kan doen, moet de oorspronkelijke bandbreedte worden gehanteerd, in dit voorbeeld 1:6. Dat betekent dat de extra storting binnen de wettelijke bandbreedte van 1:10 (tussen € 600 en € 6.000) moet blijven uitgaande van de oorspronkelijke jaarpremie. Omdat de nieuwe jaarpremie meer bedraagt dan de maximaal toegestane jaarpremie van € 6.000 is een extra storting niet mogelijk. Een extra storting leidt dan tot overschrijding van de bandbreedte-eis.

25. Keuze uit rentetarieven

Bij het aflopen van een rentevastperiode of uit eigen beweging aanpassen van een rentevastperiode kan een belastingplichtige kiezen uit een aantal rentetarieven. Hij kan hierbij kiezen uit vijf tarieven. Twee tarieven zorgen ervoor dat een jaarpremie binnen de bandbreedte van 1:10 blijft. Bij drie tarieven valt de jaarpremie buiten de bandbreedte van 1:10. Mag de belastingplichtige dan toch kiezen voor een rentetarief waardoor de jaarpremie buiten de bandbreedte van 1:10 schiet?

Het staat de belastingplichtige vrij om te kiezen voor de voor hem optimale nieuwe rentevastperiode met de daarbij behorende premie. De overschrijding van de bandbreedte leidt dan ook niet tot verlies van de uitkeringsvrijstelling. Dit geldt zowel voor een KEW als voor een BHW-kapitaalverzekering.

4.3.5.5 Gevolgen voor de reñseignering van het vervallen van de tijdsklemmen

De verzekeraars reñseigneren de gegevens aan de Belastingdienst op basis van de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2017 respectievelijk 2018. Deze handleiding wordt pas per 1 januari 2019 aangepast op de regeling van het vervallen van de tijdsklemmen. Het gevolg is dat verzekeraars nog enige tijd moeten reñseigneren volgens de bestaande regels van de handleiding 2017 respectievelijk 2018. Op die manier wordt gerenseigneerd alsof sprake is van een belast rentebestanddeel, terwijl de verzekeraar weet dat dat onjuist is.

Ook de Handleiding Gegevensaanlevering Lijfrentesparen en Eigenwoningssparen 2017 voor banken en beleggingsinstellingen is nog niet aangepast aan het vervallen van de tijdsklemmen. Dat heeft tot gevolg dat banken nog enige tijd moeten renseigneren volgens de bestaande regels.

Enkele verzekeraars en banken hebben het signaal gegeven dat ze dat onwenselijk vinden, omdat ze hun klanten moeten inlichten over de juiste fiscale uitwerking en daarbij moeten vertellen dat het bericht aan de Belastingdienst onjuist is. Dat zal tot vragen en verwarring leiden bij de klanten.

De Belastingdienst geeft de verzekeraars de keuze om te renseigneren volgens de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2017 respectievelijk 2018 met de code KBEL (kapitaalverzekeringen) of KWLB (kapitaalverzekeringen eigen woning), dan wel vooruitlopend op de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2019 met de code KMON dan wel KWLM. De banken hebben de keuze om te renseigneren volgens de huidige Handleiding Gegevensaanlevering Lijfrentesparen en Eigenwoningssparen met de code SWLB, dan wel met de code SWLM.

Aan de hand van een paar voorbeelden zal het probleem verduidelijkt worden.

Voorbeeld 1:

Een verzekeringnemer koopt de KEW af nadat 11 jaar aaneengesloten premie is betaald binnen de bandbreedte 1/10. De afkoopwaarde is lager dan de vrijstelling genoemd in artikel 10bis.6, eerste lid Wet IB2001 tekst vanaf 1-4-2017 (voorheen de hoge vrijstelling). Uitgaande van de handleiding moet, als gevolg van de looptijd < 15 jaar, gerenseigneerd worden met meldingstype KWLB (Kapitaalverzekering eigen Woning bij Leven Belast). Als rekening wordt gehouden met het vervallen van de tijdsklemmen moet in het betreffende geval gerenseigneerd worden met de code KWLM (Kapitaalverzekering eigen Woning bij Leven onbelast).

Voorbeeld 2

Een verzekeringnemer koopt de SEW af nadat 11 jaar aaneengesloten premie is betaald binnen de bandbreedte 1/10. De afkoopwaarde is lager dan de vrijstelling genoemd in artikel 10bis.6, eerste lid Wet IB2001 tekst vanaf 1-4-2017 (voorheen de hoge vrijstelling). Uitgaande van de handleiding moet, als gevolg van de looptijd < 15 jaar, gerenseigneerd worden met renseigneringscode SWLB. Als rekening wordt gehouden met het vervallen van de tijdsklemmen moet in het betreffende geval gerenseigneerd worden met de code SWLM.

Voorbeeld 3:

Een verzekeringnemer koopt de KEW af nadat 16 jaar aaneengesloten premie is betaald binnen de bandbreedte 1/10. De afkoopwaarde bedraagt € 75.000. Die uitkering is lager dan de vrijstelling genoemd in artikel 10bis.6, eerste lid Wet IB2001 tekst vóór 1-4-2017 (voorheen de hoge vrijstelling) maar hoger dan de vrijstelling in artikel 10bis.6, derde lid Wet IB2001 tekst vóór 1-4-2017 (voorheen de lage vrijstelling). Uitgaande van de handleiding moet, als gevolg van de looptijd > 15 jaar en uitkering > lage vrijstelling, gerenseigneerd worden met meldingstype KWLB (Kapitaalverzekering eigen Woning bij Leven Belast). Als rekening wordt gehouden met het vervallen van de tijdsklemmen moet in dit geval gerenseigneerd worden met de code KWLM (Kapitaalverzekering eigen Woning bij Leven onbelast).

Voorbeeld 4:

Een verzekeringnemer koopt de SEW af nadat 16 jaar aaneengesloten premie is betaald binnen de bandbreedte 1/10. De afkoopwaarde bedraagt € 75.000. Die uitkering is lager dan de vrijstelling genoemd in artikel 10bis.6, eerste lid Wet IB2001 tekst vóór 1-4-2017 (voorheen de hoge vrijstelling) maar hoger dan de vrijstelling in artikel 10bis.6, derde lid Wet IB2001 tekst vóór 1-4-2017 (voorheen de lage vrijstelling). Uitgaande van de handleiding moet, als gevolg van de looptijd > 15 jaar en uitkering > lage vrijstelling, gerenseigneerd worden met renseigneringscode SWLB. Als rekening wordt gehouden met het vervallen van de tijdsklemmen moet in het betreffende geval gerenseigneerd worden met de code SWLM.

Renseignementcode

4.4 Life-timevrijstelling (imputatieregeling)

In de beschrijving van de specifieke codes wordt regelmatig verwezen naar de zogenoemde life-timevrijstelling. Hieronder wordt verstaan het vrijstellingsbedrag waarop elke belanghebbende gedurende zijn leven recht heeft als hij een afkoopsom/uitkering geniet uit een kapitaalverzekering waarop het Brede Herwaarderingsregime van toepassing is of een afkoopsom/uitkering geniet uit een KEW/BEW/SEW. De hoogte van het vrijgestelde bedrag is afhankelijk van het soort verzekering en de looptijd. Als een uitkering lager is dan het maximale bedrag aan vrijstelling mag de belanghebbende het restant gebruiken bij volgende uitkeringen.

Vermindering van de life-timevrijstelling

Het bedrag van de gebruikte vrijstelling, zowel uit de BHW kapitaalverzekering als uit de KEW/SEW/BEW, moet in mindering worden gebracht op de volgende vrijstellingen:

1. Vrijstelling op een uitkering uit / afkoopsom van een kapitaalverzekering waarop het regime van de Brede Herwaardering van toepassing is (artikel 26a Wet op de inkomstenbelasting 1964).
2. Vrijstelling op een uitkering uit / afkoopsom van een KEW/SEW/BEW (artikel 3.118 Wet inkomstenbelasting 2001).
3. Voor de bijzondere waardevermindering van een kapitaalverzekering in box 3 (onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001).

Het in mindering brengen van de gebruikte vrijstelling wordt ook wel imputatie genoemd.

Hoofdstuk 5: Behandeling per renseignementcode “levensverzekeringen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen”

In dit hoofdstuk worden de renseignementcodes die worden gebruikt voor levensverzekeringen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen nader toegelicht. Voor elke code wordt onder meer aangegeven waarom het renseignement is opgemaakt, in welke situaties de code wordt gebruikt en welke gevolgen de handeling kan hebben voor de heffing van inkomstenbelasting. Zonodig wordt ook aangegeven welke aanvullende gegevens u nodig heeft om de fiscale gevolgen op de juiste wijze te kunnen vaststellen.

5.1 KBEL: Uitkering uit een kapitaalverzekering, rentebestanddeel geheel of gedeeltelijk belast

5.1.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon een uitkering of afkoopsom uit een kapitaalverzekering heeft ontvangen waarin een rentebestanddeel is begrepen dat niet of niet geheel is vrijgesteld. Op de uitkering of afkoopsom is het pre-Brede Herwaarderingsregime van toepassing dan wel het regime van de Brede Herwaarderingsregime.

Onder een kapitaalverzekering wordt verstaan een verzekering die recht geeft op een eenmalige uitkering of op een vooraf vaststaand aantal uitkeringen bij in leven zijn van de verzekerde op de einddatum of bij overlijden van de verzekerde voor de einddatum. Als kapitaalverzekering geldt ook de vaste termijnverzekering waarbij de premie afhankelijk is van het leven en de verzekeraar het verzekerde kapitaal na een vooraf bepaald aantal jaren uitkeert, ongeacht of de verzekerde dan in leven is.

5.1.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt dit renseignement op als een (oorspronkelijk) vóór 1-1-2001 tot stand gekomen kapitaalverzekering

- expireert bij in leven zijn van de verzekerde op de einddatum, of
- expireert ten gevolge van het overlijden van de verzekerde, dan wel
- tijdens de looptijd wordt afgekocht **en**
- in de uitkering of de afkoopsom een rentebestanddeel is begrepen dat niet of niet geheel is vrijgesteld.

Bij de beoordeling of het rentebestanddeel al dan niet is vrijgesteld houdt de verzekeraar rekening met de op de verzekering van toepassing zijnde wetgeving inclusief het overgangsrecht.

Als een rentebestanddeel in de uitkering uit een kapitaalverzekering, uitsluitend beoordeeld op basis van de gegevens van de betreffende verzekering, integraal is vrijgesteld, maakt de verzekeraar geen renseignement met deze code (KBEL) op. In die situatie maakt de verzekeraar een renseignement met de code KMON (rentebestanddeel mogelijk onbelast) of KONP (rentebestanddeel onbelast) op.

Onder een vóór 1-1-2001 tot stand gekomen verzekering wordt begrepen de nadien tot stand gekomen kapitaalverzekering die fiscaal als voortzetting wordt beschouwd van een vóór 1-1-2001 tot stand gekomen kapitaalverzekering.

5.1.3 Reden opmaak

De verzekeraar geeft in de rubriek "Code: reden opmaak renseignement" met een cijfer nader aan waarom het renseignement met deze code is opgemaakt. In onderstaande tabel is de betekenis van de codecijfers opgenomen.

Code reden opmaak	Betekenis van de code bij renseignementen met de code KBEL
1	Er is niet voldaan aan de vrijstellingsvoorwaarden omdat de bandbreedte *) is overschreden. <i>N.B. Bij pre BHW-verzekeringen die worden afgekocht heeft de verzekeraar de bandbreedte beoordeeld op basis van de daadwerkelijke looptijd (het aantal jaren dat de verzekering tot de datum van afkoop heeft gelopen).</i>
2	Er is niet voldaan aan de vrijstelling omdat onvoldoende jaren premie is betaald.
3	De uitkering is hoger dan het maximale bedrag van de vrijstelling waarop op grond van de het aantal jaren premiebetaling recht bestaat.
4	Er is een uitkering gedaan voordat voldaan is aan de voorwaarde dat tenminste 15 of 20 jaar premie is betaald.

*) Bandbreedte 1:10

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW, SEW, BEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

- 1. Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.*
- 2. Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW of SEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.*

In paragraaf 4.3.4 is een uitgebreidere beschrijving van deze goedkeuringen opgenomen. Tevens zijn enkele vragen en antwoorden over de overschrijding van de bandbreedte opgenomen in paragraaf 4.3.5.4 (V en A 19 tot en met 25).

5.1.4 Het vervallen van de tijdsklemmen en renseignering

Indien minder dan 15 of 20 jaar aaneengesloten premie is betaald en de kapitaalverzekering wordt afgekocht kan de vrijstelling toch van toepassing zijn. Dit wordt uitgelegd onder 'Vervallen tijdsklemmen' in paragraaf 4.3.5. Geadviseerd wordt om deze paragraaf zorgvuldig door te nemen. **Renseignering** Zoals in paragraaf 4.3.5 is beschreven (onder 'Vervallen tijdsklemmen') is het mogelijk dat een KBEL-renseignement is ingediend omdat de belastingplichtige minder dan 15 jaar premie heeft betaald, terwijl er wel recht bestaat op de hoge uitkeringsvrijstelling.

De verzekeraars renseigneren de gegevens aan de Belastingdienst op basis van de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2017 respectievelijk 2018. Deze handleiding wordt pas per 1 januari 2019 aangepast op de regeling van het vervallen van de tijdsklemmen. Het gevolg is dat verzekeraars nog enige tijd moeten renseigneren volgens de bestaande regels van de handleiding 2017 respectievelijk 2018. Op die manier wordt gerenseigneerd alsof sprake is van een belast rentebestanddeel (code KBEL), terwijl de verzekeraar weet dat dat onjuist is. Enkele verzekeraars hebben het signaal gegeven dat ze dat onwenselijk vinden, omdat ze hun klanten moeten inlichten over de juiste fiscale uitwerking en daarbij moeten vertellen dat het bericht aan de Belastingdienst onjuist is. Dat zal tot vragen en verwarring leiden bij de klanten. Daarom geeft de Belastingdienst de verzekeraars de keuze om te renseigneren volgens de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2017 respectievelijk 2018 met de code KBEL, dan wel vooruitlopend op de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2019 met de code KMON. Zie voor een paar voorbeelden paragraaf 4.3.5.5.

5.1.5 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?

Als een renseignement terecht met de code KBEL is opgemaakt, staat vast dat in de uitkering of afkoopsom een rentebestanddeel is begrepen dat geheel of gedeeltelijk belast is.

Uit het renseignement kan, in de situatie dat in de rubriek "soort maximale vrijstelling een 'H' of een 'L' vermeld, niet zonder meer het belast deel van het rentebestanddeel worden vastgesteld. Dit dient u nader te onderzoeken.

Het in de uitkering begrepen rentebestanddeel is volledig belast als:

- de verzekeraar heeft op het renseignement in de rubriek "soort maximale vrijstelling de letter 'H', 'L' of 'G' *) ingevuld of als
- de verzekeraar op het renseignement in de rubriek "soort maximale vrijstelling een 'H' of een 'L' heeft ingevuld en de belanghebbende de life-timevrijstelling reeds volledig heeft verbruikt. De verzekeraar kan echter niet beoordelen of de life-timevrijstelling al is verbruikt.

*)

H = hoge vrijstelling

L = lage vrijstelling

G = geen vrijstelling

Het rentebestanddeel is gedeeltelijk belast als:

- de verzekeraar in de rubriek "soort maximale vrijstelling een 'H', of een 'L' heeft ingevuld en de belanghebbende de life-timevrijstelling nog niet of nog niet volledig heeft verbruikt.

5.1.6 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?

In dit onderdeel zal worden aangegeven op welke wijze het rentebestanddeel volgens de hoofdregel moet worden berekend als geen vrijgesteld bedrag van toepassing is. Daarbij moet soms onderscheid worden gemaakt tussen de situatie waarin sprake is van een eerste uitkering uit de verzekering en de (uitzonderings)situatie waarin sprake is van een tweede of volgende uitkering uit deze verzekering. In dit onderdeel zal daar nader op worden ingegaan.

In onderdeel 5.1.7 wordt aangegeven op welke wijze het belaste deel van het rentebestanddeel moet worden berekend als een vrijstelling van toepassing is.

In onderdeel 5.1.8 wordt aangegeven hoe het rentebestanddeel moet worden berekend als twee of meer uitkeringen worden ontvangen uit één verzekeringsovereenkomst.

In onderdeel 5.1.9 wordt aangegeven hoe het belaste rentebestanddeel wordt berekend in de situatie dat reeds een deel van de life-timevrijstelling is gebruikt ter zake van een uitkering uit een andere verzekering.

In onderdeel 5.1.10 wordt aangegeven hoe het rentebestanddeel wordt berekend in het geval van fictieve verlaging van de uitkering.

Hoofdregel rentebestanddeel

Onder rentebestanddeel wordt verstaan het bedrag van de uitkering of afkoopsom verminderd met de voor de verzekering betaalde premies voor zover deze premies niet in aanmerking zijn genomen bij een eerdere uitkering uit dezelfde verzekering door de verzekeraar. (zie artikel 25, lid 5 en lid 6, Wet IB 1964, tekst 2000).

5.1.7 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?

Het is mogelijk dat niet het gehele rentebestanddeel belast is omdat recht bestaat op een vrijstelling. Als de geëxpireerde of afgekochte verzekering voldoet aan de vrijstellingsvoorwaarden geeft de verzekeraar dit aan op het reñseignement door het vermelden van een positief bedrag in de rubriek "Maximaal vrijgesteld bedrag". Het in de betreffende rubriek vermelde bedrag is het maximale bedrag waarop volgens de verzekeraar voor de betreffende verzekering recht bestaat.

Let op: u kunt dit bedrag niet zonder meer volgen. De verzekeraar weet namelijk niet of de belanghebbende reeds een deel van zijn life-timevrijstelling heeft verbruikt. De verzekeraar zal met deze mogelijkheid dan ook geen rekening houden. U moet zelf nagaan of de belanghebbende reeds een deel van zijn life-timevrijstelling heeft verbruikt ter zake van een eerdere uitkering. De belanghebbende kan een deel van zijn vrijstelling hebben verbruikt ter zake van:

- een uitkering uit een kapitaalverzekering waarop het BHW regime van toepassing is of
- een uitkering uit een KEW/SEW of BEW.

Als u heeft vastgesteld dat de belanghebbende (nog) recht heeft op een vrijstelling moet u een berekening maken van het belaste deel van het rentebestanddeel. U mag het (resterende) vrijgestelde bedrag niet in mindering brengen op het rentebestanddeel. *De vrijstelling ziet namelijk op de uitkering en niet op het rentebestanddeel zelf.*

Als recht bestaat op een vrijstelling berekent u het belaste deel van het rentebestanddeel met de volgende formule:

$$\frac{\text{uitkering minus (resterende) vrijstelling}}{\text{uitkering}} \times \text{rentebestanddeel} = \text{belast deel.}$$

Voorbeeld berekening rentebestanddeel als een vrijstelling van toepassing is.

Het renseignement bevat onder meer de volgende gegevens:

-uitkering	€ 250.000
- totaal bedrag aan premies	€ 110.000
- maximaal bedrag van de vrijstelling	€ 123.428

Verder is komen vast te staan dat de belanghebbende nog geen gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling.

Toepassing formule:

Rentebestanddeel: € 250.000 -/- € 110.000 = € 140.000

Belast deel rentebestanddeel: $\frac{€ 250.000 -/- € 123.428}{€ 250.000} \times € 140.000 = € 70.880.$

5.1.8 Twee of meer uitkeringen uit één verzekeringsovereenkomst

Als een verzekeringsovereenkomst voorziet in twee of meer uitkeringen moet onderscheid worden gemaakt tussen de volgende situaties:

- a op de overeenkomst is het pre BHW-regime van toepassing;
- b op de overeenkomst is het BHW-regime van toepassing, er is sprake van een tweede of volgende uitkering bij in leven zijn van de verzekerde en op tenminste één van de uitkeringen is een vrijstelling van toepassing;
- c niet onder b vallende overeenkomsten waarop het BHW-regime van toepassing is.

Voor de onder a en c bedoelde situaties geldt de hoofdregel en moet per uitkering het rentebestanddeel worden berekend. Er wordt geen rekening gehouden met de fiscale gevolgen die zijn opgetreden bij eerdere uitkeringen.

Voor de onder b bedoelde situatie geldt een afwijkende regel. In die situatie worden de eerdere uitkering(en) bij leven samengeteld met de huidige uitkering en wordt dit resultaat verminderd met het bedrag van de premies dat bij eerdere uitkeringen bij leven in aanmerking is genomen en vermeerderd met het totaalbedrag van de premies die nog niet eerder in aanmerking zijn genomen (artikel 26a, lid 4, Wet IB 1964, tekst 2000). In de praktijk betekent dit meestal alle betaalde premies in mindering kunnen worden gebracht op het totaal bedrag van de uitkeringen.

Voorbeeld: berekening rentebestanddeel situatie a en c

Bij de berekening van het rentebestanddeel moet u in deze situaties de gerenseigneerde uitkering verminderen met het totaal bedrag van de betaalde premies nadat dit is verminderd met het bedrag dat ten tijde van eerdere uitkeringen in aanmerking is genomen. De eerdere uitkeringen kunnen zowel betrekking hebben op een uitkering bij leven, op een afkoopsom en op een uitkering ten gevolge van het overlijden van een tweede verzekerde. (zie artikel 25, lid 5, Wet IB 1964). De benodigde gegevens treft u niet allemaal aan op het renseignement. De verzekeraar vermeldt op het renseignement het bedrag van de uitkering die thans heeft plaatsgevonden, het totaalbedrag van de betaalde premies en het bedrag van een eventuele eerdere uitkering/afkoopsom bij leven. De verzekeraar vermeldt dus niet het bedrag dat ten tijde van de eerdere uitkering aan premies reeds was betaald. Omdat dit gegeven ontbreekt kunt u dus niet een berekening maken als hiervoor beschreven. In het algemeen leidt dit niet tot praktische problemen omdat het totaalbedrag van de betaalde premies ten tijde van de eerdere uitkeringen het bedrag van die uitkering zal overtreffen. Dat betekent dat u in het algemeen de destijds in aanmerking genomen premies kunt stellen op het eerdere uitgekeerde bedrag. Bovendien is het niet te verwachten dat u veelvuldig een renseignement zult tegenkomen waarin deze situatie zich voordoet omdat slotuitkeringen uit pre BHW verzekeringen in de meeste gevallen volledig voldoen aan de vrijstellingsvoorwaarden. Voor het geval u toch een dergelijk renseignement zou moeten beoordelen volgt hierna een voorbeeld.

Voorbeeld berekening rentebestanddeel in situatie a en c

Uitkering na 10 jaar premiebetaling € 10.000.

Uitkering na 20 jaar premiebetaling € 90.000
Betaalde premie ten tijde van uitkering na 10 jaar € 12.000
Totaal betaalde premie € 60.000
Er wordt niet voldaan aan de vrijstellingsvoorwaarden

Uitwerking.

De uitkering na 10 jaar leidde niet tot heffing omdat er geen rentebestanddeel in de uitkering aanwezig was.

Het rentebestanddeel in de einduitkering wordt als volgt berekend:

Uitkering	€ 90.000
Totaal betaalde premie	€ 60.000
Eerder in aanmerking genomen premie	<u>€ 10.000</u>
Resteert in aanmerking te nemen premie	<u>€ 50.000</u>
Rentebestanddeel in tweede uitkering	€ 40.000

Als ten tijde van de eerste uitkering slechts € 8.000 aan premie zou zijn betaald dan bedroeg het rentebestanddeel ten tijde van die uitkering € 2.000 en ten tijde van de einduitkering € 38.000. Er zou dan immers slechts een correctie op de premie van € 8.000 hebben moeten plaatsvinden in plaats van € 10.000. In totaal wordt in die situatie ook € 10.000 belast.

Berekening rentebestanddeel situatie b

In de onder b bedoelde situatie worden voor de berekening van het rentebestanddeel bij een tweede of volgende uitkering alle uitkeringen (bij in leven zijn) samengevoegd. Dit bedrag wordt verminderd met het bedrag van de betaalde premies, voor zover de premies niet in aanmerking zijn genomen bij een eerdere uitkering ten gevolge van overlijden. Daarna wordt het belaste deel van het rentebestanddeel berekend. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat ten tijde van de eerdere uitkeringen geen gebruik is gemaakt van een vrijstelling. Het is mogelijk dat ter zake van een eerdere uitkering ook reeds een belast rentebestanddeel in aanmerking is genomen. In dat geval wordt het berekende belaste rentebestanddeel verminderd met het bedrag dat ten tijde van een eerdere uitkering reeds in aanmerking is genomen (zie artikel 26a, lid 4 Wet IB 1964). In de praktijk zult u echter niet vaak tegenkomen dat ten tijde van de eerdere uitkeringen een belast deel in de uitkering was begrepen omdat ofwel een rentebestanddeel ontbrak ofwel het bedrag volledig was vrijgesteld.

Op het reñseignement vermeldt de verzekeraar het bedrag van de uitkering, het totaalbedrag van de betaalde premies en het bedrag van de eerdere uitkering / afkoopsom bij in leven zijn. Met deze gegevens kunt u het rentebestanddeel berekenen. (Alleen in zeer grote uitzonderingssituaties moet nog rekening worden gehouden met een eerdere uitkering uit dezelfde overeenkomst ten gevolge van het overlijden van een andere verzekerde.)

Voorbeeld: berekening (belast deel) rentebestanddeel situatie b

Uitkering na 9 jaar premiebetaling € 15.000
Uitkering na 30 jaar premiebetaling € 145.000
Betaalde premie ten tijde van uitkering na 9 jaar € 15.000
Totaal betaalde premie op einddatum € 90.000
Vrijstelling na 20 jaar premiebetaling € 123.428 (te rekenen vanaf jaar 9, het jaar van de eerste uitkering)

Uitwerking.

In de eerste uitkering is geen (belast) rentebestanddeel begrepen.

Het rentebestanddeel in de slotuitkering bedraagt:

$(€ 145.000 + € 15.000) - € 90.000 = € 70.000$

Het belaste deel van het rentebestanddeel bedraagt (zie hierna):

$(€ 160.000 - € 123.428) \times € 70.000 = € 16.000$
 € 160.000

5.1.9 Hoe moet het belaste rentebestanddeel worden berekend in de situatie dat de BHW vrijstelling op een uitkering bij leven van toepassing is en reeds een deel van de life-

timevrijstelling is gebruikt ter zake van een uitkering uit een andere kapitaalverzekering, een KEW of een SEW of BEW?

Als reeds een deel van de life-timevrijstelling is verbruikt ter zake van een uitkering uit een andere kapitaalverzekering of uit een KEW, SEW of BEW vermindert u het bedrag van de maximale vrijstelling waar de belanghebbende op grond van de onderhavige overeenkomst recht op heeft met het bedrag van de vrijstelling dat ten tijde van de eerdere uitkering is verbruikt.

Hieronder volgt nog een voorbeeld op het te berekenen rentebestanddeel in de situatie dat reeds een deel van de vrijstelling is verbruikt.

Voorbeeld : eerdere uitkering uit andere verzekering

Het reñseignement bevat onder meer de volgende gegevens:

- uitkering	€ 120.000
- totaal bedrag aan premies	€ 70.000
- bedrag van de vrijstelling	€ 123.428

Verder is komen vast te staan dat de belanghebbende reeds op een eerder moment gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling tot een bedrag van € 20.000 bij een uitkering uit een andere verzekering. Omdat de uitkering uit een andere verzekering voortvloeiende, is het niet relevant of destijds mogelijk een deel van het rentebestanddeel belast was of geheel was vrijgesteld.

Uitwerking:

Formule: $\frac{\text{uitkering} - /- (\text{maximale vrijstelling minus gebruikte vrijstelling})}{\text{uitkering}} \times \text{rentebestanddeel}$

Berekening rentebestanddeel € 120.000 -/- € 70.000 = € 50.000

Restant vrijstelling € 123.428 -/- € 20.000 = € 103.428

Toepassing formule $\frac{(\text{€ 120.000} - /- \text{€ 103.428})}{\text{€ 120.000}} \times \text{€ 50.000} = \text{€ 2.288}$

5.1.10 Afwijkende wijze berekening rentebestanddeel door fictieve verlaging van de uitkering

In afwijking van de hoofdregel wordt het rentebestanddeel door fictieve verlaging van de uitkering in de volgende gevallen op een afwijkende wijze berekend.

1. De uitkering is hoger dan € 123.428 en de kapitaalverzekering was op 1-1-2001 "op weg naar een vrijstelling" (zie onderdeel AL en AM Inv.Wet IB 2001) of
2. De uitkering is lager dan € 123.428 en het recht op de bijzondere waardeervrijstelling van AN, Invoeringswet Wet IB 2001 is vervallen.

De afwijkende berekening houdt verband met het feit dat de kapitaalverzekering in de genoemde gevallen geheel of gedeeltelijk belast is in box 3. Als gevolg daarvan heeft de wetgever de hoogte van de kapitaalsuitkering fictief verlaagd.

Ad 1 *De uitkering is hoger dan € 123.428 en de kapitaalverzekering was op 1-1-2001 "op weg naar een vrijstelling" (zie onderdeel AL en AM Inv.Wet IB 2001)*

Een kapitaalverzekering was op 1-1-2001 "op weg naar een vrijstelling" als op dat moment voldaan werd aan de voorwaarden genoemd in onderdeel AL, eerste lid, tweede volzin, Invoeringswet Wet IB 2001. Deze voorwaarden zijn:

- a. er is tot 1 januari 2001 jaarlijks premie betaald binnen een bandbreedte van 1 : 10 of
- b. er is voor 1 januari 2001 gedurende een aaneengesloten periode van 15 jaren premie betaald binnen een bandbreedte van 1 : 10 of
- c. naar de situatie per 1 januari 2001 beoordeeld zal de uitkering op het toekomstige uitkeringsmoment vrijgesteld zijn op grond van de pre BHW vrijstellingsregels (ervan uitgaande dat de overeenkomst wordt uitgevoerd overeenkomstig de polisvoorwaarden)

Wordt aan een van voornoemde voorwaarden a, b, of c (onder 'ad 1') voldaan en de uitkering is hoger dan € 123.428 dan geldt het volgende:

- indien de waarde in het economisch verkeer van de verzekering per 1 januari 2001 lager is dan

€ 123.428, wordt de ontvangen uitkering fictief gesteld op € 123.428. De betaalde premies worden fictief gesteld op de premies die zijn betaald tot het moment dat de verzekering de waarde van € 123.428 heeft bereikt (zie voorbeeld 1).

- Indien de waarde in het economisch verkeer per 1 januari 2001 hoger is dan € 123.428, wordt de ontvangen uitkering gesteld op de waarde in het economisch verkeer per 1 januari 2001 en de betaalde premie op de som van de premies die tot 1 januari 2001 zijn betaald. De verzekeraar moet in deze situatie de fictieve bedragen op het renseignement vermelden (zie voorbeeld 2).

Voorbeeld 1

Uitkering hoger dan uitkeringsvrijstelling, door fictieve verlaging uitkering toch onbelast

- *Kapitaalverzekering afgesloten in 1997*
- *Medio 2010 bereikt de kapitaalverzekering een waarde van € 123.428*
- *tot dan toe betaalde premies € 80.000*
- *Op dat moment bedraagt het bedrag van de betaalde premies € 90.000*
- *Experiatie in 2017 voor € 200.000*
- *Totaal betaalde premies € 130.000 (jaarlijks premie betaald binnen de bandbreedte 1 : 10)*

Uitwerking

Er lijkt een te belasten rentebestanddeel in de uitkering aanwezig te zijn omdat de uitkering hoger is dan de uitkeringsvrijstelling en er minder premie betaald is dan de uitkering. In dit geval is de uitkering geheel onbelast vanwege het volgende.

De kapitaalverzekering maakt vanaf 1-1-2001 deel uit van box 3. Hierbij is de waarde vrijgesteld tot € 123.428. Voor zover de waarde hoger is dan € 123.428 is deze belast in box 3. Dus maakt in dit geval de kapitaalverzekering vanaf 2011 onderdeel uit van box 3 voor zover de waarde hoger is dan € 123.428. Voor de berekening van het te belasten rentebestanddeel in box 1 wordt de uitkering ad € 200.000 fictief gesteld op € 123.428 (het meerdere is immers belast in box 3). In de uitkering is geen te belasten rentebestanddeel aanwezig door toepassing van de uitkeringsvrijstelling van € 123.428. De verzekeraar maakt een KMON-reseignement op.

Voorbeeld 2

Waarde in het economisch verkeer per 1-1-2001 is hoger dan € 123.428, uitkering wordt fictief gesteld op de waarde per 1-1-2001

- *Kapitaalverzekering afgesloten met een looptijd van 20 jaar*
- *Waarde op 1-1-2001 bedraagt € 180.000*
- *Tot 1-1-2001 jaarlijks betaalde premies € 120.000*
- *Uitkering in 2017 € 400.000*
- *Totaal betaalde premies € 275.000 (jaarlijks premie betaald binnen de bandbreedte 1 : 10)*

Uitwerking

De uitkering moet worden gesteld op € 180.000. De in aanmerking te nemen premies bedragen € 120.000. Het rentebestanddeel dat in het uit te keren bedrag boven de vrijstelling van € 123.428 uitkomt, zou onder de Wet IB 1964 belast zijn. Vanaf 1-1-2001 is de kapitaalverzekering verminderd met de bezitsvrijstelling van € 123.428 in box 3 belast.

In cijfers:

- Rente box 1: € 180.000 -/- € 120.000 is € 60.000.
- Belast rentebestanddeel:

$$(\frac{€ 200.000 \text{ fictieve uitkering} -/- € 123.428 \text{ vrijstelling}}{€ 180.000}) \times € 60.000 \text{ rente} = € 18.857$$

De verzekeraar maakt een KBEL-reseignement op

Ad 2 De uitkering is lager dan € 123.428 en het recht op de bijzondere waardevrijstelling van AN, Invoeringswet Wet IB 2001 is vervallen

Deze uitzondering is gemaakt omdat de waarde van een kapitaalverzekering in beginsel behoort tot de grondslag van box 3. Voor op 14 september 1999 bestaande kapitaalverzekeringen geldt echter een vrijstelling van maximaal € 123.428 (onderdeel AN Inv.Wet IB 2001). Het recht op die vrijstelling

gaat verloren als het kapitaal na 13 september 1999 is verhoogd of de looptijd is verlengd, tenzij de verhoging plaatsvond op grond van een gebruikelijk optierecht of indexatierecht. Vanaf het moment dat het recht op de vrijstelling AN is vervallen (dan wel vanaf 1-1-2001 als het kapitaal voor die datum is verhoogd of de looptijd is verlengd) maakt de kapitaalverzekering integraal onderdeel uit van box 3. Om dubbele heffing te voorkomen wordt in een dergelijke situatie het bedrag van de uitkering fictief gesteld op de waarde die de verzekering had op de datum waarop de vrijstelling niet meer van toepassing is.

Als het kapitaal tussen 13-9-1999 en 1-1-2001 is verhoogd of de looptijd is verlengd wordt de fictieve waarde gesteld op de waarde per 1-1-2001. Als het kapitaal na 31-12-2000 is verhoogd of verlengd wordt de waarde gesteld op de waarde ten tijde van de verhoging of de verlenging. Daarbij wordt geen hogere waarde aangenomen dan € 123.428, tenzij de verzekering per 1-1-2001 reeds een hogere waarde had. Dan geldt namelijk die hogere waarde. Als de waarde op een fictief bedrag wordt gesteld worden de premies alleen in aanmerking genomen voor zover die zijn betaald tot het tot het tijdstip waarop de fictieve waarde is bereikt.

Let op: De verzekeraar houdt met deze bepaling bij het opmaken van het renseignement geen rekening.

In alle andere gevallen moet uitgegaan worden van de werkelijk ontvangen uitkering en de som van de werkelijk betaalde premies.

Voorbeeld

De uitkering is lager dan € 123.428 en het recht op de bijzondere waarde vrijstelling van AN, Invoeringswet Wet IB 2001 is vervallen

- kapitaalverzekering afgesloten 1-6-1995
- in 2015 wordt de looptijd verlengd
- de polis had op dat moment een waarde van € 120.000 (betaalde premies op dat moment € 95.000)
- m.i.v. 2016 vervalt de waarde vrijstelling van max € 123.248 in box 3 vanwege de looptijdverlenging
- de waarde van de polis is dan geheel belast in box 3
- de polis expireert in 2020
- de verzekeraar dient een renseignement in met de volgende gegevens:
  - uitkering € 120.000
  - premies € 95.000
  - vrijstelling € 123.428

De rente in de fictieve uitkering is niet belast, omdat de fictieve uitkering lager dan de vrijstelling. De verzekeraar dient een KMON-reseignement in.

5.1.11 Vermindering van de life-time vrijstelling (imputatie)

Een belastingplichtige kan gedurende zijn leven maar één keer in aanmerking komen voor de gelimiteerde vrijstelling voor een BHW-kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW. Gevolg hiervan is dat als bij de berekening van het belaste rentebestanddeel rekening wordt gehouden met een vrijstelling, moet het bedrag van de eerder in aanmerking genomen vrijstelling in mindering worden gebracht op de vrijstelling. Deze vermindering van de life-time vrijstelling heet imputatie.

De imputatieregeling is op drie vrijstellingen van toepassing:

- de uitkeringsvrijstelling van € 123.428 voor een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime van toepassing is of
- de vrijstelling van € 162.500 (bedrag: 2017) voor een uitkering uit een KEW of voor een uitkering uit een SEW/BEW of
- de bijzondere waarde vrijstelling van € 123.428 van een kapitaalverzekering in box 3 (onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001; zie onderdeel 3.4).

Ter nadere informatie wordt opgemerkt dat het in een renseignement met de code KBEL vermelde hoge vrijstelling altijd ziet op een verzekering waarop het BHW-regime van toepassing is.

5.1.12 Bij wie vindt heffing plaats?

Het rentebestanddeel is belast bij de gerechtigde/begunstigde van de uitkering. Zijn er meerdere gerechtigden/begunstigden dan wordt in principe een ieder belast voor zijn aandeel (zie hierna). In

het renseignement zijn de bedragen die toekomen aan de betreffende gerechtigde/begunstigde vermeld.

5.1.12.1 Dubbele begunstiging voor uitkering kapitaalverzekering bij leven

De Staatssecretaris van Financiën heeft een besluit (15 mei 2017, nr. 2017-81019) uitgebracht over kapitaalverzekeringen die vóór 2001 zijn afgesloten, kapitaalverzekeringen eigen woning (KEW), spaarrekeningen eigen woning (SEW) en beleggingsrechten eigen woning (BEW). Het besluit houdt een goedkeuring in waardoor fiscale partners beiden gebruik kunnen maken van een vrijstelling, ongeacht wie als begunstigde of rekeninghouder op de polis of rekening is aangemerkt. Hierdoor kan iedere partner voor zijn (resterende) deel van de uitkering zijn vrijstelling benutten.

De volgende voorwaarden gelden hierbij:

- In het kalenderjaar waarin de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW tot uitkering is gekomen, had de belastingplichtige het gehele kalenderjaar een partner in de zin van de Wet IB 2001 of wordt hij voor de toepassing van artikel 2.17 van die wet geacht het gehele jaar een partner te hebben gehad
- De belastingplichtige en zijn partner doen een gezamenlijk verzoek bij de inspecteur van de Belastingdienst om aan iedere partner de helft van de uitkering toe te rekenen. Iedere partner kan dan voor zijn deel van de uitkering zijn life-time-vrijstelling benutten
- Op het verzoek kan niet worden teruggekomen
- De kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW voldoet overigens aan de voorwaarden die de Wet IB 2001, de Invoeringswet en de Wet IB 1964 aan de vrijstelling stellen

Definitieve aanslagen en ambtshalve vermindering

Als de definitieve aanslag over het jaar waarin de uitkering heeft plaatsgevonden onherroepelijk vaststaat, kunnen de belastingplichtige en zijn partner een gezamenlijk verzoek om ambtshalve vermindering op basis van dit besluit doen als er minder dan vijf jaren zijn verlopen na het einde van het kalenderjaar waarop de belastingaanslag betrekking heeft.

Regeling ex-partners

Als de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW in het kader van de beëindiging van het partnerschap tot uitkering komt of is gekomen, kunnen de gewezen partners zich wenden tot de Belastingdienst/Directie Vaktechniek Belastingen/Team Brieven en beleidsbesluiten. Vervolgens zal dan beoordeeld worden of in die situatie ook de hiervoor genoemde tegemoetkoming kan worden verleend. Dit geldt ook voor een kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW die na 1 januari 2016 tot uitkering komt of is gekomen.

5.1.13 Kapitaalverzekeringen waarop het pre BHW-regime op van toepassing is.

De verzekeraar renseigneert kapitaalsuitkeringen uit een verzekering waarop het pre BHW-regime van toepassing is alleen met de code KBEL als niet voldaan wordt aan de vrijstellingsvoorwaarden. Het rentebestanddeel is dan integraal belast. Wordt wel voldaan aan de vrijstellingsvoorwaarden dan is het rentebestanddeel volledig vrijgesteld en renseigneert de verzekeraar met de code KONP (zie onderdeel 5.3). Vermindering (imputatie) van de life-timevrijstelling vindt voor deze verzekeringen niet plaats. Bij de code KONP is aangegeven onder welke voorwaarden het pre-BHW-regime van toepassing is.

5.1.14 Renseignement met datum uitkering 99999999

In het algemeen maakt een verzekeraar pas een renseignement op nadat de uitkering is verstrekt. Het komt echter voor dat een uitkering gedurende lange tijd na expiratie niet wordt opgevraagd door de begunstigde. In dat geval moet de verzekeraar na verloop van 3 jaar een renseignement opmaken ten name van de verzekeringnemer ook indien een derde als begunstigde is aangewezen. Als zich een dergelijke situatie voordoet, vermeldt de verzekeraar in de rubriek "datum uitkering" 99999999. Het renseignement wordt in alle deze gevallen opgemaakt ten name van de verzekeringnemer omdat de verzekeraar vermoedelijk niet zal beschikken over het adres van een eventueel derde begunstigde. Bovendien weet de verzekeraar niet of de begunstigde de begunstiging zal aanvaarden. In een situatie als hier bedoeld moet u nader onderzoek instellen. U kunt bij de verzekeringnemer navraag doen naar de persoon aan wie de uitkering toekomt. Daarna kunt u zonodig overgaan tot correctie / navordering over het belaste rentebestanddeel in box 1 (expiratiejaar) en tot heffing over

de waarde van de vordering in box 3 (het jaar van expiratie en de daarop volgende jaren).

5.1.15 Voortzetting kapitaalverzekering

Zie hetgeen hierover is opgemerkt in hoofdstuk 4.

5.1.16 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus:

Art. 10(2)g, Wob

5.2 KMON: Uitkering uit een kapitaalverzekering waarvan het rentebestanddeel mogelijk geheel of gedeeltelijk is vrijgesteld

5.2.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon een uitkering of afkoopsom uit een kapitaalverzekering heeft ontvangen. Tevens deelt de verzekeraar met deze code mee dat op de kapitaalverzekering het regime van de Brede Herwaardering van toepassing is. Bovendien geeft de verzekeraar hiermee aan dat voldaan wordt aan de in de wet genoemde vrijstellingsvoorwaarden en het in die uitkering of afkoopsom begrepen rentebestanddeel daarom mogelijk geheel of gedeeltelijk is vrijgesteld. Of het rentebestanddeel daadwerkelijk geheel of gedeeltelijk is vrijgesteld is afhankelijk van het feit of de belanghebbende al dan niet eerder gebruik heeft gemaakt van de life-timevrijstelling.

Onder een kapitaalverzekering wordt verstaan een verzekering die recht geeft op een eenmalige uitkering of op een vooraf vaststaand aantal uitkeringen bij in leven zijn van de verzekerde op de einddatum of bij overlijden van de verzekerde voor de einddatum. Als kapitaalverzekering geldt ook de vaste termijnverzekering waarbij de premie afhankelijk is van het leven en de verzekeraar het verzekerde kapitaal na een vooraf bepaald aantal jaren uitkeert, ongeacht of de verzekerde dan in leven is.

5.2.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt dit renseignement op als een (oorspronkelijk) vóór 1-1-2001 tot stand gekomen kapitaalverzekering waarop het regime van de Brede Herwaardering van toepassing is

- expireert bij in leven zijn van de verzekerde op de einddatum, of
- expireert ten gevolge van het overlijden van de verzekerde dan wel
- tijdens de looptijd wordt afgekocht

en in de uitkering of de afkoopsom een rentebestanddeel is begrepen dat op basis van de bij de verzekeraar bekende gegevens geheel is vrijgesteld. De verzekeraar kan niet beoordelen of de betreffende persoon zijn life-timevrijstelling geheel of gedeeltelijk heeft verbruikt.

Onder een vóór 1-1-2001 tot stand gekomen verzekering wordt begrepen de nadien tot stand gekomen kapitaalverzekering die fiscaal als voortzetting wordt beschouwd van een vóór 1-1-2001 tot stand gekomen kapitaalverzekering.

5.2.3 Het vervallen van de tijdsklemmen en renseignering

Indien minder dan 15 of 20 jaar aaneengesloten premie is betaald en de kapitaalverzekering wordt afgekocht kan de vrijstelling toch van toepassing zijn. Dit wordt uitgelegd onder 'Vervallen tijdsklemmen' in paragraaf 4.3.5. Geadviseerd wordt om deze paragraaf zorgvuldig door te nemen.

Renseignering

Zoals in paragraaf 4.3.5 is beschreven (onder 'Vervallen tijdsklemmen') is het mogelijk dat een KBEL-reseignement is ingediend omdat de belastingplichtige minder dan 15 jaar premie heeft betaald, terwijl er wel recht bestaat op de hoge uitkeringsvrijstelling.

De verzekeraars renseigneren de gegevens aan de Belastingdienst op basis van de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2017 respectievelijk 2018. Deze handleiding wordt pas per 1 januari 2019 aangepast op de regeling van het vervallen van de tijdsklemmen. Het gevolg is dat verzekeraars nog enige tijd moeten renseigneren volgens de bestaande regels van de handleiding 2017 respectievelijk 2018. Op die manier wordt gerenseigneerd alsof sprake is van een belast rentebestanddeel (code KBEL), terwijl de verzekeraar weet dat dat onjuist is. Enkele verzekeraars hebben het signaal gegeven dat ze dat onwenselijk vinden, omdat ze hun klanten moeten inlichten over de juiste fiscale uitwerking en daarbij moeten vertellen dat het bericht aan de Belastingdienst onjuist is. Dat zal tot vragen en verwarring leiden bij de klanten. Daarom geeft de Belastingdienst de verzekeraars de keuze om te renseigneren volgens de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2017 respectievelijk 2018 met de code KBEL, dan wel vooruitlopend op de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2019 met de code KMON. Zie voor twee voorbeelden paragraaf 4.3.5.5.

5.2.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?

Het in de uitkering begrepen rentebestanddeel is bij renseignering met de code KMON geheel vrijgesteld als de begunstigde nog niet eerder gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling (zie onderdeel 5.2.10.)

Als belanghebbende reeds eerder een deel van zijn vrijstelling heeft verbruikt, is mogelijk het rentebestanddeel in de uitkering belast (zie onderdeel 5.2.6 en verder).

5.2.4 In welke gevallen mag er van worden uitgegaan dat het in de uitkering begrepen rentebestanddeel geheel is vrijgesteld als een renseignement wordt opgemaakt met de code KMON?

Het in de uitkering begrepen rentebestanddeel is bij renseignering met de code KMON geheel vrijgesteld als de begunstigde nog niet eerder gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling. Omdat de verzekeraar dat niet kan beoordelen moet u dat vaststellen. Als u heeft vastgesteld dat de belanghebbende nog niet eerder gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling is de uitkering geheel onbelast. U kunt dan volstaan met vastlegging van het verbruikte bedrag. Als u heeft vastgesteld dat de belanghebbende reeds eerder gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling moet u vervolgens vaststellen of de belanghebbende nog voldoende ruimte over heeft.

5.2.5 Belanghebbende heeft reeds eerder een deel van zijn vrijstelling verbruikt.

Er kunnen zich verschillende situaties voordoen.

1. De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering uit deze verzekering.
2. De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering uit een andere verzekering. De vrijstelling kan zijn gebruikt ter zake van een afkoopsom / uitkering uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de BHW van toepassing is of uit een KEW een SEW of BEW.

Ad 1)

De verzekeraar heeft bij het bepalen van de code rekening gehouden, althans moeten houden, met eerdere uitkeringen uit deze verzekering. Dat betekent dat in deze situatie het totaalbedrag van de uitkeringen uit deze verzekering lager is dan het maximaal vrijgestelde bedrag waarop de belanghebbende recht heeft en het rentebestanddeel dus geheel is vrijgesteld. U moet het thans verbruikte deel van de vrijstelling vastleggen.

Ad 2)

In deze situatie moet u beoordelen of het restant van de life-timevrijstelling hoger of lager is dan het bedrag van de uitkering uit de gerenseigneerde verzekering. In dat geval moet u eerst vaststellen of ten tijde van de in het verleden tot uitkering gekomen verzekering recht bestond op de hoge of de lage vrijstelling. Als destijds recht bestond op de hoge vrijstelling mag het reeds verbruikte bedrag hierop in mindering worden gebracht.

Als de uitkering uit de gerenseigneerde uitkering hoger is dan het resterende bedrag van de vrijstelling moet u berekening maken van het belaste bestanddeel.

Is de uitkomst van het resterende bedrag van de vrijstelling hoger dan het bedrag van de uitkering is de uitkering geheel onbelast. U moet het thans verbruikte deel van de vrijstelling vastleggen.

5.2.6 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?

Zie hiervoor onderdeel 5.1.6. In dat onderdeel wordt tevens een aantal voorbeelden gegeven.

5.2.7 Berekening belastbaar bestanddeel als een vrijstelling van toepassing is

Zie hiervoor onderdeel 5.1.7.

5.2.8 Afwijkende berekening rentebestanddeel door fictieve verlaging van de uitkering

In afwijking van de hoofdregel wordt het rentebestanddeel door fictieve verlaging van de uitkering in de volgende gevallen op een afwijkende wijze berekend.

1. De uitkering is hoger dan € 123.428 en de kapitaalverzekering was op 1-1-2001 "op weg naar een vrijstelling" (zie onderdeel AL en AM Inv.Wet IB 2001) of
2. De uitkering is lager dan € 123.428 en het recht op de bijzondere waardevermindering van AN, Invoeringswet Wet IB 2001 is vervallen.

De afwijkende berekening houdt verband met het feit dat de kapitaalverzekering in de genoemde gevallen geheel of gedeeltelijk belast is in box 3. Als gevolg daarvan heeft de wetgever de hoogte van de kapitaalsuitkering fictief verlaagd.

Ad 1 Een kapitaalverzekering was op 1-1-2001 "op weg naar een vrijstelling" als op dat moment voldaan werd aan de voorwaarden genoemd in onderdeel AL, eerste lid, tweede volzin, Invoeringswet Wet IB 2001. Deze voorwaarden zijn:

- er is tot 1 januari 2001 jaarlijks premie betaald binnen een bandbreedte van **1:10 ***) of
- er is voor 1 januari 2001 gedurende een aaneengesloten periode van 15 jaren premie betaald binnen een bandbreedte van **1:10 ***) of
- naar de situatie per 1 januari 2001 beoordeeld zal de uitkering op het toekomstige uitkeringsmoment vrijgesteld zijn op grond van de pre BHW vrijstellingsregels (ervan uitgaande dat de overeenkomst wordt uitgevoerd overeenkomstig de polisvoorwaarden)

Wordt aan een van voornoemde voorwaarden voldaan en de uitkering is hoger dan € 123.428 dan geldt het volgende:

- indien de waarde in het economisch verkeer van de verzekering per 1 januari 2001 lager is dan € 123.428, wordt de ontvangen uitkering fictief gesteld op € 123.428. De betaalde premies worden fictief gesteld op de premies die zijn betaald tot het moment dat de verzekering de waarde van € 123.428 heeft bereikt.
- Indien de waarde in het economisch verkeer was per 1 januari 2001 hoger is dan € 123.428, wordt de ontvangen uitkering gesteld op de waarde in het economisch verkeer per 1 januari 2001 en de betaalde premie op de som van de premies die tot 1 januari 2001 zijn betaald. De verzekeraar moet in deze situatie de fictieve bedragen op het renseignement vermelden.

*) Bandbreedte 1:10

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW, SEW, BEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

1. *Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.*
2. *Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW of SEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.*

In paragraaf 4.3.4 is een uitgebreidere beschrijving van deze goedkeuringen opgenomen. Tevens zijn enkele vragen en antwoorden over de overschrijding van de bandbreedte opgenomen in paragraaf 4.3.5.4 (V en A 19 tot en met 25).

Voorbeeld 1

Uitkering hoger dan uitkeringsvrijstelling, door fictieve verlaging uitkering toch onbelast

- Kapitaalverzekering afgesloten in 1997
- Medio 2010 bereikt de kapitaalverzekering een waarde van € 123.428
- Betaalde premies tot dat moment € 80.000
- Experiatie in 2017 voor € 200.000
- Totaal betaalde premies € 130.000 (jaarlijks premie betaald binnen de bandbreedte 1 : 10)

Uitwerking

Er lijkt een te belasten rentebestanddeel in de uitkering aanwezig te zijn omdat de uitkering hoger is dan de uitkeringsvrijstelling en er minder premie betaald is dan de uitkering. In dit geval is de

uitkering geheel onbelast vanwege het volgende.

De kapitaalverzekering maakt vanaf 1-1-2001 deel uit van box 3. Hierbij is de waarde vrijgesteld tot € 123.428. Voor zover de waarde hoger is dan € 123.428 is deze belast in box 3. Dus maakt in dit geval de kapitaalverzekering vanaf 2011 onderdeel uit van box 3 voor zover de waarde hoger is dan € 123.428. Voor de berekening van het te belasten rentebestanddeel in box 1 wordt de uitkering ad € 200.000 fictief gesteld op € 123.428 (het meerdere is immers belast in box 3). In de uitkering is geen te belasten rentebestanddeel aanwezig door toepassing van de uitkeringsvrijstelling van € 123.428. De verzekeraar maakt een KMON-reñseignement op.

Voorbeeld 2

Waarde in het economisch verkeer per 1-1-2001 is hoger dan € 123.428, uitkering wordt fictief gesteld op de waarde per 1-1-2001

- Kapitaalverzekering afgesloten met een looptijd van 20 jaar
- Waarde op 1-1-2001 bedraagt € 180.000
- Uitkering in 2017 € 400.000
- Totaal betaalde premies € 275.000 (jaarlijks premie betaald binnen de bandbreedte 1 : 10)
- Tot 1-1-2001 jaarlijks betaalde premies € 120.000

Uitwerking

De uitkering moet worden gesteld op € 180.000. De in aanmerking te nemen premies bedragen € 120.000. Het rentebestanddeel dat in het uit te keren bedrag boven de vrijstelling van € 123.428 uitkomt, zou onder de Wet IB 1964 belast zijn. Vanaf 1-1-2001 is de kapitaalverzekering verminderd met de bezitsvrijstelling van € 123.428 in box 3 belast.

In cijfers:

- Rente box 1: € 180.000 -/- € 120.000 is € 60.000.
  - Belast rentebestanddeel:
- $$\frac{(\text{€ 180.000 fictieve uitkering -/- € 123.428 vrijstelling}) \times \text{€ 60.000 rente}}{\text{€ 180.000}} = \text{€ 18.857}$$

De verzekeraar maakt een KBEL-reñseignement op

Ad 2

Deze uitzondering is gemaakt omdat de waarde van een kapitaalverzekering in beginsel behoort tot de grondslag van box 3. Voor op 14 september 1999 bestaande kapitaalverzekeringen geldt echter een vrijstelling van maximaal € 123.428 (onderdeel AN Inv.Wet IB 2001). Het recht op die vrijstelling gaat verloren als het kapitaal na 13 september 1999 is verhoogd of de looptijd is verlengd, tenzij de verhoging plaatsvond op grond van een gebruikelijk optierecht of indexatierecht. Vanaf het moment dat het recht op de vrijstelling AN is vervallen (dan wel vanaf 1-1-2001 als het kapitaal voor die datum is verhoogd of de looptijd is verlengd) maakt de kapitaalverzekering integraal onderdeel uit van box 3. Om dubbele heffing te voorkomen wordt in een dergelijke situatie het bedrag van de uitkering fictief gesteld op de waarde die de verzekering had op de datum waarop de vrijstelling niet meer van toepassing is.

Als het kapitaal tussen 13-9-1999 en 1-1-2001 is verhoogd of de looptijd is verlengd wordt de fictieve waarde gesteld op de waarde per 1-1-2001. Als het kapitaal na 31-12-2000 is verhoogd of verlengd wordt de waarde gesteld op de waarde ten tijde van de verhoging of de verlenging. Daarbij wordt geen hogere waarde aangenomen dan € 123.428, tenzij de verzekering per 1-1-2001 reeds een hogere waarde had. Dan geldt namelijk die hogere waarde. Als de waarde op een fictief bedrag wordt gesteld worden de premies alleen in aanmerking genomen voor zover die zijn betaald tot het tot het tijdstip waarop de fictieve waarde is bereikt.

5.2.9 Vermindering van de life-timevrijstelling (imputatie)

Een belastingplichtige kan gedurende zijn leven maar één keer in aanmerking komen voor de gelimiteerde vrijstelling voor een BHW-kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW. Gevolg hiervan is dat

als bij de berekening van het belaste rentebestanddeel rekening wordt gehouden met een vrijstelling, moet het bedrag van de eerder in aanmerking genomen vrijstelling in mindering worden gebracht op de vrijstelling. Deze vermindering van de life-timevrijstelling heet imputatie.

De imputatieregeling is op drie vrijstellingen van toepassing:

- de uitkeringsvrijstelling van € 123.428 voor een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime van toepassing is of
- de vrijstelling van € 162.500 (bedrag: 2017) voor een uitkering uit een KEW of voor een uitkering uit een SEW/BEW of
- de bijzondere waardevermindering van € 123.428 van een kapitaalverzekering in box 3 (onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001; zie onderdeel 3.4).

Ter nader informatie wordt opgemerkt dat een renseignement met de code KMON altijd betrekking heeft op een verzekering waarop het BHW-regime van toepassing is.

5.2.10 Bij wie vindt heffing plaats?

Het rentebestanddeel is in principe belast bij de genietter/gerechtigde (zie hierna). Zijn er meerdere genietters/gerechtigden dan wordt een ieder belast voor zijn aandeel volgens de polis. In het renseignement zijn de bedragen die toekomen aan de betreffende genietter/gerechtigde vermeld. 5.2.12. Dubbele begunstiging voor uitkering kapitaalverzekering bij leven

De Staatssecretaris van Financiën heeft een besluit (15 mei 2017, nr. 2017-81019) uitgebracht over kapitaalverzekeringen die vóór 2001 zijn afgesloten, kapitaalverzekeringen eigen woning (KEW), spaarrekeningen eigen woning (SEW) en beleggingsrechten eigen woning (BEW). Het besluit houdt een goedkeuring in waardoor fiscale partners beiden gebruik kunnen maken van een vrijstelling, ongeacht wie als begunstigde of rekeninghouder op de polis of de rekening is aangemerkt. Hierdoor kan iedere partner voor zijn deel van de uitkering zijn vrijstelling benutten.

De volgende voorwaarden gelden hierbij:

- In het kalenderjaar waarin de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW tot uitkering is gekomen, had de belastingplichtige het gehele kalenderjaar een partner in de zin van de Wet IB 2001 of wordt hij voor de toepassing van artikel 2.17 van die wet geacht het gehele jaar een partner te hebben gehad
- De belastingplichtige en zijn partner doen een gezamenlijk verzoek bij de inspecteur van de Belastingdienst om aan iedere partner de helft van de uitkering toe te rekenen. Iedere partner kan dan voor zijn deel van de uitkering zijn life-time-vrijstelling benutten
- Op het verzoek kan niet worden teruggekomen
- De kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW voldoet overigens aan de voorwaarden die de Wet IB 2001, de Invoeringswet en de Wet IB 1964 aan de vrijstelling stellen

Definitieve aanslagen en ambtshalve vermindering

Als de definitieve aanslag over het jaar waarin de uitkering heeft plaatsgevonden onherroepelijk vaststaat, kunnen de belastingplichtige en zijn partner een gezamenlijk verzoek om ambtshalve vermindering op basis van dit besluit doen als er minder dan vijf jaren zijn verlopen na het einde van het kalenderjaar waarop de belastingaanslag betrekking heeft.

Regeling ex-partners

Als de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW in het kader van de beëindiging van het partnerschap tot uitkering komt of is gekomen, kunnen de gewezen partners zich wenden tot de Belastingdienst/Directie Vaktechniek Belastingen/Team Brieven en beleidsbesluiten. Vervolgens zal dan beoordeeld worden of in die situatie ook de hiervoor genoemde tegemoetkoming kan worden verleend. Dit geldt ook voor een kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW die na 1 januari 2016 tot uitkering komt of is gekomen.

5.2.12 Renseignement met datum uitkering 99999999

In het algemeen maakt een verzekeraar pas een renseignement op nadat de uitkering is verstrekt. Het komt echter voor dat een uitkering gedurende lange tijd na expiratie niet wordt opgevraagd door de begunstigde. In dat geval moet de verzekeraar na verloop van 3 jaar een renseignement opmaken ten name van de verzekeringnemer ook indien een derde als begunstigde is aangewezen. Als zich

een dergelijke situatie voordoet, vermeldt de verzekeraar in de rubriek "datum uitkering" 99999999. Het renseignement wordt in alle deze gevallen opgemaakt ten name van de verzekeringnemer omdat de verzekeraar vermoedelijk niet zal beschikken over het adres van een eventueel derde begunstigde. Bovendien weet de verzekeraar niet of de begunstigde de begunstiging zal aanvaarden. In een situatie als hier bedoeld moet u nader onderzoek instellen. U kunt bij de verzekeringnemer navraag doen naar de persoon aan wie de uitkering toekomt. Daarna kunt u zo nodig overgaan tot correctie / navordering over het belaste rentebestanddeel in box 1 (expiratiejaar) en tot heffing over de waarde van de vordering in box 3 (het jaar van expiratie en de daarop volgende jaren).

5.2.13 Voortzetting kapitaalverzekering

Zie hoofdstuk 4.

5.2.14 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u *per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet* te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.3 KONP: Uitkering uit een kapitaalverzekering waarvan het rentebestanddeel geheel is vrijgesteld

5.3.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon een uitkering of afkoopsom heeft ontvangen uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de **pre-Brede Herwaardering** van toepassing is. Tevens geeft de verzekeraar hiermee aan dat de verzekering voldoet aan de in de wettekst 1991 genoemde vrijstellingsvoorwaarden en dat daarom het in de uitkering of afkoopsom begrepen rentebestanddeel geheel is vrijgesteld. Bovendien geeft de verzekeraar hiermee aan dat het vrijgestelde bedrag van de uitkering niet in mindering hoeft te worden gebracht op de life-timevrijstelling. Het renseignement geeft een verklaring voor de vermogenstoename van de belanghebbende dan wel een signaal om een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop het ontvangen bedrag is belegd of om te onderzoeken waaraan het ontvangen bedrag is besteed.

Onder een kapitaalverzekering wordt verstaan een verzekering die recht geeft op een eenmalige uitkering of op een vooraf vaststaand aantal uitkeringen bij in leven zijn van de verzekerde op de einddatum of bij overlijden van de verzekerde voor de einddatum. Als kapitaalverzekering geldt ook de vaste termijnverzekering waarbij de premie afhankelijk is van het leven en de verzekeraar het verzekerde kapitaal na een vooraf bepaald aantal jaren uitkeert, ongeacht of de verzekerde dan in leven is.

5.3.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt dit renseignement op als een (oorspronkelijk) vóór 1-1-1992 tot stand gekomen kapitaalverzekering waarvan het kapitaal na 1-1-1992 niet is verhoogd

- expireert bij in leven zijn van de verzekerde op de einddatum, of
- expireert ten gevolge van het overlijden van de verzekerde, of
- tijdens de looptijd wordt afgekocht en

in de uitkering of de afkoopsom een rentebestanddeel is begrepen dat geheel is vrijgesteld.

Let op : Achterwege laten renseignementen met de meldingstype KONP

In de 2019 Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten zal het meldingstype KONP worden verwijderd. De verzekeraars mogen, in afwijking van de 2017 en 2018 Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten, renseignementen van het meldingstype KONP al achterwege laten.

5.3.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?

In alle gevallen waarin een renseignement met deze code wordt opgemaakt mag er van worden uitgegaan dat het in de uitkering begrepen rentebestanddeel geheel is vrijgesteld.

5.3.4 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement kan een inkomenstoename worden verklaard, dan wel kan worden nagegaan of de belanghebbende mogelijk ten onrechte geen box 3 vermogen heeft aangegeven. Het is mogelijk dat het kapitaal op 31 december van het expiratiejaar nog niet daadwerkelijk is uitbetaald. In dat geval heeft de belanghebbende een vordering op de verzekeraar. Die vordering behoort tot de grondslag van box 3. Met ingang van het belastingjaar 2011 zou dat betekenen dat de vordering per 1 januari volgend op het expiratiejaar tot de grondslag van box 3 behoort.

5.3.5 Op welke kapitaalverzekeringen is het pre BHW-regime van toepassing?

Het pre BHW-regime is van toepassing op kapitaalverzekeringen die vóór 1-1-1992 tot stand zijn gekomen waarvan het kapitaal na die datum niet is verhoogd anders dan op grond van een in de overeenkomst opgenomen gebruikelijk optie- of indexatierecht dan wel ten gevolge van winstbijschrijving (zie artikel 76, Wet IB 1964, tekst 2000).

Het rentebestanddeel in de uitkering bij leven uit een kapitaalverzekering waarop het pre BHW-

regime van toepassing is, is volledig vrijgesteld als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden (artikel 25, lid 1, onderdeel c, Wet IB 164, tekst 1991):

Er is tenminste gedurende een aangesloten reeks van 12 jaren premie betaald en de hoogste premie per verzekeringsjaar mag niet meer bedragen dan:

- 5 maal de laagste premie bij een looptijd van 12 tot en met 15 jaar;
- 10 maal de laagste premie bij een looptijd van meer dan 15, maar niet meer dan 20 jaar;
- 15 maal de laagste premie bij een looptijd van meer dan 20 jaar, maar niet meer dan 30 jaar; of
- 20 maal de laagste premie bij een looptijd van meer dan 30 jaar.

N.B. Een verzekeringsjaar is periode van twaalf maanden te rekenen vanaf de ingangsdatum van de verzekering en elke aansluitende periode van gelijke duur.

Als in een jaar in het geheel geen premie wordt betaald telt dit "nuljaar" niet mee voor de beoordeling van de bandbreedte. Een "nuljaar" heeft wel tot gevolg dat de reeks wordt onderbroken. Om voor de vrijstelling in aanmerking te kunnen komen moet ofwel vóór dan wel na het "nuljaar" zijn voldaan aan het vereiste aantal jaren premiebetaling. De perioden mogen dus niet worden samengeteld.

Het rentebestanddeel in de uitkering ten gevolge van overlijden is geheel vrijgesteld als het overlijden plaatsvindt voordat de verzekerde de leeftijd van 72 jaar heeft bereikt. Als het overlijden plaatsvindt na het bereiken van 72 jarige leeftijd moet voldaan zijn aan de hierboven gestelde voorwaarden voor de uitkering bij in leven zijn.

5.3.6 Renseignement met datum uitkering 99999999

In het algemeen maakt een verzekeraar pas een renseignement op nadat de uitkering is verstrekt. Het komt echter voor dat een uitkering gedurende lange tijd na expiratie niet wordt opgevraagd door de begunstigde. In dat geval moet de verzekeraar na verloop van 3 jaar een renseignement opmaken ten name van de verzekeringnemer ook indien een derde als begunstigde is aangewezen. Als zich een dergelijke situatie voordoet, vermeldt de verzekeraar in de rubriek "datum uitkering" 99999999. Het renseignement wordt in alle deze gevallen opgemaakt ten name van de verzekeringnemer omdat de verzekeraar vermoedelijk niet zal beschikken over het adres van een eventueel derde begunstigde. Bovendien weet de verzekeraar niet of de begunstigde de begunstiging zal aanvaarden. In een situatie als hier bedoeld moet u nader onderzoek instellen. U kunt bij de verzekeringnemer navraag doen naar de persoon aan wie de uitkering toekomt. Daarna kunt u zonodig overgaan tot correctie / navordering over het belaste rentebestanddeel in box 1 (expiratiejaar) en tot heffing over de waarde van de vordering in box 3 (het jaar van expiratie en de daarop volgende jaren).

5.3.7 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan

de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.4 KWLB: Kapitaalverzekering eigen Woning bij leven Belast

5.4.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon een uitkering of afkoopsom heeft ontvangen uit een kapitaalverzekering eigen woning (hierna KEW). Hierop is het regime van de Wet IB 2001 van toepassing. Bovendien geeft de verzekeraar met deze code aan dat de uitkering of de afkoopsom meer bedraagt dan het in de wettelijke bepalingen genoemde maximaal vrijgestelde bedrag dat behoort bij de premieduur van de gerenseigneerde verzekering. Tot slot geeft de verzekeraar met deze code aan dat de belanghebbende tot het moment van afkoop of expiratie jaarlijks premie heeft betaald en daarmee binnen de bandbreedte **1:10 *** is gebleven.

***) Bandbreedte 1:10**

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW, SEW, BEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

- 1. Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.*
- 2. Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW of SEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.*

In paragraaf 4.3.4 is een uitgebreidere beschrijving van deze goedkeuringen opgenomen. Tevens zijn enkele vragen en antwoorden over de overschrijding van de bandbreedte opgenomen in paragraaf 4.3.5.4 (V en A 19 tot en met 25).

Er is sprake van een kapitaalverzekering eigen woning als op het moment van expiratie dan wel op het moment van afkoop voldaan wordt aan de eisen gesteld in artikel 10bis.2, tweede lid, Wet inkomstenbelasting 2001. Als een of meer van die voorwaarden op een eerder tijdstip zijn geschonden, is sedert dat tijdstip al geen sprake meer van een KEW en dient/diende in voorkomende gevallen per die datum een renseignement te worden opgemaakt.

5.4.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt dit renseignement op als

- een KEW geheel wordt afgekocht **voordat**, vanaf de ingangsdatum van de verzekering, een aaneengesloten periode van 15 jaar premie is betaald of
- een KEW geheel wordt afgekocht **nadat**, vanaf de ingangsdatum van de verzekering, een aaneengesloten periode van 15 of 20 jaar premie is betaald en de afkoopsom **hoger** is dan het maximumbedrag van de vrijstelling. Als sprake is van een tweede uitkering bij "in leven zijn" houdt de verzekeraar voor de beoordeling of de afkoopsom hoger is dan het bedrag van de vrijstelling rekening met de eerdere uitkering.
- een in de overeenkomst voorziene uitkering bij leven uit een KEW wordt verstrekt, **nadat** vanaf de ingangsdatum van de verzekering, een aaneengesloten periode van 15 jaar premie is betaald, en de uitkering **hoger** is dan het maximum bedrag van de vrijstelling dat behoort bij het aantal jaren waarin opeenvolgend premie is betaald. Het voorgaande geldt zowel voor een in de polis voorziene extra uitkering nadat 15 jaar premie is betaald als voor de einduitkering. Als sprake is van een tweede uitkering bij "in leven zijn" houdt de verzekeraar voor de beoordeling of de uitkering hoger is dan het bedrag van de vrijstelling rekening met de eerdere uitkering.

Uitzondering

Renseignering blijft achterwege als de verzekering wordt voortgezet als kapitaalverzekering eigen woning bij een andere verzekeraar of als een spaarrekening/beleggingsrecht eigen woning bij een bank en de betreffende verzekeraar of bank is geïnformeerd over de voortzetting. Als de 'oude' verzekeraar geen informatie heeft verstrekt aan de 'nieuwe' verzekeraar of bank, moet de 'oude' verzekeraar wel een renseignement opmaken. De 'nieuwe' bank maakt vervolgens een renseignement met respectievelijk FOOF (zie 6.8). voor de verzekeraars is de code VOOV vervallen.

Let op: Een belastingplichtige die zijn eigen woning verkoopt en verhuist naar een huurwoning kan gebruikmaken van de vrijstellingen voor de KEW, SEW en BEW ook al voldoet hij niet aan de voorwaarde van 15 dan wel 20 jaar premiebetaling (artikel 10bis.6 lid 2 onder a Wet IB 2001).

Onder bepaalde voorwaarden kan een belastingplichtige ook gebruikmaken van de vrijstellingen indien hij een uitkering uit de KEW, SEW of BEW ontvangt zonder dat hij voldoet aan de 15 of 20 jaar premiebetaling (en zonder dat hij naar een huurwoning verhuist). Dit wordt verder uitgelegd onder 'Vervallen tijdsklemmen'.

5.4.3 Reden opmaak

De verzekeraar geeft in de rubriek "Code: reden opmaak renseignement" met een cijfer nader aan waarom het renseignement is opgemaakt. In onderstaande tabel is de betekenis van de codecijfers opgenomen.

Code reden opmaak	Betekenis van de code bij renseignements met de code KWLB
5	Vrijstelling niet van toepassing, afkoop voordat 15 jaar premie is betaald
6	Uitkering hoger dan lage vrijstelling, geen 20 jaar premiebetaling
7	Uitkering hoger dan het bedrag van de hoge vrijstelling

5.4.4 Het vervallen van de tijdsklemmen

Indien minder dan 15 of 20 jaar aaneengesloten premie is betaald en de kapitaalverzekering wordt afgekocht kan de vrijstelling toch van toepassing zijn. Dit wordt uitgelegd onder 'Vervallen tijdsklemmen' in paragraaf 4.3.5. Geadviseerd wordt om deze paragraaf zorgvuldig door te nemen.

Let op: Zoals in paragraaf 4.3.5 is beschreven (onder '**Vervallen tijdsklemmen**') is het mogelijk dat een KWLB-renseignement is ingediend omdat de belastingplichtige minder dan 15 jaar premie heeft betaald, terwijl er wel recht bestaat op de hoge uitkeringsvrijstelling.

De verzekeraars renseigner de gegevens aan de Belastingdienst op basis van de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2017 respectievelijk 2018. Deze handleiding wordt pas per 1 januari 2019 aangepast op de regeling van het vervallen van de tijdsklemmen. Het gevolg is dat verzekeraars nog enige tijd moeten renseigner volgens de bestaande regels van de handleiding 2017 respectievelijk 2018. Op die manier wordt gerenseigneerd alsof sprake is van een belast rentebestanddeel (code KWLB), terwijl de verzekeraar weet dat dat onjuist is. Enkele verzekeraars hebben het signaal gegeven dat ze dat onwenselijk vinden, omdat ze hun klanten moeten inlichten over de juiste fiscale uitwerking en daarbij moeten vertellen dat het bericht aan de Belastingdienst onjuist is. Dat zal tot vragen en verwarring leiden bij de klanten. Daarom geeft de Belastingdienst de verzekeraars de keuze om te renseigner volgens de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2017 respectievelijk 2018 met de code KWLB, dan wel vooruitlopend op de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2019 met de code KWLM. Zie voor twee voorbeelden paragraaf 4.3.5.5.

5.4.5 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?

Als een renseignement terecht met de code KWLB is opgemaakt staat vast dat in de uitkering of afkoopsom een rentebestanddeel is begrepen dat geheel of gedeeltelijk belast is. Uit het renseignement kan, in de situatie dat in de rubriek "soort maximale vrijstelling een 'H' of een 'L' vermeld, niet zonder meer het belast deel van het rentebestanddeel worden vastgesteld. Hiervoor is nader onderzoek nodig.

Het in de uitkering begrepen rentebestanddeel is volledig belast als:

- de verzekeraar heeft op het renseignement in de rubriek "soort maximale vrijstelling de letter 'H', 'L' of 'G' *) ingevuld of als
- de verzekeraar op het renseignement in de rubriek "soort maximale vrijstelling een 'H' of een 'L' heeft ingevuld en de belanghebbende de life-timevrijstelling reeds volledig heeft verbruikt. De verzekeraar kan echter niet beoordelen of de life-timevrijstelling al is verbruikt.

*)

H = hoge vrijstelling

L = lage vrijstelling

G = geen vrijstelling

Het rentebestanddeel is gedeeltelijk belast als:

- de verzekeraar in de rubriek "soort maximale vrijstelling een 'H', of een 'L' heeft ingevuld en de belanghebbende de life-timevrijstelling nog niet of nog niet volledig heeft verbruikt.

5.4.6. Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?

Onder rentebestanddeel wordt verstaan het bedrag van de uitkering of afkoopsom verminderd met de voor de verzekering betaalde premies. Als reeds een eerdere uitkering uit de verzekering is verstrekt, dient u voor de beoordeling of in de uitkering of afkoopsom een rentebestanddeel is begrepen, rekening te houden met de eerdere uitkering. In dat geval moet de huidige uitkering of afkoopsom worden verhoogd met het bedrag van de eerdere uitkering.

De verzekeraar vermeldt op het renseignement:

- het bedrag van de uitkering;
- het totaalbedrag van de betaalde premies;
- en het bedrag van eventuele eerdere uitkeringen.

Voorbeeld berekening rentebestanddeel

Uitkering € 100.000

Totaalbedrag aan premies € 60.000

Eerdere uitkering € 30.000

Berekening rentebestanddeel: (€ 100.000 + € 30.000) -/- € 60.000 = € 70.000

5.4.7 Wat houdt de rubriek "soort maximale vrijstelling" op het renseignement in?

De verzekeraar vermeldt op het renseignement de soort vrijstelling waar de belanghebbende, gerelateerd aan de premieduur van de afgekochte of geëxpireerde polis, maximaal recht op heeft (zie 5.4.5_). Dit bedrag kan niet zonder meer worden gebruikt voor de berekening van het belaste deel van het rentebestanddeel.

Ten eerste geldt het recht op vrijstelling in het algemeen uitsluitend indien en voor zover de uitkering of afkoopsom heeft gediend voor aflossing van de eigenwoningschuld. Daarnaast is het mogelijk dat de belanghebbende reeds eerder gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling.

De belanghebbende kan (een deel van) zijn life-timevrijstelling hebben verbruikt ter zake van een uitkering of afkoopsom uit een andere KEW, uit een SEW/BEW of uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de Brede Herwaardering van toepassing was.

Tot slot is het mogelijk dat de belanghebbende recht heeft op de hoge vrijstelling terwijl de verzekeraar heeft vermeld dat geen recht op vrijstelling bestaat of slechts recht bestaat op de lage vrijstelling. In de onderdelen hierna worden de uitzonderingsgevallen nader besproken.

5.4.8 In welke gevallen heeft de uitkering of afkoopsom niet gebruikt te worden voor aflossing van de eigenwoningschuld?

De eis dat de vrijstelling slechts van toepassing is voor zover het tot uitkering komende kapitaal of afkoopsom wordt gebruikt voor aflossing van de eigenwoningschuld geldt niet

- als aan de belanghebbende, zijn echtgenoot of andere partner geen eigen woning meer ter beschikking staat en ter zake daarvan de verzekering tot uitkering is gekomen of geacht wordt tot

- uitkering te zijn gekomen, of
- als de verzekering geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen doordat de belanghebbende als gevolg van emigratie geen binnenlands belastingplichtige meer is.

Let op: De uitkeringsvrijstelling is van niet van toepassing als een belastingplichtige met de uitkering uit een KEW een gedeelte van de eigenwoningschuld aflost en het overige gedeelte voor andere doeleinden gebruikt, ook niet voor zover met de uitkering wel de eigenwoningschuld is afgelost. Alleen als de belastingplichtige de kapitaalsuitkering gebruikt om zoveel als mogelijk de eigenwoningschuld af te lossen, geldt de uitkeringsvrijstelling.

Voorbeeld 1

A heeft een KEW met een waarde van € 40.000. Aan het einde van de looptijd expireert deze KEW. De eigenwoningschuld is op dat moment € 100.000. A gebruikt € 30.000 van de uitkering om een deel van de eigenwoningschuld af te lossen. Van de overgebleven € 10.000 koopt A een auto. Het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 40.000 is in dit geval belast.

Voorbeeld 2

A heeft een eigenwoningschuld van € 100.000. De uitkering uit een KEW bedraagt € 120.000. Hij heeft nog recht op een uitkeringsvrijstelling van € 80.000 omdat het restant al is gebruikt voor een eerdere uitkering KEW. Heeft hij recht op die resterende uitkeringsvrijstelling als hij € 80.000 op de eigenwoningschuld aflost?

In deze situatie moet A € 100.000 aflossen op de eigenwoningschuld om recht te hebben op de resterende uitkeringsvrijstelling van € 80.000. De uitkering KEW bedraagt € 120.000, de uitkeringsvrijstelling € 80.000 zodat het rentebestanddeel in het resterende gedeelte van € 40.000 van de uitkering KEW is belast. Als A met de uitkering KEW € 80.000 aflost op de eigenwoningschuld, dan is het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 120.000 belast.

5.4.9 In welke gevallen bestaat, in afwijking van het op het renseignement vermelde soort vrijstelling, recht op de hoge vrijstelling?

De verzekeraar baseert de hoogte van de vrijstelling uitsluitend op de premieduur en houdt geen rekening met situaties waarin de eis van premieduur niet wordt gesteld. Het is daarom mogelijk dat een belastingplichtige recht heeft op de hoge vrijstelling terwijl de verzekeraar dit niet heeft vermeld. De voorwaarde van "20 opeenvolgende jaren premiebetaling" geldt niet:

- als aan de belanghebbende, zijn echtgenoot of andere partner geen eigen woning meer ter beschikking staat en ter zake daarvan de verzekering tot uitkering is gekomen of geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen of
- als de verzekering geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen doordat de belanghebbende als gevolg van emigratie geen binnenlands belastingplichtige meer is.
- het vervallen van de tijdsklemmen

Als zich een van deze gevallen voordoet bestaat dus altijd recht op de hoge vrijstelling. Een door de verzekeraar geen of te lage vermelde vrijstelling kan zich voordoen als op het renseignement in de rubriek "Code: reden opmaak renseignement" het cijfer "5" of "6" is vermeld.

Let op: Ook in dit geval moet er rekening mee worden gehouden dat reeds een deel van de life-timevrijstelling kan zijn verbruikt. Ook in deze gevallen moet het verbruikte deel in mindering worden gebracht.

5.4.10 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?

Als is vastgesteld dat, en tot welk bedrag, de belanghebbende recht heeft op een vrijstelling moet een berekening worden gemaakt van het belaste deel van het rentebestanddeel. Het (resterende) vrijgestelde bedrag mag niet in mindering worden gebracht op het rentebestanddeel. De vrijstelling ziet namelijk op de uitkering en niet op het rentebestanddeel zelf. Als recht bestaat op een vrijstelling kan het belaste deel van het rentebestanddeel berekend worden met de volgende formule:

$$\frac{(\text{uitkering} - (\text{restant} \text{ vrijstelling}))}{\text{uitkering}} \times \text{rentebestanddeel} = \text{belast deel.}$$

Hieronder volgen twee voorbeelden

Voorbeeld 1: Berekening belast deel rentebestanddeel als recht bestaat op de vrijstelling en geen eerdere uitkering uit deze verzekering is genoten.

Het renseignement bevat onder meer de volgende gegevens:

-uitkering	€ 250.000
- totaal bedrag aan premies	€ 110.000
- maximaal bedrag van de vrijstelling	€ 123.428

Verder is komen vast te staan dat de belanghebbende nog geen gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling.

Toepassing formule:

Rentebestanddeel: € 250.000 -/- € 110.000 = € 140.000

Belast deel rentebestanddeel: $\frac{€ 250.000 -/- € 123.428}{€ 250.000} \times € 140.000 = € 70.880$.

Voorbeeld 2: Berekening belast deel rentebestanddeel als recht bestaat op de hoge vrijstelling en reeds een deel van de life-time vrijstelling is verbruikt.

Het renseignement bevat onder meer de volgende gegevens

- uitkering	€ 150.000
- eerdere uitkering	n
- totaalbedrag aan betaalde inleg	€ 80.000
- maximaal vrijgesteld bedrag	€ 162.500

Verder is komen vast te staan dat de belastingplichtige in het verleden een uitkering heeft genoten uit een andere kapitaalverzekering waarop het BHW-regime op van toepassing was. Die uitkering bedroeg € 20.000 en viel volledig onder de vrijstelling als bedoeld in artikel 26a Wet IB 1964. De belastingplichtige heeft de uitkering ad € 150.000 geheel aangewend voor aflossing van de eigen woningschuld.

Uitwerking

Maximaal bedrag vrijstelling op grond van het aantal jaren premie van de kapitaalverzekering:

€ 162.500

Reeds verbruikt bedrag van de life-timevrijstelling (zie 5.4.11):

- 20.000

Resteert aan vrijstelling:

€ 142.500

Rentebestanddeel: 150.000 -/- 80.000 = € 70.000

Toepassing formule

$\frac{(€ 150.000 -/- € 142.500)}{€ 150.000} \times 70.000 = € 3.500$

5.4.11 Bij wie vindt heffing plaats?

Het rentebestanddeel is in principe belast bij de begunstigde (zie hierna). Zijn er meerdere begunstigten dan wordt ieder belast voor zijn aandeel volgens de polis. In het renseignement zijn de bedragen die toekomen aan de betreffende begunstigde vermeld.

Dubbele begunstiging voor uitkering KEW bij leven

De Staatssecretaris van Financiën heeft een besluit (15 mei 2017, nr. 2017-81019) uitgebracht over kapitaalverzekeringen die vóór 2001 zijn afgesloten, kapitaalverzekeringen eigen woning (KEW), spaarrekeningen eigen woning (SEW) en beleggingsrechten eigen woning (BEW). Het besluit houdt een goedkeuring in waardoor fiscale partners beiden gebruik kunnen maken van een vrijstelling, ongeacht wie als begunstigde of rekeninghouder op de polis of de rekening is aangemerkt. Hierdoor kan iedere partner voor zijn deel van de uitkering zijn vrijstelling benutten.

De volgende voorwaarden gelden hierbij:

- In het kalenderjaar waarin de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW tot uitkering is gekomen, had de belastingplichtige het gehele kalenderjaar een partner in de zin van de Wet IB 2001 of wordt hij voor de toepassing van artikel 2.17 van die wet geacht het gehele jaar een partner te hebben gehad
- De belastingplichtige en zijn partner doen een gezamenlijk verzoek bij de inspecteur van de

Belastingdienst om aan iedere partner de helft van de uitkering toe te rekenen. Iedere partner kan dan voor zijn deel van de uitkering zijn life-time-vrijstelling benutten

- Op het verzoek kan niet worden teruggekomen
- De kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW voldoet overigens aan de voorwaarden die de Wet IB 2001, de Invoeringswet en de Wet IB 1964 aan de vrijstelling stellen

Definitieve aanslagen en ambtshalve vermindering

Als de definitieve aanslag over het jaar waarin de uitkering heeft plaatsgevonden onherroepelijk vaststaat, kunnen de belastingplichtige en zijn partner een gezamenlijk verzoek om ambtshalve vermindering op basis van dit besluit doen als er minder dan vijf jaren zijn verlopen na het einde van het kalenderjaar waarop de belastingaanslag betrekking heeft.

Regeling ex-partners

Als de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW in het kader van de beëindiging van het partnerschap tot uitkering komt of is gekomen, kunnen de gewezen partners zich wenden tot de Belastingdienst/Directie Vaktechniek Belastingen/Team Brieven en beleidsbesluiten. Vervolgens zal dan beoordeeld worden of in die situatie ook de hiervoor genoemde tegemoetkoming kan worden verleend. Dit geldt ook voor een kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW die na 1 januari 2016 tot uitkering komt of is gekomen.

5.4.12 Vermindering van de life-timevrijstelling

Een belastingplichtige kan gedurende zijn leven maar één keer in aanmerking komen voor de gelimiteerde vrijstelling voor een BHW-kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW. Gevolg hiervan is dat als bij de berekening van het belaste rentebestanddeel rekening wordt gehouden met een vrijstelling, moet het bedrag van de eerder in aanmerking genomen vrijstelling in mindering worden gebracht op de vrijstelling. Deze vermindering van de life-timevrijstelling heet imputatie.

De imputatieregeling is op drie vrijstellingen van toepassing:

- de uitkeringsvrijstelling van € 123.428 voor een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime van toepassing is of
- de vrijstelling van € 162.500 (*bedrag: 2017*) voor een uitkering uit een KEW of voor een uitkering uit een SEW/BEW of
- de bijzondere waardevermindering van € 123.428 van een kapitaalverzekering in box 3 (onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001; zie onderdeel 3.4).

5.4.13 Renseignement met datum uitkering 99999999

In het algemeen maakt een verzekeraar pas een renseignement op nadat de uitkering is verstrekt. Het komt echter voor dat een uitkering gedurende lange tijd na expiratie niet wordt opgevraagd door de begunstigde. In dat geval moet de verzekeraar na verloop van 3 jaar een renseignement opmaken ten name van de verzekeringnemer. Als zich een dergelijke situatie voordoet vermeldt de verzekeraar in de rubriek "datum uitkering" 99999999. Het renseignement wordt in alle deze gevallen opgemaakt ten name van de verzekeringnemer omdat de verzekeraar vermoedelijk niet zal beschikken over het adres van een eventueel derde begunstigde. Bovendien weet de verzekeraar niet of de begunstigde de begunstiging zal aanvaarden. In een situatie als hier bedoeld moet u nader onderzoek instellen. U kunt bij de verzekeringnemer navraag doen naar de persoon aan wie de uitkering toekomt. U kunt zonodig overgaan tot correctie / navordering over het belaste rentebestanddeel in box 1 (expiratiejaar) en tot heffing over de waarde van de vordering in box 3 (het jaar van expiratie en de daarop volgende jaren).

5.4.14 Voortzetting kapitaalverzekering

Zie hetgeen hierover is opgemerkt in hoofdstuk 4.

5.4.15 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige rendements- en bankspaarproducten (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de rendements- en bankspaarproducten door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus:

Art. 10(2)g, Wob

5.5 KWLM: Kapitaalverzekering eigen Woning bij Leven Mogelijk onbelast

5.5.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon een uitkering of afkoopsom heeft ontvangen uit een kapitaalverzekering eigen woning (hierna KEW). Bij deze code is het regime van de Wet IB 2001 van toepassing. Bovendien geeft de verzekeraar met deze code aan dat de uitkering of de afkoopsom lager is dan het in de wettelijke bepalingen genoemde maximaal vrijgestelde bedrag dat behoort bij de premieduur van de gerenseigneerde verzekering. Tot slot geeft de verzekeraar met deze code aan dat de belanghebbende tot het moment van afkoop of expiratie jaarlijks premie heeft betaald en daarmee binnen de bandbreedte 1:10 *) is gebleven.

***) Bandbreedte 1:10**

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW, SEW, BEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

- 1. Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.*
- 2. Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW of SEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.*

In paragraaf 4.3.4 is een uitgebreidere beschrijving van deze goedkeuringen opgenomen. Tevens zijn enkele vragen en antwoorden over de overschrijding van de bandbreedte opgenomen in paragraaf 4.3.5.4 (V en A 19 tot en met 25).

Er is sprake van een kapitaalverzekering eigen woning als op het moment van expiratie dan wel op het moment van afkoop voldaan wordt aan de eisen gesteld in artikel 10bis.2, tweede lid, Wet inkomstenbelasting 2001. Als een of meer van die voorwaarden op een eerder tijdstip zijn geschonden is sedert dat tijdstip al geen sprake meer van een KEW en dient/diende in voorkomende gevallen per die datum een renseignement te worden opgemaakt.

5.5.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt dit renseignement op als:

- Een KEW geheel wordt afgekocht **nadat**, vanaf de ingangsdatum van de verzekering, een aaneengesloten periode van 15 of 20 jaar premie is betaald en de afkoopsom **lager** is dan het maximum bedrag van de vrijstelling dat behoort bij het aantal jaren waarin opeenvolgend premie is betaald. Als sprake is van een tweede uitkering bij in leven zijn houdt de verzekeraar voor de beoordeling of de afkoopsom lager is dan het bedrag van de vrijstelling rekening met de eerdere uitkering.
- Een in de overeenkomst voorziene uitkering bij leven uit een KEW wordt verstrekt, **nadat** vanaf de ingangsdatum van de verzekering, een aaneengesloten periode van 15 of 20 jaar premie is betaald, en de uitkering **lager** is dan het maximum bedrag van de vrijstelling dat behoort bij het aantal jaren waarin opeenvolgend premie is betaald. Het voorgaande geldt zowel voor een in de polis voorziene extra uitkering nadat 15 jaar premie is betaald als voor de einduitkering. Als sprake is van een tweede uitkering bij in leven zijn houdt de verzekeraar voor de beoordeling of de uitkering lager is dan het bedrag van de vrijstelling rekening met de eerdere uitkering.
- Een KEW tot uitkering komt **voordat** een aaneengesloten periode van 15 of 20 jaar premie is betaald

en de belastingplichtige aannemelijk heeft gemaakt aan de verzekeraar dat hij zich in een van de in het hierna bedoelde besluit bedoelde situaties bevindt. Dit wordt verder uitgelegd onder 'Vervallen tijdsklemmen'.

Uitzondering: Renseignering moet achterwege blijven als de verzekering wordt voortgezet als kapitaalverzekering eigen woning bij een andere verzekeraar of als spaarrekening/beleggingsrecht eigen woning bij een bank en de betreffende verzekeraar dan wel bank is geïnformeerd over de voortzetting. Als de 'oude' verzekeraar geen informatie heeft verstrekt aan de 'nieuwe' verzekeraar of bank, moet de 'oude' verzekeraar wel een renseignement opmaken. De 'nieuwe' verzekeraar maakt vervolgens een renseignement met de code VOOV (zie 5.12) respectievelijk FOOF (zie 6.8).

Let op: Een belastingplichtige die zijn eigen woning verkoopt en verhuist naar een huurwoning kan gebruikmaken van de vrijstellingen voor de KEW ook al voldoet hij niet aan de voorwaarde van 15 dan wel 20 jaar premiebetaling (artikel 10bis.6 lid 2 onder a Wet IB 2001).

Het vervallen van de tijdsklemmen

Indien minder dan 15 of 20 jaar aaneengesloten premie is betaald en de kapitaalverzekering wordt afgekocht kan de vrijstelling toch van toepassing zijn. Dit wordt uitgelegd onder 'Vervallen tijdsklemmen' in paragraaf 4.3.5. Geadviseerd wordt om deze paragraaf zorgvuldig door te nemen.

Let op: Zoals in paragraaf 4.3.5 is beschreven (onder 'Vervallen tijdsklemmen') is het mogelijk dat een KWLB-renseignement is ingediend omdat de belastingplichtige minder dan 15 jaar premie heeft betaald, terwijl er wel recht bestaat op de hoge uitkeringsvrijstelling.

De verzekeraars renseigneren de gegevens aan de Belastingdienst op basis van de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2017 respectievelijk 2018. Deze handleiding wordt pas per 1 januari 2019 aangepast op de regeling van het vervallen van de tijdsklemmen. Het gevolg is dat verzekeraars nog enige tijd moeten renseigneren volgens de bestaande regels van de handleiding 2017 respectievelijk 2018. Op die manier wordt gerenseigneerd alsof sprake is van een belast rentebestanddeel (code KWLB), terwijl de verzekeraar weet dat dat onjuist is. Enkele verzekeraars hebben het signaal gegeven dat ze dat onwenselijk vinden, omdat ze hun klanten moeten inlichten over de juiste fiscale uitwerking en daarbij moeten vertellen dat het bericht aan de Belastingdienst onjuist is. Dat zal tot vragen en verwarring leiden bij de klanten. Daarom geeft de Belastingdienst de verzekeraars de keuze om te renseigneren volgens de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2017 respectievelijk 2018 met de code KWLB, dan wel vooruitlopend op de Handleiding Gegevensaanlevering van Verzekeringsproducten 2019 met de code KWLM. Zie voor twee voorbeelden paragraaf 4.3.5.5.

5.5.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?

Het is mogelijk dat het rentebestanddeel in de uitkering onbelast is. Hierover leest u meer in de onderdelen hierna.

5.5.4 Wat houdt de rubriek "soort maximale vrijstelling" op het renseignement in?

De verzekeraar vermeldt op het renseignement in de rubriek "soort maximale vrijstelling" de letter 'H', 'L' of 'G' in, gerelateerd aan de premieduur van de afgekochte of geëxpireerde polis, recht op heeft.

H = hoge vrijstelling

L = lage vrijstelling

G = geen vrijstelling

Het bedrag van de vrijstelling kan niet zonder meer worden gebruikt voor de berekening van het belaste deel van het rentebestanddeel. Ten eerste geldt het recht op vrijstelling in het algemeen uitsluitend indien en voor zover de uitkering/afkoopsom heeft gediend voor aflossing van de

eigenwoningschuld. Daarnaast is het mogelijk dat de belanghebbende reeds eerder gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling. De belanghebbende kan (een deel van) zijn life-timevrijstelling hebben verbruikt ter zake van een uitkering/afkoopsom uit een andere KEW, uit een SEW/BEW of uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de Brede Herwaardering van toepassing was (zie 5.5.9). Tot slot is het mogelijk dat de belanghebbende recht heeft op de hoge vrijstelling, terwijl de verzekeraar heeft vermeld dat geen recht op vrijstelling bestaat of slechts recht bestaat op de lage vrijstelling (denk o.a. aan het vervallen van de tijdsklemmen). In de onderdelen hierna worden de uitzonderingsgevallen nader besproken.

5.5.5 Belanghebbende heeft reeds eerder een deel van zijn vrijstelling verbruikt.

Er kunnen zich verschillende situaties voordoen.

- 1) De vrijstelling is uitsluitend verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering uit deze verzekering.
- 2) De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering uit een andere verzekering. De vrijstelling kan zijn gebruikt ter zake van een afkoopsom/uitkering uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de BHW van toepassing is of uit een KEW dan wel uit een SEW of BEW.

Ad 1)

De verzekeraar heeft bij het bepalen van de code rekening gehouden, althans moeten houden, met eerdere uitkeringen uit deze verzekering. Dat betekent dat in deze situatie het totaalbedrag van de uitkeringen uit deze verzekering lager is dan het maximaal vrijgestelde bedrag waarop de belanghebbende recht heeft en het rentebestanddeel dus geheel is vrijgesteld. U kunt volstaan met vastlegging van het verbruikte bedrag.

Ad 2)

In deze situatie moet u beoordelen of het restant van de life-timevrijstelling hoger of lager is dan het bedrag van de uitkering uit de gerenseigneerde verzekering. Daarbij kan zich de situatie voordoen dat op grond van de duur van de premiebetaling voor de gerenseigneerde verzekering slechts recht bestaat op de lage vrijstelling. In dat geval moet u eerst vaststellen of ten tijde van de in het verleden tot uitkering gekomen verzekering (of spaarrekening) recht bestond op de hoge of de lage vrijstelling. Als destijds recht bestond op de hoge vrijstelling mag het reeds verbruikte bedrag hierop in mindering worden gebracht.

Als de uitkering uit de gerenseigneerde verzekering hoger is dan het resterende bedrag van de vrijstelling moet u berekening maken van het belaste bestanddeel (zie voorbeeld in onderdeel 5.1.6.2).

Is de uitkomst van het resterende bedrag van de vrijstelling hoger dan het bedrag van de uitkering dan heeft het renseignement geen fiscale gevolgen. U dient het thans verbruikte deel van de vrijstelling vast te leggen.

5.5.6 In welke gevallen hoeft het kapitaal niet gebruikt te worden voor aflossing van de eigenwoningschuld?

De eis dat de vrijstelling slechts van toepassing is voor zover het tot uitkering komende kapitaal/afkoopsom wordt gebruikt voor aflossing van de eigenwoningschuld geldt niet

- als aan de belanghebbende, zijn echtgenoot of een andere partner geen eigen woning meer ter beschikking staat en ter zake daarvan de verzekering tot uitkering is gekomen of geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen, of
- als de verzekering geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen doordat de belanghebbende als gevolg van emigratie geen binnenlands belastingplichtige meer is.

Let op: De uitkeringsvrijstelling is van niet van toepassing als een belastingplichtige met de uitkering uit een KEW een gedeelte van de eigenwoningschuld aflost en het overige gedeelte voor andere doeleinden gebruikt, ook niet voor zover met de uitkering wel de eigenwoningschuld is afgelost. Alleen als de belastingplichtige de kapitaalsuitkering gebruikt om zoveel als mogelijk de eigenwoningschuld af te lossen, geldt de uitkeringsvrijstelling.

Voorbeeld 1

A heeft een KEW met een waarde van € 40.000. Aan het einde van de looptijd expireert deze KEW. De eigenwoningschuld is op dat moment € 100.000. A gebruikt € 30.000 van de uitkering om een deel van de

eigenwoningschuld af te lossen. Van de overgebleven € 10.000 koopt A een auto. Het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 40.000 is in dit geval belast.

Voorbeeld 2

A heeft een eigenwoningschuld van € 100.000. De uitkering uit een KEW bedraagt € 120.000. Hij heeft nog recht op een uitkeringsvrijstelling van € 80.000 omdat het restant al is gebruikt voor een eerdere uitkering KEW. Heeft hij recht op die resterende uitkeringsvrijstelling als hij € 80.000 op de eigenwoningschuld aflost?

In deze situatie moet A € 100.000 aflossen op de eigenwoningschuld om recht te hebben op de resterende uitkeringsvrijstelling van € 80.000. De uitkering KEW bedraagt € 120.000, de uitkeringsvrijstelling € 80.000 zodat het rentebestanddeel in het resterende gedeelte van € 40.000 van de uitkering KEW is belast. Als A met de uitkering KEW € 80.000 aflost op de eigenwoningschuld, dan is het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 120.000 belast.

5.5.7 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?

Zie voor een nadere toelichting, onderdeel 5.4.6.

5.5.8 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?

Zie voor een nadere toelichting onderdeel 5.4.10.

5.5.9 Vermindering van de life-timevrijstelling

Een belastingplichtige kan gedurende zijn leven maar één keer in aanmerking komen voor de gelimiteerde vrijstelling voor een BHW-kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW. Gevolg hiervan is dat als bij de berekening van het belaste rentebestanddeel rekening wordt gehouden met een vrijstelling, moet het bedrag van de eerder in aanmerking genomen vrijstelling in mindering worden gebracht op de vrijstelling. Deze vermindering van de life-timevrijstelling heet imputatie.

De imputatieregeling is op drie vrijstellingen van toepassing:

- de uitkeringsvrijstelling van € 123.428 voor een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime van toepassing is of
- de vrijstelling van € 162.500 (bedrag: 2017) voor een uitkering uit een KEW of voor een uitkering uit een SEW/BEW of
- de bijzondere waardevermindering van € 123.428 van een kapitaalverzekering in box 3 (onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001; zie onderdeel 3.4).

5.5.10 Bij wie vindt heffing plaats?

Het rentebestanddeel is in principe belast bij de begunstigde (zie hierna). Zijn er meerdere begunstigten dan wordt ieder belast voor zijn aandeel volgens de polis. In het renseignement zijn de bedragen die toekomen aan de betreffende begunstigde vermeld.

Dubbele begunstiging voor uitkering KEW bij leven

Op 4 februari 2016 heeft de Staatssecretaris van Financiën een besluit uitgebracht over kapitaalverzekeringen die vóór 2001 zijn afgesloten, kapitaalverzekeringen eigen woning (KEW), spaarrekeningen eigen woning (SEW) en beleggingsrechten eigen woning (BEW). Het besluit houdt een goedkeuring in waardoor fiscale partners beiden gebruik kunnen maken van een vrijstelling, ongeacht wie als begunstigde of rekeninghouder op de polis of de rekening is aangemerkt. Hierdoor kan iedere partner voor zijn deel van de uitkering zijn vrijstelling benutten.

De volgende voorwaarden gelden hierbij:

- In het kalenderjaar waarin de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW tot uitkering is gekomen, had de belastingplichtige het gehele kalenderjaar een partner in de zin van de Wet IB 2001 of wordt hij voor de toepassing van artikel 2.17 van die wet geacht het gehele jaar een partner te hebben gehad
- De belastingplichtige en zijn partner doen een gezamenlijk verzoek bij de inspecteur van de Belastingdienst om aan iedere partner de helft van de uitkering toe te rekenen. Iedere partner kan dan voor zijn deel van de uitkering zijn life-time-vrijstelling benutten
- Op het verzoek kan niet worden teruggekomen
- De kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW voldoet overigens aan de voorwaarden die de Wet IB 2001, de Invoeringswet en de Wet IB 1964 aan de vrijstelling stellen

Definitieve aanslagen en ambtshalve vermindering

Als de definitieve aanslag over het jaar waarin de uitkering heeft plaatsgevonden onherroepelijk vaststaat, kunnen de belastingplichtige en zijn partner een gezamenlijk verzoek om ambtshalve vermindering op basis van dit besluit doen als er minder dan vijf jaren zijn verlopen na het einde van het kalenderjaar waarop de belastingaanslag betrekking heeft. Effectief houdt dit in dat uitkeringen die in 2011 of later zijn ontvangen, onder de reikwijdte van het besluit vallen (bij een verzoek in 2016).

Regeling ex-partners

Als de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW in het kader van de beëindiging van het partnerschap tot uitkering komt of is gekomen, kunnen de gewezen partners zich wenden tot de Belastingdienst/Directie Vaktechniek Belastingen/Team Brieven en beleidsbesluiten. Vervolgens zal dan beoordeeld worden of in die situatie ook de hiervoor genoemde tegemoetkoming kan worden verleend. Dit geldt ook voor een kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW die na 1 januari 2016 tot uitkering komt of is gekomen.

5.5.11 Renseignement met datum uitkering 99999999

In het algemeen maakt een verzekeraar pas een renseignement op nadat de uitkering is verstrekt. Het komt echter voor dat een uitkering gedurende lange tijd na expiratie niet wordt opgevraagd door de begunstigde. In dat geval moet de verzekeraar na verloop van 3 jaar een renseignement opmaken ten name van de verzekeringnemer. Als zich een dergelijke situatie voordoet vermeldt de verzekeraar in de rubriek "datum uitkering" 99999999. Het renseignement wordt in alle deze gevallen opgemaakt ten name van de verzekeringnemer omdat de verzekeraar vermoedelijk niet zal beschikken over het adres van een eventueel derde begunstigde. Bovendien weet de verzekeraar niet of de begunstigde de begunstiging zal aanvaarden. In een situatie als hier bedoeld moet u nader onderzoek instellen. U kunt bij de verzekeringnemer navraag doen naar de persoon aan wie de uitkering toekomt. U kunt zonodig overgaan tot correctie / navordering over het belaste rentebestanddeel in box 1 (expiratiejaar) en tot heffing over de waarde van de vordering in box 3 (het jaar van expiratie en de daarop volgende jaren).

5.5.12 Voortzetting kapitaalverzekering

Zie hetgeen hierover is opgemerkt in hoofdstuk 4.

5.5.13 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.6 KWOV: Kapitaalverzekering eigen Woning bij Overlijden

5.6.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon ten gevolge van het overlijden van een verzekerde een uitkering heeft ontvangen uit een kapitaalverzekering eigen woning (hierna KEW). Bij deze code is het regime van de Wet IB 2001 van toepassing. Bovendien geeft de verzekeraar met deze code aan dat in de uitkering een rentebestanddeel is begrepen. Tot slot geeft de verzekeraar aan dat de verzekeringnemer tot het moment van expiratie jaarlijks premie heeft betaald en daarmee binnen de bandbreedte 1:10 *) is gebleven.

***) Bandbreedte 1:10**

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW, SEW, BEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

- 1. Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.*
- 2. Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW of SEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.*

In paragraaf 4.3.4 is een uitgebreidere beschrijving van deze goedkeuringen opgenomen. Tevens zijn enkele vragen en antwoorden over de overschrijding van de bandbreedte opgenomen in paragraaf 4.3.5.4 (V en A 19 tot en met 25).

Er is sprake van een kapitaalverzekering eigen woning als op het moment van expiratie dan wel op het moment van afkoop voldaan wordt aan de eisen gesteld in artikel 10bis 2, tweede lid, Wet inkomstenbelasting 2001. Als een of meer van die voorwaarden op een eerder tijdstip zijn geschonden is sedert dat tijdstip al geen sprake meer van een KEW en dient/diende in voorkomende gevallen per die datum een renseignement te worden opgemaakt.

5.6.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt dit renseignement op als een in de overeenkomst voorziene uitkering uit een KEW ten gevolge van het overlijden van een verzekerde wordt verstrekt.

5.6.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?

Het is mogelijk dat het rentebestanddeel in de uitkering onbelast is. Hierover leest u meer in de onderdelen hierna.

5.6.4 Wat houdt de rubriek “soort maximale vrijstelling” op het renseignement in?

De verzekeraar vermeldt op het renseignement de letter 'H', 'L' of 'G'.

H = hoge vrijstelling

L = lage vrijstelling

G = geen vrijstelling

Dit is de vrijstelling waar de overleden persoon op grond van de tot uitkering komende verzekering recht op zou hebben indien hij nog in leven is. In het algemeen zal dit de hoge vrijstelling zijn. Als er meerdere begunstigen zijn, dient u zelf het evenredig deel van de vrijstelling dat toekomt aan de betreffende begunstigde te berekenen.

(N.B. De vrijstelling kan alleen van toepassing zijn in de situatie dat de verzekeringnemer tenminste 15 jaar doch niet tot zijn overlijden premie heeft betaald.)

Het op het renseignement aangegeven vrijstellingsbedrag kan niet zonder meer worden gebruikt voor de beoordeling of in de uitkering een belast rentebestanddeel is begrepen.

Het is mogelijk dat de overleden persoon reeds eerder gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling. De overleden persoon kan (een deel van) zijn life-timevrijstelling hebben verbruikt ter zake van een uitkering of afkoopsom uit een andere KEW een SEW/BEW of uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de Brede Herwaardering van toepassing was. In dat geval moet de vrijstelling worden verminderd met (een evenredig deel van) het door de overleden persoon verbruikte bedrag. Als de uitkering toekomt aan de partner van de overleden persoon mag die partner ook gebruik maken van haar eigen vrijstelling.

De vrijstelling is uitsluitend van toepassing indien en voor zover de uitkering wordt aangewend voor aflossing van de eigenwoningschuld.

5.6.5 De overleden persoon heeft reeds eerder een deel van zijn vrijstelling verbruikt.

Er kunnen zich verschillende situaties voordoen.

- 1) De vrijstelling is uitsluitend verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering uit deze verzekering.
- 2) De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering uit een andere verzekering. De vrijstelling kan zijn gebruikt ter zake van een afkoopsom/uitkering uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de BHW van toepassing is of uit een KEW of uit een SEW/BEW.

Ad 1)

De verzekeraar vermeldt in voorkomende gevallen een eventuele eerdere uitkering uit deze verzekering op het renseignement. Bij meerdere begunstigen vermeldt de verzekeraar op elk renseignement een evenredig deel van de eventueel eerder aan de overleden persoon verstrekte uitkering. Als het totaalbedrag van de op het renseignement vermelde uitkeringen lager is dan het op het renseignement vermelde vrijstellingsbedrag en het kapitaal is aangewend voor de aflossing van de eigenwoningschuld hoeft u geen nadere actie te ondernemen. Het rentebestanddeel is dan vrijgesteld en vermindering van de life-timevrijstelling van de begunstigde hoeft niet plaats te vinden. Als het totaal bedrag van de uitkeringen hoger is dan het op het renseignement vermelde vrijstellingsbedrag moet u het belaste deel van de uitkering berekenen. Een voorbeeld van een dergelijke berekening treft u aan in onderdeel 5.1.7.

Ad 2)

In de situatie dat een overleden persoon reeds zelf een deel van zijn life-timevrijstelling heeft verbruikt vermindert u het op het renseignement vermelde bedrag met een evenredig deel van het door de overleden persoon zelf reeds verbruikte bedrag. Als het bedrag van de uitkering lager is dan het resterend bedrag van de vrijstelling en het kapitaal is aangewend voor de aflossing van de eigenwoningschuld hoeft u geen nadere actie te ondernemen. Het rentebestanddeel is dan vrijgesteld, vermindering van de life-timevrijstelling van de begunstigde hoeft niet plaats te vinden. Als het totaalbedrag van de uitkeringen hoger is dan het op het renseignement vermelde vrijstellingsbedrag moet u het belaste deel van de uitkering berekenen.

Voorbeeld:

Op het renseignement komen onder meer de volgende gegevens voor:

- uitkering € 50.000 (= 1/3 van € 150.000)
- betaalde premies € 30.000 (= 1/3 van € 90.000)
- eerdere uitkering: N
- vrijgesteld bedrag € 54.167 (= 1/3 van € 162.500; bedrag hoge vrijstelling 2017)
- gezamenlijk belang 33,3%

Verdere gegevens: vaststaat dat de overleden persoon zelf reeds € 24.000 van zijn life-timevrijstelling heeft verbruikt. Het deel van de begunstigde is 1/3 ofwel € 8.000.

Uitwerking:

Vrijstelling deel belanghebbende	€ 54.167
Reeds verbruikt deel (evenredig deel)	€ 8.000

Resteert

€ 46.176

Het bedrag van de uitkering ad € 50.000 is hoger dan het resterend bedrag van de vrijstelling. U moet een berekening van het belaste rentebestanddeel maken (zie onderdeel 5.1.7.).

In cijfers:

$(€ 50.000 - € 46.167) \times € 20.000 (= \text{rente}) = € 1.533$
 € 50.000

5.6.6 Uitkering komt toe aan de partner van de overledene of aan een ander

Indien de uitkering toekomt aan de partner van de overleden persoon mag deze naast het restant van de life-timevrijstelling van de overleden persoon ook gebruik maken van zijn of haar eigen life-timevrijstelling.

Indien de uitkering toekomt aan een ander dan de partner van de overleden persoon mag deze alleen gebruikmaken van het restant van de life-timevrijstelling van de overleden persoon en dus niet van zijn of haar eigen life-timevrijstelling.

5.6.7 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?

Zie voor een nadere toelichting, onderdeel 5.4.6.

5.6.8 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?

Zie voor een nadere toelichting onderdeel 5.4.10.

5.6.9 Vermindering van de life-timevrijstelling

Zoals onder 5.6.6 reeds vermeld is kunnen de begunstigten, niet zijnde de partner van de overleden persoon, alleen gebruikmaken van het restant van de life-timevrijstelling van de overleden persoon. Deze begunstigten gebruiken dus geen deel van hun eigen life-timevrijstelling. Vermindering van de life-timevrijstelling hoeft dus ook niet plaats te vinden.

De partner van de overleden persoon mag, als het restant van de vrijstelling van de overleden persoon onvoldoende is, wel gebruikmaken van zijn of haar eigen vrijstelling. Indien en voor zover de partner gebruikmaakt van zijn of haar eigen vrijstelling moet wel vermindering van diens eigen vrijstelling voor de toekomst plaatsvinden.

5.6.10 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignements (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invalsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.7 KWSB: Kapitaalverzekering eigen Woning, Schending van voorwaarden Belast

5.7.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon de voorwaarden van een kapitaalverzekering eigen woning (KEW) heeft geschonden en dat de waarde in het economisch verkeer van de verzekering hoger is dan het bedrag van de betaalde premies. Bij deze code is het regime van de Wet IB 2001 van toepassing. Tevens geeft de verzekeraar hiermee aan dat tot de datum van schending jaarlijks premie is voldaan binnen de bandbreedte **1:10** *). Tot slot geeft de verzekeraar hiermee het signaal dat de verzekering overgaat naar box 3.

*) Bandbreedte 1:10

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW, SEW, BEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

1. *Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.*
2. *Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW of SEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.*

In paragraaf 4.3.4 is een uitgebreidere beschrijving van deze goedkeuringen opgenomen. Tevens zijn enkele vragen en antwoorden over de overschrijding van de bandbreedte opgenomen in paragraaf 4.3.5.4 (V en A 19 tot en met 25).

5.7.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt dit renseignement op als de voorwaarden van een KEW worden geschonden en de waarde van de verzekering op dat moment hoger is dan de in totaal betaalde premie.

5.7.3 Reden schending

De verzekeraar geeft in de rubriek "Code: aard van de schending" met een cijfer nader aan waarom het renseignement met deze code is opgemaakt. In de tabel is de betekenis van de codecijfers opgenomen.

Code aard schending	Omschrijving schending voorwaarden
1	Gedeeltelijke afkoop KEW N.B. Indien sprake is van een gedeeltelijke afkoop nadat ten minste 15 jaren premies zijn betaald, wordt dat niet beschouwd als een schending en is de vrijstelling van toepassing (renseigneringscode KWLM).

2	Schending premievoorwaarden KEW: a. In een van de eerste 15 jaren van de looptijd van de KEW wordt geen premie betaald; b. In een verzekeringsjaar worden premies betaald die in totaal meer bedraagt dan het tienvoud van de in enig eerder verzekeringsjaar betaalde premies (zie ook 'Bandbreedte' hierboven); c. In een verzekeringsjaar worden premies betaald die in totaal minder bedraagt dan 10% van de in enig eerder verzekeringsjaar betaalde premies (zie ook 'Bandbreedte' hierboven); d. Als de overeenkomst zodanig wordt gewijzigd dat gedurende een of meer van de verzekeringsjaren gedurende de eerste 15 jaar van de looptijd in het geheel geen premie betaald hoeft te worden.
3	Wijziging polis, uitkering dient niet langer voor aflossing
4	Overschrijding van de looptijd van 30 jaar
5	Omzetting in een verzekering die geen KEW is
6	Overige schendingen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vervreemding of verdeling van de polis, tenzij de vervreemding of verdeling plaatsvindt in het kader van het aangaan of beëindiging van een huwelijk of van een duurzaam gevoerde gezamenlijke huishouding; ▪ Overgang van de verplichtingen uit de polis naar een niet-professionele verzekeraar; ▪ Wijziging van de KEW waardoor de verzekering bij leven recht geeft op twee of meer uitkeringen per verzekerde anders dan een extra uitkering na het verstrijken van een periode van ten minste 15 jaar premiebetaling.

5.7.4 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de verzekering heeft plaatsgevonden?

Als een renseignement wordt opgemaakt ter zake van schending zal, ondanks het feit dat voldaan wordt aan de eisen van bandbreedte en looptijd, in het algemeen geen recht bestaan op toepassing van een vrijstelling omdat in deze gevallen sprake is van een fictieve uitkering die niet kan zijn aangewend voor aflossing van de eigenwoningschuld.

De belastingplichtige kan gebruik maken van de uitkeringsvrijstelling als hij binnen zes maanden na het fictieve uitkeringsmoment de KEW daadwerkelijk tot uitkering laat komen en hij daarmee de eigenwoningschuld zoveel als mogelijk aflost. Als de KEW vóór 1 april 2017 fictief tot uitkering is gekomen, moet de KEW wel hebben voldaan aan alle voorwaarden die de Wet IB 2001 aan de uitkeringsvrijstelling stelt, om voor deze vrijstelling in aanmerking te komen. Hierbij geldt een uitzondering voor een situatie waarop het Besluit vervallen tijdsklemmen van toepassing is.

Per 1 april 2017 zijn de tijdsklemmen geheel komen te vervallen. Bij uitkering of afkoop moet de KEW, SEW of BEW zoveel mogelijk worden gebruikt voor de aflossing van de eigenwoningschuld. Onder het hierboven bedoelde besluit, dat in een aantal gevallen afkoop toeliet, was een gedeeltelijke afkoop ook toegestaan. Onder de nieuwe regeling per 1 april 2017 is dat niet meer mogelijk. Bij een gedeeltelijke uitkering wordt de verzekering dan geacht in zijn geheel tot uitkering te zijn gekomen.

Indien de afkoopsom niet wordt gebruikt voor de aflossing van de eigenwoningschuld cq restschuld, is de rente in de uitkering belast.

Voorbeeld ter verduidelijking aflossingseis

A heeft een KEW met een waarde van € 40.000. Aan het einde van de looptijd expireert deze KEW. De eigenwoningschuld is op dat moment € 100.000. A gebruikt € 30.000 van de uitkering om een deel van de eigenwoningschuld af te lossen. Van de overgebleven € 10.000 koopt A een auto.

Er geldt in die situatie geen vrijstelling, ook niet voor zover met de uitkering wel de eigenwoningschuld is afgelost. Alleen als de belastingplichtige de kapitaalsuitkering gebruikt om zoveel als mogelijk de eigenwoningschuld af te lossen, geldt de uitkeringsvrijstelling. Het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 40.000 is in dit geval belast.

5.7.4.1 Voorbeeld KWSB-renseignement

Op het renseignement treft u onder meer de volgende gegevens aan:

- waarde in het economisch verkeer (WEV)	€ 50.000
- totaalbedrag aan betaalde premies	€ 30.000
- code : aard van de schending	2
- heffingstijdstip	01-08-2017

Uit de code blijkt dat het renseignement is opgemaakt omdat de KEW fictief tot uitkering is komen wegens schending van de premievoorwaarden. De fictieve uitkering wordt gesteld op de waarde in het economisch verkeer op het heffingstijdstip 01-08-2017. Er is geen vrijstelling van toepassing, omdat de fictieve uitkering niet gebruikt kan worden voor de aflossing van de eigenwoningschuld (tenzij de belastingplichtige alsnog de KEW tot uitkering laat komen en hij daarmee de eigenwoningschuld zoveel als mogelijk aflost). De rente in de fictieve uitkering ad € 20.000 is belast.

5.7.5 Vermindering van de life-timevrijstelling

Een belastingplichtige kan gedurende zijn leven maar één keer in aanmerking komen voor de gelimiteerde vrijstelling voor een BHW-kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW. Gevolg hiervan is dat als bij de berekening van het belaste rentebestanddeel rekening wordt gehouden met een vrijstelling, moet het bedrag van de eerder in aanmerking genomen vrijstelling in mindering worden gebracht op de vrijstelling. Deze vermindering van de life-timevrijstelling heet imputatie.

De imputatieregeling is op drie vrijstellingen van toepassing:

- de uitkeringsvrijstelling van € 123.428 voor een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime van toepassing is of
- de vrijstelling van € 162.500 (bedrag: 2017) voor een uitkering uit een KEW of voor een uitkering uit een SEW/BEW of de bijzondere waardevrijstelling van € 123.428 van een kapitaalverzekering in box 3 (onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001; zie onderdeel 3.4).

5.7.6 Recht behoort na schending tot de grondslag van box 3

Na schending behoort de waarde van de verzekering tot de grondslag van box

5.7.7 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.8 LCBG: Declausulering, overdracht tot zekerheid of overschrijding van de wettelijke termijn van een lijfrente waarop het pre-BHW-regime van toepassing is.

5.8.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat een handeling met een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule, een andere pre-BHW lijfrente, of een stamrecht (zie 5.8.2, hieronder) heeft plaatsgevonden die leidt tot belastingheffing.

5.8.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als op de verzekering de pre BHW-wetgeving van toepassing is en zich één van de volgende situaties heeft voorgedaan:

- a) een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule is voor de reeds opgebouwde rechten gedeclausuleerd (omgezet in een kapitaalverzekering);
- b) een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule is tot zekerheid overgedragen of
- c) een zuivere lijfrente is tot zekerheid overgedragen;
(van een zuivere lijfrente is sprake als zowel het verloop van de periodieke uitkering als de hoogte ervan bij aanvang al vaststaat)
- d) een zogenoemd "artikel 19 stamrecht" of een "artikel 44f stamrecht" is gedeclausuleerd of tot zekerheid overgedragen;
- e) het kapitaal is niet binnen de wettelijke termijn (zie hieronder *) na expiratie op de einddatum of na het overlijden van de verzekerde aangewend voor de aankoop van een lijfrente;
- f) een zogenoemd "artikel 19 stamrecht" of een "artikel 44f stamrecht" is geëxpireerd en er is niet binnen de wettelijke termijn een recht op periodieke uitkeringen vastgesteld.

Let op: de verzekeraar zal geen renseignement opmaken voor de afkoop van een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule. Met ingang van het jaar 2010 valt de afkoop van een dergelijke lijfrente onder de loonbelasting. Bij afkoop dient de verzekeraar loonbelasting in te houden volgens de tabel bijzondere beloningen. De gegevens van de afkoop vindt u dan ook in de FLG-base.

Het pre-BHW-regime

De regels van het pre-BHW-regime zijn van toepassing op:

- a) Lijfrenteovereenkomsten en rechten op periodieke uitkeringen die vóór 16 oktober 1990 tot stand zijn gekomen, waarvan de premie na 15-10-1990 niet is verhoogd tenzij de verhoging plaatsvindt op grond van een, op 15 oktober 1990 in de polis voorkomende, gebruikelijke index- en/of optieclausule en waarvoor de belastingplichtige niet heeft verzocht de wetgeving 1992 van toepassing te verklaren, en
- b) Lijfrenteovereenkomsten en rechten op periodieke uitkeringen die tot stand zijn gekomen na 15-10-1990 en voor 1-1-1992 mits na 1-1-1992 geen premie meer voor deze verzekering is betaald en waarvoor de belastingplichtige niet heeft verzocht de wetgeving 1992 van toepassing te verklaren.

***) De wettelijke termijn**

De termijn waarbinnen het recht op de lijfrentetermijnen na expiratie van de polis moet worden vastgesteld is m.i.v. het jaar 2010 wettelijk geregeld (Onderdeel O, zesde lid, Invoeringswet Wet IB 2001, juncto artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001). Deze wettelijke termijn eindigt bij leven op 31 december van het jaar volgend op het jaar van expiratie. Is expiratie het gevolg van het overlijden van de verzekerde, dan eindigt de wettelijke termijn op 31 december van het tweede jaar volgend op het jaar van overlijden. Bij overschrijding van de wettelijke termijn wordt de lijfrente geacht te zijn afgekocht op 31 december van het jaar waarin de wettelijke termijn eindigt.

Onder bijzondere omstandigheden kunt u de termijn verlengen. Van een dergelijke omstandigheid is in het algemeen sprake als de overschrijding van de wettelijke termijn niet aan de verzekeringnemer is te wijten. Bijvoorbeeld als de verzekeringnemer er alles aan gedaan heeft wat in redelijkheid van hem verwacht kan worden om de lijfrente te doen ingaan binnen de wettelijke termijn, maar de verzekeraar of de tussenpersoon nalatig is geweest bij het vaststellen van de lijfrente. Een ander voorbeeld is de situatie waarin de verzekeringnemer van de verzekeraar of de tussenpersoon vóór het einde van de wettelijke termijn geen enkel bericht heeft ontvangen over het bereiken van de

contractuele datum van de lijfrente waarop deze moet ingaan.

Ook kan het zijn dat het overschrijden van de wettelijke termijn niet verwijtbaar is als gevolg van een langdurige ziekte van de verzekeringnemer of van één van zijn gezinsleden.

In gevallen waarin een nabestaande het kapitaal moet aanwenden voor de aankoop van een lijfrente, komt het voor dat de verzekeraar niet binnen de minimumtermijn in kennis wordt gesteld van het overlijden en de nabestaande niet op de hoogte is van het bestaan van de lijfrente. In een dergelijk geval gaat de wettelijke termijn pas in vanaf het tijdstip waarop de verzekeraar dan wel de nabestaande de relevante informatie heeft ontvangen.

De Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting heeft een 'Handreiking Overschrijding Wettelijke Termijn (OWT)' vervaardigd, waarin handvatten worden geboden bij het beoordelen van bijzondere omstandigheden bij een termijnoverschrijding. Deze handreiking vindt u [hier](#). Daar vindt u ook voorbeeldteksten bij de beoordeling van de OWT en bijzondere omstandigheden.

Daar vindt u ook "Voorbeeldteksten bij beoordeling wettelijke termijnoverschrijding en bijzondere omstandigheden".

Artikel 19 en artikel 44f stamrechten (Wet IB 1964)

Hieronder wordt verstaan de stamrechten die tot en met het kalenderjaar 1991 hebben geleid tot vermindering van de stakingswinst respectievelijk afnemings van de fiscale oudedagsreserve. Het gaat hier dus niet om (stakings)lijfrente die vanaf het kalenderjaar 1992 als persoonlijke verplichting of uitgaven voor inkomensvoorzieningen van aftrek konden worden gebracht.

5.8.3 Reden opmaak

De verzekeraar geeft in de rubriek "Code: reden opmaak renseignement" met een cijfer nader aan waarom het renseignement met deze code is opgemaakt. In onderstaande tabel is de betekenis van de codecijfers opgenomen.

Code reden opmaak	Betekenis van de code bij renseignementen met de code LCBG
8	Declausulering of omzetting in een kapitaalverzekering van een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule of van een stamrecht
9	Verpanding kapitaalverzekering met lijfrenteclausule, een lijfrente of een stamrecht
10	Overschrijding termijn einde kalenderjaar na het jaar van de einddatum van een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule of een stamrecht
11	Overschrijding termijn einde tweede kalenderjaar na het jaar van overlijden van een verzekerde van een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule of een stamrecht

5.8.4 Fiscale gevolgen

Declausulering, overdracht tot zekerheid of overschrijding van de wettelijke termijn leidt tot heffing over de waarde in het economisch verkeer *).

*) Waarde in het economisch verkeer

Als een verzekeraar bij overschrijding van de wettelijke termijn (meldingstypes LCBG, LSBR en NLSB) over de periode ná de expiratie maar vóór de datum overschrijding van de wettelijke termijn een rentevergoeding verstrekt, geldt dat deze wordt opgeteld bij het bedrag van de verzekeringsuitkering op het expiratiemoment. Het totaalbedrag van de uitkering plus de rentevergoeding tot het moment van overschrijden van de wettelijke termijn vormen de waarde economisch verkeer.

Voorbeeld.

Een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule heeft als einddatum 30 april 2016. De waarde bedraagt op dat moment € 100.000. Op 31 december 2017 vindt overschrijding van de wettelijke termijn plaats. De verzekeraar vergoedt rente op het uitstaande lijfrentekapitaal. Stel dat door de rentevergoeding de waarde van het lijfrentekapitaal op 31 december 2017 € 102.000 bedraagt. De verzekeraar vermeldt in het renseignement LCBG als waarde economisch verkeer een bedrag van € 102.000.

5.8.5 Na 31-12-2000 betaalde premie voor een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule

Als na 31-12-2000 nog premie is betaald voor een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule is deze premie niet aftrekbaar. Deze niet-aftrekbare premie kan op de waarde in het economisch verkeer in mindering worden gebracht (de zogenoemde saldomethode). Met ingang van 1 januari 2010 valt de kapitaalverzekering met lijfrenteclausule geheel in box 1. De splitsing in een box 1-gedeelte en een box 3-gedeelte doet zich niet meer voor.

Voor de kapitaalverzekering met lijfrenteclausule geldt voor de toepassing van de saldomethode in de eerste plaats dat met alle niet-afgetrokken premies tot en met 2009 rekening kan worden gehouden bij de uitkeringen. Hetzelfde geldt voor alle met ingang van 2010 niet-afgetrokken premies, echter tot maximaal € 2.269 per jaar per lijfrentecontract. Voor zover ná 2009 per kalenderjaar en per lijfrentecontract niet aftrekbare premiebedragen boven de € 2.269 zijn betaald, worden de verkregen rechten uit die betalingen wel belast in box 1. Voor dit deel van de niet afgetrokken premies (dus betaald ná 2009 en voor zover meer dan € 2.269 per lijfrentecontract per jaar) wordt de saldomethode dus niet toegepast. Zie voor informatie paragraaf 2.7.

De premie voor een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule is vanaf het belastingjaar 2001 niet aftrekbaar. Als de belastingplichtige de na 31 december 2000 betaalde premie toch in aftrek heeft gebracht, mogen volgens een arrest van de Hoge Raad ook de ten onrechte in aftrek toegelaten lijfrentepremies bij toepassing van de saldomethode in mindering komen op de ontvangen afkoopsom.

5.8.6 Vóór 1 januari 2001 betaalde premies zijn niet afgetrokken.

Als een belastingplichtige stelt dat hij de vóór 1 januari 2001 betaalde premie niet in aftrek heeft gebracht mag deze premie op grond van het besluit van 29 juni 1990, DB 90/3579 in de saldomethode worden betrokken als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

1. De belastingplichtige maakt aannemelijk dat de premie bij de bepaling van het belastbaar inkomen niet in aanmerking is genomen (zie ook 2.2.3 onder het kopje "Bewijslast") en
2. De belastingplichtige maakt aannemelijk dat het niet aftrekken van de premies niet is te wijten aan opzet of grove schuld van de belastingplichtige, met andere woorden hij moet aannemelijk maken dat er daadwerkelijke sprake is van een verzuim en niet van een bewuste keuze omdat er geen of weinig fiscaal voordeel uit voortvloeide.

N.B. In de praktijk heeft deze laatste voorwaarde nauwelijks betekenis.

Let op: Voor pre-BHW lijfrente die niet zijn aangepast aan de voorwaarden voor aftrek van premies ingevolge de Wet IB 2001 geldt dat deze vanaf het jaar 2001 niet meer aftrekbaar zijn. Omdat de premies voor een pre-BHW-lijfrente m.i.v. 2001 niet aftrekbaar zijn, zult u over de premiebetalingen géén renseignementen in de RIS-base of RBG aantreffen.

5.8.7 Pre-Brede Herwaarderingslijfrente blijft na fictieve heffing in box 1 of behoort na schending tot de grondslag van box 3

Bij decausulering of omzetting in een kapitaalverzekering van een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule of van een stamrecht en verpanding kapitaalverzekering met lijfrenteclausule, een lijfrente of een stamrecht gaat de waarde van de lijfrente-aanspraak over naar box 3. De kapitaalverzekering met lijfrenteclausule/lijfrente of stamrecht behoort niet tot box 3 als deze tot zekerheid wordt overgedragen. Het recht blijft ook na het overdragen tot zekerheid deel uitmaken van de grondslag van box 1. Dit was altijd al zo, dus wat dat betreft is er geen verandering.

Er is wel iets bijzonders aan de hand als de pre-Brede Herwaarderingslijfrente fictief belast wordt i.v.m. overschrijding van de wettelijke termijn (OWT). In dat geval blijft de pre-Brede Herwaarderingslijfrente belast in box 1. Hieronder wordt dit verder uitgelegd.

Nadat bij een lijfrente fictieve heffing heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld vanwege een overschrijding van de wettelijke termijn, ging zowel de Belastingdienst als de verzekeringsbranche er tot voor kort vanuit dat in de meeste van dat soort gevallen de lijfrente dan vervolgens 'verhuisde' naar box 3. Op grond van twee arresten van de Hoge Raad, gewezen op 13 juli 2018 (HR 13 juli 2018 ECLI:NL:PHR:2018:1199 en ECLI:NL:HR:2018:1200), is dit 'standpunt' niet meer houdbaar.

Wat hebben deze arresten tot gevolg voor lijfrentes uit de verschillende fiscale regimes nadat

(fictieve) heffing heeft plaatsgevonden? Voor de beantwoording van deze vraag is van belang onder welk regime de lijfrente valt.

Brede Herwaarderingslijfrente

Een lijfrente uit het Brede Herwaarderingsregime blijft op grond van de Invoeringswet Wet IB 2001 in box 1 belast nadat er – bij wege van fictie – een negatieve uitgave voor een inkomensvoorziening in aanmerking is genomen.

Pre-Brede Herwaarderingslijfrente

Voor pre-Brede Herwaarderingslijfrenten geldt dat alleen bij een overschrijding van de wettelijke termijn (OWT) bij wege van een fictie de waarde van de lijfrente belast wordt in box 1. Ook dan geldt op basis van de gewezen arresten dat de lijfrente daarna in box 1 belast blijft.

IB 2001-lijfrente

Een lijfrente die onder het IB 2001-regime is afgesloten 'verhuist' na het in aanmerking nemen van negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening in ieder geval wel naar box 3.

Nadere uitwerking fiscale gevolgen voor de verschillende lijfrenteregimes

Brede Herwaarderingslijfrente (zie verder ook 5.9.5)

Voor de Brede Herwaarderingslijfrente geldt dat, nadat negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen, met de eerder in aanmerking genomen negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen rekening kan worden gehouden (als saldodeel in de saldomethode) bij latere heffing. Wanneer de lijfrente op een later moment tot uitkering komt dan wel wordt afgekocht, dan zijn de periodieke uitkeringen of de afkoopsom uit het box 1-gedeelte belast.

Voorbeeld

Wegens overschrijding van de wettelijke termijn per 31 december 2017 wordt de waarde van een lijfrente belast als negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening.

Fiscale gevolgen

- De waarde lijfrente per 31 december 2017 is € 50.000, belast als negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening (met revisierente)
- De lijfrente-aanspraak blijft in box 1
- In 2019 verzoekt de belastingplichtige om de lijfrente in een bedrag uit te keren (afkoop). De verzekeraar keert € 51.000 uit
- Belast in 2019 in box 1: € 51.000 -/- € 50.000 (reeds eerder als negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening in aanmerking genomen) = € 1.000 (tevens is revisierente verschuldigd)

Pre-Brede Herwaarderingsregime

Bij een lijfrente uit het pre-Brede Herwaarderingsregime werkt dit niet direct zo uit. Bij een lijfrente uit het pre-Brede Herwaarderingsregime kan wegens het ontbreken van de wettelijke bepalingen bij latere heffing geen rekening worden gehouden met het bedrag dat bij de fictieve afkoop reeds belast was.

Voorbeeld

Op 31-12-2017 is sprake van een OWT van een pre-Brede Herwaarderingslijfrente. Op dat moment wordt er over € 90.000 geheven. Vervolgens wordt de lijfrente in 2019 afgekocht voor € 95.000. Omdat er geen wettelijke bepalingen zijn die het mogelijk maken de saldomethode toe te passen, vindt in 2019 belastingheffing plaats over € 95.000. In totaal wordt de lijfrente dan belast voor € 185.000, terwijl de lijfrente feitelijk maar € 95.000 uitkeert.

De Kennisgroep Verzekeringsproducten is van mening dat ook bij een lijfrente uit het pre-Brede Herwaarderingsregime, waarbij sprake is van een fictieve heffing als gevolg van een OWT of anders, rekening gehouden zou mogen worden met de ter zake daarvan in aanmerking genomen belaste waarde (als saldodeel in de saldomethode). Anders wordt er tweemaal belasting geheven over (nagenoeg) hetzelfde inkomensbestanddeel, namelijk en bij de fictieve heffing, en bij de latere periodieke uitkeringen of afkoopsom. Daarom wordt in een binnenkort uit te brengen beleidsbesluit

(par. 5.6) een regeling opgenomen die dubbele heffing voorkomt. Ten tijde van de publicatie van de Handreiking is dit besluit nog niet gepubliceerd. Indien je een casus onderhanden hebt waarbij dubbele heffing speelt, wordt geadviseerd deze aan te houden tot na de publicatie van het besluit.

IB 2001-lijfrente

De 13 juli 2018 arresten hebben geen gevolgen voor de IB 2001-lijfrenten. Een lijfrente die onder het IB 2001-regime is afgesloten 'verhuist' na het in aanmerking nemen van een negatieve uitgave voor een inkomensvoorziening wel naar box 3.

5.8.8 Bij wie vindt heffing plaats?

De waarde in het economisch verkeer (WEV) is in beginsel belast bij de verzekeringnemer. Houd er rekening mee dat sprake is van inkomsten uit vermogen en in het algemeen de Wet IB 1964, tekst 1991, van toepassing zal zijn.

Bij overschrijding van de wettelijke termijn na het overlijden van de verzekeringnemer wordt de waarde van de aanspraak belast bij de erfgenamen.

Bij gehuwden is de WEV op grond van artikel 5, eerste lid, Wet IB 1964 (tekst 1991) belast bij de echtgenoot met het hoogste persoonlijke arbeidsinkomen. Dit is de normale inkomstenberekening volgens de regels van de Wet IB 1964. Artikel 69 Wet IB 1964 geldt hier dus niet! Meer informatie over het begrip hoogste persoonlijke arbeidsinkomen is opgenomen in paragraaf 2.2.9.

Als de begunstigde persoon een minderjarig kind is (jonger dan 18 jaar), dan is de WEV op grond van artikel 5, elfde lid, Wet IB 1964 (tekst 1991) belast bij de ouder die het gezag over het kind uitoefent.

5.8.9 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.9 LSBR: Schending van de voorwaarden van een lijfrente/ arbeidsongeschiktheidsverzekering waarop het BHW-regime of IB 2001-regime van toepassing is.

5.9.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de voorwaarden van een onder de Brede Herwaardering (BHW) of onder het IB 2001-regime vallende lijfrente of van een recht op periodieke uitkering bij arbeidsongeschiktheid zijn geschonden. Met deze code geeft de verzekeraar ook aan dat een begunstigde na expiratie van het lijfrentekapitaal niet binnen de wettelijke termijn is overgegaan tot invulling van de overeengekomen lijfrente (zie 5.9.4).

5.9.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als:

1. de regels van een lijfrente worden geschonden of als
2. de regels van een recht op periodieke uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid worden geschonden onder voorwaarde dat het BHW- of 2001-regime van toepassing is en diens gevolg negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening in aanmerking worden genomen of als
3. de begunstigde niet binnen de wettelijke termijn*) na het bereiken van de contractuele einddatum of na overlijden van de verzekerde is overgegaan tot invulling van de overeengekomen lijfrente.

***) De wettelijke termijn**

De termijn waarbinnen de lijfrentetermijnen na het bereiken van de einddatum van de polis moeten ingaan is m.i.v. het jaar 2010 wettelijk geregeld (artikel 3.133, derde lid Wet IB 2001). Deze wettelijke termijn eindigt bij leven op 31 december van het jaar volgend op het jaar van de contractuele einddatum bij leven. Is het moeten ingaan van de lijfrentetermijnen het gevolg van het overlijden van de verzekerde, dan eindigt de wettelijke termijn op 31 december van het tweede jaar volgend op het jaar van overlijden. Bij overschrijding van de wettelijke termijn wordt de lijfrente geacht te zijn afgekocht op 31 december van het jaar waarin de wettelijke termijn eindigt.

Onder bijzondere omstandigheden kunt u de termijn verlengen. Van een dergelijke omstandigheid is in het algemeen sprake als de overschrijding van de wettelijke termijn niet aan de verzekeringnemer is te wijten. Bijvoorbeeld als de verzekeringnemer er alles aan gedaan heeft wat in redelijkheid van hem verwacht kan worden om de lijfrente te doen ingaan binnen de wettelijke termijn, maar de verzekeraar of de tussenpersoon nalatig is geweest bij het vaststellen van de lijfrente. Een ander voorbeeld is de situatie waarin de verzekeringnemer van de verzekeraar of de tussenpersoon vóór het einde van de wettelijke termijn geen enkel bericht heeft ontvangen over het bereiken van de contractuele datum van de lijfrente waarop deze moet ingaan. Ook kan het zijn dat het overschrijden van de wettelijke termijn niet verwijtbaar is als gevolg van een langdurige ziekte van de belanghebbende of van één van zijn gezinsleden.

In gevallen waarin een nabestaande het kapitaal moet aanwenden voor de aankoop van een lijfrente, komt het voor dat de verzekeraar niet binnen de minimumtermijn in kennis wordt gesteld van het overlijden en de nabestaande niet op de hoogte is van het bestaan van de lijfrente. In een dergelijk geval gaat de wettelijke termijn pas in vanaf het tijdstip waarop de verzekeraar dan wel de nabestaande de relevante informatie heeft ontvangen.

De Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting heeft een 'Handreiking Overschrijding Wettelijke Termijn (OWT)' vervaardigd, waarin handvatten worden geboden bij het beoordelen van bijzondere omstandigheden bij een termijnoverschrijding. Deze handreiking vindt u [hier](#). Daar vindt u ook voorbeeldteksten bij de beoordeling van de OWT en bijzondere omstandigheden.

Daar vindt u ook "Voorbeeldteksten bij beoordeling wettelijke termijnoverschrijding en bijzondere omstandigheden".

Let op: de verzekeraar zal geen renseignement opmaken voor de 'echte' afkoop van een lijfrenteverzekering. Met ingang van het jaar 2010 valt de afkoop van een lijfrente onder de

loonbelasting. Bij een echte afkoop van een BHW/IB2001-lijfrente die *niet* valt onder de regeling afkoop kleine lijfrente dient de verzekeraar loonbelasting tegen het vaste tarief van 52% in te houden (vermelding onder code 950). Bij een afkoop van een BHW/IB2001-lijfrente die onder de regeling afkoop kleine lijfrente (zie 2.2.10) valt dient de verzekeraar loonbelasting tegen het tarief van de tabel bijzondere beloningen tarief in te houden. De gegevens van de afkoop vindt u dan ook in de FLG-base (zie hoofdstuk 2).

5.9.3 Reden schending

De verzekeraar geeft in de rubriek "Code: aard van de schending" met een cijfer nader aan waarom het renseignement met deze code is opgemaakt. In onderstaande tabel is de betekenis van de codecijfers opgenomen.

Code aard schending	Omschrijving aard schending bij LSBR
7	Aanspraak 3.124, b of c is gewijzigd en voldoet niet meer aan de voorwaarden
8	Aanspraak 3.125 is gewijzigd en voldoet niet meer aan de voorwaarden
9	Aanspraak stakingswinst- of FOR-lijfrente wordt gewijzigd en als gevolg daarvan zou een lager bedrag aan premie in aftrek zijn geweest
10	Aanspraak 3.124 wordt vervreemd
11	Aanspraak 3.124 wordt formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid
12	Lijfrenteverplichting gaat in het kader van het aanvaarden van een dienstbetrekking in het buitenland over naar niet bevoegde verzekeraar (3.133, lid 2, h)
13	Lijfrenteverplichting gaat over naar niet bevoegde verzekeraar (3.133, lid 2, i)
14	Aanspraak wordt ondergebracht bij buitenlandse verzekeraar
15	Overschrijding van de wettelijke termijn na bereiken van de contractuele einddatum van de lijfrenteverzekerings bij leven of bij overlijden.
16	Overschrijding van de wettelijke termijn na expiratie van het lijfrentekapitaal/-tegoed door het overlijden van de verzekerde (art 3.133, lid 3 Wet IB2001).

5.9.4 Fiscale gevolgen: negatieve uitgaven en revisierente

De schending van de voorwaarden leidt tot het in aanmerking nemen van negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening. Het in aanmerking te nemen bedrag wordt in beginsel gesteld op de waarde in het economisch verkeer*) van (het deel van) de aanspraak die (dat) wordt geschonden dan wel - als dat hoger is - op de premies en bedragen die voor de aanspraak of een gedeelte van de aanspraak zijn betaald (de zogenoemde minimumwaarderingsregel). Hierbij worden ook de premies meegenomen die niet in aftrek zijn gebracht.

*) Waarde in het economisch verkeer

Als een verzekeraar bij overschrijding van de wettelijke termijn (meldingstypes LCBG, LSBR en NLSB) over de periode ná de expiratie maar vóór de datum overschrijding van de wettelijke termijn een rentevergoeding verstrekt, geldt dat deze wordt opgeteld bij het bedrag van de verzekeringsuitkering op het expiriemoment. Het totaalbedrag van de uitkering plus de rentevergoeding tot het moment van overschrijden van de wettelijke termijn vormen de waarde economisch verkeer.

Voorbeeld: Expiratie van een gerichte lijfrente bij leven per 30 juni 2016. Verzekerde uitkering stel € 100.000.

Op 31 december 2017 vindt overschrijding van de wettelijke termijn plaats. De verzekeraar vergoedt rente op het uitstaande lijfrentekapitaal. Stel dat door de rentevergoeding de waarde van het lijfrentekapitaal op 31 december 2017 € 102.000 bedraagt. De verzekeraar vermeldt in het renseignement LSBR als waarde economisch verkeer een bedrag van € 102.000.

De minimumwaarderingsregel geldt wettelijk niet bij een overschrijding van de wettelijke termijn (zie 5.9.2). De Staatssecretaris heeft in een besluit goedgekeurd dat de minimumwaarderingsregel (artikel 3.137, eerste lid, tweede volzin, van de Wet IB 2001) niet van toepassing is bij afkoop van een aanspraak op lijfrente of periodieke uitkeringen. Tevens geldt dat de minimumwaarderingsregeling niet toegepast hoeft te worden bij overschrijding van de wettelijke termijn na het bereiken van de contractuele einddatum van de lijfrenteverzekerings bij leven of bij overlijden (codecijfer 15). Dit omdat bij de overschrijding van de wettelijke termijn de lijfrente op de uiterste datum geacht wordt te zijn

afgekocht.

Bij overschrijding van de wettelijke termijn na het overlijden van de verzekeringnemer wordt de waarde van de aanspraak belast bij de erfgenamen.

Let op Bij schending van voorwaarden geldt dus dat geen rekening kan worden gehouden met niet-afgetrokken premies. U dient dan ook in de inkomstenbelasting de waarde van de lijfrenteverzekering te belasten zonder deze te verminderen met niet-afgetrokken premies. Hierop geldt één uitzondering, indien de aard van de schending bestaat uit een overschrijding van de wettelijke termijn na het bereiken van de contractuele einddatum van de lijfrenteverzekering bij leven of bij overlijden (codecijfer 15) kunt u wel rekening houden met de premies die niet in aftrek zijn gebracht. Bij afkoop kan rekening worden gehouden met de niet in aftrek gebrachte bedragen door toepassing van de 'saldomethode'. De belastingplichtige dient hiervoor een verzoek te doen. Meer informatie treft u hierover aan in 2.2.3.

Als sprake is van schending van de voorwaarden van een ingegane lijfrente/periodieke uitkering wordt in alle gevallen de waarde in het economisch verkeer in aanmerking genomen en wordt dus niet gekeken naar de hoogte van de betaalde premies. Uitkering ineens van een nabestaandenlijfrente wordt aangemerkt als schending van een ingegane lijfrente.

De revisierente (20%) wordt altijd berekend over de waarde in het economisch verkeer. Als de lijfrente is afgekocht binnen 10 jaar na 31 december van het jaar waarin de polis is afgesloten, dan kunt u - als dat voor belastingplichtige voordeliger is - het percentage aan revisierente matigen op grond van de tegenbewijsregeling. Zie het schema op pagina 20 waarin tot uitdrukking komt wanneer de tegenbewijsregeling kan worden toegepast (de voorbeelden gaan over een afkoop t/m in 2019). Gebruik de Rekenhulp Revisierente om te berekenen of de tegenbewijsregeling voor belastingplichtige voordeliger is. Deze rekenhulp kunt u vinden op www.belastingdienst.nl. De link is: http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/rekenhulpen/rekenhulp_revisierente

Meer informatie over revisierente kunt u vinden in 2.2.7.

5.9.5 Lijfrente blijft na fictieve heffing in box 1 of gaat over naar box 3

Nadat bij een lijfrente fictieve heffing heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld vanwege een overschrijding van de wettelijke termijn, ging zowel de Belastingdienst als de financiële branche er tot voor kort vanuit dat in de meeste van dat soort gevallen de lijfrente dan vervolgens 'verhuisde' naar box 3. Op grond van twee arresten van de Hoge Raad, gewezen op 13 juli 2018 (HR 13 juli 2018 ECLI:NL:PHR:2018:1199 en ECLI:NL:HR:2018:1200), is dit 'standpunt' niet meer houdbaar.

Wat hebben deze arresten tot gevolg voor lijfrenten uit de verschillende fiscale regimes nadat (fictieve) heffing heeft plaatsgevonden? Voor de beantwoording van deze vraag is van belang vast te stellen onder welk fiscale regime de lijfrente valt.

Brede Herwaarderingslijfrente

Een lijfrente uit het Brede Herwaarderingsregime blijft op grond van het overgangsrecht dat is opgenomen in de Invoeringswet Wet IB 2001 in box 1 belast nadat er – bij wege van fictie – negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen. Dit geldt alleen voor zover premies zijn betaald in de periode 1992 – 2000. Voor zover de lijfrente is opgebouwd met premiebetalingen vanaf 1 januari 2001, dus onder het regime van de Wet IB 2001, verhuist de lijfrente-aanspraak in zoverre naar box 3. De lijfrente moet dan worden gesplitst in een box 1- en een box 3-deel.

Pre-Brede Herwaarderingslijfrente

Voor pre-Brede Herwaarderingslijfrenten geldt dat alleen bij een overschrijding van de wettelijke termijn (OWT) bij wege van een fictie de waarde van de lijfrente belast wordt in box 1. Ook dan geldt op basis van fiscaal beleid dat de lijfrente daarna in box 1 belast blijft (zie 5.8.7).

IB 2001-lijfrente

Een lijfrente die onder het IB 2001-regime is afgesloten 'verhuist' na het in aanmerking nemen van

een negatieve uitgave voor inkomensvoorzieningen in ieder geval wel naar box 3.

Nadere uitwerking fiscale gevolgen voor de Brede Herwaarderingslijfrente en de IB 2001-lifrente

a. Brede Herwaarderingslijfrente met premiebetaling tot 2001 (geen boxsplifing)

Voor de Brede Herwaarderingslijfrente geldt dat, nadat negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen, met de eerder in aanmerking genomen negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen rekening kan worden gehouden (als saldodeel in de saldomethode) bij latere heffing over de uitkeringen uit die lifrente. Wanneer de lifrente op een later moment tot uitkering komt dan wel wordt afgekocht, dan zijn de periodieke uitkeringen of de afkoopsom uit het box 1-gedeelte belast.

Voorbeeld 1

Wegens overschrijding van de wettelijke termijn (OWT) per 31 december 2017 wordt de waarde van een lifrente belast als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen. De waarde van de in 2000 premievrijgemaakte lifrente is per 31 december 2017 € 50.000.

Fiscale gevolgen

- De waarde van € 50.000 wordt in 2017 belast als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen
- De lifrente-aanspraak blijft volledig in box 1
- In 2019 verzoekt de belastingplichtige om de lifrente in een bedrag uit te keren (afkoop). De verzekeraar keert € 51.000 uit
- Belast in 2019 in box 1: € 51.000 -/- € 50.000 (reeds eerder als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking genomen) = € 1.000 (tevens is revisierente verschuldigd).

b. Brede Herwaarderingslifrenten met premiebetaling na 2000 (met boxsplifing)

Bij Brede Herwaarderingslifrenten, waarbij als gevolg van een OWT negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen, waarvoor na 2000, dus onder het IB 2001-regime, ook nog premies zijn betaald, moet - voor de toerekening aan box 1 en/of 3 - onderscheid worden gemaakt tussen het lifrentedeel dat is opgebouwd met premiebetalingen tot en met 2000 en het lifrentedeel dat is opgebouwd met premiebetalingen vanaf 2001 (boxsplifing). Dit is het gevolg van het feit dat in zoverre een Brede Herwaarderingslifrente is opgebouwd met premiebetalingen onder het regime van de Wet IB 2001, hierop het aangehaalde overgangsrecht niet van toepassing is. Dit gedeelte van de lifrente 'verhuist' na het in aanmerking nemen van negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen naar box 3.

Voorbeeld 2

Een lifrenteverzekering afgesloten op 1 juli 1993 heeft als einddatum 30 juni 2016. De jaarlijkse premiebetaling bedraagt € 1.000 (tot en met het jaar 2016 betaald). Wegens overschrijding van de wettelijke termijn per 31 december 2017 wordt de waarde van de lifrente belast als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in box 1. De waarde van de lifrente per 31 december 2017 is € 30.000.

Fiscale gevolgen

- Voor een bedrag van € 30.000 worden negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking genomen (daarnaast is over dit bedrag 20% revisierente verschuldigd).
- De lifrente-aanspraak blijft in box 1 voor zover die is toe te rekenen aan het Brede Herwaarderingsregime (stel met een waarde van € 16.000). Voor zover de aanspraak onder het regime van de Wet IB 2001 valt, verhuist de lifrente-aanspraak naar box 3 (stel met een waarde van € 14.000).

Vervolgens verzoekt de belastingplichtige begin 2019 om de lifrente in één bedrag uit te keren (afkoop). De verzekeraar keert € 31.750 uit. Zoals hiervoor aangegeven behoort deze lifrente deels in box 1 (stel met een waarde van € 17.000*) en deels in box 3 (stel met een waarde van € 14.750*).

*) Hoe deze boxsplifing berekend moet worden, is niet precies aan te geven. Mocht je een dergelijke

casus in de praktijk tegenkomen, kun je het beste contact opnemen met een IH-specialist.

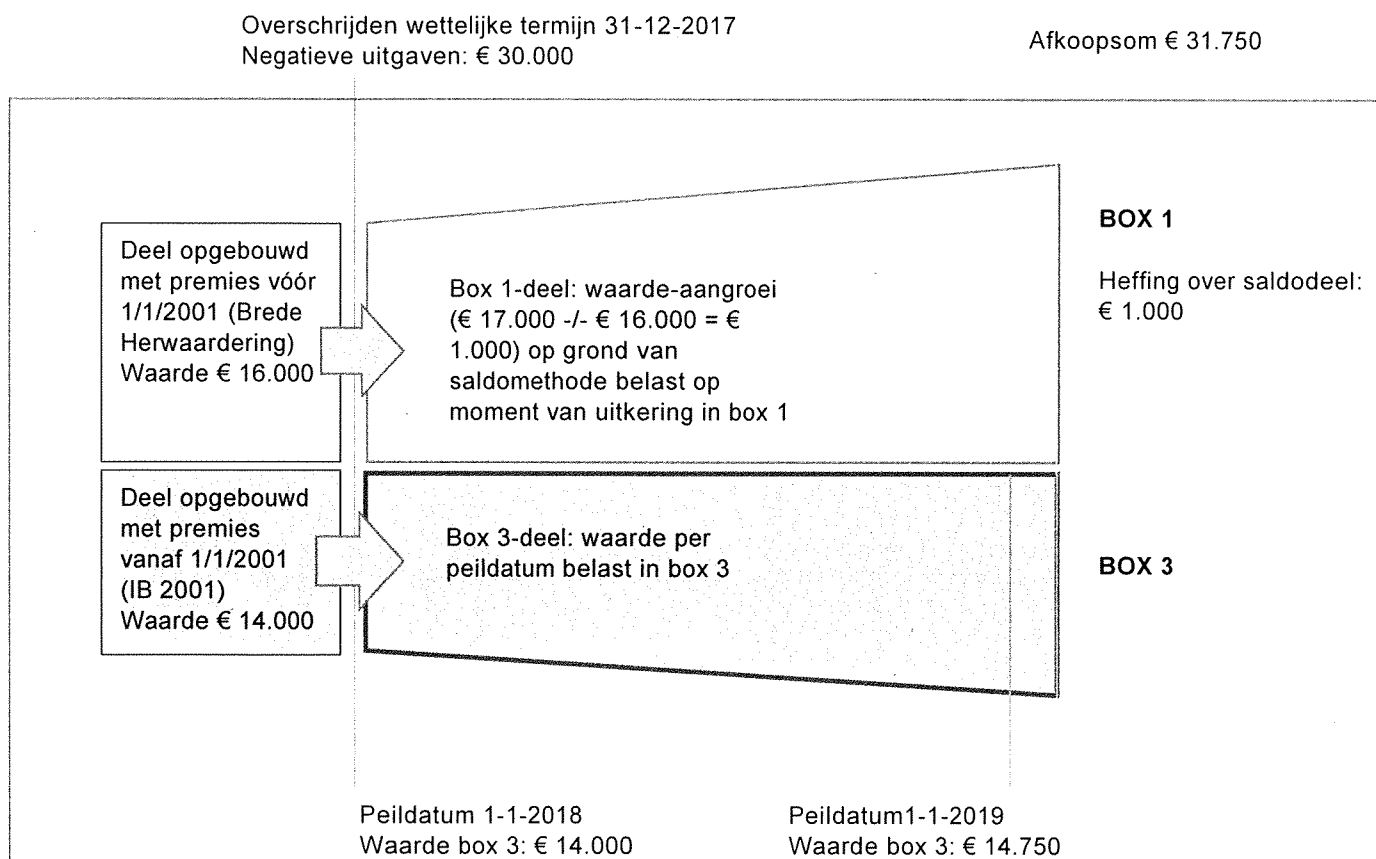
Box 1

Het box 1-gedeelte van de afkoopsom wordt belast op grond van de saldomethode. Het belast saldodeel is hierbij gelijk aan het deel van de uitkering dat is toe te rekenen aan het box 1-gedeelte (= € 17.000), verminderd met het hieraan toe te rekenen deel van de negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in 2017 (= € 16.000). Op deze wijze wordt feitelijk de waardeaan groei van het box 1 deel na 31 december 2017 ad. € 1.000 (= € 17.000 -/- € 16.000) in de box 1-heffing betrokken.

Box 3

Het gedeelte van (de waarde van) de lijfrente-aanspraak per peildatum 1-1-2018 (€ 14.000) en 1-1-2019 (€ 14.750) vormt voor de betreffende belastingjaren een belaste bezitting in box 3. Dit is het deel dat uiteindelijk is opgebouwd met onder het regime van de Wet IB 2001 betaalde premies.

In schema:

IB 2001-lijfrente

Een lijfrente die onder het IB 2001-regime is afgesloten behoort na het in aanmerking nemen van een negatieve uitgave voor inkomensvoorzieningen tot de grondslag van box 3.

Voorbeeld 3

Een IB 2001-lijfrente heeft als einddatum 30 juni 2016 (expiratiemoment). De verzekerde uitkering bedraagt € 30.000. Op 31 december 2017 vindt overschrijding van de wettelijke termijn plaats. De verzekeraar vergoedt rente op het uitstaande lijfrentekapitaal. Stel dat door de rentevergoeding de waarde van het lijfrentekapitaal op 31 december 2017 € 31.000 bedraagt. De verzekeraar vermeldt in het renseignement LSBR als waarde economisch verkeer een bedrag van € 31.000. Vervolgens verzoekt de belastingplichtige in januari 2019 om de lijfrente in één bedrag uit te keren (afkoop). De verzekeraar keert € 31.750 uit.

Fiscale gevolgen

- De waarde van de lijfrente per 31 december 2017 is € 31.000 wordt bij overschrijding van de wettelijke termijn belast als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen
- De waarde van de lijfrente-aanspraak ad. € 31.000 verhuist na het in aanmerking nemen van negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen naar box 3 en behoort per 1 januari 2018 tot de grondslag van box 3
- De waarde van de lijfrente-aanspraak ad. € 31.750 (of een fractie minder daarvan) behoort tot de grondslag van box 3 per 1 januari 2019
- De uitkering door de verzekeraar van de waarde van de lijfrente ad € 31.750 in januari 2019 heeft geen fiscale gevolgen (kan onbelast worden uitgekeerd).

5.9.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignements (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invuljablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus:

Art. 10(2)g, Wob

5.10 LSVB: Declausulering van een saldolijfrente

5.10.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de voorwaarden van een lijfrenteovereenkomst of een recht op periodieke uitkeringen, waarvoor de premie op grond van de Wet IB 1964 **niet** in aanmerking kon worden genomen bij de bepaling van het belastbaar inkomen, inhoudelijk zodanig is gewijzigd dat niet langer sprake is van een recht op periodieke uitkeringen. Na de wijziging is feitelijk sprake van een kapitaalverzekering. De omzetting heeft in het algemeen tot gevolg dat het rentebestanddeel moet worden belast in box 1.

5.10.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als van een

- voor 14-9-1999 tot stand gekomen saldolijfrente ¹⁾ of recht op periodieke uitkeringen
- waarvoor de premie niet in aanmerking kon worden genomen als een persoonlijke verplichting
- de voorwaarden zodanig worden gewijzigd dat het verzekerde kapitaal niet langer hoeft te worden uitgekeerd in de vorm van een lijfrente of een reeks periodieke uitkeringen (= declausulering). ²⁾

¹⁾ Onder een saldolijfrente (ook wel: saldo-periodieke uitkering) wordt verstaan een verzekering die recht geeft op een lijfrente/ru of wel op een kapitaal dat moet worden aangewend voor de aankoop van een lijfrente/ru dan wel op een kapitaal dat moet worden uitgekeerd in de vorm van een lijfrente/ru waarvoor de premie op geen enkele wijze in aanmerking kon worden genomen bij de bepaling van het belastbaar inkomen omdat de verzekeringsovereenkomst niet aan de wettelijke voorwaarden hiervoor voldeed. Het gaat hierbij dus om overeenkomsten waarin een of meer voorwaarden bewust zijn opgenomen of bewust niet zijn opgenomen om daarmee te bewerkstelligen dat de premie in het geheel niet voor aftrek in aanmerking kwam. Het betreft dus niet de overeenkomsten die ten tijde van de premiebetaling voldeden aan de wettelijke voorwaarden om voor premieaftrek in aanmerking te komen maar waarvoor de verzekeringnemer de premie niet in aftrek heeft gebracht uit onwetendheid of omdat de verzekeringnemer geen ruimte had.

²⁾ Bij overeenkomsten die tot stand zijn gekomen na 1-1-1992 kan in de overeenkomst ook hebben gestaan dat het kapitaal moest worden aangewend voor de aankoop van een lijfrente/periodieke uitkering.

5.10.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

“Declausulering” van een oorspronkelijk voor 14-9-1999 tot stand gekomen saldolijfrente leidt tot heffing over het in de waarde begrepen rentebestanddeel (Onderdeel O Invoeringswet IB 2001). Het rentebestanddeel is het verschil tussen de waarde in het economisch verkeer en de voor het recht betaalde premies voor zover deze premies niet bij eerdere uitkeringen in aanmerking zijn gekomen. De verzekeraar vermeldt deze gegevens op het renseignement. Na declausulering behoort het recht tot de grondslag van box 3.

5.10.4 Uitzondering voor verzekeringen die op 1-1-2001 zijn overgegaan naar box 3

De belastingplichtige heeft in de aangifte 2001 kunnen verzoeken om een saldolijfrente vanaf die datum te rekenen tot de grondslag van box 3. Als de verzekeringnemer dit heeft gedaan heeft hij in 2001 afgerekend over het destijds in de waarde begrepen rentebestanddeel en heeft hij de waarde van het recht jaarlijks aan moeten geven in box 3. De verzekeraar heeft hiervan geen wetenschap en heeft daarom ter zake van de declausulering terecht een renseignement opgemaakt. Als is geopteerd voor box 3 heeft de latere declausulering geen gevolgen voor de belastingheffing in box 1 maar behoorde de waarde tot de grondslag van box 3. Als u de aangifte 2001 nog kunt inzien, kunt u nagaan of in 2001 daadwerkelijk is geopteerd voor box 3 en is afgerekend over het destijds aanwezige rentebestanddeel.

5.10.5 Bij wie vindt heffing plaats?

In het algemeen zal de Wet IB 1964, tekst 2000, van toepassing zijn. Dat heeft tot gevolg dat de waarde in het economisch verkeer (afkoopsom) wordt aangemerkt als een periodieke uitkering en daarom behoort tot het persoonlijk inkomen van de verzekeringnemer. Het is - in uitzonderingsgevallen - mogelijk dat op grond van artikel 75 Wet IB 1964, tekst 2000, de wetgeving zoals die luidde op 31-12-1991 van toepassing is. Mocht dat zo zijn, dan behoren de inkomsten niet

tot het persoonlijk inkomen maar zijn de inkomsten belast bij de echtgenoot met het hoogste persoonlijke arbeidsinkomen.

5.10.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.11 NLSB: Netto Lijfrente Schending Belast

5.11.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar, bank of beleggingsinstelling de Belastingdienst de voorwaarden van een nettolijfrenteverzekering zijn geschonden. Als gevolg van de schending vervalt de waardevrijstelling box 3 en zal er een sanctieheffing plaatsvinden.

Extra informatie m.b.t. de nettolijfrente

Met het sluiten van het Pensioenakkoord is het inkomen waarover pensioen en lijfrente mag worden opgebouwd per 1 januari 2015 gemaximaliseerd tot € 100.000 (bedrag in 2015). Voor belastingplichtigen een inkomen hebben boven de € 100.000 is vanaf 1 januari 2015 de netto-lijfrenteregeling geïntroduceerd waardoor in box 3 vrijgestelde lijfrente-aanspraken kunnen worden opgebouwd. De waarde van de voorziening vormt dus vrijgesteld vermogen in box 3. De premie voor de nettolijfrente wordt vanuit het netto-inkomen betaald. De betaalde premies zijn niet aftrekbaar in box 1. De uitkeringen uit de nettolijfrente zijn onbelast.

Een nettolijfrente kan zowel bij een verzekeraar als bij een bank, beleggingsonderneming of beleggingsinstelling worden gesloten. Het lijfrentekapitaal/tegoed wordt dan te zijner tijd in termijnen uitgekeerd. Deze uitkeringen zijn niet belast in box 1

5.11.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

Dit renseignement moet worden opgemaakt als de regels van een nettolijfrente worden geschonden. De onderstaande schendingen kunnen worden onderscheiden:

1. Alle handelingen met een verzekering die leiden tot omstandigheden als bedoeld in artikel 5.16c, eerste lid, Wet IB 2001. In dit artikel worden de volgende omstandigheden opgesomd:
  - Een aanspraak als bedoeld in artikel 5.16 Wet IB 2001 wordt gewijzigd en voldoet niet meer aan de voorwaarden (art. 5.16c, lid 1, ond. a, Wet IB 2001).
  - Een aanspraak als bedoeld in artikel 5.16 is afgekocht of vervreemd (art. 5.16c, lid 1, ond. b, Wet IB 2001).
  - Een aanspraak als bedoeld in artikel 5.16 Wet IB 2001 is formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid geworden (art. 5.16c, lid 1, ond. b, Wet IB 2001).
  - Een lijfrenteverplichting gaat over naar een andere verzekeraar dan bedoeld in artikel 5.16a Wet IB 2001 (art. 5.16c, lid 1, ond. c, Wet IB 2001).
2. Ook is sprake van schending als er meer premie is betaald dan wettelijk is toegestaan.

5.11.3 Reden schending

De verzekeraar geeft in de rubriek "Code: aard van de schending" met een cijfer nader aan waarom het renseignement met deze code is opgemaakt. In onderstaande tabel is de betekenis van de codecijfers opgenomen.

Code aard schending	Omschrijving aard schending bij LSBR
19	Aanspraak artikel 5.16 Wet IB 2001 is gewijzigd en voldoet niet meer aan de voorwaarden (art. 5.16c, lid 1, ond. a, Wet IB 2001)
20	Aanspraak artikel 5.16 is afgekocht of vervreemd (art. 5.16c, lid 1, ond. b, Wet IB 2001).
21	Aanspraak artikel 5.16 Wet IB 2001 is formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid (art. 5.16c, lid 1, ond. b, Wet IB 2001).
22	Lijfrenteverplichting gaat over naar een andere verzekeraar dan bedoeld in artikel 5.16a Wet IB 2001 (art. 5.16c, lid 1, ond. c, Wet IB 2001)
23	Overschrijding van de wettelijke termijn na expiratie van het lijfrentekapitaal/-tegoed bij in leven zijn op de einddatum (codenummer toegevoegd vooruitlopend op te verwachten wetgeving)
24	Overschrijding van de wettelijke termijn na expiratie van het lijfrentekapitaal/-tegoed door het overlijden van de verzekerde (codenummer toegevoegd vooruitlopend op te verwachten wetgeving)
25	Er is meer premie betaald dan wettelijk is toegestaan

5.11.4 Welke fiscale gevolgen treden op?

Als gevolg van de schending vervalt de waardevrijstelling box 3. Tevens zal er een sanctieheffing in de IB plaatsvinden. Onderdeel van de berekening van de hoogte van de sanctie is het aantal jaren waarvoor de waardevrijstelling van de nettolijfrente (art. 5.16 Wet IB 2001) is genoten. De verzekeraar dient de waarde in het economisch verkeer van de nettolijfrente te renseigneren per de datum waarop de schending heeft plaatsgevonden. Het heffingstijdstip voor de belastingplichtige is 1 januari van dat jaar.

De sanctiebepaling houdt in dat per 1 januari van het jaar waarin de schending heeft plaatsgevonden forfaitair in aanmerking wordt genomen:

- 50% van de waarde van de nettolijfrente op 1 januari van dat jaar,
- vermenigvuldigt met 1,2%, en
- vermenigvuldigt met het aantal jaar (met een maximum van tien jaar) waarin het box 3-voordeel is genoten (uitgaande van een inleg vanaf 1 januari 2015),
- en waarde is belast in box 3.

Voorbeeld

Een belastingplichtige koopt zijn nettolijfrente na 6 jaar af. De waarde van de nettolijfrente is € 40.000. Bij afkoop betaalt de belastingplichtige $6 \times 1,2\% \times € 40.000 / 2 = € 1.440$ heffing.

5.11.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.12 NUPI: Negatieve Uitgaven Premies voor Inkomensvoorzieningen (vervallen m.i.v. 2017)

Let op

De renseignementscode NUPI is met ingang van 2017 vervallen. Bij de gegevensaanlevering van premiebetaling (premies lijfrente of premies voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) is in het renseignement een nieuw veld hiervoor ingeruimd, Indien premie door de verzekeraar is terugbetaald in het jaar, vermeldt de verzekeraar in het desbetreffende renseignement PRLV, PRLT, PRMV, PRMT, PRAV of PRAT deze terugbetaalde premie in de rubriek "LijfrentePremieTerugbetaald" dan wel "arbOngVerTerugbet".

De beschrijving van de renseignementscode NUPI hieronder geldt dus alleen nog voor deze renseignementen over de jaren 2016 en ouder.

5.12.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat aan de gerenseigneerde persoon premies voor een inkomensvoorziening zijn gerestitueerd die ten tijde van de betaling door de verzekeringnemer ook daadwerkelijk verschuldigd waren.

5.12.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als

- betaalde premie voor een inkomensvoorziening is gerestitueerd in verband met het, met terugwerkende kracht, verlenen van premievrijstelling wegens arbeidsongeschiktheid of
- betaalde premie voor een inkomensvoorziening is gerestitueerd in de situatie waarin de verzekeringnemer gebruik maakt van de in artikel 4.63 van de Wet Financieel Toezicht (WFT) geboden mogelijkheid om de verzekering, gedurende een periode van 30 dagen nadat hij in kennis is gesteld van het aangaan van de overeenkomst, op te zeggen en de terugbetaling in een ander jaar plaatsvindt dan het jaar waarin de premie is betaald. In laatstbedoelde situatie maakt de verzekeraar alleen een renseignement op als de terugbetaling in een ander jaar plaatsvindt dan het jaar waarin de premie is betaald of
- betaalde premie voor een inkomensvoorziening is gerestitueerd vanwege het feit dat de verzekering tijdens de looptijd, maar vóór intreding van het verzekerde risico wordt beëindigd. Dit is alleen van toepassing bij een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) in de zin van artikel 3.124, lid 1 c, ond. c, Wet IB 2001 of
- een deel van de betaalde premie is gerestitueerd omdat bij nader inzien blijkt dat in eerste instantie de premie te hoog is vastgesteld, bijvoorbeeld i.v.m. een te hoog ingeschat risico. Dit is alleen van toepassing bij een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) in de zin van artikel 3.124, lid 1 c, ond. c, Wet IB 2001

Let op

Als een bedrag wordt uitgekeerd bij beëindiging van de verzekering nadat het verzekerde risico heeft plaatsgevonden, wordt dit fiscaal beschouwd als afkoop en moet over dat bedrag loonheffing worden inhouden. Dat bedrag moet *niet* worden gerenseigneerd met de code NUPI.

5.12.3 Reden opmaak

De verzekeraar geeft in de rubriek "Code: reden opmaak renseignement" met een cijfer nader aan waarom het renseignement met deze code is opgemaakt. In onderstaande tabel is de betekenis van de codecijfers opgenomen.

Code reden opmaak	Betekenis van de code bij renseignementen met de code NUPI
13	Teruggaaf premie inkomensvoorziening ivm het met terugwerkende kracht verlenen van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid
14	Teruggaaf premie inkomensvoorziening ivm het opzeggen van een verzekering

	binnen 30 dagen na het in kennis stellen van de totstandkoming van de verzekeringsovereenkomst (art. 4.63 WFT)
15	Teruggaaf premie inkomensvoorziening ivm beëindiging van de verzekering vóór intreding van het verzekerde risico (alleen bij een AOV)
16	Teruggaaf premie inkomensvoorziening als premie (achteraf gezien) te hoog is vastgesteld (alleen bij een AOV)

Voorbeeld renseignering met code reden opmaak 13

Een verzekeringnemer heeft een verzekering gesloten die bij leven en vooroverlijden recht geeft op een lijfrente waarvoor de premie voor aftrek in aanmerking komt en bij arbeidsongeschiktheid op een recht op periodieke uitkeringen. Tevens is premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid meeverzekerd. De totale premie bedraagt € 250 per maand. (€ 150 voor de lijfrente, inclusief de opslag voor premievrijstelling, en € 100 voor het recht op periodieke uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid.) De verzekeringnemer wordt op 1 september 2012 arbeidsongeschikt. Op 3 maart 2013 deelt de verzekeraar aan de verzekeringnemer mee dat vanaf september 2012 recht bestaat op premievrijstelling voor de lijfrente en dat vanaf die datum ook geen premie meer verschuldigd is voor het recht op periodieke uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid. De verzekeringnemer heeft de premie tot en met februari 2013 betaald. De verzekeraar restitueert de bij nader inzien onverschuldigde premie ad € 1.500 in maart 2013.

De verzekeraar moet begin 2013 de in 2012 betaalde premie renseigner met de code PRLV (zie 5.13) met een bedrag van € 1.800 en met de code PRAV (zie 5.17) met een bedrag van € 1.200.

Begin 2014 moet de verzekeraar de in 2013 betaalde en gerestitueerde premies renseigner. De verzekeraar kan dit op de volgende manieren doen.

A: De verzekeraar renseigneert de in januari en februari 2013 betaalde premies met de codes PRLV (€ 300) en PRAV (€ 200). Bovendien renseigneert hij het totale bedrag van de teruggaaf (€ 1.500) met de code NUPI of

B: De verzekeraar renseigneert het verschil tussen de terugbetaalde premie en de betaalde premie met de code NUPI (€ 1.000).

5.12.4 Welke fiscale gevolgen vloeien uit de teruggaaf voort?

De terugbetaalde premie moet, als de oorspronkelijk betaalde premie als uitgave voor een inkomensvoorziening in aanmerking is genomen, in het jaar van teruggaaf in aanmerking worden genomen als negatieve uitgave voor een inkomensvoorziening. Over deze teruggaaf is geen revisierende verschuldigd.

5.13 VOOV: Voortzetting van een bij een andere verzekeraar gesloten verzekering als de oorspronkelijke verzekeraar aan de nieuwe verzekeraar of bank niet de relevante gegevens van de voortgezette verzekering of “bankspaarrekening” heeft verstrekt (vervallen m.i.v. 2017)

Let op

De renseignementscode VOOV is met ingang van 2017 vervallen. De verzekeraars mogen deze renseignementscode niet meer gebruiken.

De beschrijving van de renseignementscode VOOV hieronder geldt dus alleen nog voor deze renseignementen over de jaren 2016 en ouder.

5.13.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de belastingplichtige een verzekering heeft afgesloten die heeft te gelden als voortzetting van een andere verzekering of “bankspaarrekening” terwijl de nieuwe verzekeraar van de overdragende verzekeraar of bank geen informatie heeft ontvangen over de beëindigde verzekering of bankspaarrekening. Het renseignement geldt als contra renseignement voor het renseignement dat de oorspronkelijke verzekeraar of bank in deze situatie zal opmaken ter zake van de afkoop of expiratie van de oorspronkelijke verzekering of bankspaarrekening.

Dit renseignement moet worden opgemaakt voor alle verzekeringen waarvan de inkomsten kunnen behoren tot de grondslag van het belastbare inkomen uit werk en woning.

U kunt hierbij denken aan:

- voortzetting kapitaalverzekering met lijfrenteclausule;
- voortzetting “artikel 19 of 44f stamrechten”;
- voortzetting gefaciliteerde lijfrenten en periodieke uitkeringen als bedoeld in artikel 3.124;
- voortzetting lijfrenterekeningen of lijfrentebeleggingsrechten als bedoeld in artikel 3.126a;
- voortzetting kapitaalverzekeringen die oorspronkelijk zijn ingegaan vóór 1-1-2001;
- voortzetting kapitaalverzekeringen of beleggingsrechten eigen woning.

5.13.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

Een renseignement met deze code moet worden opgemaakt door de ‘nieuwe verzekeraar’ als cumulatief wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De (ontvangende) verzekeraar ontvangt een bedrag van een andere (overdragende) verzekeraar of bank ter zake van afkoop of expiratie van een bij een andere verzekeraar gesloten verzekering of van een bij een bank lopende spaarrekening die behoort tot de grondslag van box 1, inclusief verzekeringen waarvan op grond van het overgangsrecht de IB 1964 nog van toepassing is
- De afkoopsom of uitkering wordt gebruikt als eerste storting in een nieuwe verzekering of bankspaarrekening of als extra storting in een bestaande verzekering.
(N.B. Fiscaal geldt de inbrengwaarde niet als premie voor de nieuwe verzekering.)
- De verzekeringnemer heeft aangegeven dat de afgekochte of geëxpireerde verzekering of bankspaarrekening wordt voortgezet bij de ontvangende verzekeraar.
- De nieuwe verzekering voldoet aan de fiscale voorwaarden om als voortzetting van de afgekochte of /geëxpireerde verzekering of bankspaarrekening polis te kunnen dienen.
- De overdragende verzekeraar heeft aan de ontvangende verzekeraar of bank niet in het kader van de stroomlijningsovereenkomst een overdrachtsformulier gezonden en heeft bovendien ook niet op andere wijze aan de ontvangende verzekeraar of bank de relevante gegevens van de beëindigde verzekering verstrekt.

Het renseignement dat de nieuwe verzekeraar opmaakt dient uitsluitend om aan te geven dat de nieuwe verzekering fiscaal moet worden beschouwd als voortzetting van de beëindigde verzekering of bankspaarrekening.

5.13.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

Als uit het renseignement VOOV blijkt dat de beëindigde verzekering of bankspaarrekening geheel is voortgezet in een soortgelijke verzekering vloeien uit de beëindigde verzekering geen fiscale gevolgen voort. In het renseignement VOOV wordt aangegeven welk bedrag is overgedragen en welke verzekering is afgesloten. Deze gegevens kunt u vergelijken met de gegevens die voorkomen op het renseignement dat ter zake van de afkoop of expiratie is opgemaakt door de oorspronkelijke verzekeraar.

Als blijkt dat de beëindigde verzekering of bankspaarrekening niet volledig is voortgezet, dan wel dat de nieuwe verzekering niet of niet volledig kan worden aangemerkt als fiscale voortzetting van de beëindigde verzekering of bankspaarrekening, moet in zoverre fiscaal worden afgerekend over de beëindigde verzekering of bankspaarrekening.

5.14 PRLV: Premie oudedagslijfrente, nabestaandenlijfrente en tijdelijke oudedagslijfrente (betaald aan verzekeraar)

5.14.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigeneerde persoon in het kalenderjaar premies voor een oudedagslijfrente, een nabestaandenlijfrente dan wel een tijdelijke oudedagslijfrente heeft betaald die als uitgaaf voor een inkomensvoorziening in aanmerking kunnen worden genomen.

5.14.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als in het kalenderjaar rechtstreeks aan de verzekeraar premies zijn betaald voor een oudedagslijfrente, een nabestaandenlijfrente dan wel een tijdelijke oudedagslijfrente en de overeengekomen lijfrente voldoet aan de wettelijke voorwaarden om als uitgaaf voor een inkomensvoorziening in aanmerking genomen kan worden (art. 3.125, eerste lid, Wet IB 2001).

N.B. Als een verzekeraar niet in staat is de rechtstreeks aan hemzelf betaalde premie te renseigneren, kan de Belastingdienst tijdelijk toestaan zijn dat die verzekeraar de verschuldigde premie met de code PRLT (zie 5.14) renseigneert..

Behandeladviezen

Uit onderzoeken van de Belastingdienst is gebleken dat de gerenseigeneerde lijfrentegegevens met de code PRLV een hoge kwaliteit hebben. Op de kwaliteit van de renseignementen mag daarom in beginsel worden vertrouwd. Dat betekent dat ervan mag worden uitgegaan:

- dat het gerenseigeneerde bedrag daadwerkelijk in het jaar aan de verzekeraar is betaald;
- dat betaald is voor een voor aftrek in aanmerking komende lijfrenteverzekering.

Het is met andere woorden niet nodig om in voorkomende gevallen te vragen naar betalingsbewijzen. Ook behoeven de voorwaarden van de regelingen niet te worden opgevraagd en getoetst.

Het betaalde bedrag moet door de belastingplichtige in de aangifte ingevuld worden voordat de berekening van de aftrekruimte kan worden gemaakt. Overigens zullen met ingang van het jaar 2011 de premies in toenemende mate vooraf worden ingevuld in de digitale aangifte inkomstenbelasting van particulieren.

5.14.3 Op wiens naam moet gerenseigneerd worden

Premies voor lijfrenten en premies voor aanspraken op periodieke uitkeringen moeten door de verzekeraar worden gerenseigneerd op naam van degene die de premie verschuldigd is. Dat zal in het algemeen de verzekeringnemer zijn. Als er twee of meer premieschuldigen zijn moet voor elke premieschuldige een afzonderlijk renseignement worden opgemaakt. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen als de verzekeringnemer (premieschuldige) voor de oudedagslijfrente een ander is dan de verzekeringnemer (premieschuldige) voor de nabestaandenlijfrente. Mocht zich een dergelijke situatie voordoen dan moet op het renseignement de premie worden vermeld die door de betreffende persoon verschuldigd is.

5.14.4 Welke fiscale gevolgen treden op?

De verzekeringnemer kan, onder voorwaarde dat hij voldoende jaar- en/of reserveringsruimte heeft, de betaalde lijfrentepremie in aanmerking nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening. De verzekeringnemer heeft niet de verplichting om de betaalde premie in aanmerking te nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening.

Terugwenteling premie naar het voorgaande jaar

Terugwenteling van een premie naar het voorgaande jaar is alleen mogelijk voor de vóór 1 juli van het volgende jaar betaalde premie door een ondernemer ter zake van de omzetting van de oudedagsreserve of de stakingswinst in een lijfrente.

Saldomethode

Voor zover de lijfrenteverzekering voldoet aan de voorwaarden van artikel 3.125 Wet IB 2001 behoort de lijfrenteverzekering altijd tot de grondslag van box 1. Dit geldt dus ook voor zover de premie niet of niet geheel in aanmerking is gekomen als een uitgaaf voor een inkomensvoorziening. Bij het ingaan van de termijnen (uitkeringen) van de lijfrente of bij het afkopen van de lijfrente kan rekening worden gehouden met de niet in aftrek gebrachte premies (saldomethode). Meer informatie hierover treft u aan in paragraaf 27.

Behandeladviezen

Op de kwaliteit van de renseignementen mag u in beginsel vertrouwen. Dat betekent dat u ervan mag uitgaan:

- dat het gerenseigneerde bedrag daadwerkelijk in het jaar aan de verzekeraar is betaald;
- dat betaald is voor een voor aftrek in aanmerking komende lijfrente verzekering.

Het is met andere woorden niet nodig dat u in voorkomende gevallen vraagt naar betalingsbewijzen. Ook behoeven de voorwaarden van de lijfrenteverzekering niet te worden opgevraagd en getoetst.

5.14.5 Correctierenseignement

De verzekeraar maakt m.i.v. 2017 geen correctierenseignement meer op als op een later moment blijkt dat een verschuldigde premie niet of niet geheel is betaald. Als de verzekeraar een eerder ingediend renseignement wil corrigeren of intrekken, dient hij hiervoor een nieuw renseignement in met de juiste gegevens of een bericht van intrekking van het eerdere renseignement. Dit volgende renseignement wordt beschouwd als een correctierenseignement op het eerder ingediende renseignement. Dit correctierenseignement wordt in RBG opgenomen. Het eerder ingediende renseignement blijft ook zichtbaar in RBG. Dit renseignement is herkenbaar aan de term 'vervallen'. Als een gegevensleverancier een eerder ingediend renseignement intrekt, zal het oorspronkelijke renseignement niet meer in RBG zichtbaar zijn. (zie verder ook paragraaf 2.2)

5.14.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.15 PRLT: Premie oudedagslijfrente, nabestaandenlijfrente en tijdelijke oudedagslijfrente (verschuldigde premie; te betalen aan tussenpersoon)

5.15.1 Waarom wordt dit reñseignement opgemaakt?

Met dit reñseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigeneerde persoon in het kalenderjaar premies voor een oudedagslijfrente, een nabestaandenlijfrente dan wel een tijdelijke oudedagslijfrente verschuldigd is en de betaling van deze premie moet plaatsvinden aan de tussenpersoon.

5.15.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit reñseignement op?

De verzekeraar maakt een reñseignement met deze code op als in het kalenderjaar voor een oudedagslijfrente, een nabestaandenlijfrente dan wel een tijdelijke oudedagslijfrente premies verschuldigd zijn en de overeengekomen lijfrente voldoet aan de wettelijke voorwaarden om als uitgaaf voor een inkomensvoorziening in aanmerking genomen kan worden (art. 3.125, eerste lid, Wet IB 2001). De verzekeraar maakt een reñseignement met deze code op als de premies worden geïnd door een tussenpersoon. Het is dus mogelijk dat de premie feitelijk in een ander kalenderjaar dan het kalenderjaar waarover is gerenseigneerd, is betaald. Ook kan het zijn dat een ander bedrag dan de verschuldigde/gerenseigeneerde premies is betaald.

N.B. Als een verzekeraar niet in staat is de rechtstreeks aan hemzelf betaalde premie te reñseigneren kan de Belastingdienst tijdelijk toestaan dat die verzekeraar de verschuldigde premie met de code PRLT reñseigneert.

Behandeladviezen

U kunt ervan uitgaan dat de gerenseigeneerde lijfrenteverzekering voldoet aan de wettelijke voorwaarden. Echter omdat de verschuldigde premie met deze code wordt gerenseigneerd, kunt u er niet vanuit gaan dat de gerenseigeneerde premie overeenkomt met de daadwerkelijk betaalde premie.

Het betaalde bedrag moet door de belastingplichtige in de aangifte ingevuld worden voordat de berekening van de aftrekruijnte kan worden gemaakt.

5.15.3 Op wiens naam moet gerenseigneerd worden

Premies voor lijfrenten en premies voor aanspraken op periodieke uitkeringen moeten door de verzekeraar worden gerenseigneerd op naam van degene die de premie verschuldigd is. Dat zal in het algemeen de verzekeringnemer zijn. Als er twee of meer premieschuldigen zijn moet voor elke premieschuldige een afzonderlijk reñseignement worden opgemaakt. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen als de verzekeringnemer (premieschuldige) voor de oudedagslijfrente een ander is dan de verzekeringnemer (premieschuldige) voor de nabestaandenlijfrente. Mocht zich een dergelijke situatie voordoen dan moet op het reñseignement de premie worden vermeld die door de betreffende persoon verschuldigd is.

5.15.4 Welke fiscale gevolgen treden op?

De verzekeringnemer kan, onder voorwaarde dat hij voldoende jaar- en /of reserveringsruimte heeft de in het kalenderjaar **betaalde (en dus niet de verschuldigde)** lijfrentepremie dat jaar in aanmerking nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening. Dat betekent dat u de gegevens op het reñseignement met de code PRLT niet zonder meer als in het genoemde kalenderjaar als aftrekbare premie kunt interpreteren. De op het reñseignement vermelde verschuldigde premie moet ook dat jaar betaald zijn. De verzekeringnemer heeft niet de verplichting om de betaalde premie in aanmerking te nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening.

Terugwenteling premie naar het voorgaande jaar

Terugwenteling van een premie naar het voorgaande jaar is alleen mogelijk voor de vóór 1 juli van het volgende jaar betaalde premie door een ondernemer ter zake van de omzetting van de oudedagsreserve of de stakingswinst in een lijfrente.

Voor zover de lijfrenteverzekering voldoet aan de voorwaarden van artikel 3.125 Wet IB 2001 behoort de lijfrenteverzekering altijd tot de grondslag van box 1. Dit geldt dus ook voor zover de premie niet of

niet geheel in aanmerking is gekomen als een uitgaaf voor een inkomensvoorziening. Bij het ingaan van de termijnen (uitkeringen) van de lijfrente of bij het afkopen van de lijfrente kan rekening worden gehouden met de niet in aftrek gebrachte premies (saldomethode). Meer informatie hierover treft u aan in 2.2.3.

5.15.5 Correctierenseignement

De verzekeraar maakt m.i.v. 2017 geen correctierenseignement meer op als op een later moment blijkt dat een verschuldigde premie niet of niet geheel is betaald. Als de verzekeraar een eerder ingediend renseignement wil corrigeren of intrekken, dient hij hiervoor een nieuw renseignement in met de juiste gegevens of een bericht van intrekking van het eerdere renseignement. Dit volgende renseignement wordt beschouwd als een correctierenseignement op het eerder ingediende renseignement. Dit correctierenseignement wordt in RBG opgenomen. Het eerder ingediende renseignement blijft ook zichtbaar in RBG. Dit renseignement is herkenbaar aan de term 'vervallen'. Als een gegevensleverancier een eerder ingediend renseignement intrekt, zal het oorspronkelijke renseignement niet meer in RBG zichtbaar zijn. (zie verder ook paragraaf 2.2)

5.15.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirke_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.16 PRMV: Premie lijfrentevoorziening meerderjarig invalide kind, betaald aan verzekeraar

5.16.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon in het kalenderjaar premies voor een meerderjarig invalide kind lijfrente heeft betaald.

5.16.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als in het kalenderjaar een premie voor een meerderjarig invalide kind lijfrente is betaald en de overeenkomst voldoet aan de voorwaarden om de premie voor aftrek als uitgaaf voor een inkomensvoorziening in aanmerking te kunnen nemen.

Er is sprake van een lijfrente voor een meerderjarig invalide kind indien de termijnen uit die lijfrente toekomen aan dat kind en die uitsluitend eindigen bij het overlijden van dat kind. De verzekeringnemer van de lijfrente is de ouder of grootouder. Het kind is de verzekerde en de begunstigde. Ook het kind kan verzekeringnemer zijn, mits de (groot)ouder als premiebetaler op de polis is aangetekend.

De ingangsdatum van de termijnen kan niet gelegen zijn vóór het moment waarop het kind meerderjarig wordt.

5.16.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

De verzekeringnemer kan de betaalde premie in beginsel integraal in aanmerking nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening. U hoeft de aftrek dus niet te toetsen aan de jaar- en/of reserveringsruimte. De verzekeringnemer heeft niet de verplichting om de betaalde premie in aanmerking te nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening.

U mag er vanuit gaan dat de overeenkomst voldoet aan de fiscale voorwaarden die gesteld worden aan een meerderjarig invalide kind lijfrente. Wel moet u nagaan of voldaan wordt aan de voorwaarde dat het kind invalide is of volgens medische prognose op het tijdstip dat de uitkeringen ingaan invalide zal zijn en de uitkeringen dienen om te voorzien in het levensonderhoud van het kind. Op de datum waarop de lijfrente wordt afgesloten zal er voldoende duidelijkheid moeten bestaan over de te verwachten toekomstige invaliditeit van het kind. Dit zou kunnen blijken uit een verklaring van een medisch specialist over de te verwachten ontwikkeling in het ziektebeeld.

5.16.4 Correctierenseignement

De verzekeraar maakt m.i.v. 2017 geen correctierenseignement meer op als op een later moment blijkt dat een verschuldigde premie niet of niet geheel is betaald. Als de verzekeraar een eerder ingediend renseignement wil corrigeren of intrekken, dient hij hiervoor een nieuw renseignement in met de juiste gegevens of een bericht van intrekking van het eerdere renseignement. Dit volgende renseignement wordt beschouwd als een correctierenseignement op het eerder ingediende renseignement. Dit correctierenseignement wordt in RBG opgenomen. Het eerder ingediende renseignement blijft ook zichtbaar in RBG. Dit renseignement is herkenbaar aan de term 'vervallen'. Als een gegevensleverancier een eerder ingediend renseignement intrekt, zal het oorspronkelijke renseignement niet meer in RBG zichtbaar zijn. (zie verder ook paragraaf 2.2)

5.16.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus:

Art. 10(2)g, Wob

5.17 PRMT: Premie meerderjarig invalide kind lijfrente (verschuldigde premie; te betalen aan tussenpersoon)

5.17.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon in het kalenderjaar premies voor een meerderjarig invalide kind lijfrente **verschuldigd is**.

5.17.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als in het kalenderjaar een premie voor een meerderjarig invalide kind lijfrente is verschuldigd en de overeenkomst voldoet aan de voorwaarden om de premie voor aftrek als uitgaaf voor een inkomensvoorziening in aanmerking te kunnen nemen. De premie wordt in deze gevallen geïnd via een tussenpersoon.

Er is sprake van een lijfrente voor een meerderjarig invalide kind indien de termijnen uit die lijfrente toekomen aan dat kind en die uitsluitend eindigen bij het overlijden van dat kind. De verzekeringnemer van de lijfrente is de ouder of grootouder. Het kind is de verzekerde en de begunstigde. Ook het kind kan verzekeringnemer zijn, mits de (groot)ouder als premiebetaler op de polis is aangetekend.

De ingangsdatum van de termijnen kan niet gelegen zijn vóór het moment waarop het kind meerderjarig wordt.

5.17.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

De verzekeringnemer kan, voor zover hij de betaalde premie niet heeft teruggewenteld, de in het kalenderjaar **betaalde (en dus niet de verschuldigde)** premie dat jaar in aanmerking nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening. Dat betekent dat u de gegevens op het renseignement met de code PRMT niet zonder meer als in het genoemde kalenderjaar als aftrekbare premie kunt interpreteren. De op het renseignement vermelde verschuldigde premie moet ook zijn betaald.

De verzekeringnemer kan de in het kalenderjaar **betaalde** premie in beginsel integraal in aanmerking nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening. U hoeft de aftrek dus niet te toetsen aan de jaar- en/of reserveringsruimte. Omdat het renseignement de verschuldigde premie vermeldt, moet u nagaan of de belastingplichtige de premie daadwerkelijk heeft betaald. De verzekeringnemer heeft niet de verplichting om de betaalde premie in aanmerking te nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening.

U mag er vanuit gaan dat de overeenkomst voldoet aan de fiscale voorwaarden die gesteld worden aan een meerderjarig invalide kind lijfrente. Wel moet u nagaan of voldaan wordt aan de voorwaarde dat het kind invalide is of volgens medische prognose op het tijdstip dat de uitkeringen ingaan invalide zal zijn en de uitkeringen dienen om te voorzien in het levensonderhoud van het kind. Op de datum waarop de lijfrente wordt afgesloten zal er voldoende duidelijkheid moeten bestaan over de te verwachten toekomstige invaliditeit van het kind. Dit zou kunnen blijken uit een verklaring van een medisch specialist over de te verwachten ontwikkeling in het ziektebeeld.

5.17.4 Correctierenseignement

De verzekeraar maakt m.i.v. 2017 geen correctierenseignement meer op als op een later moment blijkt dat een verschuldigde premie niet of niet geheel is betaald. Als de verzekeraar een eerder ingediend renseignement wil corrigeren of intrekken, dient hij hiervoor een nieuw renseignement in met de juiste gegevens of een bericht van intrekking van het eerdere renseignement. Dit volgende renseignement wordt beschouwd als een correctierenseignement op het eerder ingediende renseignement. Dit correctierenseignement wordt in RBG opgenomen. Het eerder ingediende renseignement blijft ook zichtbaar in RBG. Dit renseignement is herkenbaar aan de term 'vervallen'. Als een gegevensleverancier een eerder ingediend renseignement intrekt, zal het oorspronkelijke renseignement niet meer in RBG zichtbaar zijn. (zie verder ook paragraaf 2.2)

5.17.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invuljablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.18 PRAV: Premie periodieke uitkering bij arbeidsongeschiktheid betaald aan verzekeraar

5.18.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon in het kalenderjaar premies voor een periodieke uitkering bij arbeidsongeschiktheid heeft betaald.

5.18.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als in het kalenderjaar een premie voor een periodieke uitkering bij arbeidsongeschiktheid is betaald en de overeenkomst voldoet aan de voorwaarden om de premie voor aftrek als uitgaaf voor een inkomensvoorziening in aanmerking te kunnen nemen.

5.18.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

De verzekeringnemer kan de betaalde premie integraal in aanmerking nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening op grond van artikel 3.124, eerste lid, onderdeel c, Wet IB 2001.

De premies voor periodieke uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid hebben altijd betrekking op de persoon in privé. Dat wil zeggen dat ook als een ondernemer de verzekerde persoon is en de premies betaalt, de betalingen niet ten laste van de winst kunnen worden gebracht, maar aftrekbaar zijn als uitgaven voor inkomensvoorzieningen. Als sprake is van een in maatschapsverband gesloten verzekering, moeten de betaalde premies worden toegerekend aan de maten naar gelang het bedrag dat door de verzekeraar is berekend voor ieder van hen. De eventuele uitkeringen worden fiscaal genoten door de maat ter zake van wiens arbeidsongeschiktheid de uitkeringen worden gedaan. Dit geldt ook als de maatschap in de polis is opgenomen als de begunstigde van de uitkeringen. Dit wordt niet anders als de maten een hiervan afwijkende verdelingsafpraak hebben gemaakt.

Eventuele periodieke uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid zijn belast als inkomsten uit vroegere arbeid met inhouding van loonbelasting.

5.18.4 Correctierenseignement

De verzekeraar maakt m.i.v. 2017 geen correctierenseignement meer op als op een later moment blijkt dat een verschuldigde premie niet of niet geheel is betaald. Als de verzekeraar een eerder ingediend renseignement wil corrigeren of intrekken, dient hij hiervoor een nieuw renseignement in met de juiste gegevens of een bericht van intrekking van het eerdere renseignement. Dit volgende renseignement wordt beschouwd als een correctierenseignement op het eerder ingediende renseignement. Dit correctierenseignement wordt in RBG opgenomen. Het eerder ingediende renseignement blijft ook zichtbaar in RBG. Dit renseignement is herkenbaar aan de term 'vervallen'. Als een gegevensleverancier een eerder ingediend renseignement intrekt, zal het oorspronkelijke renseignement niet meer in RBG zichtbaar zijn. (zie verder ook paragraaf 2.2)

5.18.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.19 PRAT: premie periodieke uitkering bij arbeidsongeschiktheid verschuldigd door de verzekeringnemer

5.19.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon in het kalenderjaar premies voor een periodieke uitkering bij arbeidsongeschiktheid **verschuldigd** is.

5.19.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als in het kalenderjaar een premie voor een periodieke uitkering bij arbeidsongeschiktheid is verschuldigd en de overeenkomst voldoet aan de voorwaarden om de premie voor aftrek als uitgaaf voor een inkomensvoorziening in aanmerking te kunnen nemen. De premie wordt in deze gevallen geïnd via een tussenpersoon.

5.19.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

De verzekeringnemer kan de in het kalenderjaar **betaalde (en dus niet de verschuldigde)** premie dat jaar integraal in aanmerking nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening op grond van artikel 3.124, eerste lid, onderdeel c, Wet IB 2001. Dat betekent dat u de gegevens op het renseignement met de code PRAT niet zonder meer als in het genoemde kalenderjaar als aftrekbare premie kunt interpreteren. De op het renseignement vermelde verschuldigde premie moet wel zijn betaald.

De premies voor periodieke uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid hebben altijd betrekking op de persoon in privé. Dat wil zeggen dat ook als een ondernemer de verzekerde persoon is en de premies betaalt, de betalingen niet ten laste van de winst kunnen worden gebracht, maar aftrekbaar zijn als uitgaven voor inkomensvoorzieningen. Als sprake is van een in maatschapsverband gesloten verzekering, moeten de betaalde premies worden toegerekend aan de maten naar gelang het bedrag dat door de verzekeraar is berekend voor ieder van hen. De eventuele uitkeringen worden fiscaal genoten door de maat ter zake van wiens arbeidsongeschiktheid de uitkeringen worden gedaan. Dit geldt ook als de maatschap in de polis is opgenomen als de begunstigde van de uitkeringen. Dit wordt niet anders als de maten een hiervan afwijkende verdelingsafpraak hebben gemaakt.

Eventuele periodieke uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid zijn belast als inkomsten uit vroegere arbeid met inhouding van loonbelasting.

5.19.4 Correctierenseignement

De verzekeraar maakt m.i.v. 2017 geen correctierenseignement meer op als op een later moment blijkt dat een verschuldigde premie niet of niet geheel is betaald. Als de verzekeraar een eerder ingediend renseignement wil corrigeren of intrekken, dient hij hiervoor een nieuw renseignement in met de juiste gegevens of een bericht van intrekking van het eerdere renseignement. Dit volgende renseignement wordt beschouwd als een correctierenseignement op het eerder ingediende renseignement. Dit correctierenseignement wordt in RBG opgenomen. Het eerder ingediende renseignement blijft ook zichtbaar in RBG. Dit renseignement is herkenbaar aan de term 'vervallen'. Als een gegevensleverancier een eerder ingediend renseignement intrekt, zal het oorspronkelijke renseignement niet meer in RBG zichtbaar zijn. (zie verder ook paragraaf 2.2).

5.19.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.20 PNLV: Premie Netto LijfrenteVerzekering

5.20.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst. de betaalde premies voor een nettolijfrenteverzekering als bedoeld in artikel 5.16 Wet IB 2001.

5.20.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als in het kalenderjaar een premie voor een nettolijfrente is betaald en de overeenkomst voldoet aan de voorwaarden van artikel 5.16 Wet IB 2001.

5.20.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

De premies voor een nettolijfrenteverzekering zijn niet aftrekbaar in box 1.

Extra informatie m.b.t. de nettolijfrente

Met het sluiten van het pensioenakkoord is het inkomen waarover pensioen en lijfrente mag worden opgebouwd per 1 januari 2015 gemaximaliseerd tot € 100.000. Voor belastingplichtigen een inkomen hebben boven de € 100.000 is vanaf 1 januari 2015 de netto-lijfrenteregeling geïntroduceerd waardoor in box 3 vrijgestelde lijfrente-aanspraken kunnen worden opgebouwd. De waarde van de voorziening vormt dus vrijgesteld vermogen in box 3. De premie voor de nettolijfrente wordt vanuit het netto-inkomen betaald. De betaalde premies zijn niet aftrekbaar in box 1. De uitkeringen uit de nettolijfrente zijn onbelast. De nettolijfrente hoeft niet te worden afgesloten in de vorm van een lijfrenteverzekering bij een verzekeraar. Het is mogelijk de nettolijfrente als een spaarrekening of beleggingsrecht bij een bank of beleggingsinstelling onder te brengen. Het tegoed wordt dan te zijner tijd als een reeks termijnen uitgekeerd. De uitkeringen zijn niet belast in box 1.

5.20.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invalsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.21 WKAP: Waarde van een tot box 3 behorende kapitaalverzekering

5.21.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de waarde van een kapitaalverzekering behoort tot de grondslag van box 3 van de gerenseigeneerde persoon. Onder waarde wordt verstaan: de waarde van de verzekering in het economische verkeer (WEV), waarbij er vanuit mag worden gegaan dat er op de berekeningsdatum geen premieachterstand is.

5.21.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als de gerenseigeneerde persoon verzekeringnemer, dan wel onherroepelijk begunstigde, is van een kapitaalverzekering die behoort tot de grondslag van box 3.

Onder deze code vallen in beginsel alle kapitaalverzekeringen die niet zijn vormgegeven als een kapitaalverzekering eigen woning, dus ook de kapitaalverzekeringen die vóór 1-1-2001 tot stand zijn gekomen.

Uitgezonderd zijn kapitaalverzekeringen die vóór 1-1-2001 tot stand zijn gekomen en die op 1-1-2001 niet op weg waren naar vrijstelling. Deze blijven volledig tot box 1 behoren (onderdeel AL, eerste lid en eerste volzin van de Invoeringswet Wet IB 2001). De waarde van laatstbedoelde kapitaalverzekeringen behoort daarom niet gerenseigneerd te zijn.

Verder zijn uitgezonderd de kapitaalverzekeringen die vóór 15-9-1999 tot stand zijn gekomen en waarvan de waarde minder bedraagt dan het bedrag genoemd in artikel 5.10, lid 1, letter a, 1°, Wet IB 2001 (bedrag jaar 2012: € 6.859)

5.21.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

De waarde van een kapitaalverzekering die is gerenseigneerd met de code WKAP behoort tot de grondslag van box 3. Voor kapitaalverzekeringen die tot stand zijn gekomen voor 15-9-1999 kan recht bestaan op een bijzondere waardevrijstelling. Er bestaat recht op die waardevrijstelling als de kapitaalverzekering vóór 15-9-1999 tot stand is gekomen en:

- het kapitaal (premie) na 13-9-1999 niet is verhoogd, tenzij op grond van een op 13-9-1999 bestaand optie- of indexatierecht;
- en de looptijd na die datum niet is verlengd.

Indicatie vrijstelling AN van toepassing

De verzekeraar geeft op het renseignement in de rubriek "indicatie vrijstelling AN" met het cijfer "0" of "1" aan of in beginsel al dan niet recht bestaat op de bijzondere waardevrijstelling van onderdeel AN van de Invoeringswet IB 2001.

De cijfers "0", en "1" hebben de volgende betekenis:

- "0": er is geen recht op de vrijstelling;
- "1": er is recht op de vrijstelling.

Als de verzekeraar niet kan weten of voor de polis recht bestaat op de vrijstelling bestaat, levert hij dit element niet aan.

Bedrag van de bijzondere waardevrijstelling

De vrijstelling bedraagt maximaal € 123.428. Dit bedrag wordt verminderd met het bedrag van de vrijstelling dat de belanghebbende heeft gebruikt ter gelegenheid van

- een uitkering uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de Brede Herwaardering van toepassing was of ter gelegenheid van
- een uitkering uit een KEW, een SEW of een BEW.

Op gezamenlijk verzoek van de belastingplichtige en zijn partner kan het bedrag van de vrijstelling worden verhoogd met het bedrag van de vrijstelling waarop de partner (nog) recht heeft. Met ingang

van 2011 geldt dat geen verzoek meer nodig is, maar geldt voor de belastingplichtige en zijn partner gezamenlijk een bedrag van € 246.856.

5.21.4 Renseignement ten name van onherroepelijk begunstigde

Het is mogelijk dat een ander dan de verzekeringnemer als eerste begunstigde is aangewezen voor de uitkering en dat deze ander de begunstiging heeft geaccepteerd. Na aanvaarding van de begunstiging komen de rechten toe aan de onherroepelijk begunstigde. De waarde van deze rechten is dan ook belast bij de onherroepelijk begunstigde. In het algemeen zal de volledige waarde van het recht waarvoor de derde onherroepelijk begunstigde is, belast zijn bij die begunstigde.

Het kan voorkomen dat een derde persoon, veelal om fiscale redenen, als onherroepelijk begunstigde is aangewezen maar het onwaarschijnlijk is dat deze derde de uitkering ook daadwerkelijk zal gaan genieten omdat niet te verwachten is dat die derde ten tijde van de expiratie nog in leven zal zijn. Er is bijvoorbeeld een uitkering verzekerd die tot uitkering komt op een datum waarop, naar algemene levensverwachting, kan worden aangenomen dat de onherroepelijk begunstigde dan reeds zal zijn overleden. In een dergelijke situatie moet de waarde worden belast bij de verzekeringnemer omdat het aannemelijk is dat de verzekeringnemer de uitkering op de expiratedatum zal ontvangen.

5.21.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignements (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.22 WPUZ: Waarde van een tot box 3 behorend recht op een zuivere lijfrente of een periodieke uitkering

5.22.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de waarde van een recht op een zuivere lijfrente of periodieke uitkeringen behoort tot de grondslag van box 3 van de gerenseigneerde persoon.

5.22.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als de gerenseigneerde persoon verzekeringnemer, dan wel onherroepelijk begunstigde is van een recht op zuivere lijfrente of periodieke uitkeringen en verstrekkingen dat behoort tot de grondslag van box 3. Het kan hierbij gaan om ingegane en uitgestelde lijfrenten.

Onder een zuivere lijfrente of periodieke uitkering wordt verstaan een lijfrente of periodieke uitkering waarvan de hoogte van het uit te keren bedrag vaststaat.

Onder het hierna gebruikte begrip saldolijfrente wordt verstaan een lijfrente of periodieke uitkering waarvan de premies op grond van de vormgeving van de overeenkomst niet voor premie-af trek in aanmerking kwamen.

Er moet alleen een renseignement met deze code worden opgemaakt indien en voor zover het recht, uitsluitend beoordeeld op basis van de vormgeving van de polis, behoort tot de grondslag van het belastbare inkomen uit sparen en beleggen (box 3). De waarde van rechten die wat vormgeving betreft zijn aan te merken als inkomensvoorzieningen waarvan de betaalde premies voor premieaftrek in aanmerking komen, worden dus niet gerenseigneerd onder deze code. Hetzelfde geldt voor rechten waarvan de premies vóór 2001 voor aftrek in aanmerking kwamen. Voor de renseignering is het niet relevant of door de verzekeringnemer de premies al dan niet ten laste van zijn inkomen zijn gebracht.

5.22.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

De waarde van een recht op periodieke uitkeringen dat is gerenseigneerd met de code WPUZ behoort tot de grondslag van box 3. De waarde wordt door de verzekeraar berekend met toepassing van de waarderingsregels van artikel 19 Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001.

Voorbeelden van rechten die met deze code moeten worden gerenseigneerd:

- a) de waarde van een ingegane of uitgestelde zuivere saldolijfrente mits de oorspronkelijke overeenkomst is ingegaan na 13-9-1999;
- b) een deel van de waarde van een ingegane of uitgestelde zuivere saldolijfrente of periodieke uitkering als de oorspronkelijke overeenkomst is ingegaan voor 14-9-1999 en na 13-9-1999 nog premies zijn betaald. De verzekeraar geeft als box 3 waarde met de code WPUZ alleen dat deel van de waarde van lijfrente of periodieke uitkering aan dat voortvloeit uit de na 13-9-1999 betaalde premies voor zover die per kalenderjaar meer bedragen dan € 2.269

5.22.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

5.23 WPUG: Waarde van een tot box 3 behorend recht op een verzekering die recht geeft op een kapitaal dat moet worden aangewend voor de aankoop of voor de uitkering van een lijfrente/periodieke uitkering

5.23.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de waarde van een recht op periodieke uitkeringen (pu) behoort tot de grondslag van box 3 van de gerenseigneerde persoon.

5.23.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als de gerenseigneerde persoon verzekeringnemer, dan wel onherroepelijk begunstigde is van een tot box 3 behorend recht op een kapitaal dat moet aangewend voor de aankoop van een lijfrente/pu, dan wel moet worden uitgekeerd in de vorm van een lijfrente/pu. De code WPUG wordt gebruikt voor dergelijke rechten in de opbouwfase. In de uitkeringsfase geldt als renseignement WPUZ, zie par. 5.22.

Met de code WPUG wordt de waarde gerenseigneerd van een verzekering die recht geeft op een (lijfrente)kapitaal dat moet aangewend voor de aankoop van een lijfrente/pu dan wel moet worden uitgekeerd in de vorm van een lijfrente/pu. Met deze code mag alleen een renseignement worden opgemaakt indien het recht, uitsluitend beoordeeld op basis van de vormgeving van de polis, behoort tot de grondslag van het belastbare inkomen uit sparen en beleggen (box 3). De waarde van rechten die wat vormgeving betreft zijn aan te merken als inkomensvoorzieningen waarvan de betaalde premies voor premieaftrek in aanmerking konden komen, worden dus niet met deze code gerenseigneerd. Hetzelfde geldt voor rechten waarvan de premies vóór 2001 voor aftrek in aanmerking kwamen. Voor de renseignering is het niet relevant of door de verzekeringnemer de premies al dan niet ten laste van zijn inkomen zijn gebracht.

5.23.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

De waarde van een recht op periodieke uitkeringen dat is gerenseigneerd met de code WPUG behoort tot de grondslag van box 3. Belast is de waarde in het economisch verkeer van het recht.

Voorbeelden van rechten die met deze code moeten worden gerenseigneerd:

- de waarde van een kapitaalverzekering met de clause dat voor de uitkering een periodieke uitkering moet worden gekocht;
- de waarde van een na 1991 gesloten kapitaalverzekering met de clause dat voor de uitkering een lijfrente moet worden gekocht.
- een deel van de waarde van een saldolijfrente in de opbouwfase als de oorspronkelijke overeenkomst is ingegaan vóór 14-9-1999 en na 13-9-1999 nog premies zijn betaald. De verzekeraar geeft als box 3 waarde alleen dat deel van de totale waarde aan dat voortvloeit uit de na 13-9-1999 betaalde premies voor zover die per kalenderjaar meer bedragen dan € 2.269.

5.23.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirke_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus:

Art. 10(2)g, Wob

5.24 WDEP: Waarde van een tot box 3 behorend premiedepot

5.24.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de verzekeraar de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon een premiedepot heeft gestort bij een verzekeraar.

5.24.2 In welke situaties maakt een verzekeraar dit renseignement op?

De verzekeraar maakt een renseignement met deze code op als de gerenseigneerde persoon een depot heeft gestort dat dient ter betaling van in de toekomst verschuldigde premies voor een levensverzekering.

5.24.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

De waarde van het premiedepot behoort tot de grondslag van box 3. Een premiedepot is een feite een spaarvorm die geen onderdeel uitmaakt van de levensverzekering als zodanig. Indien het depot twee deponthouders heeft, dient de waarde van het depot gesplitst aangeleverd te worden door de verzekeraar in de mate van gerechtigdheid in het depot.

5.24.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

Hoofdstuk 6: Behandeling per renseignementcode voor het “banksparen”

In dit hoofdstuk worden de renseignementcodes die gebruikt worden voor bankspaarproducten nader toegelicht. Met bankspaarproducten bedoelen we hier lijfrenterekening, lijfrentebeleggingsrecht, spaarrekening eigen woning en beleggingsrecht eigen woning (fiscaal gefacilieerde “box-1-producten”), dus niet een “normale spaarrekening”.

Voor elke renseignementcode wordt aangegeven waarom het renseignement is opgemaakt (reden) en in welke situaties de code wordt gebruikt.

Begrippen

Waar in dit hoofdstuk wordt gesproken over “bank” wordt daaronder verstaan een bank (kredietinstelling die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van bank mag uitoefenen) en een beheerder van een beleggingsinstelling (een financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van (beheerder van een) beleggingsinstelling mag uitoefenen).

Tevens worden nog een aantal begrippen bij bankspaarproducten gebruikt die de volgende betekenis hebben.

begrip	betekenis
Bank	Bank of beleggingsinstelling
Rekening	Spaarrekening of beleggingsrecht
Uitkering	Uitbetaling tegoed spaarrekening of uitbetaling tegenwaarde beleggingsrecht
Inleg	Ingelegde gelden spaarrekening of beleggingsrecht
SEW	Spaarrekening eigen woning
BEW	Beleggingsrecht eigen woning
LSR	Lijfrenterekening
LBR	Lijfrentebeleggingsrecht.

Voortzetting verzekering in bankspaarproduct

Het is mogelijk dat een bankspaarproduct een voortzetting is van een gelijksoortige verzekering. In dat geval vermeldt de bank zo mogelijk ook de premies en uitkeringen die ten tijde van de verzekeringsperiode zijn betaald of uitgekeerd. Onder inleg moet u in dat geval ook verstaan de betaalde premies.

6.1 INLG: Inlegbetalingen op een lijfrenterekening (LSR) en een lijfrentebeleggingsrecht (LBR)

6.1.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de bank (of beleggingsinstelling) de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon in het kalenderjaar inlegbetalingen voor een lijfrenterekening (LSR) of een lijfrentebeleggingsrecht (LBR) heeft gedaan die als uitgaaf voor een inkomensvoorziening in aanmerking kunnen worden genomen.

6.1.2 In welke situaties maakt een bank/beleggingsinstelling dit renseignement op?

De bank maakt een renseignement met deze code op als in het kalenderjaar aan de bank inlegbedragen zijn betaald voor een LSR dan wel een LBR en de overeengekomen bankspaarlijfrente voldoet aan de wettelijke voorwaarden om als uitgaaf voor een inkomensvoorziening in aanmerking te komen (artikel 3.126a, vierde lid, Wet IB 2001).

6.1.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

De rekeninghouder kan, onder voorwaarde dat hij voldoende jaar- en/of reserveringsruimte heeft, de inleg op de lijfrenterekening in het jaar van betaling in aanmerking nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening. De rekeninghouder heeft niet de verplichting om de inleg in aanmerking te nemen als uitgaaf voor een inkomensvoorziening.

Terugwenteling premie naar het voorgaande jaar

Terugwenteling van een premie naar het voorgaande jaar is alleen mogelijk voor de vóór 1 juli van het volgende jaar betaalde premie door een ondernemer ter zake van de omzetting van de oudedagsreserve of de stakingswinst in een lijfrente.

Alsr de LSR of LBR voldoet aan de voorwaarden van artikel 3.126a Wet IB 2001 behoort de rekening altijd tot de grondslag van box 1. Dit geldt dus ook voor zover de inleg niet of niet geheel in aanmerking is gekomen als een uitgaaf voor een inkomensvoorziening. Bij de periodieke uitkeringen (ook wel termijnen genoemd) of bij de uitbetaling ineens van het tegoed kan rekening worden gehouden met de niet in aftrek gebrachte bedragen (saldomethode). Meer informatie hierover treft u aan in 2.7.

Behandeladviezen

Op de kwaliteit van de renseignementen mag u in beginsel vertrouwen. Dat betekent dat u ervan mag uitgaan:

- dat het gerenseigneerde bedrag daadwerkelijk in het jaar aan de bank is betaald;
- dat betaald is voor een voor aftrek in aanmerking komende LSR of LBR.

Het is met andere woorden niet nodig dat u in voorkomende gevallen vraagt naar betalingsbewijzen. Ook behoeven de voorwaarden van de regelingen niet te worden opgevraagd en getoetst.

6.1.4. Correctierenseignement

De renseignering door **banken** is gebaseerd op de Handleiding gegevensaanlevering lijfrentesparen en eigenwoningssparen 2017. Als een bank een correctierenseignement wil insturen, moet eerst eenzelfde renseignement ingediend worden met dezelfde gegevens maar het bedrag 'negatief'. Dit renseignement is herkenbaar met correctie-indicatie op "Ja". Vervolgens dient een volgend renseignement ingediend te worden met de juiste gegevens.

Als het eerder ingediende renseignement ingetrokken moet worden, zal de bank alleen eenzelfde renseignement indienen met het bedrag op 'negatief'. Ook dit renseignement is herkenbaar aan de correctie-indicatie op "Ja".

6.1.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale

administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

6.2 SLBR: Schending van een lijfrenterekening (LSR) of van een lijfrentebeleggingsrecht (LBR), ten gevolge waarvan negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening in aanmerking moeten worden genomen en revisierente verschuldigd is.

6.2.1 Waarom wordt dit rendement opgemaakt?

Met dit rendement informeert de bank (of de beleggingsinstelling) de Belastingdienst dat de voorwaarden van een lijfrenterekening (LSR) of van een lijfrentebeleggingsrecht (LBR) zijn geschonden.

6.2.2 In welke situaties maakt een bank dit rendement op?

De bank maakt een rendement met deze code op als de regels van een LSR of LBR worden geschonden en daarom negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening in aanmerking worden genomen. Tevens is dan revisierente verschuldigd. Er wordt echter geen rendement opgemaakt als de schending bestaat uit het geheel of gedeeltelijk ineens opnemen van de waarde van de LSR of LBR. In dat geval wordt namelijk loonbelasting ingehouden en is de afkoop terug te vinden in de Fi-base.

6.2.3 Reden schending

De bank geeft in de rubriek "Code: aard van de schending" met een cijfer nader aan waarom het rendement met deze code is opgemaakt. In de tabel is de betekenis van de codecijfers opgenomen.

Reden code opmaak	Omschrijving aard schending bij rendementen met de code SLBR
56	LSR/LBR is gewijzigd en voldoet niet meer aan de voorwaarden
57	LSR/LBR krijgt andere rekeninghouder
58	LSR/LBR wordt formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid
59	LSR/LBR gaat in het kader van het aanvaarden van een dienstbetrekking in het buitenland over naar niet bevoegde instelling/verzekeraar (3.133, lid 2, h)
60	LSR/LBR gaat over naar niet bevoegde instelling/verzekeraar (3.133, lid 2, i)
61	LSR/LBR wordt ondergebracht bij buitenlandse instelling/verzekeraar
62	<ul style="list-style-type: none"> - Lijfrenterekening/-beleggingsrecht wordt ondergebracht bij buitenlandse instelling/verzekeraar - Bij overschrijding van de wettelijke termijn bij in leven zijn van de verzekerde. In dat geval worden de rubrieken 'Datum schending voorwaarden' en 'Heffingstijdstip' beide gevuld met de waarde 31 december van het kalenderjaar waarin de wettelijke termijn wordt overschreden
63	<ul style="list-style-type: none"> - Omzetting van een direct ingaande 'stakingswinst' of 'afname FOR' lijfrenterekening/-beleggingsrecht in een lijfrenterekening/-beleggingsrecht of lijfrenteovereenkomst die voorziet in uitgestelde termijnen met gevolg dat een lager bedrag aan inleg/premie in aftrek zou zijn gekomen - Bij overschrijding van de wettelijke termijn na overlijden van de verzekerde. In dat geval worden de rubrieken 'Datum schending voorwaarden' en 'Heffingstijdstip' beide gevuld met de waarde 31 december van het kalenderjaar waarin de wettelijke termijn wordt overschreden

*) De wettelijke termijn

De termijn waarbinnen het tegoed op de LSR of de waarde van de LBR bij het bereiken van de einddatum dient te worden omgezet in vaste uitkeringen (termijnen) is wettelijk geregeld (art. 3.133,

lid 3, Wet IB 2001). Deze eindigt bij leven op 31 december van het jaar volgend op het jaar van de contractuele einddatum. Is het moeten ingaan van de uitkeringen het gevolg van het overlijden van de rekeninghouder, dan eindigt de wettelijke termijn op 31 december van het tweede jaar volgend op het jaar van het overlijden van de rekeninghouder. Bij overschrijding van de wettelijke termijn wordt de LSR/LBR geacht te zijn afgekocht op 31 december van het jaar waarin de wettelijke termijn eindigt.

Onder bijzondere omstandigheden kunt u op verzoek van de belastingplichtige de termijn verlengen. Van een dergelijke omstandigheid is in het algemeen sprake als de overschrijding van de wettelijke termijn niet aan de rekeninghouder is te wijten. Bijvoorbeeld als de rekeninghouder er alles aan gedaan heeft wat in redelijkheid van hem verwacht kan worden om de termijnen te doen ingaan binnen de wettelijke termijn, maar de bank of de tussenpersoon nalatig is geweest bij het vaststellen van de termijnen. Een ander voorbeeld is de situatie waarin de rekeninghouder van de bank of de tussenpersoon vóór het einde van de wettelijke termijn geen enkel bericht heeft ontvangen over het bereiken van de contractuele datum van de LSR of LBR waarop deze moet ingaan. Ook kan het zijn dat het overschrijden van de wettelijke termijn niet verwijtbaar is als gevolg van een langdurige ziekte van de rekeninghouder of van één van zijn gezinsleden.

In gevallen waarin nabestaande de termijnen moet laten ingaan, komt het voor dat de bank niet binnen de minimumtermijn in kennis wordt gesteld van het overlijden en de nabestaande niet op de hoogte is van het bestaan van de LSR of LBR. In een dergelijk geval gaat de wettelijke termijn pas in vanaf het tijdstip waarop de bank dan wel de nabestaande de relevante informatie heeft ontvangen.

De Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting heeft een 'Handreiking Overschrijding Wettelijke Termijn (OWT)' vervaardigd, waarin handvatten worden geboden bij het beoordelen van bijzondere omstandigheden bij een termijnoverschrijding. Deze handreiking vindt u [hier](#). Daar vindt u ook voorbeeldteksten bij de beoordeling van de OWT en bijzondere omstandigheden.

Let op: de bank zal geen renseignement opmaken voor de 'echte' geheel of gedeeltelijke uitbetaling ineens van het tegoed op de LSR of LBR. Deze uitbetaling valt onder de loonbelasting. De bank dient op de geheel of gedeeltelijke uitbetaling van het tegoed op een LSR of LBR loonheffing in te houden tegen het vaste tarief van 52% (loonheffingstabel code 950). Indien het tegoed op de rekening € 4.316 (jaar 2017) of minder bedraagt geldt de regeling van de afkoop van de kleine lijfrente. De bank zal dan op de uitbetaling loonheffing moeten inhouden het tarief van de tabel bijzondere beloningen. Verdere informatie hierover vindt u dan ook in de FLG-base (zie hoofdstuk 2).

6.2.4 Fiscale gevolgen: negatieve uitgaven en revisierente

De schending van de voorwaarden van een LSR of LBR leidt tot het in aanmerking nemen van negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening. Hierover is dan tevens revisierente verschuldigd.

Het in aanmerking te nemen bedrag van de negatieve uitgaven voor een inkomensvoorziening wordt in beginsel gesteld op het tegoed of de waarde van de LSR of LBR*) voor zover dat wordt geschonden. Als echter het totaal van de ingelegde bedragen hoger is dan het tegoed of de waarde van het recht, wordt dat hogere bedrag in aanmerking genomen als negatieve uitgaven (de zogenoemde minimumwaarderingsregel). Hierbij worden ook de ingelegde bedragen meegenomen die niet in aftrek zijn gebracht. De minimumwaarderingsregel geldt echter niet bij een overschrijding van de wettelijke termijn (zie 6.2.3). De Staatssecretaris heeft in een besluit goedgekeurd dat de minimumwaarderingsregel (artikel 3.137, eerste lid, tweede volzin, van de Wet IB 2001) niet van toepassing is bij afkoop van een aanspraak op een LSR of een LBR. Tevens geldt dat de minimumwaarderingsregeling bij overschrijding van de wettelijke termijn na het bereiken van de contractuele einddatum van de LSR of LBR bij leven of bij overlijden (codecijfer 63) niet toegepast hoeft te worden, omdat de overschrijding van de wettelijke termijn fictief gezien wordt als een afkoop.

***) Tegoed of de waarde van de LSR of LBR**

Als een bank bij overschrijding van de wettelijke termijn over de periode ná de expiratie maar vóór de datum overschrijding van de wettelijke termijn een rentevergoeding verstrekt, geldt dat deze wordt opgeteld bij de waarde van de rekening op het expiriatiemoment. Het tegoed op de rekening plus de rentevergoeding tot het moment van overschrijden van de wettelijke termijn vormen de totale waarde van het tegoed op de rekening. Eventueel vergoede rente die ziet op een periode nadat een sfeerovergang van box 1 recht naar

een box 3 recht heeft plaatsgevonden, moet niet in het renseignement worden opgenomen.

Voorbeeld: Expiratie van een lijfrenterekening bij leven per 30 juni 2016. Waarde stel € 100.000.

Op 31 december 2017 vindt overschrijding van de wettelijke termijn plaats. De bank vergoedt rente op de rekening. Stel dat door de rentevergoeding de waarde van het tegoed op 31 december 2017 € 102.000 bedraagt. De bank vermeldt in het renseignement SLBR als tegoedwaarde een bedrag van € 102.000. Na 31 december 2017 gaat het tegoed over van box 1 naar box 3. Een eventuele rentevergoeding die betrekking heeft op de periode na 31 december 2017 behoort niet tot de te renseigneren waarde van de LSR.

Bij overschrijding van de wettelijke termijn na het overlijden van de rekeninghouder wordt de waarde van de aanspraak belast bij de erfgenamen (die niet tijdig, voor de overschrijding van de wettelijke termijn, een nabestaandenlijfrente hebben laten ingaan.)

Let op Bij schending van voorwaarden geldt dus dat geen rekening kan worden gehouden met niet-afgetrokken inlegbedragen. U dient dan ook in de inkomstenbelasting de waarde van de LSR of LBR te belasten zonder deze te verminderen met niet-afgetrokken inlegbedragen. Hierop geldt één uitzondering, indien de aard van de schending bestaat uit een overschrijding van de wettelijke termijn na het bereiken van de contractuele einddatum van de LSR OF LBR bij leven of bij overlijden (codecijfer 62 of 63) kunt u wel rekening houden met de inlegbedragen die niet in aftrek zijn gebracht. Bij afkoop kan rekening worden gehouden met de niet in aftrek gebrachte bedragen door toepassing van de 'saldomethode'. De belastingplichtige dient hiervoor een verzoek te doen. Meer informatie treft u hierover aan in 2.7.

De revisierente (20%) wordt altijd berekend over de waarde in het economisch verkeer. Als de lijfrente is afgekocht binnen 10 jaar na 31 december van het jaar waarin de lijfrenterekening is afgesloten, dan kunt u - als dat voor belastingplichtige voordeliger is - het percentage aan revisierente matigen op grond van de tegenbewijsregeling. Zie het schema op pagina 20 waarin tot uitdrukking komt wanneer de tegenbewijsregeling kan worden toegepast (de voorbeelden gaan over een afkoop t/m in 2019). Gebruik de Rekenhulp Revisierente om te berekenen of de tegenbewijsregeling voor belastingplichtige voordeliger is. Deze rekenhulp kunt u vinden op www.belastingdienst.nl. De link is: http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/rekenhulpen/rekenhulp_revisierente

Meer informatie over revisierente kunt u vinden in hoofdstuk 2 (paragraaf 2.2.7).

6.2.5 Het recht behoort na schending tot de grondslag van box 3

Na schending van de voorwaarden gaat het recht - voor zover dat dan nog bestaat - over naar box 3. De 13 juli 2018 arresten, beschreven in de punten 5.8.7 en 5.9.5, hebben geen invloed op de LSR of LBR.

6.2.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

6.3 SWLB: Spaarrekening / Beleggingsrecht Eigen Woning bij Leven Belast

6.3.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de bank (of de beleggingsinstelling) de Belastingdienst dat de gerenseioneerde persoon een uitkering heeft ontvangen uit een spaarrekening eigen woning (hierna SEW) of een beleggingsrecht eigen woning (hierna BEW). Bovendien geeft de bank met deze code aan dat de uitkering meer bedraagt dan het in de wettelijke bepalingen genoemde maximaal vrijgestelde bedrag dat behoort bij het aantal jaren waarin inleg heeft plaatsgevonden op de rekening. Tot slot geeft de bank met deze code aan dat de belanghebbende tot het moment van uitkering jaarlijks inleg heeft betaald en daarmee binnen de bandbreedte **1:10 ***) is gebleven.

***) Bandbreedte 1:10**

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW, SEW, BEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

- 1. Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.*
- 2. Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW of SEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.*

In paragraaf 4.3.4 is een uitgebreidere beschrijving van deze goedkeuringen opgenomen. Tevens zijn enkele vragen en antwoorden over de overschrijding van de bandbreedte opgenomen in paragraaf 4.3.5.4 (V en A 19 tot en met 25).

6.3.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?

De bank maakt dit renseignement op als

- het tegoed of de waarde uit een SEW of BEW geheel wordt uitgekeerd **voordat**, vanaf de ingangsdatum van de overeenkomst, een aaneengesloten periode van 15 jaar inleg is betaald of
- het tegoed of de waarde uit een SEW of BEW geheel of gedeeltelijk wordt uitgekeerd **nadat**, vanaf de ingangsdatum van de verzekering, een aaneengesloten periode van 15 of 20 jaar inleg is betaald en de uitkering **hoger** is dan het maximum bedrag van de vrijstelling dat behoort bij het aantal jaren waarin opeenvolgend inleg is betaald. Als sprake is van een tweede uitkering bij in leven zijn, houdt de bank voor de beoordeling of de uitkering hoger is dan het bedrag van de vrijstelling rekening met de eerdere uitkering.

Let op: Een belastingplichtige die zijn eigen woning verkoopt en verhuist naar een huurwoning kan gebruikmaken van de vrijstellingen voor de KEW, SEW en BEW ook al voldoet hij niet aan de voorwaarde van 15 dan wel 20 jaar premiebetaling (artikel 10bis.6 lid 2 onder a Wet IB 2001).

Vervallen tijdsklemmen

Onder bepaalde voorwaarden kan een belastingplichtige ook gebruikmaken van de vrijstellingen indien hij een uitkering uit de SEW of BEW ontvangt zonder dat hij voldoet aan de 15 of 20 jaar inlegbetaling en zonder dat hij verhuist naar een huurwoning. Indien minder dan 15 of 20 jaar aaneengesloten inleg is betaald en de spaarrekening wordt afgekocht kan de vrijstelling toch van toepassing zijn. Dit wordt uitgelegd onder 'Vervallen tijdsklemmen' in paragraaf 4.3.5. Geadviseerd wordt om deze paragraaf zorgvuldig door te nemen.

Vervallen tijdsklemmen en renseignering

Per 1 april 2017 is de wetgeving rond de spaarrekening eigen woning (SEW) en de beleggingsrekening eigen woning (BEW) aangepast als gevolg van het vervallen van de tijdsklemmen. De 2017 Handleiding Gegevensaanlevering Lijfrentesparen en Eigenwoningssparen waarmee gerenseigneerd moet worden, kan helaas niet op korte termijn worden aangepast. Het gevolg is dat banken nog enige tijd moeten renseigneren volgens de bestaande regels.

Op grond van deze bestaande regels wordt gerenseigneerd alsof sprake is van een belast rentebestanddeel, terwijl de bank weet dat dat onjuist is. Banken hebben het signaal afgegeven dat ze dat onwenselijk vinden omdat ze hun klanten moeten inlichten over de juiste fiscale uitwerking en daarbij moeten vertellen dat het bericht aan de Belastingdienst onjuist is. Dat zal tot vragen en verwarring leiden bij de klanten.

De Belastingdienst komt tegemoet aan de wens van enkele banken door toe te staan om op dit onderwerp af te wijken van de bestaande renseigneringsregels.

De banken hebben met andere woorden de keuze om te renseigneren volgens de huidige EWLS handleiding dan wel hiervan af te wijken als duidelijk is dat het vervallen van de tijdsklemmen in een casus een andere uitkomst zou geven.

Tot de 2017 Handleiding Gegevensaanlevering Lijfrentesparen en Eigenwoningssparen is aangepast, kunnen de banken bij de renseignering rekening houden met het volgende:

1. Als alle jaren premie is betaald, en afkoop plaatsvindt voordat tenminste 15 of 20 jaren premie is betaald, behandelt de bank dat niet in als een schending, maar als een reguliere afwikkeling van de SEW of BEW (renseignementcode SWLM, tenzij de uitkering of betaling hoger is dan de vrijstelling).
2. Is niet in alle jaren premie betaald, maar wel een aaneengesloten periode van 15 jaren, en vindt afkoop/expiratie daarna plaats, dan kan de (voorheen hoge) vrijstelling toch worden toegepast. Ook in dat geval behandelt de bank deze afkoop/expiratie niet als een schending, maar als een reguliere afwikkeling (renseignementcode SWLM, tenzij de uitkering of betaling hoger is dan de vrijstelling).

6.3.3 Reden opmaak

De bank geeft in de rubriek "Code: reden opmaak renseignement" met een cijfer nader aan waarom het renseignement is opgemaakt. In de tabel is de betekenis van de codecijfers opgenomen.

Code	Omschrijving aard schending bij renseignementen met de code SWLB
50	Vrijstelling niet van toepassing, uitkering of betaling voordat 15 jaar inleg is betaald
51	Uitkering of betaling hoger dan lage vrijstelling, geen 20 jaar inleg
52	Uitkering of betaling hoger dan maximale vrijstelling

6.3.4 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de rekening heeft plaatsgevonden?

Als een renseignement terecht met de code SWLB is opgemaakt, staat vast dat in de uitkering een rentebestanddeel is begrepen dat geheel of gedeeltelijk belast is. Uit het renseignement kan, in de situatie dat in de rubriek "maximaal bedrag van de vrijstelling" een bedrag is vermeld, niet zonder meer het belaste deel van het rentebestanddeel worden vastgesteld. Hiervoor dient u nader onderzoek te doen.

Het in de uitkering begrepen rentebestanddeel is volledig belast als:

- de bank heeft op het renseignement in de rubriek "maximaal vrijgestelde bedrag" geen positief bedrag heeft ingevuld of als
- de bank op het renseignement in de rubriek "maximaal vrijgestelde bedrag" een positief bedrag heeft ingevuld en de belanghebbende de life-timevrijstelling reeds volledig heeft verbruikt. De bank kan echter niet beoordelen of de life-timevrijstelling al is verbruikt. Dit dient u vast te stellen.

Het rentebestanddeel is gedeeltelijk belast als:

- de verzekeraar in de rubriek "maximaal vrijgestelde bedrag" een positief bedrag heeft ingevuld en de belanghebbende de life-timevrijstelling nog niet of nog niet volledig heeft verbruikt. Dit dient u vast te stellen.

6.3.5. Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?

Onder rentebestanddeel wordt verstaan het bedrag van de uitkering verminderd met de voor de rekening betaalde inleg, tenzij reeds een eerdere uitkering uit deze rekening is verstrekt. Als reeds een eerdere uitkering uit de rekening is verstrekt, dan moet het totaal bedrag van de inleg verminderd worden met het bedrag aan inleg dat ten tijde van de eerste uitkering in aanmerking is genomen. De bank vermeldt op het renseignement het bedrag van de uitkering, het totaal bedrag van de betaalde inleg en het bedrag van eventuele eerdere uitkeringen.

Voorbeeld berekening rentebestanddeel

<i>Uitkering</i>	€ 100.000
<i>Bedrag van de inleg</i>	€ 60.000
<i>Eerdere uitkering</i>	€ 30.000
Berekening rentebestanddeel: (€ 100.000 + € 30.000) -/- € 60.000 = € 70.000	

6.3.6 Wat houdt rubriek “bedrag maximale vrijstelling” op het renseignement in?

De bank vermeldt op het renseignement het maximale bedrag aan vrijstelling waar de belanghebbende, gerelateerd aan de duur van de inleg tot het tijdstip van de uitkering, maximaal recht op heeft. Dit bedrag kan niet zonder meer worden gebruikt voor de berekening van het belaste deel van het rentebestanddeel. Ten eerste geldt het recht op vrijstelling in het algemeen uitsluitend indien en voor zover de uitkering heeft gediend voor aflossing van de eigenwoningschuld. Daarnaast is het mogelijk dat de belanghebbende reeds eerder gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling. De belanghebbende kan (een deel van) zijn life-timevrijstelling hebben verbruikt ter zake van een uitkering of afkoopsom uit een andere SEW of BEW, uit een KEW of uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de Brede Herwaardering van toepassing was. Tot slot is het mogelijk dat de belanghebbende recht heeft op de hoge vrijstelling terwijl de bank heeft vermeld dat geen recht op vrijstelling bestaat of slechts recht bestaat op de lage vrijstelling. In de onderdelen hierna worden de uitzonderingsgevallen nader besproken.

6.3.7 In welke gevallen hoeft de uitkering niet gebruikt te worden voor aflossing van de eigenwoningschuld?

De eis dat de vrijstelling slechts van toepassing is voor zover de uitkering wordt gebruikt voor aflossing van de eigenwoningschuld geldt niet

- als aan de belanghebbende, zijn echtgenoot of andere partner geen eigen woning meer ter beschikking staat en ter zake daarvan de verzekering tot uitkering is gekomen of geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen *of*
- als de verzekering geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen doordat de belanghebbende als gevolg van emigratie geen binnenlands belastingplichtige meer is.

Let op: De uitkeringsvrijstelling is van niet van toepassing als een belastingplichtige met de uitkering uit een BEW of SEW een gedeelte van de eigenwoningschuld aflost en het overige gedeelte voor andere doeleinden gebruikt, ook niet voor zover met de uitkering wel de eigenwoningschuld is afgelost. Alleen als de belastingplichtige de kapitaalsuitkering gebruikt om zoveel als mogelijk de eigenwoningschuld af te lossen, geldt de uitkeringsvrijstelling.

Voorbeeld 1

A heeft een SEW met een waarde van € 40.000. Aan het einde van de looptijd expireert deze SEW. De eigenwoningschuld is op dat moment € 100.000. A gebruikt € 30.000 van de uitkering om een deel van de eigenwoningschuld af te lossen. Van de overgebleven € 10.000 koopt A een auto. Het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 40.000 is in dit geval belast.

Voorbeeld 2

A heeft een eigenwoningschuld van € 100.000. De uitkering uit een SEW bedraagt € 120.000. Hij heeft nog recht op een uitkeringsvrijstelling van € 80.000 omdat het restant al is gebruikt voor een eerdere uitkering KEW. Heeft hij recht op die resterende uitkeringsvrijstelling als hij € 80.000 op de eigenwoningschuld aflost?

In deze situatie moet A € 100.000 aflossen op de eigenwoningschuld om recht te hebben op de resterende

uitkeringsvrijstelling van € 80.000. De uitkering SEW bedraagt € 120.000, de uitkeringsvrijstelling € 80.000 zodat het rentebestanddeel in het resterende gedeelte van € 40.000 van de uitkering SEW is belast. Als A met de uitkering SEW € 80.000 aflost op de eigenwoningschuld, dan is het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 120.000 belast.

6.3.8 In welke gevallen bestaat, in afwijking van het op het renseignement vermelde bedrag, recht op de hoge vrijstelling?

De bank baseert de hoogte van de vrijstelling uitsluitend op basis van het aantal jaren waarin inleg heeft plaatsgevonden en houdt geen rekening met situaties waarin de eis van "aantal jaren inleg" niet wordt gesteld. Het is daarom mogelijk dat een belastingplichtige recht heeft op de hoge aftrek terwijl de bank dit niet heeft vermeld.

De voorwaarde van "20 opeenvolgende jaren inleg" geldt niet:

- als aan de belanghebbende, zijn echtgenoot of andere partner, geen eigen woning meer ter beschikking staat en ter zake daarvan het tegoed/tegenwaarde tot uitkering is gekomen of geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen of
- als het tegoed of de tegenwaarde geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen doordat de belanghebbende als gevolg van emigratie geen binnenlands belastingplichtige meer is.
- bij het vervallen van de tijdsklemmen

Als zich een van deze gevallen voordoet bestaat dus altijd recht op de hoge vrijstelling. Een te lage vermelding van de vrijstelling kan zich voordoen als op het renseignement in de rubriek "Code: reden opmaak renseignement" het cijfer "50" of "51" is vermeld.

Let op: Ook in dit geval moet er rekening mee worden gehouden dat reeds een deel van de life-timevrijstelling kan zijn verbruikt. Ook in deze gevallen moet u het verbruikte deel in mindering brengen op de vrijstelling.

6.3.9 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?

Als u heeft vastgesteld tot welk bedrag de belanghebbende recht heeft op een vrijstelling moet een berekening worden gemaakt van het belaste deel van het rentebestanddeel. Het vrijgestelde bedrag mag niet in mindering worden gebracht op het rentebestanddeel. De vrijstelling ziet namelijk op de uitkering als geheel en niet op het daarin begrepen rentebestanddeel.

Als recht bestaat op een vrijstelling kan het belaste deel van het rentebestanddeel berekend worden met de volgende formule:

$$\frac{(\text{uitkering} - \text{vrijstelling})}{\text{uitkering}} \times \text{rentebestanddeel} = \text{belast deel.}$$

Hieronder volgen enkele voorbeelden.

Voorbeeld 1: Berekening rentebestanddeel als een vrijstelling van toepassing is.

Het renseignement bevat onder meer de volgende gegevens:

-uitkering	€ 250.000
- totaal bedrag aan premies	€ 130.000
- maximaal bedrag van de vrijstelling	€ 162.500

Verder is komen vast te staan dat de belanghebbende nog geen gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling.

Toepassing formule:

Rentebestanddeel: € 250.000 -/- € 130.000 = € 120.000

Belast deel rentebestanddeel: $\frac{(\text{€ 250.000} - \text{€ 162.500})}{\text{€ 250.000}} \times \text{€ 120.000 (rente)} = \text{€ 42.000}$

Voorbeeld 2: Berekening rentebestanddeel als reeds eerder een uitkering uit deze SEW of BEW

is ontvangen (en de slotuitkering geheel wordt gebruikt voor aflossing van de eigen woningschuld).

Als reeds eerder een uitkering uit deze SEW of BEW is ontvangen moet u rekening houden met de eerdere uitkering. In dat geval moet de huidige uitkering of afkoopsom worden verhoogd met het bedrag van de eerdere uitkering. Het rentebestanddeel dat in de eerste uitkering is begrepen, is onbelast gebleven door gebruik te maken van de uitkeringsvrijstelling.

Het reñseignement bevat onder meer de volgende gegevens:

- uitkering	€ 150.000
- totaal bedrag aan premies	€ 110.000
- eerdere uitkering	€ 30.000
- maximaal bedrag van de vrijstelling	€ 162.500

Verder is komen vast te staan dat de belanghebbende op het moment van de eerdere uitkering gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling tot een bedrag van € 30.000 en dat ten tijde van die uitkering aan premies was betaald € 20.000. Het rentebestanddeel ad € 10.000 in de eerdere uitkering was geheel vrijgesteld. De belanghebbende heeft de eerste uitkering en de laatste uitkering volledig gebruikt voor aflossing van de eigenwoningsschuld.

Uitwerking

Voor de berekening van het rentebestanddeel in de uitkeringen uit deze SEW of BEW moeten de uitkeringen worden samengevoegd..

Uitkering totaal:	€ 150.000 + € 30.000 = € 180.000
Berekening rentebestanddeel:	€ 180.000 - € 110.000 premies = € 70.000
Maximale vrijstelling:	€ 162.500

*) omdat de eerdere uitkering wordt bijgeteld, mag de gebruikte vrijstelling ook bijgeteld worden

Formule: $\frac{(\text{totaalbedrag aan uitkeringen} - \text{vrijstelling})}{\text{totaalbedrag aan uitkeringen}} \times \text{rentebestanddeel}$

In cijfers: $\frac{(\text{€ } 180.000 - \text{€ } 162.500)}{\text{€ } 180.000} \times \text{€ } 70.000 = \text{€ } 6.805$

Voorbeeld 3: Berekening belast deel rentebestanddeel als recht bestaat op de vrijstelling en reeds een deel van de life-time vrijstelling is verbruikt.

Het reñseignement bevat onder meer de volgende gegevens

- uitkering	€ 150.000
- eerdere uitkering	n
- totaalbedrag aan betaalde inleg	€ 80.000
- maximaal vrijgesteld bedrag	€ 162.500

Verder is komen vast te staan dat de belastingplichtige in het verleden een uitkering heeft genoten uit een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime op van toepassing was. Die uitkering bedroeg € 20.000 en viel volledig onder de vrijstelling als bedoeld in artikel 26a Wet IB 1964. De belastingplichtige heeft de uitkering ad € 150.000 geheel aangewend voor aflossing van de eigen woningschuld.

Uitwerking

Maximaal bedrag vrijstelling op grond van het aantal jaren inleg van de SEW of BEW:	€ 162.500
Reeds verbruikt bedrag van de life-timevrijstelling:	- 20.000
Resteert aan vrijstelling:	€ 142.500
Rentebestanddeel: € 150.000 -/- € 80.000 =	€ 70.000

Toepassing formule

$\frac{(\text{€ } 150.000 - \text{€ } 142.500)}{\text{€ } 150.000} \times \text{€ } 70.000 = \text{€ } 3.500$

6.3.10 Bij wie vindt heffing plaats?

Het rentebestanddeel is in principe belast bij de rekeninghouder (zie hierna). Zijn er meerdere rekeninghouders dan wordt ieder belast voor zijn aandeel volgens de rekening. In het renseignement zijn de bedragen die toekomen aan de betreffende rekeninghouder vermeld.

Dubbele begunstiging voor uitkering SEW of BEW bij leven

Op 4 februari 2016 heeft de Staatssecretaris van Financiën een besluit uitgebracht over kapitaalverzekeringen die vóór 2001 zijn afgesloten, kapitaalverzekeringen eigen woning (KEW), spaarrekeningen eigen woning (SEW) en beleggingsrechten eigen woning (BEW). Het besluit houdt een goedkeuring in waardoor fiscale partners beiden gebruik kunnen maken van een vrijstelling, ongeacht wie als begunstigde of rekeninghouder op de polis of rekening is aangemerkt. Hierdoor kan iedere partner voor zijn deel van de uitkering zijn vrijstelling benutten.

De volgende voorwaarden gelden hierbij:

- In het kalenderjaar waarin de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW tot uitkering is gekomen, had de belastingplichtige het gehele kalenderjaar een partner in de zin van de Wet IB 2001 of wordt hij voor de toepassing van artikel 2.17 van die wet geacht het gehele jaar een partner te hebben gehad
- De belastingplichtige en zijn partner doen een gezamenlijk verzoek bij de inspecteur van de Belastingdienst om aan iedere partner de helft van de uitkering toe te rekenen. Iedere partner kan dan voor zijn deel van de uitkering zijn life-time-vrijstelling benutten
- Op het verzoek kan niet worden teruggekomen
- De kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW voldoet overigens aan de voorwaarden die de Wet IB 2001, de Invoeringswet en de Wet IB 1964 aan de vrijstelling stellen

Definitieve aanslagen en ambtshalve vermindering

Als de definitieve aanslag over het jaar waarin de uitkering heeft plaatsgevonden onherroepelijk vaststaat, kunnen de belastingplichtige en zijn partner een gezamenlijk verzoek om ambtshalve vermindering op basis van dit besluit doen als er minder dan vijf jaren zijn verlopen na het einde van het kalenderjaar waarop de belastingaanslag betrekking heeft.

Regeling ex-partners

Als de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW in het kader van de beëindiging van het partnerschap tot uitkering komt of is gekomen, kunnen de gewezen partners zich wenden tot de Belastingdienst/Directie Vaktechniek Belastingen/Team Brieven en beleidsbesluiten. Vervolgens zal dan beoordeeld worden of in die situatie ook de hiervoor genoemde tegemoetkoming kan worden verleend. Dit geldt ook voor een kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW die na 1 januari 2016 tot uitkering komt of is gekomen.

6.3.11 Vermindering van de life-timevrijstelling

Een belastingplichtige kan gedurende zijn leven maar één keer in aanmerking komen voor de gelimiteerde vrijstelling voor BHW-polissen of een uitkering uit een KEW of SEW/BEW. Gevolg hiervan is dat als bij de berekening van het belaste rentebestanddeel rekening wordt gehouden met een vrijstelling, moet het bedrag van de eerder in aanmerking genomen vrijstelling in mindering worden gebracht op de vrijstelling. Deze vermindering van de life-timevrijstelling heet imputatie.

De imputatieregeling is op drie vrijstellingen van toepassing:

- de uitkeringsvrijstelling van € 123.428 voor een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime van toepassing is of
- de vrijstelling van € 162.500 (bedrag: 2017) voor een uitkering uit een KEW of voor een uitkering uit een SEW/BEW of
- de bijzondere waardevermindering van € 123.428 van een kapitaalverzekering in box 3 (onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001; zie onderdeel 3.4).

6.3.12 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder

meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

6.4 SWLM: Spaarrekening / Beleggingsrecht eigen Woning bij Leven Mogelijk onbelast

6.4.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de bank (of de beleggingsinstelling) de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon een uitkering heeft ontvangen uit een spaarrekening eigen woning (hierna SEW) of een beleggingsrecht eigen woning (hierna BEW). Bovendien geeft de bank met deze code aan dat de uitkering lager is dan het in de wettelijke bepalingen genoemde maximaal vrijgestelde bedrag dat behoort bij de premieduur van de gerenseigneerde SEW of BEW. Tot slot geeft de bank met deze code aan dat de belanghebbende tot het moment van uitkering jaarlijks inleg heeft betaald en daarmee binnen de bandbreedte 1:10 *) is gebleven.

***) Bandbreedte 1:10**

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW, SEW, BEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

- 1. Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.*
- 2. Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW of SEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.*

In paragraaf 4.3.4 is een uitgebreidere beschrijving van deze goedkeuringen opgenomen. Tevens zijn enkele vragen en antwoorden over de overschrijding van de bandbreedte opgenomen in paragraaf 4.3.5.4 (V en A 19 tot en met 25).

6.4.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?

De bank maakt dit renseignement op als

- een SEW of BEW geheel of gedeeltelijk wordt uitgekeerd **nadat**, vanaf de ingangsdatum van de SEW of BEW een aaneengesloten periode van ten minste 15 of 20 jaar inleg is betaald en de uitkering **lager** is dan het maximum bedrag van de vrijstelling dat behoort bij het aantal jaren waarin opeenvolgend inleg is betaald. Als sprake is van een tweede uitkering houdt de bank / beleggingsinstelling voor de beoordeling of de uitkering lager is dan het bedrag van de vrijstelling rekening met de eerdere uitkering.
- Een SEW of BEW tot uitkering komt **voordat** een aaneengesloten periode van 15 of 20 jaar inleg is betaald en de belastingplichtige aannemelijk heeft gemaakt aan de bank of beheerder dat hij zich in een van de in het hierna bedoelde besluit bedoelde situaties bevindt. *Hieronder wordt dit verder uitgelegd onder vervallen tijdsklemmen.*

Let op: Een belastingplichtige die zijn eigen woning verkoopt en verhuist naar een huurwoning kan gebruikmaken van de vrijstellingen voor de KEW, SEW en BEW ook al voldoet hij niet aan de voorwaarde van 15 dan wel 20 jaar premiebetaling (artikel 10bis.6 lid 2 onder a Wet IB 2001).

Vervallen tijdsklemmen

Onder bepaalde voorwaarden kan een belastingplichtige ook gebruikmaken van de vrijstellingen indien hij een uitkering uit de SEW of BEW ontvangt zonder dat hij voldoet aan de 15 of 20 jaar inlegbetaling en zonder dat hij verhuist naar een huurwoning. Indien minder dan 15 of 20 jaar aaneengesloten inleg is betaald en de spaarrekening wordt afgekocht kan de vrijstelling toch van toepassing zijn. Dit wordt uitgelegd onder 'Vervallen tijdsklemmen' in paragraaf 4.3.5. Geadviseerd wordt om deze paragraaf

zorgvuldig door te nemen.

Vervallen tijdsklemmen en renseignering

Per 1 april 2017 is de wetgeving rond de spaarrekening eigen woning (SEW) en de beleggingsrekening eigen woning (BEW) aangepast als gevolg van het vervallen van de tijdsklemmen. De 2010 Handleiding Gegevensaanlevering Lijfrentesparen en Eigenwoningssparen waarmee gerenseigneerd moet worden, kan helaas niet op korte termijn worden aangepast. Het gevolg is dat banken nog enige tijd moeten renseigneren volgens de bestaande regels.

Op grond van deze bestaande regels wordt gerenseigneerd alsof sprake is van een belast rentebestanddeel, terwijl de bank weet dat dat onjuist is. Banken hebben het signaal afgegeven dat ze dat onwenselijk vinden omdat ze hun klanten moeten inlichten over de juiste fiscale uitwerking en daarbij moeten vertellen dat het bericht aan de Belastingdienst onjuist is. Dat zal tot vragen en verwarring leiden bij de klanten.

De Belastingdienst komt tegemoet aan de wens van enkele banken door toe te staan om op dit onderwerp af te wijken van de bestaande renseigneringsregels.

De banken hebben met andere woorden de keuze om te renseigneren volgens de huidige EWLS handleiding dan wel hiervan af te wijken als duidelijk is dat het vervallen van de tijdsklemmen in een casus een andere uitkomst zou geven.

Tot de 2017 Handleiding Gegevensaanlevering Lijfrentesparen en Eigenwoningssparen is aangepast, kunnen de banken bij de renseignering rekening houden met het volgende:

1. Als alle jaren premie is betaald, en afkoop plaatsvindt voordat tenminste 15 of 20 jaren premie is betaald, behandelt de bank dat niet in als een schending, maar als een reguliere afwikkeling van de BEW (renseignementcode SWLM, tenzij de uitkering of betaling hoger is dan de vrijstelling).
2. Is niet in alle jaren premie betaald, maar wel een aaneengesloten periode van 15 jaren, en vindt afkoop/expiratie daarna plaats, dan kan de (voorheen hoge) vrijstelling toch worden toegepast. Ook in dat geval behandelt de bank deze afkoop/expiratie niet als een schending, maar als een reguliere afwikkeling (renseignementcode SWLM, tenzij de uitkering of betaling hoger is dan de vrijstelling).

6.4.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de spaarrekening of beleggingsrecht heeft plaatsgevonden?

Het is mogelijk dat het rentebestanddeel in de uitkering onbelast is. Hierover leest u meer in de onderdelen hierna.

6.4.4 Wat houdt de rubriek “bedrag maximale vrijstelling” op het renseignement in?

De bank vermeldt op het renseignement het maximale bedrag aan vrijstelling waar de belanghebbende, gerelateerd aan de duur van de inleg tot het tijdstip van de uitkering maximaal recht op heeft. Dit bedrag kan niet zonder meer worden gebruikt voor de berekening van het belaste deel van het rentebestanddeel.

Ten eerste geldt het recht op vrijstelling in het algemeen uitsluitend indien en voor zover de uitkering heeft gediend ter aflossing van de eigenwoningsschuld.

Daarnaast is het mogelijk dat de belanghebbende reeds eerder gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling. De belanghebbende kan (een deel van) zijn life-timevrijstelling hebben verbruikt ter zake van een uitkering uit een andere SEW of BEW, uit een KEW of uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de Brede Herwaardering van toepassing was.

6.4.5 Belanghebbende heeft reeds eerder een deel van zijn vrijstelling verbruikt.

Er kunnen zich verschillende situaties voordoen.

- 1) De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering of afkoopsom uit deze SEW of BEW
- 2) De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering of afkoopsom uit een andere SEW of BEW, uit een KEW of uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de BHW van toepassing was.

Ad 1)

De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering uit deze SEW of BEW

De bank heeft bij het bepalen van de code rekening gehouden, althans moeten houden, met eerdere uitkeringen uit deze SEW of BEW. Dat betekent dat in deze situatie het totaal bedrag van de

uitkeringen uit deze SEW of BEW lager is dan het maximaal vrijgestelde bedrag waarop de belanghebbende recht heeft en het rentebestanddeel dus geheel is vrijgesteld. U kunt volstaan met vastlegging van het verbruikte bedrag van de vrijstelling.

Ad 2)

De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering uit een andere SEW of BEW of uit een KEW of uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de BHW van toepassing was. In deze situatie moet u beoordelen of het restant van de life-timevrijstelling hoger of lager is dan het bedrag van de uitkering uit de gerenseigneerde SEW of BEW. Daarbij kan zich de situatie voordoen dat op grond van de duur van de inlegperiode voor de gerenseigneerde SEW of BEW slechts recht bestaat op de lage vrijstelling. In dat geval moet u eerst vaststellen of ten tijde van de in het verleden tot uitkering gekomen SEW of BEW, KEW of kapitaalverzekering waarop het regime van de BHW van toepassing was recht bestond op de hoge of de lage vrijstelling. Als destijds recht bestond op de hoge vrijstelling mag het reeds verbruikte bedrag hierop in mindering worden gebracht.

Voor enkele voorbeelden; zie paragraaf 6.3.9

Als de uitkering uit de gerenseigneerde SEW/BEW hoger is dan het resterende bedrag van de vrijstelling moet u berekening maken van het belaste bestanddeel (zie voorbeeld in onderdeel 6.3.9.). Is de uitkomst van het resterende bedrag van de vrijstelling hoger dan het bedrag van de uitkering dan heeft het renseignement geen gevolgen voor box 1.

6.4.6 In welke gevallen hoeft het kapitaal niet gebruik te worden voor aflossing van de eigenwoningschuld?

De eis dat de vrijstelling slechts van toepassing is voor zover de uitkering wordt gebruikt voor aflossing van de eigenwoningschuld geldt niet

- als aan de belanghebbende, zijn echtgenoot of andere partner geen eigen woning meer ter beschikking staat en ter zake daarvan de SEW of BEW tot uitkering is gekomen of geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen of
- als de SEW of BEW geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen doordat de belanghebbende als gevolg van emigratie geen binnenlands belastingplichtige meer is.

Let op: De uitkeringsvrijstelling is van niet van toepassing als een belastingplichtige met de uitkering uit een BEW of SEW een gedeelte van de eigenwoningschuld aflost en het overige gedeelte voor andere doeleinden gebruikt, ook niet voor zover met de uitkering wel de eigenwoningschuld is afgelost. Alleen als de belastingplichtige de kapitaalsuitkering gebruikt om zoveel als mogelijk de eigenwoningschuld af te lossen, geldt de uitkeringsvrijstelling.

Voorbeeld 1

A heeft een SEW met een waarde van € 40.000. Aan het einde van de looptijd expireert deze SEW. De eigenwoningschuld is op dat moment € 100.000. A gebruikt € 30.000 van de uitkering om een deel van de eigenwoningschuld af te lossen. Van de overgebleven € 10.000 koopt A een auto. Het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 40.000 is in dit geval belast.

Voorbeeld 2

A heeft een eigenwoningschuld van € 100.000. De uitkering uit een SEW bedraagt € 120.000. Hij heeft nog recht op een uitkeringsvrijstelling van € 80.000 omdat het restant al is gebruikt voor een eerdere uitkering SEW. Heeft hij recht op die resterende uitkeringsvrijstelling als hij € 80.000 op de eigenwoningschuld aflost?

In deze situatie moet A € 100.000 aflossen op de eigenwoningschuld om recht te hebben op de resterende uitkeringsvrijstelling van € 80.000. De uitkering SEW bedraagt € 120.000, de uitkeringsvrijstelling € 80.000 zodat het rentebestanddeel in het resterende gedeelte van € 40.000 van de uitkering SEW is belast. Als A met de uitkering SEW € 80.000 aflost op de eigenwoningschuld, dan is het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 120.000 belast.

6.4.7 In welke gevallen bestaat, in afwijking van het op het renseignement vermelde bedrag, recht op de hoge vrijstelling?

De bank baseert de hoogte van de vrijstelling uitsluitend op basis van het aantal jaren waarin inleg heeft plaatsgevonden en houdt geen rekening met situaties waarin de eis van "aantal jaren inleg" niet wordt gesteld. Het is daarom mogelijk dat een belastingplichtige recht heeft op de hoge aftrek terwijl

de bank dit niet heeft vermeld.

De voorwaarde van "20 opeenvolgende jaren inleg" geldt niet:

- als aan de belanghebbende, zijn echtgenoot of andere partner geen eigen woning meer ter beschikking staat en ter zake daarvan de SEW of BEW tot uitkering is gekomen of geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen of
- als de SEW of BEW geacht wordt tot uitkering te zijn gekomen doordat de belanghebbende als gevolg van emigratie geen binnenlands belastingplichtige meer is.
- Bij het vervallen van de tijdsklemmen.

Een te lage vermelding van de vrijstelling kan zich voordoen als op het renseignement in de rubriek "Code: reden opmaak renseignement" het cijfer "50" of "51" is vermeld (zie onderdeel 6.3.3).

Let op: Ook in dit geval moet er rekening mee worden gehouden dat reeds een deel van de life-timevrijstelling kan zijn verbruikt. Ook in deze gevallen moet het verbruikte deel wel in mindering worden gebracht.

6.4.8 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?

Zie voor een nadere toelichting, onderdeel 6.3.5

6.4.9 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?

Zie voor een nadere toelichting en enkele voorbeelden paragraaf 6.3.9.

6.4.10 Bij wie vindt heffing plaats?

Het rentebestanddeel is in principe belast bij de rekeninghouder (zie hierna). Zijn er meerdere rekeninghouders dan wordt ieder belast voor zijn aandeel volgens de rekening. In het renseignement zijn de bedragen die toekomen aan de betreffende rekeninghouder vermeld.

Dubbele begunstiging voor uitkering SEW of BEW bij leven

Op 4 februari 2016 heeft de Staatssecretaris van Financiën een besluit uitgebracht over kapitaalverzekeringen die vóór 2001 zijn afgesloten, kapitaalverzekeringen eigen woning (KEW), spaarrekeningen eigen woning (SEW) en beleggingsrechten eigen woning (BEW). Het besluit houdt een goedkeuring in waardoor fiscale partners beiden gebruik kunnen maken van een vrijstelling, ongeacht wie als begunstigde of rekeninghouder op de polis of rekening is aangemerkt. Hierdoor kan iedere partner voor zijn deel van de uitkering zijn vrijstelling benutten.

De volgende voorwaarden gelden hierbij:

- In het kalenderjaar waarin de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW tot uitkering is gekomen, had de belastingplichtige het gehele kalenderjaar een partner in de zin van de Wet IB 2001 of wordt hij voor de toepassing van artikel 2.17 van die wet geacht het gehele jaar een partner te hebben gehad
- De belastingplichtige en zijn partner doen een gezamenlijk verzoek bij de inspecteur van de Belastingdienst om aan iedere partner de helft van de uitkering toe te rekenen. Iedere partner kan dan voor zijn deel van de uitkering zijn life-time-vrijstelling benutten
- Op het verzoek kan niet worden teruggekomen
- De kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW voldoet overigens aan de voorwaarden die de Wet IB 2001, de Invoeringswet en de Wet IB 1964 aan de vrijstelling stellen

Definitieve aanslagen en ambtshalve vermindering

Als de definitieve aanslag over het jaar waarin de uitkering heeft plaatsgevonden onherroepelijk vaststaat, kunnen de belastingplichtige en zijn partner een gezamenlijk verzoek om ambtshalve vermindering op basis van dit besluit doen als er minder dan vijf jaren zijn verlopen na het einde van het kalenderjaar waarop de belastingaanslag betrekking heeft. Effectief houdt dit in dat uitkeringen die in 2011 of later zijn ontvangen, onder de reikwijdte van het besluit vallen (bij een verzoek in 2016).

Regeling ex-partners

Als de kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW in het kader van de beëindiging van het partnerschap tot uitkering komt of is gekomen, kunnen de gewezen partners zich wenden tot de

Belastingdienst/Directie Vaktechniek Belastingen/Team Brieven en beleidsbesluiten. Vervolgens zal dan beoordeeld worden of in die situatie ook de hiervoor genoemde tegemoetkoming kan worden verleend. Dit geldt ook voor een kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW die na 1 januari 2016 tot uitkering komt of is gekomen.

6.4.11 Vermindering van life-timevrijstelling

Een belastingplichtige kan gedurende zijn leven maar één keer in aanmerking komen voor de gelimiteerde vrijstelling voor BHW-polissen of een uitkering uit een KEW of SEW. Gevolg hiervan is dat als bij de berekening van het belaste rentebestanddeel rekening wordt gehouden met een vrijstelling, moet het bedrag van de eerder in aanmerking genomen vrijstelling in mindering worden gebracht op de vrijstelling. Deze vermindering van de life-timevrijstelling heet imputatie.

De imputatieregeling is op drie vrijstellingen van toepassing:

- de uitkeringsvrijstelling van € 123.428 voor een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime van toepassing is of
- de vrijstelling van € 162.500 (bedrag: 2017) voor een uitkering uit een KEW of voor een uitkering uit een SEW/BEW of
- de bijzondere waardevrijstelling van € 123.428 van een kapitaalverzekering in box 3 (onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001; zie onderdeel 3.4).

6.4.12 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

6.5 SWOV: Spaarrekening / Beleggingsrecht eigen Woning bij Overlijden

6.5.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de bank (of de beleggingsinstelling) de belastingdienst dat de gerenseioneerde persoon is overleden en ten gevolge daarvan deblokking van de spaarrekening eigen woning (hierna SEW) of het beleggingsrecht eigen woning (hierna BEW) heeft plaatsgevonden. Bovendien geeft de bank aan dat tot het moment van expiratie jaarlijks inleg is betaald binnen de bandbreedte **1:10** *).

***) Bandbreedte 1:10**

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW, SEW, BEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

- 1. Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.*
- 2. Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW of SEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.*

In paragraaf 4.3.4 is een uitgebreidere beschrijving van deze goedkeuringen opgenomen. Tevens zijn enkele vragen en antwoorden over de overschrijding van de bandbreedte opgenomen in paragraaf 4.3.5.4 (V en A 19 tot en met 25).

6.5.2 In welke situaties maakt een bank / beleggingsinstelling dit renseignement op?

De bank maakt dit renseignement op als een rekeninghouder van een SEW of BEW is overleden en het tegoed of de waarde van de SEW of BEW een rentebestanddeel is begrepen. Bij het opmaken van het renseignement met de code SWOV houdt de bank geen rekening met de mogelijkheid dat de partner van de overleden persoon de spaarrekening voortzet. Als zich een dergelijke situatie voordoet maakt de bank ter zake van de voortzetting een renseignement ten name van de overleden persoon met de code **SWCO** (zie onderdeel 6.6) op. Dit renseignement moet in de beoordeling worden betrokken.

Het is mogelijk om een SEW of BEW aan te houden met twee rekeninghouders door middel van een "en/of-rekening" of een "en/en"-rekening. Het tegoed op de rekening wordt dan fiscaal in gelijke delen toegerekend aan de rekeninghouders. Deze toerekening vindt plaats ongeacht de mate van civielrechtelijke gerechtigdheid tot de rekening. Voor ieder van de rekeninghouders geldt fiscaal dat deze zelfstandig een SEW of BEW heeft ter grootte van de helft van het tegoed van de rekening. Voor die helft kan de rekeninghouder op de contractuele einddatum – of bij eerdere beëindiging – zijn SEW-vrijstelling benutten als aan de voorwaarde daarvan is voldaan.

Voor de bank houdt deze fiscale behandeling in dat de renseignering van fiscaal relevante gegevens dient plaats te vinden per rekeninghouder afzonderlijk, ieder voor de helft van het tegoed op de rekening.

6.5.3 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de deblokking van de spaarrekening of beleggingsrecht?

Het is mogelijk dat het rentebestanddeel in de uitkering onbelast is. Hierover leest u meer in de onderdelen hierna.

6.5.4 De partner zet de spaarrekening (gedeeltelijk) voort.

De partner van de overleden rekeninghouder mag de spaarrekening geheel of gedeeltelijk geruisloos voortzetten. De bank maakt in een dergelijke situatie een renseignement met de code SWCO op. Op het renseignement wordt aangegeven tot welk bedrag de spaarrekening wordt voortgezet. In zoverre hoeft geen afrekening plaats te vinden.

Het is mogelijk dat ten tijde van de aanslagregeling van de overleden persoon (nog) geen renseignement met de code SWCO in RIS wordt aangetroffen terwijl de partner van de overleden persoon de spaarrekening wel geheel of gedeeltelijk geruisloos wenst voort te zetten. De partner is niet verplicht aan de bank te melden dat geruisloze voortzetting plaatsvindt. Als uitsluitend een renseignement met de code SWOV wordt aangetroffen en de deblokkering van de spaarrekening niet wordt aangegeven moet u bij de erfgenamen/partner navraag doen of verzuimd is het rentebestanddeel aan te geven dan wel de partner kiest voor (gedeeltelijke) geruisloze voortzetting.

NB. De partner komt voor de te nemen beslissing een redelijke termijn toe. In dit verband heeft de partner een termijn van 12 maanden sedert de datum van het overlijden.

6.5.5 Wat houdt de rubriek “bedrag maximale vrijstelling” op het renseignement in?

De bank vermeldt op het renseignement het bedrag van de vrijstelling waar de overleden persoon recht op heeft. In het algemeen zal dit de hoge vrijstelling zijn.

Het op het renseignement vermelde vrijstellingsbedrag kan niet zonder meer worden gebruikt voor de beoordeling of in de uitkering een belast rentebestanddeel is begrepen. Het is mogelijk dat de overleden persoon reeds eerder gebruik heeft gemaakt van zijn life-timevrijstelling. De overleden persoon kan (een deel van) zijn life-timevrijstelling hebben verbruikt ter zake van een uitkering / afkoopsom uit een andere SEW of BEW, uit een KEW of uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de Brede Herwaardering van toepassing was. In dat geval moet u het op het renseignement vermelde bedrag verminderen met het door de overleden persoon verbruikte bedrag.

NB, De vrijstelling is uitsluitend van toepassing indien en voor zover de uitkering wordt aangewend voor aflossing van de eigenwoningschuld.

6.5.6 De overleden persoon heeft reeds eerder een deel van zijn vrijstelling verbruikt.

Er kunnen zich verschillende situaties voordoen.

- 1) De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering uit deze SEW of BEW.
- 2) De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering of afkoopsom uit een andere SEW of BEW, uit een KEW of uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de Brede Herwaardering van toepassing was.

Ad 1)

De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering uit deze SEW of BEW.

De bank vermeldt in voorkomende gevallen een eventuele eerdere uitkering uit deze SEW of BEW op het renseignement. Bij meerdere begunstigen vermeldt de bank op elk renseignement een evenredig deel van de eerder aan de overleden persoon verstrekte uitkering.

Als het totaalbedrag van de op het renseignement vermelde uitkeringen lager is dan het evenredig deel van het maximum bedrag waarop de overleden persoon recht had en het kapitaal is aangewend voor de aflossing van de eigenwoningschuld hoeft u geen nadere actie te ondernemen. Het rentebestanddeel is dan vrijgesteld. Vermindering van de life-timevrijstelling van de begunstigde hoeft niet plaats te vinden.

Als het totaalbedrag van de uitkeringen hoger is dan het op het renseignement vermelde vrijstellingsbedrag moet u het belaste deel van de uitkering berekenen. U dient daarbij nog rekening te houden met de mogelijkheid dat de partner van de belanghebbende zijn eigen vrijstelling mag gebruiken.

Een voorbeeld van een berekening van het belaste deel treft u aan in onderdeel 6.3.9..

Ad 2)

De vrijstelling is verbruikt ter gelegenheid van een eerdere uitkering of afkoopsom uit een andere SEW of BEW, uit een KEW of uit een kapitaalverzekering waarop het regime van de BHW van toepassing is.

In de situatie dat een overleden persoon reeds zelf een deel van zijn life-timevrijstelling heeft verbruikt vermindert u het op het renseignement vermelde vrijgestelde bedrag met een evenredig deel van het door de overleden persoon zelf reeds verbruikte bedrag.

Als het bedrag van de uitkering of afkoopsom lager is dan het evenredig deel van het resterend bedrag van de vrijstelling en het kapitaal is aangewend voor de aflossing van de eigenwoningschuld hoeft u geen nadere actie te ondernemen. Het rentebestanddeel is dan vrijgesteld. Vermindering van de life-timevrijstelling van de begunstigde hoeft niet plaats te vinden.

Als het totaalbedrag van de uitkeringen hoger is dan het op het renseignement vermelde vrijstellingsbedrag moet u het belaste deel van de uitkering berekenen.

Voorbeeld

Op het renseignement komen onder meer de volgende gegevens voor:

- uitkering € 55.000 (= 1/3 van € 165.000)
- betaalde inleg € 30.000 (= 1/3 van € 90.000)
- eerdere uitkering N
- vrijgesteld bedrag € 54.167 (= 1/3 van € 162.500)
- gezamenlijk belang 33,3%

Verdere gegevens: vaststaat dat de overleden persoon zelf reeds € 24.000 van zijn life-timevrijstelling heeft verbruikt. Het verbruikte deel van de begunstigde is 1/3 ofwel € 8.000.

Uitwerking:

- Vrijstelling deel belanghebbende € 54.167
- Reeds verbruikt deel € 8.000
- Resteert € 46.167

Het bedrag van de uitkering € 55.000 is hoger dan het resterend bedrag van de vrijstelling. Er moet een berekening van het belaste rentebestanddeel worden gemaakt.

Uitwerking in cijfers:

Rentebestanddeel: uitkering € 55.000 -/- inleg € 30.000 = € 25.000

$$\frac{(\text{€ } 55.000 - \text{€ } 46.167)}{\text{€ } 55.000} \times 25.000 = \text{€ } 4.015$$

6.5.7 Wat wordt verstaan onder rentebestanddeel?

Zie voor een nadere toelichting, onderdeel 6.3.5.

6.5.8 Welk deel van het rentebestanddeel is belast als een vrijstelling van toepassing is?

Zie voor een nadere toelichting onderdeel 6.3.9.

6.5.9 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

6.6 SWCO; Spaarrekening / Beleggingsrecht Eigen Woning: Continuering bij overlijden door overblijvende partner

6.6.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de bank (of de beleggingsinstelling) de Belastingdienst dat de SEW of BEW van de overleden rekeninghouder geheel of gedeeltelijk wordt voortgezet door zijn partner. In zoverre de partner van de overleden rekeninghouder de SEW of BEW voortzet vindt geen fiscale afrekening plaats en blijft het recht behoren tot box 1. Dit renseignement wordt opgemaakt op naam van de overledene.

6.6.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?

De bank maakt dit renseignement op als een rekeninghouder van een SEW of BEW is overleden en de partner van de overleden rekeninghouder aan de bank heeft meegedeeld dat hij de SEW of BEW geheel of gedeeltelijk geruisloos wenst voort te zetten.

NB. De partner komt voor de te nemen beslissing een redelijke termijn toe. In dit verband heeft de partner een termijn van 12 maanden sedert de datum van het overlijden.

Het is mogelijk om een SEW of BEW aan te houden met twee rekeninghouders door middel van een "en/of-rekening" of een "en/en"-rekening. Het tegoed op de rekening wordt dan fiscaal in gelijke delen toegerekend aan de rekeninghouders. Deze toerekening vindt plaats ongeacht de mate van civielrechtelijke gerechtigdheid tot de rekening. Voor ieder van de rekeninghouders geldt fiscaal dat deze zelfstandig een SEW of BEW heeft ter grootte van de helft van het tegoed van de rekening. Voor die helft kan de rekeninghouder op de contractuele einddatum – of bij eerdere beëindiging – zijn SEW-vrijstelling benutten als aan de voorwaarde daarvan is voldaan.

Voor de bank houdt deze fiscale behandeling in dat de renseignering van fiscaal relevante gegevens dient plaats te vinden per rekeninghouder afzonderlijk, ieder voor de helft van het tegoed op de rekening.

De bank maakt alleen een renseignement met de code SWCO op als men in kennis wordt gesteld van het overlijden van de rekeninghouder en de voortzetting door de partner van de SEW of BEW.

Code reden opmaak	Betekenis van de code bij renseignementen met de code SWCO
55	Continuering SEW / BEW door partner na overlijden

6.6.3 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g. Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken.

Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

6.7 SWSB: Spaarrekening eigen Woning, Schending van voorwaarden Belast

6.7.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de bank (of de beleggingsinstelling) de Belastingdienst dat de gerenseigneerde persoon de voorwaarden van een SEW of BEW heeft geschonden en dat de waarde in het economisch verkeer van de SEW of BEW hoger is dan het bedrag van de betaalde inleg. Tevens geeft de bank hiermee aan dat tot datum van de schending jaarlijks inleg is voldaan binnen de bandbreedte 1:10 *). Tot slot geeft de bank hiermee het signaal dat de spaarrekening overgaat naar box 3.

*) Bandbreedte 1:10

In het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen heeft de staatssecretaris in twee situaties waarin de bandbreedte van 1:10 is overschreden, goedgekeurd dat de KEW, SEW, BEW of BHW-kapitaalverzekering nog steeds aan de voorwaarden voor de uitkeringsvrijstelling voldoet. Deze situaties zijn:

1. *Als er sprake is van een incidentele fout, waardoor de premie buiten de bandbreedte is getreden tot maximaal een bandbreedte van 1:11 van de totale premie die in het jaar met de hoge storting is voldaan (paragraaf 3.1.1 van het Verzamelbesluit). Achtergrond van dit maximum is dat een belastingplichtige abusievelijk naast een eenmalige hoge storting (factor 1) ook de reguliere jaarpremie heeft betaald (factor 10). Hier ontstaat geen nieuwe bandbreedte, maar wordt deze overschrijding als gevolg van een incidentele fout toegestaan als deze niet meer bedraagt dan maximaal 1:11.*
2. *Als de jaarpremie buiten de bandbreedte zal komen of is gekomen door een aanpassing van de premie als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode van de aan de KEW of SEW gekoppelde eigenwoningschuld tijdens de looptijd. Hier geldt dat er geen nieuwe bandbreedte ontstaat. De overschrijding van de bandbreedte van 1:10 is in dit geval toegestaan. Voor de toekomst blijft de oorspronkelijke bandbreedte van voor het aflopen van de rentevastperiode gelden.*

In paragraaf 4.3.4 is een uitgebreidere beschrijving van deze goedkeuringen opgenomen. Tevens zijn enkele vragen en antwoorden over de overschrijding van de bandbreedte opgenomen in paragraaf 4.3.5.4 (V en A 19 tot en met 25).

6.7.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?

De bank maakt dit renseignement op als de voorwaarden van een SEW of BEW worden geschonden en de waarde van de SEW of BEW op dat moment hoger is dan de in totaal betaalde inleg.

6.7.3 Reden schending

De bank geeft in de rubriek "Code: aard van de schending" met een cijfer nader aan waarom het renseignement met deze code is opgemaakt. In onderstaande tabel is de betekenis van de codecijfers opgenomen.

Code aard schending	Omschrijving aard schending bij SWSB
50	Gedeeltelijke beëindiging SEW of BEW N.B. Indien sprake is van een gedeeltelijke beëindiging nadat ten minste 15 jaren bedragen zijn ingelegd, wordt dat niet beschouwd als een schending en is de vrijstelling van toepassing.
51	Schending inlegvoorwaarden SEW of BEW
52	Wijziging rekeningvoorwaarden, tegoed dient niet langer voor aflossing eigenwoningschuld
53	Overschrijding looptijd 30 jaar
54	Omzetting in een rekening/verzekering die geen SEW, BEW of KEW is
55	Overige schendingen

6.7.4 Welke fiscale gevolgen vloeien voort uit de handeling die met de SEW of BEW heeft plaatsgevonden?

Als een renseignement wordt opgemaakt ter zake van schending zal, ondanks het feit dat voldaan wordt aan de eisen van bandbreedte en looptijd, in het algemeen geen recht bestaan op toepassing van een vrijstelling, omdat in deze gevallen sprake is van een fictieve uitkering die niet kan zijn aangewend voor aflossing van de eigenwoningschuld.

De belastingplichtige kan gebruik maken van de uitkeringsvrijstelling als hij binnen zes maanden na het fictieve uitkeringsmoment de SEW daadwerkelijk tot uitkering laat komen en hij daarmee de eigenwoningschuld zoveel als mogelijk aflost. Als de SEW vóór 1 april 2017 fictief tot uitkering is gekomen, moet de SEW wel hebben voldaan aan alle voorwaarden die de Wet IB 2001 aan de uitkeringsvrijstelling stelt, om voor deze vrijstelling in aanmerking te komen. Hierbij geldt een uitzondering voor een situatie waarop het Besluit vervallen tijdsklemmen van toepassing is.

Per 1 april 2017 zijn de tijdsklemmen geheel komen te vervallen. Bij uitkering of afkoop moet de KEW, SEW of BEW zoveel mogelijk worden gebruikt voor de aflossing van de eigenwoningschuld. Onder het hierboven bedoelde besluit, dat in een aantal gevallen afkoop toeliet, was een gedeeltelijke afkoop ook toegestaan. Onder de nieuwe regeling per 1 april 2017 is dat niet meer mogelijk. Bij een gedeeltelijke uitkering wordt de verzekering dan geacht in zijn geheel tot uitkering te zijn gekomen.

Indien de afkoopsom niet wordt gebruikt voor de aflossing van de eigenwoningschuld cq restschuld, is de rente in de uitkering belast.

Voorbeeld ter verduidelijking aflossingseis

A heeft een SEW met een waarde van € 40.000. Aan het einde van de looptijd expireert deze SEW. De eigenwoningschuld is op dat moment € 100.000. A gebruikt € 30.000 van de uitkering om een deel van de eigenwoningschuld af te lossen. Van de overgebleven € 10.000 koopt A een auto.

Er geldt in die situatie geen vrijstelling, ook niet voor zover met de uitkering wel de eigenwoningschuld is afgelost. Alleen als de belastingplichtige de uitkering uit de SEW gebruikt om zoveel als mogelijk de eigenwoningschuld af te lossen, geldt de uitkeringsvrijstelling. Het rentebestanddeel in de gehele uitkering van € 40.000 is in dit geval belast.

6.7.5 Voorbeeld SWSB-renseignement

Op het renseignement treft u onder meer de volgende gegevens aan:

- waarde in het economisch verkeer (WEV)	€ 50.000
- totaalbedrag aan betaalde premies	€ 30.000
- code : aard van de schending	2
- heffingstijdstip	01-08-2017

Uit de code blijkt dat het renseignement is opgemaakt omdat de SEW fictief tot uitkering is komen wegens schending van de premievoorwaarden. De fictieve uitkering wordt gesteld op de waarde in het economisch verkeer op het heffingstijdstip 01-08-2017. Er is geen vrijstelling van toepassing, omdat de fictieve uitkering niet gebruikt kan worden voor de aflossing van de eigenwoningschuld. De rente in de fictieve uitkering ad € 20.000 is belast. Alleen als de belastingplichtige de fictieve uitkering daadwerkelijk tot uitkering laat komen en deze uitkering gebruikt om zoveel als mogelijk de eigenwoningschuld af te lossen, geldt de uitkeringsvrijstelling.

6.7.6 Vermindering van life-timevrijstelling

Een belastingplichtige kan gedurende zijn leven maar één keer in aanmerking komen voor de gelimiteerde vrijstelling voor BHW-polissen of een uitkering uit een KEW of SEW. Gevolg hiervan is dat als bij de berekening van het belaste rentebestanddeel rekening wordt gehouden met een vrijstelling, moet het bedrag van de eerder in aanmerking genomen vrijstelling in mindering worden gebracht op de vrijstelling. Deze vermindering van de life-timevrijstelling heet imputatie.

De imputatieregeling is op drie vrijstellingen van toepassing:

- de uitkeringsvrijstelling van € 123.428 voor een kapitaalverzekering waarop het BHW-regime van toepassing is of

- de vrijstelling van € 162.500 (bedrag: 2017) voor een uitkering uit een KEW of voor een uitkering uit een SEW/BEW of
- de bijzondere waardevrijstelling van € 123.428 van een kapitaalverzekering in box 3 (onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001; zie onderdeel 3.4).

6.7.7 Recht behoort na schending tot de grondslag van box 3

Na schending behoort (het resterende deel van) de waarde van de SEW of BEW tot de grondslag van box 3.

6.7.8 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

6.8 FOOF: Voortzetting van een bij een andere instelling gesloten bankspaarrekening of verzekering als de oorspronkelijke instelling aan de nieuwe instelling niet de relevante gegevens van de voortgezette bankspaarrekening of verzekering heeft verstrekt.

6.8.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de bank (of de beleggingsinstelling) de Belastingdienst dat de belastingplichtige een spaarrekening eigen woning of lijfrenterekening heeft afgesloten die heeft te gelden als voortzetting van een soortgelijke spaarrekening of verzekering terwijl de bank van de overdragende bank/verzekeraar geen informatie heeft ontvangen over de beëindigde spaarrekening dan wel verzekering. Het renseignement geldt als contra renseignement voor het renseignement dat de oorspronkelijke instelling in deze situatie zal opmaken ter zake van de afkoop of expiratie van de oorspronkelijke spaarrekening of verzekering.

6.8.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?

De 'nieuwe' bank maakt dit renseignement op als een rekeninghouder de uitkering uit een soortgelijke spaarrekening of de uitkering of afkoopsom van een fiscaal met de nieuwe spaarrekening gelijkgestelde verzekering rechtstreeks laat overmaken naar een (nieuwe) bank en bij die (nieuwe) bank een spaarrekening opent die fiscaal heeft te gelden als voortzetting van de oorspronkelijke spaarrekening/verzekering. De bank maakt alleen een renseignement met de code FOOF op als de nieuwe bank van de oorspronkelijke bank of van de oorspronkelijke verzekeraar geen gegevens heeft ontvangen over de beëindigde spaarrekening/verzekering. Het renseignement dat de nieuwe bank opmaakt dient uitsluitend om aan te geven dat de geopende spaarrekening fiscaal moet worden beschouwd als voortzetting van de beëindigde spaarrekening/verzekering.

6.8.3 Welke fiscale gevolgen treden op?

Als uit het renseignement FOOF blijkt dat de beëindigde spaarrekening/verzekering geheel is voortgezet in een fiscaal soortgelijke spaarrekening vloeien uit de beëindigde spaarrekening/verzekering geen fiscale gevolgen voort. In het renseignement FOOF wordt aangegeven welk bedrag is overgedragen en welke fiscale vorm de nieuwe spaarrekening heeft. Deze gegevens kunt u vergelijken met de gegevens die voorkomen op het renseignement dat ter zake van beëindiging van de voorgaande overeenkomst is opgemaakt door de oorspronkelijke bank/verzekeraar. Als blijkt dat de beëindigde spaarrekening/verzekering niet volledig is voortgezet dan wel dat de nieuwe spaarrekening niet of niet volledig kan worden aangemerkt als fiscale voortzetting van de beëindigde spaarrekening/verzekering moet in zoverre fiscaal worden afgerekend over de beëindigde spaarrekening/verzekering.

6.8.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het **zeer wenselijk** dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invalsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken.

Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

6.9 VVEW: Verhoging Vrijstelling bij fiscale continuering van een Spaarrekening of een Beleggingsrecht Eigen Woning na het overlijden van de oorspronkelijke rekeninghouder.

6.9.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement informeert de bank de Belastingdienst dat de SEW/BEW van een overleden rekeninghouder geheel of gedeeltelijk is voortgezet door zijn partner. De voortzetting leidt er toe dat het vrijgestelde bedrag van de voortzetter wordt verhoogd met het vrijgestelde bedrag waarop de overleden rekeninghouder recht zou hebben gehad als afrekening zou hebben plaatsgevonden ten tijde van het overlijden doch maximaal met de waarde van de SEW/BEW ten tijde van het overlijden. Dit renseignement wordt opgemaakt op naam van de partner van de overledene.

6.9.2 In welke situaties maakt een bank dit renseignement op?

De bank maakt dit renseignement op als een rekeninghouder van een SEW/BEW is overleden en de partner van de overleden rekeninghouder aan de bank heeft meegedeeld dat hij de SEW/BEW geheel of gedeeltelijk geruisloos voortzet.

De bank maakt alleen een renseignement met de code VVEW op als men in kennis wordt gesteld van het overlijden van de rekeninghouder en de voortzetting door de partner van de SEW of BEW.

6.9.3 Reden opmaak

De bank geeft in de rubriek "Code: reden opmaak renseignement" met een cijfer nader aan waarom het renseignement is opgemaakt. In onderstaande tabel is de betekenis van het codecijfer opgenomen.

Code reden opmaak	Betekenis van de code bij renseignementen met de code VVEW
56	Verhoging vrijstelling (artikel 3.118a) ivm continuering SEW / BEW

6.9.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

Hoofdstuk 7: Informatie per renseignementcode Schenken en Erven

In dit hoofdstuk wordt nadere informatie verstrekt over de verschillende renseignementcodes die verzekeringsmaatschappijen en banken moeten gebruiken bij het aanleveren van de renseignementen die van belang zijn voor de heffing van schenk- of erfbelasting.

Hierna volgt per renseignementcode een korte beschrijving waarbij aangegeven wordt waarom het renseignement is opgemaakt en in welke situatie de code wordt gebruikt. Hoewel de renseignementcodes specifiek bedoeld zijn voor de heffing van schenk- en erfbelasting, worden de renseignementcodes toch in deze Handreiking opgenomen. Uit de praktijk blijkt dat aanslagregelaars IB toch vaak meer informatie willen hebben over deze renseignementcodes.

7.1 SUC1: Uitkeringen ineens uit een kapitaalverzekering, een kapitaalverzekering eigen woning of een ongevallenverzekering ten gevolge van het overlijden van een verzekerde.

7.1.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement geeft de verzekeraar een signaal aan de Belastingdienst dat recht op een uitkering ineens uit een kapitaalverzekering of een ongevallenverzekering is verkregen ten gevolge van of na het overlijden van een verzekerde.

Dit renseignement wordt uitsluitend opgemaakt ten behoeve van de heffing van de erfbelasting. Het is ook mogelijk dat de verzekeraar tevens een renseignement ten name van de erfgenaam (erfgenamen) moet opmaken ten behoeve van de heffing van inkomstenbelasting.

7.1.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?

Een renseignement met deze code moet worden opgemaakt als in verband met het overlijden van een verzekerde een kapitaal ineens tot uitkering komt vanwege de expiratie van:

- een kapitaalverzekering;
- een kapitaalverzekering eigen woning of
- een ongevallenverzekering, bijvoorbeeld een dubbele uitkering bij overlijden ten gevolge van een ongeval.

Onder een kapitaal ineens wordt tevens begrepen:

- restitutie van de betaalde premies en
- een reeks vaststaande uitkeringen (bijvoorbeeld een erfrente of een kapitaalverzekering die na expiratie bij leven wordt uitgekeerd in een vast aantal termijnen) en
- de verhoging van het kapitaal wegens winstdeling.

Deze code moet niet worden gebruikt als het kapitaal op grond van de overeenkomst moet worden aangewend voor de aankoop van een lijfrente / periodieke uitkering dan wel moet worden uitgekeerd in de vorm van een lijfrente /periodieke uitkering. Zie daarvoor code SUC2.

7.1.3 Uitkering komt toe aan de verzekeringnemer

Renseignering moet ook plaatsvinden als de uitkering toekomt aan de verzekeringnemer omdat ook in die situatie erfbelasting verschuldigd kan zijn over de verkrijging.

7.1.4 Tenaamstelling van het renseignement

De renseignering moet plaatsvinden op naam van de erflater.

7.1.5 Twee of meer begunstigden

Als de uitkering toekomt aan twee of meer begunstigden maakt u per begunstigde een renseignement op. Op elk renseignement vermeldt u het uitkeringsbedrag waar de betreffende begunstigde recht op heeft en de premie naar rato van het betreffende uitkeringsbedrag. Elk renseignement wordt opgemaakt ten name van de erflater. Om duidelijk te maken dat het gaat om verschillende renseignementen moet aan elk renseignement een opeenvolgend nummer worden toegekend.

7.1.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

7.2 SUC2: Expiratie van een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule, een "artikel 19 stamrecht", een "artikel 44f stamrecht" of een zogenoemde saldolijfrente ten gevolge van het overlijden van een verzekerde.

7.2.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement geeft de verzekeraar een signaal aan de Belastingdienst dat een derde recht heeft

verkregen op een uitkering uit een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule, een "artikel 19 stamrecht", een "artikel 44f stamrecht" of een zogenoemde saldolijfrente ten gevolge van het overlijden van een verzekerde.

Dit renseignement wordt uitsluitend opgemaakt ten behoeve van de heffing van de erfbelasting. Wel moet de verzekeraar in deze gevallen beoordelen of tevens een renseignement moet worden opgemaakt ten behoeve van de heffing van inkomstenbelasting.

7.2.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?

Een renseignement met deze code moet in beginsel worden opgemaakt als in verband met het overlijden van een verzekerde een verzekering expireert en het verzekerde kapitaal moet worden aangewend voor de aankoop van een lijfrente of een recht op periodieke uitkeringen, tenzij de verkrijging van het recht is vrijgesteld voor de erfbelasting op grond van de wettelijke bepalingen of op grond van een besluit. In het onderdeel hierna wordt hierop nader ingegaan.

Voorbeelden van verzekeringsvormen die moeten worden aangewend voor de aankoop van een lijfrente of periodieke uitkering zijn:

- een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule
- een "artikel 19 stamrecht"
- een "artikel 44f stamrecht"
- een saldolijfrente.

Let op!

Ook als het kapitaal uit een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule wordt overgemaakt naar een andere verzekeraar voor de aankoop van een lijfrente / periodieke uitkering moet de verzekeraar een renseignement opmaken.

7.2.3 Uitkering komt toe aan de verzekeringnemer

Renseignering moet ook plaatsvinden als de uitkering toekomt aan de verzekeringnemer.

7.2.4 Tenaamstelling van het renseignement

De renseignering moet plaatsvinden op naam van de erflater.

7.2.5 Twee of meer begunstigden

Als de uitkering toekomt aan twee of meer begunstigden maakt u per begunstigde een renseignement op. Op elk renseignement vermeldt u het bedrag waar de betreffende begunstigde recht op heeft. Elk renseignement wordt opgemaakt ten name van de erflater. Om duidelijk te maken dat het gaat om verschillende renseignementen moet aan elk renseignement een opeenvolgend nummer worden toegekend.

7.2.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus:

Art. 10(2)g, Wob

7.3 SUC3: Verkrijging van een recht op een zuivere lijfrente of recht op periodieke uitkeringen ten gevolge van overlijden als de verkrijging niet is vrijgesteld voor de erfbelasting.

7.3.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement geeft de verzekeraar een signaal aan de Belastingdienst dat een begunstigde een aanspraak heeft verkregen op een zuivere lijfrente of op een recht op periodieke uitkeringen ten gevolge van het overlijden van een verzekerde en de verkrijging van dit recht niet is vrijgesteld voor de erfbelasting.

Dit renseignement wordt uitsluitend opgemaakt ten behoeve van de heffing van de erfbelasting. Het is ook mogelijk dat een afzonderlijk renseignement moet worden opgemaakt ten behoeve van de heffing van inkomstenbelasting

7.3.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?

Een renseignement met deze code moet, voor niet vrijgestelde rechten, worden opgemaakt in de volgende situaties:

- 1) In verband met het overlijden van een verzekerde ontstaat een recht op een zuivere lijfrente of een recht op periodieke uitkeringen;
- 2) In verband met het overlijden van een persoon die onherroepelijk begunstigde was voor een reeds ingegane lijfrente, of begunstigde was voor een recht op een reeds ingegaan recht op periodieke uitkeringen, gaat vorenbedoeld recht geheel of gedeeltelijk over op een volgende begunstigde. Als gevolg van de overgang van het recht, wordt een ander de ontvanger.

Voorbeelden

- Box 3-lijfrenten die niet kwalificeren voor premieaftrek in box 1 (gesloten na 31-12-2000)
- Een saldolijfrente waarbij is overeengekomen dat na het overlijden van een verzekerde recht ontstaat op een (direct ingaande of uitgestelde) lijfrente / reeks periodieke uitkeringen waarvan de hoogte is overeengekomen ten tijde van het aangaan van de overeenkomst dan wel ten tijde van een latere wijziging van de overeenkomst.
- Een artikel 19 stamrecht waarbij is overeengekomen dat na het overlijden van een verzekerde recht ontstaat op een (direct ingaande of uitgestelde) reeks periodieke uitkeringen waarvan de hoogte is overeengekomen ten tijde van het aangaan van de overeenkomst dan wel ten tijde van een latere wijziging van de overeenkomst.

Onder wijziging van de overeenkomst wordt niet verstaan het na expiratie aanwenden van een verzekerd kapitaal voor de aankoop van een lijfrente / reeks periodieke uitkeringen.

7.3.3 Uitkering komt toe aan de verzekeringnemer

Renseignering moet ook plaatsvinden als de uitkering toekomt aan de verzekeringnemer.

7.3.4 Tenaamstelling van het renseignement

De renseignering moet plaatsvinden op naam van de erflater.

7.3.5 Twee of meer begunstigden

Als de uitkering toekomt aan twee of meer begunstigden maakt de verzekeraar per begunstigde een renseignement op. Op elk renseignement vermeldt de verzekeraar het bedrag waar de betreffende begunstigde recht op heeft. Elk renseignement wordt opgemaakt ten name van de erflater. Om duidelijk te maken dat het gaat om verschillende renseignementen moet aan elk renseignement een opeenvolgend nummer worden toegekend.

7.3.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u

contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de reñsignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

7.4 SUC4: Overgang van een verzekering, die ten gevolge van het overlijden van de verzekeringnemer niet wordt beëindigd, naar de erfgenamen van de verzekeringnemer.

7.4.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement geeft de verzekeraar een signaal aan de Belastingdienst dat een begunstigde een aanspraak heeft verkregen op een zuivere lijfrente of op een recht op periodieke uitkeringen ten gevolge van het overlijden van een verzekerde en de verkrijging van dit recht niet is vrijgesteld voor de erfbelasting.

Dit renseignement wordt uitsluitend opgemaakt ten behoeve van de heffing van de erfbelasting. Wel is het mogelijk dat een afzonderlijk renseignement moet worden opgemaakt ten behoeve van de heffing van inkomstenbelasting.

7.4.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?

Een renseignement met deze code moet, voor niet vrijgestelde rechten, worden opgemaakt in de volgende situaties:

- 1) In verband met het overlijden van een verzekerde ontstaat een recht op een zuivere lijfrente of een recht op periodieke uitkeringen;
- 2) In verband met het overlijden van een persoon die onherroepelijk begunstigde was voor een reeds ingegane lijfrente, of begunstigde was voor een recht op een reeds ingegaan recht op periodieke uitkeringen, gaat vorenbedoeld recht geheel of gedeeltelijk over op een volgende begunstigde. Als gevolg van de overgang van het recht, wordt een ander de ontvanger.

Voorbeelden

- Box 3-lijfrenten die niet kwalificeren voor premieaftrek in box 1 (gesloten na 31-12-2000)
- Een saldolijfrente waarbij is overeengekomen dat na het overlijden van een verzekerde recht ontstaat op een (direct ingaande of uitgestelde) lijfrente / reeks periodieke uitkeringen waarvan de hoogte is overeengekomen ten tijde van het aangaan van de overeenkomst dan wel ten tijde van een latere wijziging van de overeenkomst.
- Een artikel 19 stamrecht waarbij is overeengekomen dat na het overlijden van een verzekerde recht ontstaat op een (direct ingaande of uitgestelde) reeks periodieke uitkeringen waarvan de hoogte is overeengekomen ten tijde van het aangaan van de overeenkomst dan wel ten tijde van een latere wijziging van de overeenkomst.

Onder wijziging van de overeenkomst wordt niet verstaan het na expiratie aanwenden van een verzekerd kapitaal voor de aankoop van een lijfrente / reeks periodieke uitkeringen.

7.4.3 Uitkering komt toe aan de verzekeringnemer

Renseignering moet ook plaatsvinden als de uitkering toekomt aan de verzekeringnemer.

7.4.4 Tenaamstelling van het renseignement

De renseignering moet plaatsvinden op naam van de erflater.

7.4.5 Twee of meer begunstigden

Als de uitkering toekomt aan twee of meer begunstigden maakt de verzekeraar per begunstigde een renseignement op. Op elk renseignement vermeldt u het bedrag waar de betreffende begunstigde recht op heeft. Elk renseignement wordt opgemaakt ten name van de erflater. Om duidelijk te maken dat het gaat om verschillende renseignementen moet aan elk renseignement een opeenvolgend nummer worden toegekend.

7.4.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u

contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

7.5 SCH1: Uitkering ineens, anders dan ten gevolge van het overlijden van een verzekerde, uit een kapitaalverzekering of een kapitaalverzekering eigen woning die op grond van de in de polis opgenomen begunstigingsregeling toekomt aan een ander dan de verzekeringnemer niet zijnde de in gemeenschap van goederen gehuwde (ex) echtgenoot.

7.5.1 Waarom wordt dit renaissance opgemaakt?

Met dit renaissance geeft de verzekeraar een signaal aan de Belastingdienst dat een ander dan de verzekeringnemer, niet zijnde de in gemeenschap van goederen gehuwde (ex) echtgenoot, recht heeft verkregen op een uitkering ineens, anders dan ten gevolge van overlijden van de verzekerde, uit een kapitaalverzekering of een kapitaalverzekering eigen woning.

Als de verzekeraar niet weet of de verzekeringnemer in gemeenschap van goederen is gehuwd met de (mede)begunstigde mag u ervan uit gaan dat hiervan sprake is in de situatie dat de verzekering is gesloten door één verzekeringnemer en de uitkering bij in leven zijn toekomt aan twee begunstigten, waaronder de verzekeringnemer, die elk recht hebben op 50% van de verzekerde uitkering bij leven. Het vorenstaande geldt niet als tevens een uitkering bij overlijden is verzekerd en de in de vorige volzin bedoelde medebegunstigde (mede)verzekeringnemer is voor de uitkering bij overlijden. In laatst geschetste situatie mag immers verondersteld worden dat die overeenkomst op die wijze is gesloten vanwege het feit dat geen sprake is van een huwelijk in gemeenschap van goederen.

7.5.2 In welke situaties moet dit renaissance opgemaakt worden?

Een renaissance met deze code moet worden opgemaakt als:

- een kapitaalverzekering expireert op de einddatum en een ander dan de verzekeringnemer de begunstigde is of
- een kapitaalverzekering eigen woning expireert op de einddatum en een ander dan de verzekeringnemer de begunstigde is.

Onder een uitkering ineens wordt tevens begrepen:

- restitutie van de betaalde premies en
- een reeks vaststaande uitkeringen en
- de verhoging van het kapitaal wegens winstdeling.

Deze code moet niet worden gebruikt als het kapitaal op grond van de overeenkomst moet worden aangewend voor de aankoop van een lijfrente / periodieke uitkering dan wel moet worden uitgekeerd in de vorm van een lijfrente / periodieke uitkering. Zie daarvoor code SCH2.

7.5.3 Tenaamstelling van het renaissance

De renaissance moet plaatsvinden op naam van de verzekeringnemer.

7.5.4 Afzonderlijk renaissance voor inkomstenbelasting en schenkbelasting

Het is mogelijk dat een afzonderlijk renaissance moet worden opgemaakt ten behoeve van de heffing van inkomstenbelasting.

7.5.6 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renaissance (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renaissance een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid mededeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renaissance door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus:

Art. 10(2)g, Wob

7.6 SCH2: Uitkering ineens, anders dan ten gevolge van het overlijden van een verzekerde, uit een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule of een zogenoemde saldolijfrente dan wel uit een ander stamrecht, die op grond van de in de polis opgenomen begunstigingsregeling toekomt aan een ander dan de verzekeringnemer.

7.6.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement geeft de verzekeraar een signaal aan de Belastingdienst dat een ander dan de verzekeringnemer recht heeft op een uitkering uit een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule of uit een saldolijfrente ter zake van de expiratie op de einddatum.

7.6.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?

Een renseignement met deze code moet worden opgemaakt als cumulatief voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule of een saldolijfrente dan wel een ander stamrecht is geëxpireerd bij in leven zijn van de verzekerde;
- de uitkering als gevolg van expiratie komt op grond van de in de polis opgenomen begunstigingsregeling toe aan een ander dan de verzekeringnemer;
- de begunstigde heeft de begunstiging voor de uitkering na expiratie uitdrukkelijk aanvaard of de begunstiging was reeds onherroepelijk voor de expiratie van de verzekering.

Onder een uitkering ineens wordt tevens begrepen de verhoging van het kapitaal wegens winstdeling.

7.6.3 Tenaamstelling van het renseignement

De renseignering moet plaatsvinden op naam van de verzekeringnemer.

7.6.4 Afzonderlijk renseignement voor inkomstenbelasting en schenkbelasting

Het is mogelijk dat een afzonderlijk renseignement moet worden opgemaakt ten behoeve van de heffing van inkomstenbelasting.

7.6.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

7.7 SCH3: Verkrijging van een zuivere lijfrente of een ander recht op periodieke uitkeringen als de uitkering op grond van de in de polis opgenomen begunstigingsregeling toekomt aan een ander dan de verzekeringnemer.

7.7.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement geeft de verzekeraar een signaal aan de Belastingdienst dat een ander dan de verzekeringnemer, op grond van de in de polis opgenomen begunstigingsregeling, recht heeft verkregen op een zuivere lijfrente of periodieke uitkering vanwege de expiratie van een verzekering op de einddatum van de verzekering. Bovendien moet een renseignement met deze code worden opgemaakt als gedurende de uitkeringsfase van een lijfrente / periodieke uitkering de begunstiging wordt gewijzigd en de uitkering diensgevolge toekomt aan een ander dan de verzekeringnemer.

7.7.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?

Een renseignement met deze code moet worden opgemaakt als een ander dan de verzekeringnemer recht verkrijgt op een zuivere lijfrente/of een recht op periodieke uitkeringen en dit recht niet is ontstaan ten gevolge van het overlijden van de verzekerde of het overlijden van een eerdere begunstigde. Dit recht kan ontstaan op het moment van expiratie of bij wijziging van de begunstiging gedurende de uitkeringsfase.

N.B.:

Als de begunstigde een recht verkrijgt op een kapitaal dat moet worden uitgekeerd in de vorm van een lijfrente / periodieke uitkering moet een renseignement met de code SCH2 worden opgemaakt.

7.7.3 Tenaamstelling van het renseignement

De renseignering moet plaatsvinden op naam van de verzekeringnemer.

7.7.4 Afzonderlijk renseignement voor inkomstenbelasting en schenkbelasting

Het is mogelijk dat een afzonderlijk renseignement moet worden opgemaakt ten behoeve van de heffing van inkomstenbelasting.

7.7.5 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

7.8 SCH4: Vervreemding van een levensverzekering door een verzekeringnemer of een onherroepelijk begunstigde aan een bloed- of aanverwant in de dalende lijn of wijzing van de tenaamstelling van een Spaarrekening of Beleggingsrecht Eigen Woning, waarbij de nieuwe rekeninghouder een bloed- of aanverwant in de dalende lijn van de oorspronkelijke rekeninghouder is.

7.8.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement geeft de verzekeraar een signaal aan de Belastingdienst dat een verzekeringnemer een levensverzekering heeft vervreemd aan een bloed- of aanverwant in de dalende lijn. Tevens dient dit renseignement door de bank of beleggingsinstelling te worden opgemaakt als het rekeninghouderschap van een Spaarrekening Eigen woning of een Beleggingsrecht Eigen Woning wordt gewijzigd of een rekeninghouder wordt toegevoegd en de nieuwe rekeninghouder of toegevoegde rekeninghouder een bloed- of aanverwant in de dalende lijn is van de (oorspronkelijke) rekeninghouder is.

Renseignering vindt plaats omdat een dergelijke vervreemding fiscale gevolgen kan hebben voor de schenkbelasting.

7.8.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?

Een renseignement met deze code moet worden opgemaakt in alle gevallen waarin een levensverzekering wordt vervreemd aan een bloed- of aanverwant in de dalende lijn. Tevens moet dit renseignement worden opgemaakt als het rekeninghouderschap van een Spaarrekening Eigen woning of een Beleggingsrecht Eigen Woning wordt gewijzigd of een rekeninghouder wordt toegevoegd en de nieuwe rekeninghouder of toegevoegde rekeninghouder een bloed- of aanverwant in de dalende lijn is van de (oorspronkelijke) rekeninghouder.

7.8.3. Tenaamstelling van het renseignement

De renseignering moet plaatsvinden op naam van de oorspronkelijke verzekeringnemer of rekeninghouder.

7.8.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, ontbrekend of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel_BCA_OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invulsjablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat doublures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob

7.9 SCH5: Premie voor een levensverzekering is op grond van een in de polis opgenomen clause of op grond van een bij de polis behorend aanhangsel (mede) verschuldigd door een of beide ouders / grootouders van de verzekeringnemer.

7.9.1 Waarom wordt dit renseignement opgemaakt?

Met dit renseignement geeft de verzekeraar een signaal aan de Belastingdienst dat de premie voor een levensverzekering niet (geheel) door de verzekeringnemer zelf verschuldigd is maar (mede) door een of beide ouders / grootouders van de verzekeringnemer. Het gaat hierbij niet om de betalingshandeling maar om de juridische verschuldigdheid. In dergelijke gevallen zal in een clause of in een aanhangsel zijn opgenomen dat de premie (gedeeltelijk) door een ander dan de verzekeringnemer verschuldigd is.

7.9.2 In welke situaties moet dit renseignement opgemaakt worden?

Een renseignement met deze code moet worden opgemaakt in alle gevallen waarin de premie voor een levensverzekering (mede) is verschuldigd door een of beide ouders / grootouders van de verzekeringnemer en

- 1) de totale door de ouders verschuldigde premie meer bedraagt dan het bedrag dat voor het betreffende kalenderjaar is opgenomen in artikel 33, ten vijfde, eerste volzin van de Successiewet 1956 dan wel
- 2) de totale door de grootouders verschuldigde premie meer bedraagt dan het bedrag dat voor het betreffende kalenderjaar is opgenomen in artikel 33, ten zevende van de Successiewet 1956.

7.9.3 Tenaamstelling van het renseignement

De renseignering moet plaatsvinden op naam van de ouder / grootouder die de premie (mede) verschuldigd is in plaats van de verzekeringnemer.

7.9.4 Leercirkelsignalen – onjuiste of onvolledige renseignementen (zie ook paragraaf 2.2.14)

Indien u bij de behandeling van dit renseignement een onvolkomenheid (onjuist, onterecht of ontbrekend) constateert, is het zeer wenselijk dat u deze onvolkomenheid meedeelt aan Belastingdienst/Centrale administratie, unit Onderzoek en Advies Gegevenskwaliteit (OAG). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Gerard van den Dungen (tel.nr. 06-11 62 59 35), medewerker OAG en onder meer behandelaar van signalen inzake onvolkomenheden in de renseignering door verzekeringsmaatschappijen en banken.

Voor de aanlevering van de gegevens kunt u bij voorkeur gebruik maken van één van de daarvoor ontwikkelde Excel-spreadsheets. Die spreadsheets kunt u downloaden vanaf de community Leercirkel BCA OAG. De rechtstreekse link naar de spreadsheets is:

Art. 10(2)g, Wob

Nadat u deze link geopend heeft, zoekt u onder 'Invuljablonen leercirkel' naar het juiste bestand voor wat betreft het jaar en soort bestand (verzekering, bank of WOZ). Vervolgens kunt u het Excelbestand openen.

Bij gebruik van het spreadsheet dient u per aanlevering een nieuwe (lege) spreadsheet te gebruiken. Dit om de aangeleverde gegevens zo optimaal mogelijk te kunnen verwerken én te voorkomen dat dubblures in de aanlevering ontstaan. De ingevulde spreadsheets kunt versturen via Lotus Notes aan de volgende postbus: Art. 10(2)g, Wob